

Hoofdstuk 15

De opstanding der doden

- 1 Kor. 15: 1 Voorts, broeders, ik maak u bekend het Evangelie, dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat;
- 2 Door hetwelk gij ook zalig wordt, indien gij het behoudt op zodanige wijze, als ik het u verkondigd heb; tenzij dan dat gij tevergeefs geloofd hebt.
- 3 Want ik heb ulieden ten eerste overgegeven, hetgeen ik ook ontvangen heb, dat Christus gestorven is voor onze zonden, naar de Schriften;
- 4 En dat Hij is begraven, en dat Hij is opgewekt ten derden dage, naar de Schriften;
- 5 En dat Hij is van Céfas gezien, daarna van de twaalven.
- 6 Daarna is Hij gezien van meer dan vijf honderd broeders op eenmaal, van welken het merendeel nog over is, en sommigen ook zijn ontslapen.
- 7 Daarna is Hij gezien van Jakobus, daarna van al de apostelen.
- 8 En ten laatste van allen is Hij ook van mij, als van een ontijdig geborene, gezien.
- 9 Want ik ben de minste van de apostelen, die niet waardig ben een apostel genaamd te worden, daarom dat ik de Gemeente Gods vervolgd heb.
- 10 Doch door de genade Gods ben ik, dat ik ben; en Zijn genade, die *aan mij bewezen is*, is niet ijdel geweest, maar ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen; doch niet ik, maar de genade Gods, Die met mij is.
- 11 Hetzij dan ik, hetzij zijlieden, alzo prediken wij, en alzo hebt gij geloofd.
- 12 Indien nu Christus gepredikt wordt, dat Hij uit de doden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u, dat er geen opstanding der doden is?
- 13 En indien er geen opstanding der doden is, zo is Christus ook niet opgewekt.
- 14 En indien Christus niet opgewekt is, zo is dan onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof.
- 15 En zo worden wij ook bevonden valse getuigen Gods; want wij hebben van God getuigd, dat Hij Christus opgewekt heeft, dien Hij niet heeft opgewekt, zo namelijk de doden niet opgewekt worden.
- 16 Want indien de doden niet opgewekt worden, zo is ook Christus niet opgewekt.

- 17 En indien Christus niet opgewekt is, zo is uw geloof tevergeefs, zo zijt gij nog in uw zonden.
- 18 Zo zijn dan ook verloren, die in Christus ontslapen zijn.
- 19 Indien wij alleen in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen.
- 20 Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, *en* is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.
- 21 Want dewijl de dood door een mens is, zo is ook de opstanding der doden door een Mens.
- 22 Want gelijk zij allen in Adam sterven, alzo zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden.
- 23 Maar een iegelijk in zijn orde: de Eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, in Zijn toekomst.
- 24 Daarna zal het einde zijn, wanneer Hij het Koninkrijk aan God en den Vader zal overgegeven hebben; wanneer Hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij, en alle macht en kracht.
- 25 Want Hij moet als Koning heersen, totdat Hij al de vijanden onder Zijn voeten zal gelegd hebben.
- 26 De laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood.
- 27 Want Hij heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen. Doch wanneer Hij zegt, dat *Hem* alle dingen onderworpen zijn, zo is het openbaar, dat Hij uitgenomen wordt, Die Hem alle dingen onderworpen heeft.
- 28 En wanneer Hem alle dingen onderworpen zullen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen worden dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.
- 29 Anders, wat zullen zij doen, die voor de doden gedoopt worden, indien de doden ganselijk niet opgewekt worden? Waarom worden zij voor de doden ook gedoopt?
- 30 Waarom zijn ook wij alle ure in gevaar?
- 31 Ik sterf alle dagen, *hetwelk ik betuig* bij onzen roem, die ik heb in Christus Jezus, onzen Heere.
- 32 Zo ik, naar den mens, tegen de beesten gevochten heb te Efeze, wat nuttigheid is het mij, indien de doden niet opgewekt worden? Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij.
- 33 Dwaalt niet, kwade samensprekingen bederven goede zeden.
- 34 Waakt op rechtvaardiglijk, en zondigt niet. Want sommigen hebben de kennis van God niet. Ik zeg het u tot schaamte.
- 35 Maar, zal iemand zeggen: Hoe zullen de doden opgewekt worden, en met een hoedanig lichaam zullen zij komen?
- 36 Gij dwaas, hetgeen gij zaait, wordt niet levend, tenzij dat het gestorven is;

- 37 En hetgeen gij zaait, *daarvan* zaait gij het lichaam niet, dat worden zal, maar een bloot graan, naar het voorvalt, van tarwe, of van enig der andere *granen*.
- 38 Maar God geeft hetzelfde een lichaam, gelijk Hij wil, en aan een iegelijk zaad zijn eigen lichaam.
- 39 Alle vlees is niet hetzelfde vlees; maar een ander is het vlees der mensen, en een ander is het vlees der beesten, en een ander der vissen, en een ander der vogelen.
- 40 En er zijn hemelse lichamen, en er zijn aardse lichamen; maar een andere is de heerlijkheid der hemelse, en een andere der aardse.
- 41 Een andere is de heerlijkheid der zon, en een andere is de heerlijkheid der maan, en een andere is de heerlijkheid der sterren; want de *ene* ster verschilt in heerlijkheid van de *andere* ster.
- 42 Alzo zal ook de opstanding der doden zijn. Het *lichaam* wordt gezaaid in verderfelijkeit, het wordt opgewekt in onverderfelijkeit;
- 43 Het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid; het wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht.
- 44 Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er opgewekt. Er is een natuurlijk lichaam, en er is een geestelijk lichaam.
- 45 Alzo is er ook geschreven: De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel; de laatste Adam tot een levendmakenden Geest.
- 46 Doch het geestelijke is niet eerst, maar het natuurlijke, daarna het geestelijke.
- 47 De eerste mens is uit de aarde, aards; de tweede Mens is de Heere uit den hemel.
- 48 Hoedanig de aardse *is*, zodanige zijn ook de aardsen; en hoedanig de hemelse *is*, zodanige zijn ook de hemelsen.
- 49 En gelijkerwijs wij het beeld des aardsen gedragen hebben, *alzo* zullen wij ook het beeld des hemelsen dragen.
- 50 Doch dit zeg ik, broeders, dat vlees en bloed het Koninkrijk Gods niet beërven kunnen, en de verderfelijkeit beërft de onverderfelijkeit niet.
- 51 Ziet, ik zeg u een verborgenheid: wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden;
- 52 In een punt des *tijds*, in een ogenblik, met de laatste bazuin; want de bazuin zal slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden.

- 53 Want dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen, en dit sterfelijke *moet* onsterfelijkheid aandoen.
- 54 En wanneer dit verderfelijke zal onverderfelijkheid aangedaan hebben, en dit sterfelijke zal onsterfelijkheid aangedaan hebben, alsdan zal het woord geschieden, dat geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning.
- 55 Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?
- 56 De prikkel nu des doods is de zonde; en de kracht der zonde is de wet.
- 57 Maar Gode zij dank, die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus.
- 58 Zo dan, mijn geliefde broeders! Zijt standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere.

Het hoofdstuk kan onderverdeeld worden in verschillende delen, maar het hele hoofdstuk gaat over de opstanding der doden, zoals de kop boven het hoofdstuk ook aangeeft.

Het mag dan gaan over de opstanding der doden en in het bijzonder die van Christus Zelf, Paulus noemt het gewoon het Evangelie. Dat doet hij meteen al in het eerste vers.

1 Kor. 15: 1 Voorts, broeders, ik maak u bekend het Evangelie, dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat;

Het Evangelie is in essentie de opstanding van Christus.

Het woord Evangelie heeft men niet vertaald. Als het vertaald was, dan had er zoiets als 'de goede boodschap' gestaan. Dat zou dan vervolgens elke goede of blijde boodschap hebben kunnen zijn. Daarom hebben de vertalers het woord maar laten staan, om het de betekenis van de Bijbelse context te laten behouden.

Het Evangelie betekent inderdaad dat het gaat over een boodschap, maar dan één die van tevoren was aangekondigd; een boodschap die verwacht mocht worden. Dat is de eigenlijke betekenis van het woord, hoewel nog niet eens van het Griekse woord, maar wel van het Hebreeuwse equivalent basar. Die boodschap is niet noodzakelijk een blijde boodschap, hoewel men dat ervan gemaakt heeft, maar een boodschap waarop men wachtte. We vinden in de Bijbel een boodschap dat een Kind geboren is. Dat Kind werd in ieder geval al negen maanden van tevoren verwacht. Dat is waarschijnlijk een blijde boodschap, hoewel je in het algemeen gesproken daar achteraf je bedenkingen over kunt hebben.

In Rom. 1 wordt de term Evangelie gebruikt, waar staat...

Rom. 1: 1 Paulus, een dienstknecht van Jezus Christus, een geroepen apostel, afgezonderd tot het Evangelie van God.

De aardigheid is dat er dan meteen in de zin die volgt (en die men tussen haakjes gezet heeft) commentaar gegeven wordt op het Evangelie van God.

2 (Hetwelk Hij te voren beloofd had door Zijn profeten, in de heilige Schriften)

Er wordt met grote nadruk gezegd dat het Evangelie tevoren beloofd was. Een blijde boodschap, of het Evangelie, is naar Bijbelse maatstaven de vervulling van iets dat beloofd was. Vandaar dan ook dat het woord Evangelie in hoge mate synoniem is aan het Nieuwe Verbond, want het Nieuwe Verbond en alles wat daarmee samenhang was tevoren beloofd. Wat er in ieder geval beloofd was, was eeuwig leven. Dat is tot stand gekomen in de opstanding van Christus. Door Zijn opstanding brak ook inderdaad het Nieuwe Verbond aan. Het idee is dat fundamenteel alles wat God in het Oude Testament beloofd had, samengevat wordt onder één term, namelijk de belofte. Waar die vervuld wordt, wordt die gepredikt. Er wordt gepredikt dat God de beloften die Hij aan de vaders gedaan heeft, vervuld heeft aan ons, toen Hij Jezus verwekt had uit de dood (Hand. 13: 32). In Hand. 2 wordt het Evangelie voor het eerst openlijk gepredikt en Petrus zegt daar in dat verband: 'Want u komt de belofte toe'. Het Evangelie gaat dus inderdaad over wat God van oudsher beloofd had. De prediking daarvan is dus de verkondiging van die boodschap. In dat verband lees je in Gal. 3 dat God aan Abraham tevoren het Evangelie had verkondigd, zeggende: 'In u en uw zaad zullen alle geslachten des aardrijk gezegend worden'.

Strikt genomen is Evangelisatie de prediking van deze beloften Gods, die vervuld zijn geworden in de persoon en het werk van de Heere Jezus Christus en ook die vervuld worden en zullen worden in de persoon en het werk van de Heere Jezus Christus. Dat is gebaseerd op en begonnen bij Zijn opstanding. Dat zegt Paulus hier ook; dat Hij is gestorven, begraven en opgewekt. Het zal duidelijk zijn dat van die drie dingen de opstanding het belangrijkste is.

Rom. 8: 34 ... Christus is het, Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, die ook ter rechterhand Gods is, die ook voor ons bidt.

Die opstanding is inderdaad meer. Dit wordt verderop in 1 Kor. 15 ook beschreven. Daar staat dat, indien Christus niet is opgewekt, dan zijn wij nog in onze zonden en zijn verloren degenen die ontslapen zijn.

Onze zaligheid ligt vast in de opstanding van Christus, waarbij Hij leven en onverderfelijkheid aan het licht heeft gebracht, zoals het elders geformuleerd wordt (2 Tim. 1: 10).

Dat Hij ook voor ons bidt, is de beschrijving van Zijn Hogepriesterlijke functie. Hij kan ons als Hogepriester ook volkomen zaligmaken, omdat Hij altijd leeft om voor ons te bidden (Hebr. 7: 25).

Het gaat erom dat wij een goede voorstelling hebben van wat de prediking van het Evangelie feitelijk inhoudt.

Kennelijk waren de Korinthiërs het één en ander kwijtgeraakt, want er waren er onder hen die zeiden dat er geen opstanding uit de doden is. Dat is toch een beetje triest, want als er geen opstanding der doden is, zegt de apostel, dan is ook Christus niet opgewekt en dan is er dus ook geen zaligheid. Je kunt je afvragen waar dat misverstand vandaan komt en welke redenering eraan ten grondslag ligt.

Het is ook niet voor niets dat Paulus aan het begin van het hoofdstuk zegt: 'Ik maak u bekend het Evangelie...'. Toch is het een vreemde uitdrukking, want je mag aannemen dat deze geheiligden in Christus Jezus, de geroepen heiligen te Korinthe (want zo worden ze in hoofdstuk 1 aangesproken), dit Evangelie kenden en aanvaard hadden. Dat is ook zo, want Paulus maakt hen het Evangelie bekend, dat hij hen verkondigd hééft. Niettemin begint hij weer van voren af aan hen het Evangelie bekend te maken, omdat ze het blijkbaar op één of andere wijze toch kwijtgeraakt zijn.

Dat verschijnsel doet zich in onze dagen ook op grote schaal voor. Velen zijn de grondslag waarop onze zaligheid is gebaseerd volledig kwijtgeraakt. Men raakt het hele idee van opstanding kwijt.

Er is bij wedergeboorte sprake van geestelijke opstanding, maar God heeft ook beloofd dat wij lichamelijk zullen opstaan. Bovendien, het Nieuwe Verbond brak aan door de opstanding van de Heere Jezus Christus uit de dood. Dat zal best een geestelijke opstanding geweest kunnen zijn, maar bij gelegenheid laat de Heer Zich betasten, om duidelijk te maken dat er geen geest voor hun neus staat, maar vlees en benen.

Sommigen van de discipelen hebben het graf geïnspecteerd en dat was leeg. Er was dus wel zeker sprake van een lichamelijke opstanding. Hoewel wij vanuit de Bijbel kunnen aantonen dat er toch iets aan dat lichaam veranderd was en dat dat lichaam over mogelijkheden beschikte die een natuurlijk lichaam nu eenmaal niet heeft, staat toch als een paal boven water vast dat er sprake was van hetzelfde lichaam dat aan het kruis stierf. Of God dat oude lichaam nodig heeft? Kennelijk wel. Het is alleen niet duidelijk waarom. God doet dat nu eenmaal zo. De Bijbel leert bovendien dat heel deze oude schepping veranderd zal worden en plaats zal maken voor een nieuwe

schepping. Dat het sterfelijke door het leven verslonden zal worden, wat betekent dat dit sterfelijke toch onderdeel uit gaat maken van het levende, van het onvergankelijke. Hoe dat technisch, dan wel fysiek, dan wel natuurkundig in z'n werk zal gaan, daar kunnen we alleen naar gissen. Hij zal dat in het algemeen doen, maar ook met de individuele mens. Dat lees je ook in Openb. 20: 'Ik zag de doden, staande voor God'.

Het gaat in dit hoofdstuk niet over de wedergeboorte als zodanig, hoewel dat ook opstanding is, maar over de lichamelijke opstanding. Het is niet voor niets dat één van de traditionele geloofsbelijdenissen zegt: 'Ik geloof in de wederopstanding des vleses'. Dat 'des vleses' staat er niet voor niets bij. Dit betekent dat men zegt te geloven in lichamelijke opstanding. En terecht; daar gaat dit hoofdstuk over. Daarna kun je je natuurlijk afvragen waarom dat noodzakelijk is, of waarom God dat zo wil, maar dat het zo is, dat de graven na de opstanding leeg zullen zijn, is duidelijk.

Nog afgezien daarvan, Christus is voor alles Zelf de norm. Dit betekent dat de broeders en zusters die inmiddels ontslapen zijn, ter gelegenheid van de opname van de Gemeente wel degelijk zullen opstaan, zodanig, dat hun lichamen niet meer in de graven zullen zijn, waarin ze tot dan toe gelegen hebben. Of de graven daadwerkelijk open zullen gaan, is niet bekend, maar dat ze leeg zullen zijn staat wel in de Bijbel.

Wij die levend overblijven zullen veranderd worden. Als zij veranderd worden, dan degenen die ontslapen zijn dus ook. Als onze lichamen omgezet zullen worden in een onvergankelijk hemels lichaam, dan gebeurt dat ook met de lichamen die voorheen al gestorven waren. De Bijbel spreekt dus nadrukkelijk over lichamelijke opstanding.

Het is mogelijk een theorie te ontwikkelen die zegt dat God dat lichaam helemaal niet nodig heeft. Dat lichaam wordt gedumpt en weggedaan als afval en daarvoor in de plaats komt dan een nieuw lichaam, want God heeft dat oude lichaam niet nodig. Dat kan wel zo zijn, maar de Bijbel leert anders. Er zijn ook altijd mensen die het niet begrijpen. Dat kan.

Er zijn ook mensen die zich afvragen, dat als dat dode lichaam bij de opname van de Gemeente levend wordt en uit het graf komt, hoe dat dan kan, want de gelovigen waren immers al in de hemel? Komen ze dan eerst weer naar de aarde om weer plaats te nemen in hun lichaam en dan met de opname mee naar de hemel? Het is maar hoe je het je wilt voorstellen. In de eerste plaats, zover weg is de hemel nu ook weer niet; nog geen meter bij ons vandaan. Bovendien is het een gebeurtenis die plaatsvindt in een punt des tijds, in een ogenblik. Dus van het ene moment op het andere zijn die lichamen omgezet; van ons en van degenen die gestorven zijn. Hopelijk hebben zij en wij dan beklede en overklede lichamen gekregen. Dat het een wonder is, ja, dat is het

zeker. God heeft in de loop der eeuwen duidelijk genoeg geïllustreerd waartoe Hij in staat is en ook dat Hij hiertoe in staat is. Als het waar is dat Christus Zelf uit de dood is opgestaan en Zijn lichaam veranderd is, dan kan dat dus en bestaat er zoiets als opstanding der doden. Als God dit met Eén kan, dat kan Hij dat met allen.

Het hele idee is dat de oude schepping omgezet zal worden in een nieuwe. Alles wat tot ons oude lichaam behoort heeft, zal dus worden veranderd. Dat is lichamelijke opstanding. Op die waarheid is bovendien het hele Evangelie gebaseerd.

Ds. Nico ter Linden is theoloog en zelfs hofpredikant. Hij verkondigt ronduit dat er geen lichamelijke opstanding zal zijn. Als hij nu gewoon gezegd had dat hij alleen geloofde in een geestelijke opstanding, een opstanding bij wijze van spreken, in die zijn dat hij altijd zal voortleven in onze gedachten, oké, maar hij gelooft dus niet in een letterlijk opgestane Christus. Daarmee vertel je dat er geen zaligheid is. Waarschijnlijk begrijpt hij dat niet eens.

Zaligheid is op grond van de opstanding van Christus. voor zover wij nieuw leven hebben ontvangen, ook al zou dat alleen maar geestelijk zijn en niet lichamenlijk, is dat omdat God ons mede levend gemaakt heeft met Christus (Efe. 2: 5).

In Rom. 6 staat toch dat wij met Christus gestorven en begraven en opgewekt zijn. De dood heerst niet meer over ons. Wij zijn dienaren geworden van het Nieuwe Verbond, niet der letter, maar des Geestes. Dat berust allemaal op de opstanding van Christus. Daarmee brengt het vervulling van oudtestamentische beloften aangaande een onvergankelijk Koningschap van de Zoon van David, die ook de Zoon van God is (2 Sam. 7). Een onvergankelijk koningschap kan niet voor een sterfelijk mens. Toch moet het een mens zijn, want die beloften zijn gedaan voor de Zoon van David. We leren dat deze Zoon van David weliswaar gestorven is, maar daarna is opgestaan uit de dood en wel voor altijd. De dood heerst niet meer over Hem. Daarmee is Hij de Zoon van David en de Zoon van God, met eeuwig leven. Hij is Degenen aan wie dat onvergankelijke Koninkrijk daadwerkelijk toekomt. Als Hij niet is opgestaan uit de dood, dan kun je net zo goed je Bijbel weggooien. Dan heb je niets.

Je hoeft de Bijbel niet alleen als een geschiedenisboek te hebben, want daar word je bepaald niet vrolijk van. Als religieus boek? De geschiedenis leert ons dat religie het volk van Israël nergens gebracht heeft. Het werd door die religie zelfs een steeds goddelozer volk, dat verhard en verblind werd. Dat is de geschiedenis. Wat het christendom betreft, van de geschiedenis van het christendom word je ook niet vrolijk. De atheïsten stellen de vraag wat 2000 jaar geschiedenis het christendom nu gebracht heeft. Dan kom je niet verder

dan wat kunstschaten, die betaald werden door de onderdrukking van het gewone kerkvolk. Het christendom heeft dus bepaald ook niet veel gebracht. Maar hoe kom je bij het idee dat het christendom de mens wat zou moeten brengen? De vraag is wat het de Heer gebracht heeft. Voor zover het de mens wat zou brengen, komt dat pas in de wederkomst van Christus, in de openbaring van Zijn Koninkrijk.

Hoe dan ook, de Heere Jezus Christus werd in Zijn opstanding Degene Die in het Oude Testament beloofd was: Zoon van Abraham, Zoon van David en op een hoger niveau zoon van God. Sindsdien wordt het Evangelie openlijk gepredikt. God heeft de beloften die Hij aan de vaders gedaan heeft vervuld toen Hij Jezus uit de dood verwekt heeft. Het is niet voor niets dat in het christendom juist deze waarheden zo omstreden zijn. Als je moeilijkheden wilt hebben, dan moet je vooral zeggen dat God Jezus tot Zoon heeft gesteld in Zijn opstanding uit de dood. Dat dit gewoon verschillende malen zwart op wit in de Bijbel staat, trekt men zich niets van aan. Men protesteert ertegen, want men heeft een andere leer uitgevonden over het eeuwige Zoonschap van Christus enzovoort. Men is het belang kwijtgeraakt van het werk van de Heere Jezus Christus, van het aan het licht brengen van het leven en de onverderfelijkheid. Daar ligt onze zaligheid. Niet in de vergeving van onze zonden, hoewel dat noodzakelijk is en daarin ook voorzien is, maar zoals Paulus verderop in dit hoofdstuk zegt, ook als je zonden je vergeven zijn, ben je nog niet behouden. Behoudenis berust op wedergeboorte, op het ontvangen van nieuw leven. Dat leven is in Christus, Die voor dat doel uit de dood werd opgewekt, als Eerstgeborene van een nieuwe schepping en ook van een nieuwe mensheid, zoals beschreven in Rom. 5.

Kortom, het Evangelie berust op de lichamelijke opstanding van Jezus van Nazareth. Daar heeft Paulus het dus over. Hij predikt de Korinthiërs dat Evangelie opnieuw: 'Ik maak u bekend hetgeen ik u verkondigd heb', hetgeen op z'n minst suggereert, dat men de basis van het Evangelie is kwijtgeraakt. Dat gebeurde meteen al in de eerste generatie van het Christendom. De prediking van het Evangelie is de prediking van de opstanding van Christus, nadat Hij de reinigmaking onzer zonden door Zichzelf teweeggebracht heeft (Hebr. 1: 3).

1 Kor. 15: 1 Voorts, broeders, ik maak u bekend het Evangelie, dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat;

Het Evangelie, dat zij ook aangenomen hebben en waarin zij ook staan. Dat is hun positie, als gelovigen, als wedergeboren mensen. Zij zijn geheiligden in Christus Jezus, geroepen heiligen.

- 2 Door hetwelk gij ook zalig wordt, indien gij het behoudt op zodanige wijze, als ik het u verkondigd heb; tenzij dan dat gij tevergeefs geloofd hebt.

Door hetwelk gij ook zalig wordt, niet werd. Door hetwelk gij bezig zijt zalig te worden, als een proces dat plaatsvindt in het leven van de Korinthiërs. Dat zal gebeuren indien zij het Evangelie, dat zij aangenomen hadden, ook behouden op zodanige wijze als Paulus het hun verkondigd had.

Wat gewoonlijk over het hoofd gezien wordt in dit vers, maar ook in vele andere verzen, is dat hier niet gesproken wordt over de zaligheid die wij kregen toen we tot geloof gekomen zijn, toen wij wedergeboren werden, maar over een zaligheid die ons deel wordt tijdens ons leven als kinderen Gods.

Zaligheid is de term voor alles wat God onder het Nieuwe Verbond geeft; alles wat tot het eeuwige leven en de godzaligheid behoort. Als we de moeite zouden nemen om het begrip zaligheid, zalig of zaligmaken, op te zoeken in in ieder geval het Nieuwe Testament, dan zouden we tot de conclusie moeten komen dat het zelfs in drie verschillende verbanden gebruikt wordt. De eerste heeft te maken met onze wedergeboorte. Je wordt zalig als je eeuwig leven ontvangt. Zalig worden heeft echter ook te maken met het loon dat we van God ontvangen voor de werken des geloofs, die door ons lichaam geschied zijn. Want het loon dat wij ontvangen en de zegeningen die God ons nu eventueel geeft in het leven van alledag, heet ook zaligheid, want het is wat God geeft. In derde instantie hebben we nog de zaligheid die te maken heeft met de lichamelijke opstanding. Die ontvangen wij ook van God, bij de opname van de Gemeente in de toekomst.

Er is dus een drievoudige zaligheid, een drievoudige behoudenis, een drievoudige heiligmaking.

De eerste heeft te maken met onze wedergeboorte en wat daar het resultaat van is; de tweede heeft te maken met onze praktische levenswandel en wat daar het resultaat van is en de derde heeft te maken met ons lichaam, waarvan het resultaat is een verheerlijkt lichaam in de toekomst.

Het eerste heeft te maken met geestelijke dingen, de zaligheid tot behoudenis van de geest. Het heeft te maken met onze wedergeboorte, maar wedergeboren worden is uit God geboren worden, of uit de Geest geboren worden en wat uit de Geest geboren is, dat is Geest. Wat we hebben ontvangen is van geestelijke aard. Je kunt het desnoods zaligheid van de geest noemen. Die term gebruik je om een overgang te maken naar wat in de Bijbel heet de zaligheid van de ziel. De ziel is een ander ding.

De ziel is de praktische levenswandel van de mens. Nog korter, de ziel is het praktische leven van de mens en dat is de mens. De mens is hoe hij leeft, wat hij doet. Dat is zijn identiteit. Wat en wie een mens is, is wel enigszins bepaald door zijn genen, maar in de praktijk wordt dat bepaald door hoe hij denkt en wat hij zoal doet.

In de Bijbel worden de begrippen ziel en wandel afwisselend gebruikt, omdat het eigenlijk hetzelfde is. In de Nederlandse taal wordt tussen beide begrippen onderscheid gemaakt. Dat is heel jammer, want dat betekent dat men zich met de verzen waarin die termen voorkomen geen raad weet.

Als je vraagt hoe het met iemands ziel gaat, dan vraag je niet of iemand een kind van God is, maar of hij als kind van God leeft. Het is niet de vraag of je eeuwig leven hebt ontvangen, maar of je ook loon zult ontvangen. Dat is de zaligheid van de ziel.

Daarnaast heb je nog de zaligheid van het lichaam. De zaligheid van de ziel en de zaligheid van het lichaam hangen met elkaar samen. De heerlijkheid van het lichaam dat wij zullen ontvangen, maakt deel uit van het loon dat we zullen ontvangen. We krijgen allemaal een verheerlijkt lichaam, maar niet allemaal even heerlijk. We zijn in de hemel niet allemaal gelijk. Hoe we straks zullen zijn, wordt mede bepaald door onze levenswandel sinds wij kinderen Gods zijn. We zullen een aantal teksten bij langs gaan waar het over ziel en wandel gaat.

1 Petr. 2: 11 Geliefden, ik vermaan *u* als inwoners en vreemdelingen, dat gij *u* onthoudt van de vleselijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel;

12 En houdt uw wandel eerlijk onder de heidenen;

Als je weet dat ziel en wandel hetzelfde is, dan heb je geen enkel probleem met deze verzen. De vleselijke begeerlijkheden voeren krijg tegen de ziel, tegen onze praktische levenswandel. Onze christelijke voornemens worden gehinderd door de vleselijke begeerlijkheden. Die vleselijke begeerlijkheden hebben dus invloed op onze wandel. Daarom staat er dat we onze ziel, onze wandel, eerlijk zouden houden onder de heidenen.

De geest is het ontastbare wezen van de mens;

De ziel is het praktische leven van de mens. Hoe hij beweegt, wat hem beweegt, waarmee hij zijn tijd vult. Die ziel zou zalig worden.

Je kunt wel wedergeboren zijn, maar hoe zit het met de ziel? De bedoeling is dat de wedergeboorte en het ontvangen hebben van de Geest z'n uitwerking zou hebben op onze ziel. Daarna zou dat weer een uitwerking op ons lichaam hebben. Daarmee ben je terecht aan het einde van het verhaal, namelijk de opstanding des vleses.

In Hebreeën wordt ons geleerd dat wij als kinderen Gods niet onder de wet leven en daarmee niet onder het Aäronitisch priesterschap, maar onder het Nieuwe Verbond en daarmee onder Christus, de Hogepriester van het Nieuwe Verbond. Wat maakt dat in de praktijk voor verschil? Het verschil is dat wij daarom een andere levenswandel zouden hebben. Wij worden geacht uit het geloof te leven. Nadat Paulus deze zaken tot en met hoofdstuk 10 uiteengezet heeft en gezegd heeft dat wij niet in het heilige thuishoren, maar in het heilige der heiligen, niet op de aarde, maar in de hemel, niet onder het Oude Verbond, maar onder het Nieuwe Verbond, zegt hij dat het de bedoeling is dat wij uit die beginselen leven en dat wij daarvoor loon zullen ontvangen. De rechtvaardige zal uit het geloof leven. Als je vervolgens vraagt hoe dat is, uit het geloof leven, dan reikt Paulus een heleboel voorbeelden aan, die hij opsomt in hoofdstuk 11, uitmondend in het voorbeeld van Christus in hoofdstuk 12. Zij worden ons niet zozeer tot voorbeeld gesteld in de zin van wat zij deden, maar dat wat zij deden voortkwam uit wat God gesproken had.

- Hebr. 11: 4 Door het geloof heeft Abel een meerdere offerande Gode geofferd dan Kaïn, door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft, dat hij rechtvaardig was, alzo God over zijn gave getuigenis gaf; en door hetzelfde *geloof* spreekt hij nog, nadat hij gestorven is.
- 5 Door het geloof is Enoch weggenomen geweest, opdat hij den dood niet zou zien; en hij werd niet gevonden, daarom dat hem God weggenomen had; want vóór zijn wegneming heeft hij getuigenis gehad, dat hij Gode behaagde.
- 7 Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde van de dingen, die nog niet gezien werden...

Door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde. God had gesproken en Noach geloofde en dus deed hij wat, in overeenstemming met, dan wel voortkomend uit wat God gesproken had.

- 8 Door het geloof is Abraham, geroepen zijnde, gehoorzaam geweest...

Zo gaat dat het hele hoofdstuk door. Dat is leven uit geloof. Dat wil zeggen, voor de volle 100%, ook in het praktische leven, je vertrouwen stellen op wat God gesproken heeft en daarnaar handelen. Waarom zouden wij dat doen?

- Hebr. 10: 34 ... wetende, dat gij hebt in uzelf een beter en blijvend goed in de hemelen.
- 35 Werpt dan uw vrijmoedigheid niet weg, welke een grote vergelding des loons heeft.

- 36 Want gij hebt lijdzaamheid van node, opdat gij, den wil van God gedaan hebbende, de belofenis moogt wegdragen;
- 39 Maar wij zijn niet van degenen, die zich onttrekken ten verderve, maar van degenen, die geloven tot behouding der ziel.

Wij Stellen dus ons vertrouwen op wat God gesproken heeft, omdat:
We weten dat we een beter en blijvend goed in de hemelen hebben;
Omdat we een vergelding des loons zullen ontvangen;
Omdat wij de belofenis Gods mogen wegdragen;
En tot behouding der ziel.

Wij zijn niet van degenen die zich onttrekken aan het leven uit geloof, ten verderve, want als wij ons aan dit leven uit geloof onttrekken, dan wacht alleen verderf. Dan blijft er van ons praktische leven niets over. Wij behoren tot degenen die geloven, tot behouding der ziel, tot behoud van ons praktische leven. Leven uit geloof is een volstrekt praktische aangelegenheid. Behouding der ziel wil zeggen dat het leven van de gelovige vrucht draagt, resultaat heeft.

Het is niet een kwestie van leven uit geloof en ooit een keer zalig worden, dat we dan ooit een keer eeuwig leven krijgen. Velen denken dat en baseren die gedachte op dit soort Schriftplaatsen. Die Schriftplaatsen zijn er inderdaad, die zeggen dat ons praktische leven onze zaligheid bewerkstelligt. Dan word je dus zalig door goed je best te doen. Men begrijpt niet dat het in die teksten niet gaat om de zaligheid als zodanig, want aan die zaligheid kunnen wij verder niets doen. Dat is tot geloof komen en je wordt het. In die teksten gaat het om het loon dat we eventueel zouden ontvangen. Loon kun je niet ontvangen als je niet eerst wedergeboren bent.

Jak. 1: 18   Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der waarheid, opdat wij zouden zijn eerstelingen Zijner schepselen.

Maar zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven. Welke niet uit den bloede, noch uit den wil des vleses, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn (Joh. 1: 12, 13). Niet uit den wil des mans = die wedergeboorte komt niet voort uit de natuurlijke mens, maar uit de wil van God. Hij heeft ons naar Zijn wil gebaard. Hij heeft dat gedaan door het Woord der waarheid. Petrus noemt dat het zaad der wedergeboorte, namelijk het eeuwig blijvende Woord van God.

- 21   Daarom, afgelegd hebbende alle vuiligheid en overvloed van boosheid, ontvangt met zachtmoedigheid het Woord, dat in *u* geplant wordt, hetwelk uw zielen kan zaligmaken.

Dit wordt tot wedergeboren mensen gezegd. Volgens vers 18 is men al zalig, maar volgens vers 21 moet men daarna nog zalig worden. Dat kan alleen omdat het over twee verschillende dingen gaat. In vers 18 gaat het over de zaligheid naar de geest en in vers 21 over de zaligheid naar de ziel. De enige manier waarop onze ziel kan zalig worden, is door het Woord dat in onze harten geplant wordt.

22 En zijt daders des Woords, en niet alleen hoorders, uzelf met valse overleggingen bedriegende.

Wij hebben in onze samenleving een grote scheidslijn getrokken tussen theorie en praktijk en leren zelfs dat theorie en praktijk niet met elkaar overeen hoeven te stemmen, omdat het twee verschillende dingen zijn. Dat is jammer, want dat is een onderscheid dat zeer kunstmatig is, want wat moet je met woord in je hart; wat moet je met kennis als je er niets mee doet? Als je er niets mee doet, dan raak je je kennis gewoonlijk kwijt. Je kunt medelijden hebben met mensen die die kennis niet kwijtraken als ze er niets mee doen. Die worden namelijk gek. 'Gij raast' zei Festus tot Paulus, 'de grote geleerdheid brengt u tot razernij' (Hand. 26: 24).

Hoe dan ook, men zou dader des Woords zijn en niet alleen hoorder. In vers 25 heet het daders des werks. Men zou geen vergetelijk hoorder zijn, maar een dader des werks. Het gaat om praktisch leven.

Jak. 2: 14 Wat nuttigheid is het, mijn broeders, indien iemand zegt, dat hij het geloof heeft, en hij heeft de werken niet? Kan dat geloof hem zaligmaken?

Het is een retorische vraag. Ook al heb je geen idee waar het over gaat, dan nog weet je dat het antwoord op de vraag nee moet zijn. Luther had net uit de brief aan de Romeinen geleerd dat de mens zalig en behouden wordt door geloof alleen, zonder de werken. Hij vond de brief van Jakobus een strooien brief en dat die niet in de Bijbel thuishoorde. Tot vandaag denken velen dat Paulus met betrekking tot die zaligheid iets anders leerde dan Jakobus. Het probleem is dat men niet in de gaten heeft dat het in beide Schriftgedeelten over twee verschillende dingen gaat. Ook Jakobus had al gezegd dat wij wedergeboren zijn naar Zijn wil door het Word der waarheid. Daar wordt niets aan afgedaan. Hij gaat alleen verder, want waar het gaat om de zaligheid der ziel (want daar had hij het over), kan men zonder werken niet zalig worden. Dat heeft te maken met de praktische uitwerking van het Woord van God in onze harten. Het gaat om de praktische uitwerking van ons geloof in dat Woord, wat het met ons doet en hoe het ons verandert in de vernieuwing van ons gemoed, in de vernieuwing van ons denken en uiteraard in de

vernieuwing van onze levenswandel. De zaligheid van de ziel is nu eenmaal een ander ding en daarover heeft Paulus het in 1 Kor. 15.

1 Petr. 1: 9 Verkrijgende het einde uws geloofs, *namelijk* de zaligheid der zielen.

Verkrijgende = wij zijn bezig te verkrijgen.

Het gaat hier in 1 Petr. 1 ook over het praktische leven van een kind van God, waarbij het geloof beproefd wordt. Ook Petrus voegt eraan toe dat hij schrijft aan degenen die reeds wedergeboren zijn, net als Jakobus.

23 Gij, die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk, maar *uit* onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende Woord van God.

Zoals Jakobus zei: 'Naar Zijn wil heeft Hij u gebaard, door het Woord der waarheid'. Je vindt hier dus precies dezelfde gedachte terug. Het staat ook in 1 Petr. 2: 2, maar daar vind je het niet zo makkelijk terug.

2 Petr. 2: 2 En, als nieuwgeboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen (tot zaligheid);

Als nieuwgeboren kinderkens ben je dus al zalig naar de geest.

In de Textus Receptus, de grondtekst die door de Statenvertalers werd gebruikt houdt de tekst op na: opdat gij door dezelve moogt opwassen. In recentere grondteksten staat er echter nog achter: tot zaligheid. Opdat gij door dezelve moogt opwassen tot zaligheid. Dat die uitdrukking in bepaalde handschriften is weggefallen laat zich eenvoudig verklaren, want als je al een nieuwgeboren kind bent, dan ben je toch al zalig? Ze hebben het waarschijnlijk niet goed begrepen en daarom bewust een paar woorden uit de tekst weggelaten. Dat 'tot zaligheid' slaat op de zaligheid der ziel, lijkt volstrekt duidelijk.

Filipp. 2: 12 Alzo dan, mijn geliefden, gelijk gij te allen tijd gehoorzaam geweest zijt; niet als in mijn tegenwoordigheid alleen, maar veelmeer nu in mijn afwezen, werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven;

Kun je dan door werken je zaligheid bewerkstelligen? Ja, dat kan, maar je kunt er niet door wedergeboren worden. Het gaat niet over het ontvangen van eeuwig leven, maar over de uitwerking daarvan. Het leven dat we als natuurlijke mensen hebben ontvangen, hebben we gekregen zonder daar iets

aan te kunnen doen. Dat was door de wil eens mans, door onze natuurlijke vader. Daar hebben wijzelf part noch deel aan gehad. Daarna ben je dus geboren en moet je er wat van zien te maken. Daar heb je dan wel weer part en deel aan. Onze ouders hebben ook hun best gedaan om dat aan ons verstand te peuteren, dat we er nu zelf iets van moeten maken.

Zo hebben wij ook eeuwig leven ontvangen naar Gods wil, op basis van ons geloof. Toen kregen we dat eeuwige leven en nu is het ons leven. Wij worden geacht daar iets van te maken, er iets mee te doen. Net als in het natuurlijke leven. We hebben bepaalde capaciteiten en bepaalde gebreken. In beide gevallen moeten we daar het beste van zien te maken. Leren wat we kunnen, leren wat we niet kunnen, doen wat we kunnen en niet doen wat we niet kunnen. De mens kan met de aanleg die hij gekregen heeft wellicht ver komen. In de praktijk wordt de grens daarvan bepaald door wat hij nu eenmaal niet kan. Je kunt een goede muzikant zijn, maar als je niet zakelijk bent, dan valt er geen droog brood mee te verdienen. Je kunt misschien leuk schrijven, maar als je het niet onder de mensen weet te brengen, dan verdien je ook daarmee nog geen droge boterham.

Zo is het met ons christelijk leven ook. Aan de ene kant worden wij erop gewezen er wat van te maken en aan de andere kant worden we gewezen op matigheid. Wij zouden namelijk niet trouw zijn over het vele dat we ontvangen hebben, maar we zouden trouw zijn over het weinige dat we hebben ontvangen. Dat dat weinige toch wel erg veel is, dat is zo, maar hou het maar op weinig, want dat houdt je klein en dat is de bedoeling.

Je kunt dus je zaligheid bewerken, maar dan gaat het dus over de zaligheid der ziel. Dat het ook hier om het praktische leven van de gelovige gaat, blijkt meteen uit het volgende vers.

Filipp. 2: 13 Want het is God, Die in u werkt, beide het willen en het werken, naar *Zijn* welbehagen.

14 Doet alle dingen zonder murmureren en tegenspreken;

15 Opdat gij moogt onberispelijk en oprecht zijn, kinderen Gods zijnde, onstraffelijk in het midden van een krom en verdraaid geslacht, onder welke gij schijnt als lichten in de wereld;

Enzovoort. Het gaat over de ziel, over het praktische leven.

Voor wat betreft het verloren gaan, in 1 Kor. 8: 11 was al sprake van broeders die verloren gaan door ons. Dat kan dus, maar ook daar gaan het niet om het verlies van eeuwig leven, want eeuwig leven kun je niet verliezen, omdat het eeuwig leven is. Maar een broeder kan verloren gaan, in die zin dat er van zijn praktische leven niets terechtkomt. In 1 Kor. 3 ging het daar ook al over, waar

het praktische leven beschreven wordt als het bouwen op het fundament. Eenieder zie toe hoe hij daarop bouwe.

- 1 Kor. 3: 12 En indien iemand op dit fundament bouwt: goud, zilver, kostelijke stenen, hout, hooi, stoppelen;
- 13 Eens iegelijks werk zal openbaar worden; want de dag zal het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt; en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven.
- 14 Zo iemands werk blijft, dat hij daarop gebouwd heeft, die zal loon ontvangen.
- 15 Zo iemands werk zal verbrand worden, die zal schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, doch also als door vuur.

Zo iemands werk = dat is de ziel. Zo iemand een dader des werks is, die zal loon ontvangen. Zo niet, dan zul je schade lijden. Dat is ongeveer hetzelfde als verloren gaan. Hijzelf zal behouden worden, maar zijn werk zal verloren gaan. Eeuwig leven raak je niet kwijt, maar werken van hout, hooi en stro zullen verbranden. Die hebben namelijk geen enkele zin, omdat ze geen eeuwigheidswaarde hebben.

Als je nu nog een keer Filipp. 2: 12 leest: Werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven, waarom staat er dan niet: Werkt uw zaligheid met vreze en beven? Waarom staat er: Werk de zaligheid van uw zelf? Wat is dat, uw zelf, uw ego, uw ik, uw identiteit? Dat is uw ziel. Dat is wie je bent, een ziel. Werk de zaligheid van uw zelf = werk de zaligheid van uw ziel.

In Kol. staat: Gij zijt in Hem volmaakt, terwijl in Filipp. staat: Niet dat ik al volmaakt ben, maar ik jaag ernaar. De oppervlakkige lezer zegt dat Paulus zichzelf tegenspreekt. Als je begrijpt dat het over twee verschillende dingen gaat, dan is er niets moeilijks aan. Wij zijn volmaakt in Christus. Wij hebben volmaakt leven ontvangen, namelijk het leven van Christus. Of dat ook in ons praktische leven volmaakt tot uitdrukking komt, daarover zegt Paulus dat hij zover nog niet is. Fundamenteel wel, maar in de praktijk niet. Als een kind geboren wordt, dan wordt het aan de buitenkant bekeken en gezegd: 'Er ontbreekt niets aan; het is volmaakt'. Toch staat dat nog te bezien. Het is de vraag of het daarna ook goed tot ontwikkeling komt en wat ervan terechtkomt. Dat kan soms heel teleurstellend zijn.

Terug naar 1 Kor. 15.

- 1 Kor. 15: 1 Voorts, broeders, ik maak u bekend het Evangelie, dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat;
- 2 Door hetwelk gij ook zalig wordt, indien gij het behoudt op zodanige wijze, als ik het u verkondigd heb; tenzij dan dat gij tevergeefs geloofd hebt.

Paulus maakt hen het Evangelie opnieuw bekend. Hij begint weer van voren af aan. Zij hadden immers weder melk van node en niet vast spijs (1 Kor. 3: 2). Het Evangelie, waarin zij staan. Dat lijdt geen twijfel; het zijn wedergeboren mensen.

Door hetwelk gij ook zalig wordt, door hetwelk zij ook bezig zijn zalig te worden, was de bedoeling. Indien zij het Evangelie behouden op zodanige wijze als Paulus het hun verkondigd heeft.

De grondslag van het Evangelie verandert niet. Daarna valt er nog heel wat bij te leren.

De prediking van het Evangelie aan zondaren is inderdaad dat Christus gestorven is voor onze zonden, zodat dat probleem uit de wereld geholpen is; dat Hij is begraven en dat Hij ten derden dage weer opgewekt is, dit alles naar de Schriften. Dit blijft zo. Dit is de kern van heel de Bijbelse boodschap. Daar zit alles aan vast. Wat je er ook bijleert, dit verandert niet. Niettemin zijn er heel wat mensen die op den duur de meest eenvoudige Bijbelse waarheden kwijtraken. Meestal door allerlei getheoretiseer. Als je gewoon bij de Bijbel blijft, dan heb je dat probleem heus niet. De duivel is nogal religieus. Hij houdt zich bezig met het Woord van God en de uitleg daarvan. Sinds zijn introductie in Gen. 3 worden de Woorden Gods geciteerd, waarvan hij zegt: 'Ja, dat heeft God wel gezegd, maar Hij heeft het anders bedoeld'. Dat kun je tot aan vandaag dagelijks horen en dan hoor je nog steeds de discussie over de vraag of de slang wel gesproken heeft. Dat doet hij nog steeds en op precies dezelfde wijze.

Tenzij dan dat gij tevergeefs geloofd hebt = dan is uw geloof leeg en ook in de praktijk onnuttig. Paulus doet hier geen afbreuk aan het feit dat zij wedergeboren mensen zijn en geheiligden in Christus. Het betekent dat er van hun leven als zodanig niets terechtkomt.

Men zou deze dingen vasthouden en zich ervan bewust zijn dat wij met Christus gestorven zijn, met Hem begraven en met Hem opgewekt.

Hebr. 3: 6   Maar Christus, als de Zoon over Zijn eigen huis; Wiens huis wij zijn, indien wij maar de vrijmoedigheid en den roem der hoop tot het einde toe vast behouden.

Wij zijn Zijn huis. Niet het kerkgebouw, maar wijzelf. Wij zouden vasthouden, bewaren, dat wij een zaligmakende Heiland hebben, Die voor ons geleden heeft, voor ons gestorven is, Die voor ons werd opgewekt, Die in de hemel aan de rechterhand van God onze Hogepriester is, onze Voorspraak bij de Vader in het heiligdom. Dit wordt herhaald in vers 14.

Hebr. 3: 14 Want wij zijn Christus deelachtig geworden, zo wij anders het beginsel van dezen vast grond tot het einde toe vast behouden.

Deze dingen werken alleen als wij ons deze Bijbelse waarheden eigen maken en daarnaar leven.

Hebr. 4: 14 Dewijl wij dan een groten Hogepriester hebben, Die door de hemelen doorgedaan is, *namelijk* Jezus, den Zoon van God, zo laat ons deze belijdenis vasthouden.

Deze Jezus, Die opgevaren is ten hemel, uitermate verhoogd is en gezeten is aan de rechterhand van Zijn Vader.

Hebr. 4: 16 Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd.

Laten we ons dan stellen onder de heerschappij van de genade en dus onder de heerschappij van Hem Die op die troon gezeten is en daaruit leven.

Hebr. 10: 23 Laat ons de onwankelbare belijdenis der hoop *vasthouden*; (want Die het beloofd heeft, is getrouw);

Wij leven uit wat God beloofd heeft.

Vandaar dat Paulus in 1 Kor. 15 grote nadruk legt op deze dingen en op het hart van het Evangelie.

- 3 Want ik heb ulieden ten eerste overgegeven, hetgeen ik ook ontvangen heb, dat Christus gestorven is voor onze zonden, naar de Schriften;

Overgegeven = doorgeven. Paulus heeft het zelf ook van anderen doorgegeven gekregen.

Christus = Degene Die nu de Christus is.

Dat Hij gestorven is, was noodzakelijk voor het wegdoen van onze zonden. Hij heeft de straf der zonden gedragen. Dat op zich bewerkstelligt geen zaligheid. Dat bewerkstelligt hooguit vergeving der zonden, wat betekent dat ons onze zonden door God niet aangerekend worden. Dat geldt zolang wij leven. Daarna maakt het toch niets meer uit. Tenminste als er geen opstanding is, maar er is opstanding en daarmee behoudenis.

Hij is gestorven voor onze zonden, naar de Schriften. Hebr. 1: 3 zegt dat Hij de reinigmaking onzer zonden door Zichzelfen teweeggebracht heeft. Rom. 8 zegt dat Hij de zonden veroordeeld heeft in het vlees. Dat brengt dus hooguit

vergeving van zonden, zolang als wij leven. Daarmee ben je niet zalig, of behouden of verlost, want je bent nog steeds aan de dienstbaarheid der verderfenis onderworpen. Je bent nog steeds een slaaf van de dood.

- 4 En dat Hij is begraven, en dat Hij is opgewekt ten derden dage, naar de Schriften;

Dat Hij is begraven. In de praktijk wil dit zeggen dat er het één en ander is weggedaan. En Hij is opgewekt ten derden dage, eveneens naar de Schriften. Het is daarna een beetje tragisch dat er dan altijd discussie ontstaat over hoe het dan zit met dat 'ten derden dage'. Je moet gewoon alle Schriftplaatsen opzoeken waar gesproken wordt over de opstanding van Christus en op welke dag dat was. Dan lijdt het geen twijfel. Dan is het na twee dagen en op de derde dag. Daarna houd je één uitspraak over, waar staat dat gelijk Jona was drie dagen en drie nachten in de vis, also zal de Zoon des mensen zijn drie dagen en drie nachten in het hart der aarde. Dat is de enige uitspraak waar je dan mee blijft zitten. Die uitspraak is ook de oorzaak van alle discussie hierover. Daarna zij er mensen die op één of andere wijze proberen die drie dagen en die drie nachten kloppend te krijgen. Dat kun je niet kloppend krijgen. Dat kun je alleen maar kloppend krijgen als je twee verschillende rekenmethoden tegelijkertijd hanteert. Dat is dan natuurlijk niet helemaal eerlijk. De Heer stierf in de namiddag. Als je drie dagen en drie nachten apart wil tellen, dan stond Hij dus ook in de namiddag weer op. Dat was niet zo, want het was 's morgens vroeg. Je kunt dat dus niet kloppend krijgen. Bovendien, als je het wel kloppend kunt krijgen, dan heb je vervolgens problemen met al die teksten waarin staat dat Hij opstond na twee dagen en op de derde dag, want na drie dagen en drie nachten ben je bij de vierde dag aangekomen. Je krijgt het dus niet kloppend. Je moet gewoon je Bijbel lezen en al die keren dat je leest dat de Heer opstond na twee dagen en op de derde dag, als juist beschouwen. Als je dan nog blijft zitten met die drie dagen en drie nachten, dat zeg je gewoon dat je dat niet begrijpt en leg je dat naast je neer.

De term 'drie dagen en drie nachten' is ontleend aan de geschiedenis van Jona. Met andere woorden, de uitdrukking komt uit het Hebreeuws, want het is ontleend aan het Oude Testament en aan Jona. In het Hebreeuws is het veel moeilijker om te spreken over na twee dagen en op de derde dag, omdat het begrip dag daar een veel rekbaarder begrip is dan in het Grieks van het nieuwe Testament. Als je in het Hebreeuws uitdrukkelijk wil spreken over drie etmalen, dan moet je niet over dagen spreken, maar over dag en nacht. Daarna moet je nog bedenken dat het berekend wordt volgens de inclusieve rekenwijze. Dat wil zeggen, dat delen van dagen als gehelen geteld worden, zowel aan het begin als aan het eind daarvan. Dergelijke rekenwijzen worden

vandaag de dag nog steeds gebruikt. Kortom, de Heer stierf op vrijdag; dat is dag één. Toen werd het zaterdag; dat is dag twee. Toen brak de zondag aan, de derde dag en stond Hij op. Na zonsopgang. Er staat ook niet dat toen de Heer opstond het nog donker was, maar dat toen Petrus en Johannes naar het graf gingen was het nog donker. Het begon te lichten en toen ze bij het graf kwamen, was het inmiddels licht. De dag was aangebroken en de Heer was dus opgestaan. Dat is een volstrekt legitieme wijze van rekenen. Je vindt het in het Oude Testament ook terug en geïllustreerd.

Rehábeam zei: 'Kom na drie dagen bij mij terug', toen hij zijn vader zou moeten opvolgen. Het volk wilde hem wel als koning, maar dan moest wel de belasting omlaag. Daar moest Rehábeam even over nadenken en dus moest het volk na drie dagen bij hem terugkomen. Toen kwam het volk bij Rehábeam terug op de derde dag, gelijk als Rehábeam gezegd had. Daaruit blijkt dat je inclusief moet rekenen, want als je wiskundig rekent, dan is na drie dagen op de vierde dag. Na drie dagen is dus hetzelfde als op de derde dag. Vandaar dan ook dat we geen problemen hebben met de redenering dat de Heere Jezus op vrijdag gestorven is en op zondag, na drie dagen, op de derde dag, weer opstond uit de dood. Als je in het Hebreeuws wilt spreken over drie kalenderdagen, dan moet je zeggen: drie dagen en drie nachten. Dat is Hebreeuws idioom. Drie staat voor wat komen zal, wat in de planning zit, maar er nog niet is. Wat in de planning zit, is die beloofde verlossing. Vandaar dan ook de opstanding van Christus ten derden dage. Logisch, want dat is de definitieve verlossing die tot stand gebracht zou worden. Al die andere derde dagen in het Oude Testament wijzen daarheen. Daarna tel je al die Schriftplaatsen bij elkaar op en dan begrijp je dat het boordevol met symboliek zit en dat het allemaal wijst op het aanbreken van het Nieuwe Verbond en een nieuwe schepping. Kortom, de vervulling van Gods beloften.

Christus is gestorven, begraven en opgestaan naar de Schriften. Alle nieuwtestamentische waarheid is gebaseerd op de oudtestamentische profeten. Die dingen zijn van tevoren aangekondigd, want heel de geschiedenis en in het bijzonder wat wij heilsgeschiedenis noemen, is uitwerking van het Woord van God, die gestalte krijgt in Hem Die alle dingen draagt door dat Woord (Hebr. 1: 3).

De opstanding van Christus ten derden dage wordt aangekondigd in Matth. 16: 21; 17: 23; 20: 19; Mark 9: 31; Mark. 10: 34; Luk. 10: 22; 18: 33; 24: 7, 21, 46. 1 Kor. 15: 4.

Daarna zijn er enige uitspraken waar staat: in drie dagen. Dat zou je kunnen lezen als 'binnen drie dagen', maar het is uiteraard hetzelfde als 'ten derden dage': Matth. 26: 61; 27: 40; Joh. 2: 19, 20.

Dan hebben we nog 'na drie dagen': Matth. 27: 63; Mark. 8: 31.

Dan hebben we nog 'drie dagen en drie nachten': Matth. 12: 40.

Er zijn dus 17 teksten die zeggen dat de opstanding op dag nr. 3 zou zijn, tegenover deze ene tekst uit Matth. 12: 40, die zegt dat het na drie dagen en drie nachten geschieden zou, alle oudtestamentische Schriftplaatsen buiten beschouwing latend. Die drie dagen en drie nachten zijn niet kloppend te krijgen, want dan krijg je onherroepelijk een probleem met al die andere 17 uitspraken over 'op de derde dag'.

Hos. 6 is in dit verband misschien nog wel aardig om aan te halen, hoewel dat een tekst is met een dubbele bodem, omdat die in de praktijk toch heus over Israël gaat.

- Hos. 6: 1 Komt en laat ons wederkeren tot den HEERE, want Hij heeft verscheurd, en Hij zal ons genezen; Hij heeft geslagen, en zal ons verbinden.
- 2 Hij zal ons na twee dagen levend maken; op den derden dag zal Hij ons doen verrijzen, en wij zullen voor Zijn aangezicht leven.

Dit spreekt uiteraard net zo goed over de toekomstige bekering van Israël, na twee dagen van 1000 jaar.

Terug naar 1 Kor. 15: 4.

Omdat het Nieuwe Verbond doorheen het hele Oude Testament beloofd is, wordt het in verband gebracht met de drie, uitmondend in de opstanding van Christus, na twee dagen op de derde dag.

- 5 En dat Hij is van Céfás gezien, daarna van de twaalfen.

Céfás = Petrus.

De twaalfen is de aanduiding van de groep als zodanig, ongeacht of iedereen present was of niet.

We vinden hier een opsomming van de verschijningen van de Heere Jezus aan diegenen die op grond van die gebeurtenis getuigen bij het volk kunnen zijn. Getuigen van Christus zijn niet degenen die kunnen getuigen van wat de Heer in hun leven betekent, maar degenen die getuigen kunnen dat zij de levende Jezus van Nazareth gezien hebben. Na Zijn kruisiging wel te verstaan. Zij vervullen dus ook een juridische functie. De Heer is niet voor niets aan al die mensen verschenen. Het is immers een historisch feit waar niets op af te dingen valt. Wij kunnen natuurlijk na 2000 jaar met gemak zeggen dat het allemaal wel zal en dat het helemaal niet kan. Paulus echter zegt dat of het kan of niet, het gebeurd is. Of we het begrijpen of niet heeft er niets mee te maken, want dat het een wonder is, moge duidelijk zijn en het is een wonder, omdat we het niet begrijpen.

Kan dat, opstanding uit de dood? Ja, dat kan. We kunnen niet verklaren hoe dat technisch werkt, maar alleen vaststellen dat het meermalen gebeurd is, in

het bijzonder met de Heere Jezus. Dat is een historisch feit en er zijn vele getuigen van.

In Hand. 1 schrijft Lukas dat de Heere Jezus verschenen is aan de apostelen.

Hand. 1: 3 Aan welke (de apostelen) Hij ook, nadat Hij geleden had, Zichzelf levend vertoond heeft, met vele gewisse kentekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, en sprekende van de dingen die het Koninkrijk Gods aangaan.

Hij heeft Zich demonstratief vertoond.

Met vele gewisse kentekenen = er waren kenmerken aan Hem waaruit onomstotelijk bleek dat Hij het was Die uit de dood was opgestaan. Daarbij wordt in de eerste plaats aan Zijn littekenen gedacht, maar kennelijk zijn er meer kenmerken aan Zijn lichaam geweest, waaruit bleek dat Hij het was. Hij is veertig dagen lang aan hen verschenen. Het was niet maar in een flits. Degenen die Hem gezien hebben, worden hier in 1 Kor. 15 opgevoerd als getuigen, die Hem na Zijn opstanding gezien hebben.

Hand. 2: 32 Dezen Jezus heeft God opgewekt; waarvan wij allen getuigen zijn.

Van Zijn opstanding namelijk. Ze hebben de gebeurtenis niet gezien, maar de Opgestane.

5 En dat Hij is van Céfás gezien, daarna van de twaalven.

Céfás = Aramees voor rots, zoals Petrus Grieks is voor rots.

Het gaat over Petrus. Hij wordt door Paulus wel vaker Céfás genoemd.

Overigens is dat gegoochel met de naam wel merkwaardig. De geschiedenis hiervan, dat Hij aan Petrus is verschenen, vinden we in de Bijbel niet vermeld. Natuurlijk, Hij is verschenen aan alle discipelen en daar was Petrus uiteraard bij. Hij had zelfs nog een heel specifiek onderhoud met de Heere Jezus. Toen de Heer hem tot drie keer vroeg of hij Hem liefhad. Het merkwaardige is dat Petrus hier apart genoemd wordt en voordat de Heer aan de twaalven verschenen zou zijn. Die gebeurtenis vinden we dus niet vermeld, maar op een andere plaats wel dát het gebeurd is, namelijk in de geschiedenis van de Emmaüsgangers, die onderweg waren van Jeruzalem naar Emmaüs. In luk. 24: 34 staat dat zij de Heere Jezus herkenden en terugkeerden.

Luk. 24: 33 En zij, opstaande ter zelfder ure, keerden weder naar Jeruzalem, en vonden de elven samenvergaderd, en die met hen waren;
34 Welke zeiden: De Heere is waarlijk opgestaan, en is van Simon gezien.

Hij heet hier niet Céfas, niet Petrus, maar voor de gelegenheid heet hij Simon. Hij is dus wel degelijk de eerste van de mannen die een ontmoeting met de Heer had. We weten niet beter dan dat Hij eerst verscheen aan één, dan wel meerder vrouwen, met als resultaat dat twee mannen op weg gingen naar het graf, om het één en ander na te kijken.

- Joh. 20: 3 Petrus dan ging uit, en de andere discipel (Johannes), en zij kwamen tot het graf.
- 4 En deze twee liepen tegelijk; en de andere discipel liep vooruit, sneller dan Petrus, en kwam eerst tot het graf.
- 5 En als hij nederbukte, zag hij de doeken liggen; nochtans ging hij *er* niet in.
- 6 Simon Petrus dan kwam en volgde hem, en ging in het graf, en zag de doeken liggen.
- 7 En den zweetdoek, die op Zijn hoofd geweest was, *zag hij* niet bij de doeken liggen, maar in het bijzonder in een *andere* plaats samengerold.
- 8 Toen ging dan ook de andere discipel *er* in, die eerst tot het graf gekomen was, en zag het, en geloofde.
- 9 Want zij wisten nog de Schrift niet, dat Hij van de doden moest opstaan.
- 10 De discipelen dan gingen wederom naar huis.

Er staat niet bij dat zij een ontmoeting met de Heer hadden. Zo was het trouwens ook in Luk. 24.

- Luk. 24: 12 Doch Petrus opstaande, liep tot het graf, en nederbukkende, zag hij de linnen doeken, liggende alleen, en ging weg, zich verwonderende bij zichzelf van hetgeen geschied was.

Daarna krijgen we de geschiedenis van de Emmaüsgangers. Die melden zich bij de elven en zeggen: 'De Heer is waarlijk opgestaan en is van Simon gezien'. De gebeurtenis zelf wordt niet vermeld. Niettemin gaat het erom dat de Heer van allen het eerst aan Petrus verschenen is.

- Matth. 16: 18 En Ik zeg u ook, dat gij zijt Petrus, en op deze petra zal Ik Mijn Gemeente bouwen, en de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen.
- 19 En Ik zal u geven de sleutelen van het Koninkrijk der hemelen; en zo wat gij zult binden op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn; en zo wat gij ontbinden zult op de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn.

Petrus zou de eerste zijn en het één en ander afsluiten en openen. Hij was niet alleen de eerste der apostelen, maar ook de eerste die zei: 'Gij zijt de Christus' en hij is de eerste dus ook die de Christus te zien kreeg na Zijn opstanding, nadat Jezus tot Heere en tot Christus gesteld was, wat overigens ook de woorden van Petrus zelf waren, als eerste spreker onder het Nieuwe Verbond, op de bekende Pinksterdag.

Paulus erkent deze positie van Petrus en noemt hem dan ook als eerste in de opsomming van getuigen die de Heer na Zijn opstanding hadden gezien.

5 En dat Hij is van Céfás gezien, daarna van de twaalven.

Toen de Emmaüsgangers aan de elven vertelden dat ze de Heere Jezus hadden gezien, stond Hij ineens in hun midden en daar verscheen Hij dus aan de elven, hoewel Paulus zegt dat het aan de twaalven was.

In Mark. 16 vinden we deze geschiedenis ook.

Mark. 16: 14 Daarna is Hij geopenbaard aan de elven, daar zij aanzaten, en verweet hun *hun* ongelovigheid en hardigheid des harten, omdat zij niet geloofd hadden degenen, die Hem gezien hadden, nadat Hij was opgestaan.

Dat was in de opperzaal, waar zij ook de Paasmaaltijd met de Heer gegeten hadden. De gebeurtenis zelf wordt het meest uitgebreid beschreven in het Johannes-Evangelie.

- Joh. 20: 19 Als het dan avond was, op denzelfden eersten dag der week, en als de deuren gesloten waren, waar de discipelen vergaderd waren om de vreze der Joden, kwam Jezus, en stond in het midden, en zeide tot hen: Vrede zij ulieden!
- 20 En dit gezegd hebbende, toonde Hij hun Zijn handen en *zijn* zijde. De discipelen dan werden verblijd, als zij den Heere zagen.
- 21 Jezus dan zeide wederom tot hen: Vrede zij ulieden, gelijkewijs Mij de Vader gezonden heeft, zende Ik ook ulieden.
- 22 En als Hij dit gezegd had, blies Hij *op hen*, en zeide tot hen: Ontvangt den Heiligen Geest.
- 23 Zo gij iemands zonden vergeeft, dien worden zij vergeven; zo gij iemands *zonden* houdt, *dien* zijn zij gehouden.

Hier waren niet alleen de twaalven bijeen, maar ook degenen die men hen waren. Bij deze gelegenheid waren er maar tien apostelen, want Judas ontbrak natuurlijk, terwijl Matthias nog niet als apostel gekozen was. Daarnaast ontbrak Thomas ook nog, die er een week later wel bij was.

- Joh. 20: 24 En Thomas, een van de twaalven, gezegd Didymus, was met hen niet, toen Jezus *daar* kwam.
- 25 De andere discipelen dan zeiden tot hem: Wij hebben den Heere gezien. Doch hij zeide tot hen: Indien ik in Zijn handen niet zie het teken der nagelen, en mijn vinger steke in het teken der nagelen, en steke mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven.
- 26 En na acht dagen waren Zijn discipelen wederom binnen, en Thomas met hen; *en* Jezus kwam, als de deuren gesloten waren, en stond in het midden, en zeide: Vrede zij ulieden!

Daarna herhaalt de geschiedenis zich nog een keer.

Paulus kan dus met recht zeggen dat de Heer aan de twaalven verschenen is. Dat maakt die twaalven tot specifieke getuigen van de opgestane Christus.

- 6 Daarna is Hij gezien van meer dan vijf honderd broeders op eenmaal, van welken het merendeel nog over is, en sommigen ook zijn ontslapen.

Een verschijning van de Heer aan meer dan 500. Dat is nogal wat. Die gebeurtenis wordt ook door de Evangelisten vermeld.

- Joh. 21: 1 Na dezen openbaarde Jezus Zichzelfen wederom den discipelen aan de zee van Tibérias. En Hij openbaarde Zich aldus:

Niet in Jeruzalem, maar in Galiléa, aan het meer van Galiléa, bijgenaamd de zee van Tibérias, ook het meer van Gennésereeth.

Dan volgt een opsomming van een paar aanwezige discipelen, waarna zij gaan vissen, niets vangen en de Heer de volgende ochtend tegen hen zegt dat zij het net aan de andere kant moeten uitgooien. Dat doen ze en ze vangen 153 grote vissen. Waar het om gaat is dat de Heer en Zijn discipelen hier in Galiléa zijn. Na de visvangst en de daaropvolgende maaltijd heeft de Heer een gesprek met Petrus, Die hem driemaal vraagt of hij Hem liefheeft.

Bij Zijn Hemelvaart is de Heer weer in Jeruzalem. Hij had 40 dagen lang met de discipelen gesproken over de dingen van het Koninkrijk Gods. De Heer voer net buiten Jeruzalem ten hemel, op de Olijfberg. Dat was het dan. Dat neemt niet weg dat het hele gezelschap toch een keer naar Galiléa gegaan is, waar zich dus in ieder geval die geschiedenis van Joh. 21 afspeelt, inclusief de wonderbare visvangst. Dat hier zo'n groot gezelschap aanwezig was, kun je uit Joh. 21 niet opmaken. De andere Schriftplaatsen die daarover gaan zijn nog moeilijker.

- Matth. 26: 31 Toen zeide Jezus tot hen: Gij zult allen aan Mij geërgerd worden in dezen nacht; want er is geschreven: Ik zal den Herder slaan, en de schapen der kudde zullen verstrooid worden.
- 32 Maar nadat Ik zal opgestaan zijn, zal Ik u voorgaan naar Galiléa.

Ik zal u voorgaan naar Galiléa. De woorden dringen kennelijk niet helemaal door, want het gaat er verder niet meer over.

In Matth. 28 zijn María Magdaléna en de andere María bij het graf en constateren dat de Heere Jezus is opgestaan.

- Matth. 28: 6 Hij is hier niet; want Hij is opgestaan, gelijk Hij gezegd heeft. Komt herwaarts, ziet de plaats, waar de Heere gelegen heeft.
- 7 En gaat haastelijk heen, en zegt Zijn discipelen, dat Hij opgestaan is van de doden; en ziet, Hij gaat u voor naar Galiléa, daar zult gij Hem zien. Ziet, ik heb het u gezegd.
- 8 En haastelijk uitgaande van het graf, met vreze en grote blijdschap, liepen zij henen, om *hetzelve* Zijn discipelen te boodschappen.
- 9 En als zij heengingen, om Zijn discipelen te boodschappen, ziet, Jezus is haar ontmoet, zeggende: Weest gegroet! En zij, tot *Hem* komende, grepen Zijn voeten, en aanbaden Hem.
- 10 Toen zeide Jezus tot haar: Vreest niet; gaat henen, boodschapt Mijn broederen, dat zij heengaan naar Galiléa, en aldaar zullen zij Mij zien.
- 16 En de elf discipelen zijn heengegaan naar Galiléa, naar den berg, waar Jezus hen bescheiden had.

Die groep ging dus naar Galiléa, hetgeen niet uitsluit dat er ook nog anderen gingen. Ze gingen naar een specifieke plek, naar die berg, waar de Heere Jezus hen naartoe gestuurd had.

- 17 En als zij Hem zagen, baden zij Hem aan; doch sommigen twijfelden.
- 18 En Jezus, bij hen komende, sprak tot hen, zeggende: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.
- 19 Gaat dan henen, onderwijst al de volkeren, dezelve dopende in den Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb.

20 En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld. Amen.

Hier eindigt het dan, bij de ontmoeting van de Heer met Zijn discipelen in Galiléa. Dit moet ook de gelegenheid geweest zijn waar de Heer verscheen aan meer dan 500 in één keer.

In Mark. 14 lezen we hetzelfde.

Mark. 14: 27 En Jezus zeide tot hen: Gij zult in dezen nacht allen aan Mij geërgerd worden; want er is geschreven: Ik zal den Herder slaan, en de schapen zullen verstrooid worden.

28 Maar nadat Ik zal opgestaan zijn, zal Ik u voorgaan naar Galiléa.

Hier wordt er verder ook niet op ingegaan, maar in hoofdstuk 16 wordt er op teruggekomen.

Mark. 16: 6 ...Hij is opgestaan; Hij is hier niet; ziet de plaats waar zij Hem gelegd hadden.

7 Doch gaat heen, zegt Zijn discipelen en Petrus, dat Hij u voorgaat naar Galiléa; aldaar zult gij Hem zien, gelijk Hij ulieden gezegd heeft.

Daarna wordt hier in Markus niet meer vermeld dat deze ontmoeting ook daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

Het hele punt is dat de zaligheid, de zegeningen van de opgewekte Christus, niet bij de Joden is terechtgekomen, maar bij de Galliërs, niet bij de twee stammen, maar bij de tien stammen. De verwijzing naar Galiléa, waar ze de Heer zouden ontmoeten, is daar een uitbeelding van. Dat was ook al zo toen de Heere Jezus met z'n ouders naar Egypte had moeten vluchten. Toen ze terugkeerden naar Bethlehem werd hen te verstaan gegeven dat ze niet daarheen moesten gaan, maar naar Galiléa, nota bene onder verwijzing naar oudtestamentische Schriftplaatsen.

Die geschiedenis betekent precies hetzelfde: niet bij het Joodse volk, maar ergens anders, naar het Galiléa der heidenen. Het wordt niet verder toegelicht, omdat het nu eenmaal deel uitmaakt van de verborgenheid. De dingen worden gezegd, er wordt naar verwezen, maar ze worden niet uitgebreid toegelicht. Het is feitelijk ook niet nodig, want die zaken zijn in het Oude Testament al vele malen aangekondigd, veelmaal en op velerlei wijze. Terug naar 1 Kor. 15.

De grondgedachte is goed te volgen. De Heer is opgestaan en daar zijn veel getuigen van. Daarmee is het een bewezen historisch feit. Dat er daarna zoveel tijd verstreken is tot aan de dag van vandaag, verandert aan het

historische feit niets. Wij hebben achteraf ook niet het recht om aan het getuigenis van zovelen te twijfelen.

De 500 die Hem zagen, werden daarna officieel Zijn getuigen. Niet alleen maar Petrus en zelfs niet alleen maar de twaalven, maar zeker ook de 70 en waarschijnlijk ook deze 500, zijn erop uitgegaan om het Evangelie te verkondigen.

Paulus zegt dat van die 500 nog het merendeel over is en sommigen zijn ontslapen, zodat je toch het vermoeden krijgt, dat hij het merendeel van deze 500 kende, er in de loop der tijd kennis mee gemaakt heeft, want anders kan hij dat niet op persoonlijke titel zeggen. Je mag ook aannemen dat degenen die rondreisden om het Evangelie te prediken elkaar bij gelegenheid ontmoetten en dat ze soms ook een tijdje met elkaar optrokken. We weten verder niet wie deze 500 waren, hoewel we hier en daar enige aanwijzingen vinden. Je haalt natuurlijk lang de 500 niet, maar het is goed voor te stellen dat mensen als de blindgeborene, de jongeling van Naïn en de rijke jongeling, die we in de loop van de geschiedenis tegenkomen, gehoor gegeven hebben aan de oproep om zich te verzamelen in Galiléa, ergens op een berg. De Heer is daar aan hen verschenen. De locatie is in verband met de typologie van belang. Niettemin, het gaat over mensen van vlees en bloed, die in die dagen de Heer kenden en daarna Zijn getuigen geworden zijn, niet alleen bij het Joodse volk, maar over heel de wereld. Het Evangelie is in die dagen over heel de wereld gepredikt en heeft vrucht gedragen (Kol. 1: 6). Als dat in zo korte tijd gebeurd is, dan moeten er ook een flink aantal predikers geweest zijn om het Evangelie te prediken.

God verkondigt nu aan alle mensen alom dat zij zich bekeren (Hand. 17: 30). Hoeveel verkondigers heb je daarvoor nodig? Paulus schrijft aan de Kolossenzen over het Woord dat vrucht draagt over heel de wereld. We vinden van de geschiedenis zelf in de Bijbel weinig. In het boek handelingen vind je het verslag van een paar zendingsreizen van Paulus, maar het moeten er veel meer geweest zijn die op gelijke wijze als Paulus aan het werk geweest zijn, om het Evangelie over de wereld te verspreiden. Daar zou je niet te gering over denken. Dat Paulus daarvan op de hoogte was, dat laat zich denken en dat verkaart zijn opmerking hier ook.

7 Daarna is Hij gezien van Jakobus, daarna van al de apostelen.

Na die conferentie in Galiléa is de Heere Jezus aan ene Jakobus verschenen. Voor zover bekend zijn er drie Jakobussen. Op het moment dat Paulus dit schrijft, is één daarvan al overleden, namelijk Jakobus, de broer van Johannes, één van de zonen van Zebedéüs. Zijn marteldood wordt in Hand. 12: 1. 2 beschreven. Het is vrijwel zeker dat Paulus Jakobus, de broeder des Heeren, bedoelt. Die Jakobus kennen we in elk geval uit Hand. 15, van het zogenaamde apostelconvent in Jeruzalem, waar hij als voorzitter fungeerde.

Hij wordt zelfs zodanig vereenzelvigd met de Gemeente te Jeruzalem, dat in Gal. 2 gesproken wordt over dat sommigen van Jakobus gekomen waren, waarmee bedoeld is dat sommigen uit Jeruzalem gekomen waren. Dat geeft Jakobus een vooraanstaande positie in de Gemeente te Jeruzalem. Het is dezelfde Jakobus ook aan wie we een brief te danken hebben.

Jakobus is in de Bijbelse geschiedenis enigszins omstreden. Er waren er meerderen die geneigd waren vast te houden aan de Joodse traditie. Het heeft ze heel wat problemen gekost om de leren daar afstand van te nemen. Het christendom is nu eenmaal niet Joods. Sterker nog, het Jodendom heeft officieel de Messias verworpen en heeft daarmee afstand genomen van Christus en het christendom. Het is moeilijk geweest voor degenen die Joods waren en tot geloof kwamen, om afstand te nemen van de Joodse wet. Bij Paulus is dat nogal rigoureuus gebeurd. Hij was een Jood bij uitstek. Hij was van jongs af aan opgegroeid in de vaderlijke inzetten en daarin ijveriger dan zijn leeftijdgenoten. Hij werd echter onderweg gegrepen en hem werd door God een spiegel voorgehouden, waarin getoond werd dat de weg van het Jodendom leidde tot vijandschap tegen Christus. Hij heeft duidelijk meteen afstand moeten nemen van zijn Joodse achtergrond. In Filipp. zegt hij dat hij het alles voor schade en drek geacht heeft, om daarmee Christus te gewinnen.

Petrus had het er ook moeilijk mee. We kennen de geschiedenis van Petrus die naar Cornélius moest, naar een heidense huishouding. Dat ging niet van harte en had nogal wat voeten in aarde. Hij heeft zich daarna zelfs nog enige malen hiervoor verontschuldigd, waaruit blijkt dat hij er toch wel enige moeite mee had. Toen hij later in Antiochië was en er sommigen van Jakobus kwamen, stelde hij zich voor de gelegenheid weer onder de Joodse wet. Paulus heeft hem daarover flink over de mantel uitgeveegd.

Markus, de schrijver van het Evangelie van Markus, had het er ook moeilijk mee. Als je alle Schriftplaatsen die over hem gaan naast elkaar legt, dan kom je tot precies dezelfde conclusie. Ook hij had moeite met het loslaten van de Joodse tradities. Waarschijnlijk gold dit ook zelfs voor zijn oom Bárnabas, hoewel het er bij hem niet zo dik bovenop ligt. Het blijft een problematische zaak en ook in onze dagen is het nog steeds problematisch. Daar hebben we ook het begrip Messiasbelijdende Jood aan te danken. Als ze zo heten, dan weet je Wiens Naam zij kennelijk liever niet uitspreken. Zij proberen zich ook zoveel mogelijk aan de Joodse gebruiken te houden. Toch moet het niet zo moeilijk zijn. Je komt tot bekering en acht de dingen waaruit je vandaan komt schade en drek en keert je zo tot Christus. Dat dit moeilijk is van de ene op de andere dag, zal gerust zo zijn, maar ze zijn heus te leren.

Ook voor hedendaagse gelovigen geldt dat ze vaak moeite hebben om los te komen van de wettische beginselen waarmee en waaronder zij geleefd hebben. Het aan die dingen vasthouden gaat ten koste van het kennen van de heerlijkheid van Christus. Zolang je aan de wet vasthoud, word je door het Nieuwe Verbond verblind en zie je er dus niets van. Dat werd aan Paulus gedemonstreerd op de weg naar Damaskus. Hij werd geconfronteerd met de Heer en werd op slag stekeblind. Verblind vanwege de heerlijkheid van dat licht. Eén van de problemen dat zo weinigen notie hebben van de heerlijkheid van het Nieuwe Verbond en van nieuwtestamentische waarheid in het algemeen, wordt veroorzaakt door een wettische levenswijze. Men is gericht op de ethiek, op het uitwendige. Soms is het wet en soms goede werken. Al die dingen die op het uitwendige gericht zijn vormen een belemmering voor het zicht op de geestelijke dingen. Daarom is er voor de geestelijke dingen zo weinig plaats. Die twee dingen verdragen elkaar ook niet.

- 8 En ten laatste van allen is Hij ook van mij, als van een ontijdig geborene, gezien.

Ook Paulus heeft de Heere Jezus Christus gezien.
Ten laatste van allen = daarna hield het op.

- 9 Want ik ben de minste van de apostelen, die niet waardig ben een apostel genaamd te worden, daarom dat ik de Gemeente Gods vervolgd heb.

Paulus = de belemmerde. Degene die teruggehouden en daarmee klein gehouden wordt. Hij had de Gemeente Gods vervolgd, Dat kun je van de andere apostelen niet zeggen, maar je kunt ook moeilijk van hen zeggen dat zij waardig waren een apostel genaamd te worden. Dat is het hele punt ook niet, want zij werden gewoon door de Heere Jezus geselecteerd en aangesteld. Ze waren het niet waard, maar ze waren het door de genade Gods. Net als Paulus, want dat staat in het volgende vers. Hij kon er ook niets aan doen. Het was maar genade.
Even terug naar vers 8.

- 8 En ten laatste van allen is Hij ook van mij, als van een ontijdig geborene, gezien.

Dit verwijst natuurlijk in de eerste plaats naar de geschiedenis in Hand. 9, naar de bekering van Saulus.

- Hand. 9: 3 En als hij reisde, is het geschied, dat hij nabij Damaskus kwam, en hem omscheen snellijk een licht van den hemel;
- 4 En ter aarde gevallen zijnde, hoorde hij een stem, die tot hem zeide: Saul, Saul! wat vervolgt gij Mij?
- 5 En hij zeide: Wie zijt Gij, Heere? En de Heere zeide: Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt. Het is u hard de verzenen tegen de prikkels te slaan.

Dat zei Mozes ook meteen: 'Wie bent U; wat is Uw Naam? Hoort U bij ons, of hoort U bij de tegenpartij?

Of hij bij die gelegenheid de Heer gezien heeft, staat er niet echt bij. Er staat dat hij verblind werd en dat hij een stem hoorde.

In Hand. 18 is Paulus in Korinthe, waar nogal wat tegenstand was.

- Hand. 18: 9 En de Heere zeide tot Paulus door een gezicht in den nacht: Zijt niet bevreesd, maar spreek en zwijg niet.
- 10 Want Ik ben met u, en niemand zal *de hand* aan u leggen om u kwaad te doen, want Ik heb veel volks in deze stad.

Het was in een gezicht. Hij moet toch wat gezien hebben, op wat voor manier dan ook.

- 1 Kor. 15: 10 Doch door de genade Gods ben ik, dat ik ben; en Zijn genade, die *aan mij bewezen is*, is niet ijdel geweest, maar ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen; doch niet ik, maar de genade Gods, Die met mij is.

In Hand. 26 staat Paulus in zijn gevangenschap in Caesarea tegenover Agrippa en vertelt hem zijn bekeringsgeschiedenis.

- Hand. 26: 14 En als wij allen ter aarde waren nedergevallen, hoorde ik een stem, tot mij sprekende, en zeggende in de Hebreeuwse taal: Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij? Het is u hard, tegen de prikkels de verzenen te slaan.
- 15 En ik zeide: Wie zijt Gij, Heere? En Hij zeide: Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt.
- 16 Maar richt u op, en sta op uw voeten; want hiertoe ben Ik u verschenen, om u te stellen tot een dienaar en getuige der dingen, beide die gij gezien hebt en in welke Ik u *nog* zal verschijnen;

‘Een dienaar en getuige der dingen die gij gezien hebt’ veronderstelt dat Hij de Heer in Damaskus gezien heeft. In Hand. 22 staat een nog veel interessantere uitspraak, als Paulus zojuist gevangen genomen is in Jeruzalem en hij vanaf de trappen die leiden naar de burcht Antónia het Joodse volk op het lager gelegen tempelplein toespreekt, vanuit een hogere positie dan de Joden. Vanuit die positie geeft hij zijn getuigenis. Paulus vertelt de geschiedenis heel uitgebreid. Hij was in Damaskus zojuist tot bekering gekomen en ging na vele dagen naar Jeruzalem, waar hij contact legt met de apostelen, wat moeizaam verliep. Hij probeerde daar het Evangelie onder de Joden te prediken, wat ook moeizaam verliep. Uiteindelijk lezen we dat hij afreisde naar huis, naar Tarsen. Daarvandaan wordt hij jaren later opgehaald door Jozef, bijgenaamd Bárnabas, met wie hij op zendingsreis gaat.

Hij is in Jeruzalem en krijgt daar geen voet aan de grond, niet bij de christenen, maar ook niet bij de Joden. Hij haalt die gebeurtenis aan, maar dat vinden we niet in hand. 9, maar alleen hier.

- Hand. 22: 17   En het gebeurde mij, als ik te Jeruzalem wedergekeerd was, en in den tempel bad, dat ik in een vertrekking van zinnen was;
- 18   En dat ik Hem zag, en Hij tot mij zeide: Spoed u, en ga in der haast uit Jeruzalem; want zij zullen uw getuigenis van Mij niet aannemen.
- 19   En ik zeide: Heere, zij weten, dat ik in de gevangenis wierp, en in de synagogen geselde, die in U geloofden;
- 20   En toen het bloed van Stéfanus, Uw getuige, vergoten werd, *dat* ik daar ook bij stond, en mede een welbehagen had in zijn dood, en de klederen bewaarde dergenen, die hem doodden.
- 21   En Hij zeide tot mij: Ga heen; want Ik zal u ver tot de heidenen zenden.

Dat werd tot hem in Jeruzalem gezegd en leidde ertoe dat hij terugging naar Tarsen. Hij had eerst thuis wat te doen. Dat heeft te maken met dat hij tijdens zijn verblijf in Damaskus een reisje naar Sinaï in Arabië had ondernomen en dat hij daar opgetrokken is geweest tot in het paradijs Gods en daar onuitsprekelijke dingen heeft gezien. Daarna ging hij weer terug naar Damaskus. Als toen vele dagen verlopen waren dacht hij dat hij ze in Jeruzalem wel wat te vertellen had en dus ging hij daarheen, maar ze moesten hem niet. Toen ging hij dus naar huis en heeft daar waarschijnlijk zijn huiswerk overgedaan en alsnog het Oude Testament bestudeerd in het licht van het ‘Nieuwe’. Toen hij daarmee zo ongeveer klaar was, verscheen Bárnabas, die hem meenam op zendingsreis.

Hoe dan ook, de Heer is op één of andere wijze aan hem verschenen. Niet helemaal op dezelfde wijze als de Heer aan de discipelen verschenen was, maar voor Paulus was het duidelijk genoeg.

Later beroept hij zich daar ook op. Hij zegt: 'Ik ben een apostel, want ik ben niet alleen door de Heer uitgezonden, maar ik heb Hem zelf ook gezien'. De Korinthiërs bestreden zijn apostelschap en dus zijn positie, maar hij beroept zich erop dat hij inderdaad een getuige is van de opgewekte Christus. Dat zegt hij hier dan ook, maar bovendien dat hij zich beschouwt als een ontijdig geborene.

8 En ten laatste van allen is Hij ook van mij, als van een ontijdig geborene, gezien.

Een ontijdig geborene, maar in combinatie met 'ten laatste van allen' zou je denken dat hij het nakomertje was. Dat is niet wat de uitdrukking betekent. Die betekent zelfs het tegenovergestelde, namelijk een te vroeg geborene. Dat is van belang, want dat past niet in het rijtje. Hij is opgestaan den derden dage, door Céfas gezien, daarna van de twaalven; daarna van meer dan 500 broeders op eenmaal, daarna van Jakobus en ten laatste is hij ook van mij als van een te vroeg geborene gezien. De vertalers hebben het anders vertaald, omdat ze het waarschijnlijk niet konden volgen.

Ectroma = te vroeg geborene, maar het duidt ook op abortie. Hij is geforceerd geboren, te vroeg. Hoezo is Paulus dan te vroeg geboren? Hij plaatst zich met dat woord niet achteraan in de reeks, want dat had hij al gedaan met 'ten laatste van allen'. Hij plaatst zich als het ware vooraan. Hij is te vroeg geboren in die zin, dat Saul van Tarsen, ook bij zijn bekering in Hand. 9 een uitbeelding is van het Joodse volk en daarmee van de wet als zodanig. De bekering van hem staat model voor de bekering van het Joodse volk in de toekomst. Dat kun je alleen begrijpen als je weet hoe dat gebeuren zal. In de toekomst zal het Joodse volk geconfronteerd worden met de grote verdrukking en de prediking van het Evangelie. Dat leidt ertoe dat men doet wat het Oude Testament zegt. Zij zullen dan de Naam des Heeren aanroepen. Als men dat doet, dan zal de Heer daadwerkelijk verschijnen. Dat heeft tot gevolg dat zij Hem zien en enige kentekenen zien en vragen wat dat is.

Zij zullen dan de Naam aanroepen die in het Jodendom verboden is uit te spreken, omdat die te heilig is om aan te roepen. Maar goed, in de toekomst zullen ze ooit een keer Zijn Naam aanroepen en dan zal de Heer Zijn voeten op de Olijfberg zetten en bij die gelegenheid zullen ze hem vragen wat toch die tekenen in Zijn handen zijn. Dan zal blijken Wie Hij is. Dat Hij Jezus is, die zij vervolgen. Pas dan komt men tot geloof, op dezelfde wijze als ook Thomas tot geloof gekomen is, een week nadat de andere apostelen Hem gezien hadden.

De bekering van Thomas staat model voor de bekering van het Joodse volk aan het einde van de 70^e week van Daniël, wanneer zij alsnog de Heere Jezus zullen zien en als volk officieel tot geloof zullen komen, omdat men Zijn gedaante herkent. Dan blijkt de Heere Jezus Niemand anders te zijn dan Jehovah. Dat God deze Jezus tot Heere heeft gesteld.

De bekering van Saulus vanuit het Jodendom is dus ook een uitbeelding van de bekering van het Joodse volk uit het Jodendom in de toekomst. Daarom is de bekering van Paulus niet een modelbekering voor ons in onze bedeling. Bovendien, het was ook niet alleen maar zijn bekering op weg naar Damaskus, het was tegelijkertijd ook zijn roeping. Dat maakt zijn bekering tot een uitzonderlijke situatie. Wij hebben niet het recht om te zeggen dat je moet wachten tot de Heer je grijpt. Dat is niet zo. Je kunt dus zeker niet voor de gelegenheid verwijzen naar de bekering van Paulus.

Omdat zijn bekering een uitbeelding is van de bekering van het Joodse volk in de toekomst, kan hij zeggen dat hij een ontijdig geborene is. Niettemin, de Heere Jezus is aan Hem verschenen; wel als laatste van de apostelen, maar de eerste en de laatste zijn altijd belangrijk. De eerste heeft het primaat. Petrus was de eerste van de apostelen. Dat neemt niet weg dat Paulus als laatste van de apostelen meteen ook het laatste woord heeft. Hij is de laatste autoriteit. Hij meldt in Gal. 1 hoe het gegaan is. Daar heeft hij het opnieuw over zijn bekering.

- Gal. 1: 13   Want gij hebt mijn omgang gehoord, die eertijds in het Jodendom was, dat ik uitnemend zeer de Gemeente Gods vervolgde, en dezelve verwoestte;
- 14   En dat ik in Jodendom toenam boven velen van mijn ouderdom in mijn geslacht, zijnde overvloedig ijverig voor mijn vaderlijke inzettingen.
- 15   Maar wanneer het Gode behaagd heeft, die mij van mijner moeders lijf aan afgezonderd heeft, en geroepen door Zijn genade,
- 16   Zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik Denzelven door het Evangelie onder de heidenen zou verkondigen, zo ben ik terstond niet te rade gegaan met vlees en bloed;
- 17   En niet wederom gegaan naar Jeruzalem, tot degenen, die vóór mij apostelen waren; maar ik ging henen naar Arabië, en keerde wederom naar Damaskus.
- 18   Daarna kwam ik na drie jaren weder te Jeruzalem om Petrus te bezoeken, en ik bleef bij hem vijftien dagen.
- 19   En zag geen ander van de apostelen, dan Jakobus, den broeder des Heeren.

De Heer had hem afgezonderd van voor zijn geboorte. Dat neemt niet weg dat de Heer Saulus heeft laten opgroeien in het Jodendom en aan de voeten van Gamaliël en dat Hij gewoon gewacht heeft tot een bepaald tijdstip en toen ingreep en hem riep. Dat maakt Paulus tot een bijzondere figuur, want hij is niet tot geloof gekomen door de prediking van de apostelen, andere discipelen, of christenen. Sterker nog, te vrezen valt dat hij wel degelijk van die prediking kennis genomen heeft, want waarom zou hij ze anders vervolgd hebben? Die prediking heeft hem in ieder geval niet overtuigd. Als daar al redenen toe geweest zal zijn, dan moet die reden geweest zijn, dat hij in de prediking van de apostelen dan toch te weinig basis gevonden heeft in het Oude Testament. Je kunt wel zeggen dat de Heere Jezus de beloofde Messias is, maar dat moet dan toch vanuit het Oude Testament worden aangetoond. Het noemen van hier en daar een Schriftplaats is daarvoor niet voldoende, temeer omdat dergelijke Schriftplaatsen vaak ook buiten hun verband geciteerd worden. Dat moet voor iemand die in de Schriften thuis is toch heel moeilijk geweest zijn. Daar moest zwaarder geschut voor komen. In ieder geval, Paulus werd er niet door overtuigd. Hij zag in het christendom een vijand van het Jodendom en daarmee een vijand van de Heer Zelf. Dat zag hij dan weliswaar verkeerd, maar kennelijk heeft de prediking van de apostelen niet voldoende indruk op hem gemaakt. Hij is dan ook na zijn bekering niet direct te rade gegaan bij vlees en bloed. Waarschijnlijk omdat hij wist wat die lui predikten en hij het daarmee niet eens was. Zij hadden hem kennelijk niets te zeggen. Tenminste niet iets dat voor hem overtuigend genoeg was. Paulus was een geleerde, niet zomaar iemand. Bij hem moest je toch met zwaarder geschut komen dan met een prediking in een gemiddelde Evangelisatiesamenkomst. Sommige mensen moet je vastgrijpen en meesleuren en zo bij de Heer brengen. Bij andere mensen werkt dat niet; die moet je overtuigen vanuit de Schriften.

Paulus was dus niet te rade gegaan bij vlees en bloed en ging ook niet terug naar Jeruzalem, naar de apostelen. Daar ging hij wel naartoe, maar daaraan vooraf ging hij eerst nog naar Arabië en weer terug naar Damaskus. Hij is net als Mozes indertijd en als Elía en waarschijnlijk net als de Heere Jezus, naar de Sinaï geweest. Dat het de Sinaï geweest is, lijkt duidelijk. In de eerste plaats omdat in ieder geval Mozes en Elía daar ook geweest waren en omdat hij in Gal. 4 die berg eveneens noemt. Hij is net als Mozes de Sinaï opgeklommen en heeft daar voorbeelden gezien, net als Mozes. Tot Mozes werd gezegd: 'Ziet, dat gij het alles maakt naar het voorbeeld dat u op de berg getoond is'. Waarschijnlijk is tot Paulus gezegd: 'Ziet, dat gij het alles spreekt, naar het voorbeeld dat u op de berg getoond is'. Toen kwam hij bij de Korinthiërs en zegt hij dat hij het zo jammer vindt dat zij hem verbieden er zo over te

spreken. Hij had namelijk onuitsprekelijke dingen gezien, die hem niet geoorloofd waren uit te spreken. Door de Korinthiërs niet. Paulus predikte niet maar wat hem ook gepredikt was, maar wat hij door God Zelf ontvangen had. Dat zegt hij ook.

Gal. 1: 10   Want predik ik nu de mensen of God? Of zoek ik mensen te behagen? Want indien ik nog mensen behaagde, zo ware ik geen dienstknecht van Christus.

Dat is het dilemma van elke spreker. Waar doet hij het voor; om de mensen te behagen of voor God?

- 11   Maar ik maak u bekend, broeders, dat het Evangelie, hetwelk van mij verkondigd is, niet is naar den mens.
- 12   Want ik heb ook hetzelfde niet van een mens ontvangen, noch geleerd, maar door de openbaring van Jezus Christus.

Dat Paulus ten laatste ook de Heere Jezus Christus heeft gezien als van een ontijdig geborene, is kennelijk niet alleen in letterlijke zin bedoeld, maar ook in overdrachtelijke zin. De Heer heeft Zich aan hem bekendgemaakt en heeft hem ingewijd in nieuwtestamentische waarheid. Het lijkt er ook op dat de Heer tegen hem gezegd heeft dat hij maar eens bij Hem op bezoek moest komen, op de Sinai. Als hij problemen met de wet had, dan moest hij maar eens kijken waar die vandaan komt. Kom maar eens kijken waarvan de wet een uitbeelding is, namelijk dat de wet een afbeelding is van toekomstige goederen. Het zien die toekomstige goederen die Mozes zag, toen hij de tabernakel inrichtte als afbeelding van wat hij op de berg gezien had. De Heer laat het nu aan Saulus zien. Wat hij precies gezien heeft, weten we niet, want dat wordt verder niet beschreven, behalve dan dat het nieuwtestamentische waarheid was. Blijkbaar was het indrukwekkend genoeg voor hem om alsnog het Oude Testament te gaan lezen in het licht van het 'Nieuwe'. Het lijkt erop dat hij in Tarsen gewoon opnieuw de Schriften heeft bestudeerd. Hij bezat sowieso al veel kennis van die Schriften. Dat blijkt ook uit zijn prediking.

Kenmerkend voor wat hij in de brieven schrijft is dat, wat hij ook beweert, dit baseert op oudtestamentische uitspraken. Paulus predikte niet wat nieuws, in alles wat hij zegt baseert hij zich op oudtestamentische uitspraken. Hij heeft die Schriften opnieuw gelezen en bestudeerd in het licht van wat de Heer hem had geopenbaard. Daar kwam verder geen mens meer tussen. Ook zijn opvoeding aan de voeten van Gamaliël, waarbij hij ingewijd moet zijn in de Talmoed, maar zeker ook in de Tenach, het Oude Testament, moet hem goed van pas gekomen zijn bij zijn bestudering van de Bijbel na zijn bekering. Nu

met het Licht daarbij, wat aan hem verschenen is, waarvan het licht op de weg naar Damaskus uiteraard een uitbeelding was.

Dit maakt Paulus tot apostel bij uitstek. Meer dan iemand als Petrus, van wie wij zien dat hij onderweg het één en ander heeft moeten leren. Lees bijvoorbeeld Gal. 2 maar. Waar de andere apostelen problemen hebben gehad met de omschakeling, lag dat voor Paulus anders. Hij was van het ene moment op het andere het oude kwijt en vervolgens werd hem het nieuwe geopenbaard. Het probleem wat hij vervolgens had is dat hij niet kon zeggen dat de Heer hem dit had geopenbaard en dat de Heer hem dat had geopenbaard. Dat heeft namelijk geen zin, want wat voor waarheid het ook is en over welke waarheid het ook gaat, het moet in overeenstemming zijn met de oudtestamentische Geschriften. Nieuwtestamentische of Gemeentelijke waarheid staat niet op zichzelf, maar is de vervulling van wat in het Oude Testament beloofd werd.

Hoewel Paulus door de openbaring van Jezus Christus is onderwezen, leert hij ons de dingen niet op grond van dat gezag, maar op grond van wat de Schriften zeggen. Veel meer nog dan alle Schriftverwijzingen onder de teksten ons doen vermoeden. Naarmate men het Oude Testament beter kent, zal men dat ook meer herkennen.

Hoe dan ook, Paulus beroept zich niet op de apostelen, maar op de Heer, die het hem heeft laten zien. In de praktijk beroept hij zich echter op de oudtestamentische Geschriften. Dat maakt Paulus, die de laatste onder de apostelen was en ook de minste, in de zin van onwaardigste, omdat hij de Gemeente vervolgt heeft, toch de belangrijkste apostel voor wat betreft leerstellige waarheid. Veruit de meeste brieven zijn ook van de hand van Paulus en voor zover anderen ook nog brieven geschreven hebben, zijn dat allemaal kleine briefjes. Als je dat tegen elkaar afweegt, dan moet je ook meteen concluderen dat Paulus de belangrijkste boodschapper is van nieuwtestamentische waarheid. Hij heeft het laatste woord, waarmee absoluut niet gezegd is dat hij andere dingen leert dan de overige apostelen, maar dat hij veel meer leert dan de anderen en hij onderbouwt het ook beter met Schriftverwijzingen. Hij is de leraar bij uitstek en zo gedraagt hij zich ook naar de Korinthiërs toe, die daar overigens grote problemen mee hebben. Zijn lange verblijf onder het Jodendom heeft hem daarvoor echter immuun gemaakt. Als iemand hem later ooit zou vertellen dat het toch zo nuttig is om de wet te hebben, dan wel de tien geboden, dan zou hij meteen met zijn eigen getuigenis kunnen komen en zeggen dat hij daaronder leefde en dat er van hem onder de wet niets terechtgekomen is. Hij was blind en een vijand van het Evangelie, een vijand van Christus, die de Heer vervolgd heeft. Dat deed hij vanuit de gedachte dat het zo nuttig is om onder de wet te leven. Daarom haalt hij ook menigmaal zijn geschiedenis aan en treedt hij ook zeer rigoureu

op tegen degenen die de wet menen te moeten prediken. De wet is heilig, rechtvaardig en goed, maar is een aanleiding tot een betere hoop, door welke wij tot God naderen.

10 Doch door de genade Gods ben ik, dat ik ben; en Zijn genade, die *aan mij bewezen is*, is niet ijdel geweest, maar ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen; doch niet ik, maar de genade Gods, Die met mij is.

Je vraagt je af hoeveel respect Paulus eigenlijk voor de andere apostelen heeft. Hij laat ze in hun waarde, maar uit dit soort uitspraken kun je concluderen dat Saulus van Tarsen zich indertijd op de hoogte gesteld heeft van hun prediking en daardoor niet overtuigd werd. Daar moest een betere onderbouwing aan te pas komen. Dat maakt hem dan ook uitermate geschikt om het Evangelie aan zijn broeders naar het vlees te prediken, met wie hij toch zijn leven lang een speciale band gehad heeft. Hij had liefde voor hen en zag het als de hoogste vervulling van zijn bediening om juist aan de Joden het Evangelie te prediken, hoe moeilijk dat ook was.

De sterke nadruk die Paulus legt op de genade Gods laat zich eenvoudig verklaren. Hij heeft zich een groot deel van zijn leven gewijd aan het leven onder de wet en hij beschouwde zichzelf ook als een dienaar der wet, waarvan hij dacht dat het in overeenstemming was met Gods wil. Dit leidde er echter toe dat hij de Gemeente Gods vervolgde en bovendien de Heer Zelf. De Heere Jezus zei in Damaskus immers tot hem: 'Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt'.

Hij is zich bewust van de genade Gods, want anders zou hij sowieso geen apostel geweest zijn. De Heer riep hem nu eenmaal, niet alleen om behouden te worden of iets dergelijks, maar om de veelkleurige wijsheid Gods te openbaren, of, zoals hij in Gal. 1 zegt, om de Zoon van God te openbaren. Bovendien zegt hij: 'En Zijn genade aan mij is niet ijdel geweest, maar ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen. Doch niet ik, maar de genade Gods, die met mij is'. Paulus mag dan in vers 9 uitblinken in bescheidenheid, maar daarna zegt hij toch dat zijn genade niet ijdel is geweest, want kijk maar naar het resultaat. Dit betekent automatisch dat hij in zijn bediening een voorbeeld is voor anderen, die in zo'n bediening staan; niet in die van apostel of profeet, maar in de bediening van het Woord. Bovendien is hij eigenlijk een voorbeeld voor heel de Gemeente, want hij zegt op nogal wat plaatsen dat wij allen zijn navolgers zouden zijn, gelijkerwijs hij van Christus.

Bovendien, je moet toch wel een beetje lachten als hij zegt dat hij overvloediger gearbeid heeft dan zij allen, want wat weten wij nu over die allen? Heeft hij het over de twaalfen, over de 70, of over de 500? We weten

van Petrus een heel klein beetje, omdat er in de eerste paar hoofdstukken van Handelingen een paar dingen over hem geschreven worden, maar daar blijft het dan ook bij. Johannes wordt in die hoofdstukken een enkele keer genoemd, maar meer ook niet. Van de apostel Jakobus staat alleen vermeld dat hij onthoofd is. Verder weten we niets van hem.

Paulus wist er kennelijk wel van, want anders had hij dit niet kunnen zeggen. Dat is feitelijk al voldoende. Het betekent in ieder geval dat we niet maar twee apostelen hebben, namelijk Petrus en Paulus, maar dat zij allen het Evangelie predikten, hoewel Paulus dus meer werk verzette en dat hij daar dus blijkbaar van op de hoogte was. Bij gelegenheid vertelt hij zelfs dat het Evangelie in heel de wereld verkondigd is en dat het ook in heel de wereld vrucht gedragen heeft (Kol. 1: 6). Om dat te kunnen zeggen, moet hij daar toch het één en ander over geweten hebben. Ze hebben allemaal gearbeid, hoewel we in Handelingen alleen maar een beetje over Petrus hebben. Toen Paulus ten tonele verscheen, verdween Petrus van de bladzijden van de Bijbel. Van hem zijn drie zendingsreizen beschreven. Onderweg wordt ons ook meegedeeld dat een heleboel dus niet medegedeeld is. Als Paulus opsomt waar hij allemaal geweest is, dan vinden we de geschiedenissen daarvan niet in de Bijbel vermeld. Die geschiedenissen die opgeschreven, omdat ze een veel grotere diepgang hebben, dan dat we buiten de Bijbel om hierover leren. Er steekt een heleboel achter. Dat is in heel de Bijbel zo en dus ook in de nieuwtestamentische geschiedenissen. Het komt ook tot uitdrukking in deze uiteenzetting. Voor zover ons Bijbelse waarheid schriftelijk is overgeleverd, is daarvan een groot deel van de nieuwtestamentische waarheid ons geopenbaard door de apostel Paulus. Dat maakt hem sowieso tot de grootste. Zijn invloed is ook de grootste.

Later, aan het eind van de 1^e Korinthebrief heeft Paulus het over de kracht van Gods genade die in hem werkte. De Heer had tot hem gezegd: 'Mijn genade is u genoeg; Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht'. Als je die twee zinnen bij elkaar optelt, dan krijg je dat de kracht van Gods genade meer dan genoeg is voor Paulus, die in zichzelf zwak is. Die mededeling is natuurlijk ook gericht aan degenen die denken dat de kracht van God gelegen is in voorschriften en regels. Dat is niet zo, want de grote kracht die in gelovigen werkt is de kracht van Gods genade. Die genade is in ieder geval sterker dan de wet, maar ook sterker dan de dood. Paulus zegt dat die genade Gods met hem is en dat die hem motiveert

11 Hetzij dan ik, hetzij zijlieden, alzo prediken wij, en alzo hebt gij geloofd.

Dit is één van de Schriftplaatsen waarin zwart op wit staat dat de prediking van de apostelen niet een andere is dan de prediking van de apostel Paulus.

Voor zover mensen besluiten dat er toch verschil tussen is, wordt dat veroorzaakt doordat wij van de prediking van Paulus veel meer weten, dan bijvoorbeeld over de inhoud van de prediking van Simon de Zeloot. Daar staat niets over in de Bijbel. Van Petrus weten we iets meer, omdat hij twee briefjes geschreven heeft. Dat is niet denigrerend bedoeld, maar het zijn maar twee korte brieven. Van Paulus hebben we 13 brieven, Hebreeën nog niet eens meegerekend. Dat is nogal wat in vergelijking met Petrus. Als je die brieven naast elkaar legt, dan zeg je natuurlijk al snel dat Paulus heel andere dingen leert dan Petrus. Dat ligt niet aan de verschillende prediking, maar Paulus heeft veel meer dingen geleerd dan de andere apostelen. Veel van wat Paulus leert, komt eenvoudigweg niet aan bod in de andere brieven. Als je moet afgaan op wat ze geschreven hebben, om erachter te komen wat ze geloofden en predikten, dan gaat dat domweg niet. Je kunt het beter andersom doen en vaststellen dat alles wat de apostelen geschreven en ons schriftelijk overgeleverd hebben volstrekt overeenkomt met wat Paulus geschreven heeft. Hij heeft alleen wat meer geschreven dan de andere apostelen.

Paulus zegt hier in elk geval dat zowel hij als de anderen alzo prediken, namelijk dat Christus gestorven is voor onze zonden naar de Schriften, dat Hij is begraven en dat Hij ten derden dage is opgewekt, eveneens naar de Schriften. Alle apostelen predikten dat er eeuwig leven is in de opgestane Heiland. Daar komt het in de praktijk op neer. Je mag aannemen had dit ook geldt voor het laatste deel van dit hoofdstuk, over de opname van de Gemeente. Petrus verwijst ons aan het eind van zijn tweede brief door naar Paulus en zegt over hem dat hij in al zijn brieven over precies hetzelfde thema geschreven heeft als Petrus zelf.

- 2 Petr. 3: 15 En acht de lankmoedigheid onzes Heeren voor zaligheid; gelijkerwijs ook onze geliefde broeder Paulus, naar de wijsheid, die hem gegeven is, ulieden geschreven heeft;
- 16 Gelijk ook in alle zendbrieven, daarin van deze dingen sprekende; in welke sommige dingen zwaar zijn om te verstaan, die de ongeleerde en onvaste *mensen* verdraaien, gelijk ook de andere Schriften, tot hun eigen verderf.

De lankmoedigheid van de Heer wordt gedemonstreerd in dat de wederkomst van Christus, waarin Hij zal oordelen, nog steeds niet heeft plaats gevonden. Hij vertraagt die belofte van Zijn toekomst niet (gelijk enigen dat traagheid achten), maar is lankmoedig over ons, niet willende, dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen (2 Petr. 3: 9).

Petrus vertelt er wel bij dat Paulus dieper op de dingen ingaat dan hijzelf, want hij vindt sommige dingen die Paulus schrijft zwaar om te verstaan. Dat is een mooi persoonlijk getuigenis van Petrus, dat ook hij het één en ander

moeilijk heeft gevonden. Hoe dan ook, Petrus stemt volledig in met alle brieven van Paulus.

Alzo prediken wij en alzo hebt ook gij geloofd. Dit is de prediking die jullie ooit hebben aangenomen.

12 Indien nu Christus gepredikt wordt, dat Hij uit de doden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u, dat er geen opstanding der doden is?

13 En indien er geen opstanding der doden is, zo is Christus ook niet opgewekt.

Paulus kent geen uitzonderingen. Opstanding der doden is opstanding van dode mensen. Als er geen opstanding is van dode mensen, dan is ook Christus niet opgewekt. Het idee dat Jezus Christus iemand anders is, of van totaal andere aard dan andere mensen, speelt hier helemaal geen rol in. In de gedachten van sommige mensen wel, maar dat is ten onrechte. De Heer werd Mens en kwam in gelijkheid des zondigen vlees. Hij kwam bovendien om te sterven. Dat is ook gebeurd. Daarna is Hij opgestaan en dus is er blijkbaar zoiets als opstanding der doden. Dat is dan ook de prediking.

14 En indien Christus niet opgewekt is, zo is dan onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof.

Je kunt de opstanding van Christus niet uit de prediking weghalen en dan zeggen dat er nog heel wat moois overblijft. Dat klinkt raar, maar er zijn er genoeg die dat doen. Zij komen met allerlei leringen die ze met de Bijbel in de hand onderbouwen, maar de Bijbel zelf zegt dat als de opstanding van Christus in het verhaal geen rol speelt, je helemaal niets hebt. Dan is die prediking leeg, ijdel. Natuurlijk, de opstanding van Christus is niet de hele prediking, maar het is wel zo dat alles wat de Bijbel verder leert op één of andere wijze gerelateerd is aan de opstanding van Christus. Heel het idee dat God een nieuwe Schepping maakt ligt vast in de opstanding van Christus. Als je dat niet hebt, dan heb je alleen een boek met ethiek, met leringen voor dit tegenwoordige leven. Paulus beschouwt dat als niet nuttig.

Velen beschouwen die prediking echter toch als nuttig, maar het is toch wel heel beperkt, net zo beperkt als ons leven zelf is. Verder reikt het namelijk niet. Dan heb je dus geen definitieve boodschap en geen hoop. Dan moet je het er maar mee zien te doen. Dan bevinden wij mensen ons allemaal in de positie van iemand die net van de dokter gehoord heeft dat hij nog maar beperkte tijd te leven heeft. Als de dokter dat zegt, wat ga je dan doen? Wachten tot het afgelopen is? Nee, natuurlijk niet, dan zorg je dat je aan je

trekken komt, omdat je nog zoveel moet inhalen. Dan maak je er nog wat van. In zo'n situatie aankomen met dat je vooral dit moet doen en dat, omdat dat zo nuttig is voor jezelf en anderen, dan haal je toch je schouders op en zegt: 'So what?'. Daar heb je geen boodschap aan. De Bijbelse boodschap is er juist één van een leven hierna, als deel van een nieuwe schepping die God maakt. Daar komt bovendien nog bij dat ons leven nu, voorafgaand aan de opstanding uit de dood, wel degelijk bijdraagt aan wat hierna zou komen. Dat geeft ook dit leven ineens inhoudt. Een inhoud die er anders niet zou zijn.

Filosofen zeggen ook dat het leven geen zin heeft. Dat vinden ze leuk, want dan kunnen zij het er aan geven. Die zin lijkt meer op onzin. Het leven heeft zin, pas dan en omdat er hierna wat anders komt. Dat geldt alleen voor degenen die het Evangelie van Christus aanvaardden. Voor degenen die liefde voor de waarheid hebben om zalig te worden (2 Thess. 2: 10), want als je geen liefde voor de waarheid hebt, word je niet zalig. Het gaat niet over religieuze onzin, maar om liefde voor de waarheid. Die staat buiten elke vorm van religie.

12 Indien nu Christus gepredikt wordt, dat Hij uit de doden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u, dat er geen opstanding der doden is?

13 En indien er geen opstanding der doden is, zo is Christus ook niet opgewekt.

Met de opstanding wordt niet maar bedoeld de wedergeboorte, wat men ook wel de geestelijke opstanding noemt, want Paulus spreekt hier in dit hoofdstuk over de lichamelijke opstanding. Dat zijn lastige begrippen, omdat men deze fundamentele waarheid heeft teruggebracht tot wijdverbreide religieuze en filosofische opvattingen. Men heeft namelijk uitgevonden dat de mens van nature onsterfelijk is. De mens is een ziel en de ziel is onsterfelijk. Desnoods heeft de mens een ziel en is die onsterfelijk. Vraag het maar eens aan willekeurig iemand die zich voor christen uitgeeft. Zij zeggen allemaal te geloven dat de ziel onsterfelijk is.

Als je het hebt over wat hierna gebeurt, dan zegt men dat de dood een soort overgang is naar het hiernamaals. Men moet de deur door, de drempel over, de tunnel door en naar de mate waarin men daar een opvatting over heeft, krijgt men daar ook visioenen over. Meestal op het sterfbed, of op de operatietafel. Men noemt dat bijna-doodervaringen. Als je de tunnel door bent, dan ben je in het hiernamaals. Wij christenen noemen dat hemel, anderen noemen dat het nirwana (een belachelijk term, omdat het veronderstelt niets te zijn), weer anderen de Elyseesche velden, of de eeuwige

jachtvelden. Voor christenen geldt, dat als je niet goed je best gedaan hebt, je een paar etages lager terechtkomt, in de hel.

Dat kan allemaal wel zijn, maar opstanding is een heel ander ding. Dat is iets anders dan een christen die altijd goed z'n best gedaan heeft, altijd trouw naar de kerk geweest is en z'n Psalmversjes keurig geleerd heeft en sterft, waarna hij door de tunnel heen ergens terechtkomt en dat de hemel noemt. Dat is menselijke filosofie, of zoals de Bijbel dat noemt, oudwijfse fabelen. Het zijn kunstig verdichte fabelen. Men heeft het leuk bedacht, om de mens niet geheel aan zijn lot over te laten. Als wij zeggen dat het leven ijdel is, dan hebben ze altijd nog het idee dat er hierna nog wat komt. Gewoonlijk wordt er, buiten het christendom om dan, bij verteld dat het allemaal wel goed komt, hoewel dit in het christendom ook steeds meer geleerd wordt, zodat we uiteindelijk allemaal in de hemel komen. Dat is niet zo, want de hemel is nooit het hiernamaals. De hemel is het hierboven en het was er altijd al. Dat is de hemel die vanouds is. Als je die hemel niet bedoeld, dan is het de sterrenhemel, of de hemel van de vogels. Dat zijn de twee hemelen die deel uitmaken van de geschapen wereld. Maar als men het over het hiernamaals heeft, dan bedoelt men doorgaans niet één van deze twee hemelen. Dus moet het de hemel der hemelen zijn. Daarvan zegt de Bijbel dat het niet het hiernamaals is, maar het hiervoormaals was en nu het hierbovenmaals is en ook zal zijn. Het hiernamaals is volgens de Bijbel een nieuwe schepping die God zal maken. Nieuwe hemelen, die van de vogeltjes en de sterren en een nieuwe aarde. De oude schepping zal verdwijnen en daar komt een nieuwe voor in de plaats.

Voor wat de gelovigen in de loop van de geschiedenis betreft, hun is inderdaad een hiernamaals beloofd, maar daarmee wordt niet bedoeld de hemel, maar de nieuwe aarde. De uitzondering daarop is de Gemeente van eerstelingen. Alle gelovigen uit de Gemeente, te beginnen met Christus Zelf, die de Eersteling der nieuwe schepping is en daarna allen die van Christus zijn, tot aan de wederkomst van Christus, zijn als eerstelingen bestemd voor God en dus voor de hemel. Zij worden voor dat doel ook gepromoveerd naar de hemel. Dat is niet het hiernamaals. Dat neemt niet weg dat wij als gelovigen hierna wel degelijk in de hemel zullen zijn. God heeft niet beloofd die hemel te maken, want die was er altijd al.

Als je deze uitzonderingspositie van Christus en de Gemeente als hemels volk buiten beschouwing laat, dan is op geen enkele wijze in de Bijbel terug te vinden dat het hiernamaals de hemel zou zijn. Hierna komt een nieuwe schepping, nieuwe hemelen en een nieuwe aarde. Gelovigen is een nieuwe aarde beloofd. Voor zover zij daar nog niet zijn, omdat die er nog niet is en zij zich nog in wat het Oude Testament de sjeool genoemd wordt en in het

Nieuwe Testament hades, bevinden, is dat een soort hiertussenmaals. Zij bevinden zich in het dodenrijk, want dat is de vertaling van beide woorden, en wachten daar, opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden (Hebr. 11: 40). Deze allen (de gelovigen uit het Oude Testament) hebben de belofte niet verkregen. Dat wil zeggen, dat ze de belofte wel verkregen hebben, maar de vervulling daarvan niet. Nog niet althans. Alzo God wat beters over ons voorzien had, opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden. Wij worden eerst volmaakt en daarna zij pas. Kortom, eerst de Gemeente en daarna de oudtestamentische gelovigen. Indien de doden opgewekt worden, dan zal dat gebeuren op de spreekwoordelijke Jongste Dag uit Openb. 20. Dan zal iedereen opstaan en voor God staan om geoordeeld te worden. Daar ligt pas de wissel naar behoudenis of naar verderf. Degenen die niet geschreven zijn in het boek des leven, worden geworpen in de poel des vuurs, hetwelk is de tweede dood. Degenen die wel geschreven zijn in het boek des levens zullen op de nieuwe aarde terechtkomen.

Men heeft verkeerde begrippen gehangen aan Bijbelse termen, of men heeft heidense filosofie of mythologie aan Bijbelse uitdrukkingen gehangen. Daardoor is men de werkelijke betekenis van de Bijbelse uitdrukkingen kwijtgeraakt. Het gaat nu even niet over de Gemeente in onze dagen, maar over wat de regel is. Die regel is dat als iemand sterft, hij naar het dodenrijk gaat. Dat is volgens de Bijbel de plaats waar de doden bewaard worden, want het is voor hen inderdaad nog niet afgelopen. Met de dood is alles afgelopen, maar niet met de eerste dood. Dat is pas zo met de tweede dood. Bij de eerste dood verdwijnt men naar het dodenrijk en dan is het wachten op de dag des oordeels. Die is er niet op het moment dat je sterft, maar op de Jongste Dag.

In onze bedeling ligt het net even anders. Aan de ene kant is het hetzelfde, want als niet gelovigen overlijden, gaan ook zij naar het dodenrijk en wachten daar tot de Jongste Dag. Voor de gelovigen ligt dit anders. Zij zijn in geestelijke zin al opgewekt en zijn met Christus al officieel in de hemel gezet. Als een gelovige verlost wordt van zijn aardse lichaam, dan wordt hij verlost van wat hem aan de aarde bindt. Dit betekent niet dat hij naar de hemel gaat, maar dat hij hier van de aarde weggaat. Hij was al in de hemel en zal daar dan dus ook blijven. Daarom lees je dus ook nergens in de Bijbel dat een gelovige als hij gestorven is naar de hemel gaat. Wij zijn met Christus gezet in de hemel. Wij zijn een Gemeente van eerstgeborenen die in de hemel zijn ingeschreven. Dat is de uitzonderlijke positie van de eerstgeborene. Als wij geen eerstgeborenen zouden zijn, dan hadden we in de hemel niets te zoeken.

Het gaat hier in 1 Kor. 15 niet over wat er gebeurt als een mens overlijdt en wat er dan daarna komt, maar over als een mens overlijdt, hoe het dan in de

opstanding is. Dat komt niet meteen daarna, maar later. Daar staan data voor, die God in Zijn heilsplan ontwikkelt, afrolt, ontvouwt.

Aan die opstanding heeft de Heere Jezus Christus als Eerste deel gekregen, zodanig dat de dood niet meer over Hem heerst. Hij werd als Eerste opgewekt, niet terug in het oude leven, maar in nieuwheid des levens (Rom. 6: 4).

God heeft de Heere Jezus uit de dood opgewekt. En dat Hij Hem heeft opgewekt en de dood niet meer over Hem heerst, staat al in het Oude Testament: 'Ik zal ulieden geven de gewisse weldadigheden van David (Jes. 55: 3)'. Christus is de Zoon van David. Zijn weldaden zijn gewis, zijn blijvend, met als gevolg dat de dood er dus niet meer over heerst.

Hand. 13: 34 En dat Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, also dat Hij niet meer zal tot verderving keren, heeft Hij aldus gezegd: Ik zal ulieden de weldadigheden Davids geven, die getrouw zijn.

Die getrouw zijn = die blijven.

Als je je afvraagt hoe het kan dat de Korinthiërs wel in het Evangelie geloofden, maar daarna ineens niet schijnen te geloven in een opstanding, dan komt dat waarschijnlijk omdat ze wel geloofden in dat de Heer op één of andere wijze leeft, maar niet in een lichamelijke opstanding van de Heer. Dat is precies wat Nico ter Linden gelooft. Natuurlijk gelooft hij in een opstanding, maar niet in een lichamelijke. Hij gelooft dat de Heer op één of andere wijze voortleeft, al was het maar in onze gedachten, of wellicht als één of andere kosmische kracht die in de kosmos werkt. Met zulke vage ideeën kun je bij een heleboel religies terecht.

De Bijbel leert een lichamelijke opstanding. Net zo lichamenlijk als dat die nieuwe schepping zal verschijnen. Het oude verdwijnt wel en daarvoor is geen plaats meer gevonden, maar daar komt heus een nieuwe schepping uit voort. Het lichaam gaat in het graf en als de opstanding heeft plaats gevonden, dan is het graf leeg. Was het lichaam van de Heere Jezus hetzelfde na Zijn opstanding? Hij had Zijn littekens nog en het lichaam in het graf was weg. Hoewel het hetzelfde lichaam betreft, is het toch een ander lichaam geworden. Het nieuwe heeft kenmerken van het oude, maar toch is het wat anders. Wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen wel allen veranderd worden. Het nieuwe komt voort uit het oude. Het mooiste voorbeeld om duidelijk te maken hoe dat zit, is dat van de rups en de vlinder. Je hebt eerst een rups. Die spint zich in en wordt een pop. Na verloop van tijd gaat die pop weer open en komt er een heel ander beest uit. Is dat hetzelfde beest? Ja en nee. Als die rups er niet was geweest, was die vlinder er nooit gekomen. Die vlinder komt uit de rups voort. Hoe het werkt? Geen idee. Dat is

nu wat opstanding is. Het is verbazend moeilijk om te geloven, maar toch gebeurt het.

Het lichaam dat opstaat is toch anders dan wat gestorven was. Dat wat opkomt is wat anders dan wat gezaaid werd en toch is het hetzelfde. Wat in de aarde valt en sterft, draagt alsnog vrucht. Zo komt het opstandinglichaam voort uit het oude, dat er dan dus niet meer is. Dit geldt voor de hele schepping. De nieuwe komt uit de oude voort. Hoe dat zal zijn weten we niet. Het is dus een wonder. Maar ja, de hele natuur zit vol met wonderen. Het is dus niet allemaal geestelijk en ongrijpbaar. Niet dat iemand voortleeft in onze gedachten en dat we hem nooit zullen vergeten. Iemand leeft niet voort in onze gedachten. Wij denken aan iemand die er inmiddels niet meer is. Het is weliswaar een vaste uitdrukking geworden, maar er klopt natuurlijk niets van. Het gaat voorbij. Voor wat deze oude wereld betreft is dat definitief, tenzij uit deze oude wereld alsnog iets nieuws kan worden voortgebracht. Volgens de natuurkunde kan dat niet, maar volgens de Bijbel wel. De wereld is er vol mee. Elk proces van voortplanting is voor het merendeel een demonstratie van opstanding uit de dood. Uit dat wat verstorven of gestorven is, komt nieuw leven voort.

Het probleem van de Korinthiërs zal heus niet geweest zijn dat zij niet in een hiernamaals geloofden, maar dat zij niet geloofden in een letterlijke lichamelijke opstanding. Het is niet voor niets dat in één van de traditionele christelijke geloofsbelijdenissen staat: 'Ik geloof in de wederopstanding des vleses'. Dan weet je precies waar het over gaat, namelijk over een lichamelijke opstanding. Dat kennen andere religies niet. Andere religies kennen alleen maar een soort schimmenwereld. Dat men in brede kring verwacht dat er na de dood toch nog iets is, is omdat men zich bewust is dat het leven hier in alle opzichten, dan wel in vele opzichten, teleurstellend is. Als je jong bent word je volgestopt met hoge verwachtingen. Daarna blijkt langzamerhand dat het allemaal ten onrechte is. Bovendien, je hebt het zelf grotendeels niet in de hand. Het loopt sowieso uit in de dood. Dan leef je nog even voort in de gedachten van een paar mensen en dan heb je het ongeveer wel gehad.

Eén van de belangrijkste punten in het verhaal is wel dat de hele wereld vol is met onrecht. Men kan het recht hier niet vinden en men besluit dan dat het hierna alsnog moet komen. Men zegt dat de wereld in balans is (iets wat men graag leert). Het is net één groot mechanisme, met allemaal radertjes die in elkaar grijpen. Het is een kosmisch geheel, waarin iedereen z'n plaats inneemt. Als iemand iets afwijkt, dan wijkt een ander wel weer een andere kant uit, zodat de boel toch in evenwicht gehouden wordt. Yin en yang spelen daar een grote rol in. Dat is een mooie filosofie, maar niet waar. De wereld is een verderfelijke en vergankelijke wereld, die uit het lood ligt. Het is een

zondige wereld. De Bijbel kan dat zo hard roepen als maar kan, maar de wereld geeft er geen gehoor aan,

Men stelt vast dat ook in het leven van de individuele mens zoveel onrecht is. Dat kan toch niet. Ook binnen dat kleinere geheel van een individu moet die balans toch weer teruggebracht worden. Die balans moet er zijn. Bij islamieten is het zo dat zij wel mogen zondigen, maar dat daar dan weer een aantal goede daden tegenover moeten staan. Zo is de boel weer in balans gebracht. Als men vaststelt dat in dit leven dat recht er niet is, niet gevonden kan worden en niet gedaan kan worden, dan is het kennelijk zo dat in onze wereldbeschouwing een stukje ontbreekt. Dat moet immers in balans zijn. Voor dat doel heeft men het hiernamaals uitgevonden. Als je hier een boef was en je ontloopt je straf, dan zul je in het hiernamaals je straf niet ontlopen. Als je hier een heel goed mens was en je krijgt hier daarvoor je loon niet, dan zul je het in het hiernamaals alsnog ontvangen en zo komt het dan toch allemaal nog goed. Men heeft het hiernamaals uitgevonden om het allemaal alsnog goed te laten komen. In de min of meer christelijke traditie is dat hiernamaals de hemel; daar zal straks alles goed komen. Daarvoor heeft men uitgevonden dat God Zelf de satan gemaakt heeft. Die twee houden elkaar in evenwicht. Zij laten de duivel bestaan als onderdeel en tegenhanger van God. Ook God moet natuurlijk in balans zijn. In de loop van de geschiedenis schommelt die balans een beetje, maar uiteindelijk komt het allemaal wel goed. God Zelf heeft immers het kwade geschapen, staat in de Bijbel. Het punt is alleen dat je in dit verband zo'n vers niet aan moet halen, want het betekent heel wat anders dan wat men er doorgaans van maakt. Zo kun je de hele Bijbel misbruiken.

Men verwacht een hiernamaals om de tekortkomingen van dit leven te compenseren. De Bijbelse waarheid is heel anders. Voor zover er een hiernamaals is, is dat alleen bestemd voor de waarheidsgetrouwen, voor degenen die tot geloof gekomen zijn in de Heere Jezus Christus en in het Woord dat God geopenbaard heeft. Dat hiernamaals is er alleen maar voor degenen die liefde voor de waarheid hadden om zalig te worden. Zij krijgen ook deel aan de waarheid. Die waarheid is niet dat er na de dood nog iets is, maar zij krijgen deel aan een nieuwe schepping, die door God beloofd is en die ter bestemder tijd zal geopenbaard worden. Op de weg daar naartoe heeft God nog heel wat te doen. Voor vandaag is dat de roeping van de Gemeente. Die is niet bestemd voor het hiernamaals, maar voor een hemelse positie. In de hemel zal namelijk een vacuüm ontstaan als de duivel en zijn personeel daaruit geworpen zullen worden. Dat vacuüm zal gecompenseerd worden door Christus en de Gemeente. Waar de duivel en z'n engelen nu de wereld besturen, daar zal in de toekomst Christus en de Gemeente aan het stuur

zitten. Hij is bovendien ook de Eigenaar. Hij is de Zoon van Zijn huis (Hebr. 3: 6).

Die opstanding der doden is dus wel degelijk letterlijk bedoeld. Als die er niet zou zijn, dan is ook Christus niet opgewekt. En als Christus niet is opgewekt, dan is ook de prediking leeg. Met andere woorden, de opstanding van Christus is de essentie van het Evangelie.

Voor zover er geleerd wordt dat God nieuwe hemelen en een nieuwe aarde zou maken, ligt dat vast in de opstanding van Christus.

Vanaf vers 23 wordt uiteengezet dat er in verband met de opstanding sprake is van een volgorde en daarmee van een rangorde. Het is niet alles in één keer, maar het gaat in fasen. Uit de volgorde komt ook een rangorde tevoorschijn. Wie het eerst komt, het eerst maalt. Die krijgt het eerstgeboorterecht. De eerste is de hoogste en de laatste is de laagste. Dat is een Bijbels beginsel.

De nieuwe schepping begint bij de opstanding van Christus. Zo is dan wie in Christus is een nieuw schepsel. Dat zijn wij dus ook. Alleen voor wat betreft ons lichaam, dat is ons huis, onze tabernakel, die is nog niet vernieuwd. Daar moeten wij nog van verlost worden en van ontbonden worden. Dat doet er niets aan af dat wij in Christus reeds een nieuwe schepping geworden zijn, immers, zo is dan die in Christus is een nieuwe schepping (2 Kor. 5: 17). Uit het verband blijkt dat het om het heden gaat. Dat is nu al zo. Niettemin, er volgt nog het één en ander in de toekomst. Als Christus echter niet is opgewekt, dan is er verder niets. Dan is de prediking ijdel, dan is ook het geloof ijdel. Het is de vraag hoeveel mensen zich daar iets van aantrekken, want er zijn zoveel mensen die iets geloven, maar het kan ze niet schelen of het waar is of niet. Geloof en waarheid zijn voor veruit de meeste mensen twee totaal verschillende dingen en dat niet alleen. Het zijn voor velen twee tegenovergestelde dingen. Waarheid weten ze zeker en al het andere geloven zij. Als men zegt dat het niet waar kan zijn, dan beamen ze dat en zeggen dat het daarom ook geloof heet.

Een rooms-katholieke priester zei een keer op de radio over de lijkwade van Turijn, dat de kerk nooit zou toegeven dat die lijkwade inderdaad echt is, want dan zou het zekerheid zijn en dat is niet de bedoeling, want het gaat om geloof. Voor hem zijn waarheid en geloof twee totaal verschillende dingen. Dat is bij heel veel mensen dus het geval. Of hun geloof ijdel is of niet, daar liggen ze niet wakker van. Je kunt wel iets geloven, maar als het niet waar is, waar ben je dan mee bezig?

Als je niet gelooft in de opstanding van Christus, dan is de prediking ijdel, maar je gelooft ook. Als er geen opstanding uit de dood is, dan is wat je ook gelooft totaal zinloos. Tegenwoordig valt dat trouwens toch niet meer op,

want heel de wereld is vol van ijdele prediking, al of niet op religieus terrein. Er zijn altijd wel hele volkstammen die zo'n prediking nalopen. Je kunt als palingboer je uitgeven voor een geopenbaarde godheid en prompt krijg je nog volgelingen ook.

15 En zo worden wij ook bevonden valse getuigen Gods; want wij hebben van God getuigd, dat Hij Christus opgewekt heeft, dien Hij niet heeft opgewekt, zo namelijk de doden niet opgewekt worden.

Het is niet alleen ijdele prediking, maar ook nog vals.

Paulus gebruikt hier het woord 'getuigen'; dat kan alleen als hij de opgewekte Christus ook daadwerkelijk gezien heeft. Anders kun je namelijk niet getuigen. Als wij zouden prediken dat Christus is opgewekt en het is niet zo, dan zijn wij valse getuigen. Valse getuigen van God wel te verstaan. Dat is een wel zeer ernstige zaak. Je kunt niet ongestraft marchanderen met het Woord van God. Je kunt het Woord van God ook niet ongestraft gebruiken ter onderbouwing van je eigen theorieën. Je zult ooit voor de Auteur komen te staan. Dan blijkt dat niet vrijblijvend te zijn. Paulus hamert het erin.

16 Want indien de doden niet opgewekt worden, zo is ook Christus niet opgewekt.

17 En indien Christus niet opgewekt is, zo is uw geloof tevergeefs, zo zijt gij nog in uw zonden.

18 Zo zijn dan ook verloren, die in Christus ontslapen zijn.

Als zij zo letterlijk mogelijk in Christus ontslapen zijn en Christus is niet opgewekt, dan zijn degenen die in Christus zijn dus ook niet opgewekt. Je hebt er dan niets aan om in Christus ontslapen te zijn.

Christus is gestorven voor onze zonden, naar de Schriften (vers 3), maar als Christus niet is opgewekt, zo zijt gij nog in uw zonden. Hoezeer het ook waar is dat Hij voor onze zonden gestorven is, wij zijn er niet van verlost als Hij niet uit de doden is opgewekt. Je moet begrijpen dat de dood en het verderf in het algemeen niet alleen maar het gevolg is van de zonde(n), maar dat dood zonde is. Dan gaat het mis. Dan bereikt het z'n doel niet. Dat is precies wat de dood is. Vandaar dat zonde en dood in de Bijbel als synoniemen beschouwd worden. Het is fundamenteel hetzelfde. We kunnen met elkaar afspreken dat we onder zonden dingen op moreel niveau verstaan en onder dood hetzelfde, maar dan op fysiek niveau. Maar dat zijn dingen die wij bedacht hebben, omdat we alles in vakjes willen indelen. Dood en zonde is één en hetzelfde begrip, dat zich in alles uitdrukt.

Ook als je het beperkt en zegt dat als Hij gestorven is voor onze zonden, wij vergeving van zonden hebben ontvangen, dan is dat mooi, want dan kun je rustig sterven, zonder een schuld achter te laten. Maar wat heb je daaraan? Je kunt mensen nog beter adviseren wel schulden achter te laten. Dan kunnen ze het er hier tenminste nog een beetje van nemen. Het is weliswaar niet zo aardig naar degene toe aan wie je die schuld hebt, maar als je praat over zonden in het algemeen, aan wie heb je die schulden dan? Aan God toch? Maar je gaat gewoon dood en meer is er niet. En als je wel vergeving van zonden ontvangen hebt en je gaat dood, wat dan? Dat maakt dan toch geen verschil? Het laatste is alleen misschien wat netter dan het eerste, maar wie maalt daarom als hij doodgaat. Je hebt niets aan vergeving van zonden als je niet ook nieuw leven hebt ontvangen. Als je geen zonden meer hebt, dan leef je toch nog steeds onder het oordeel over deze wereld, die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houdt. Je wandelt in duisternis en weet niets.

Men heeft de omstandigheden en de gevolgen van de opstanding van Christus weggeredeneerd en verwisseld voor het lijden en de dood van de Heere Jezus Christus, waaraan men alles ophangt. Het is echter niet genoeg dat Jezus stierf.

2 Kor. 5: 15 Als die dit oordelen, dat, indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven.

Ben je dan behouden? Nee, dan ben je dood. Zijn je zonden vergeven? Ja, maar je bent dood. De zonden der wereld werden aan het hout weggedragen; niet alleen maar die van de gelovigen. Hij is gestorven voor ons toen wij nog zondaren waren, toen wij nog onrechtvaardigen waren, toen wij nog misdadigers waren, toen wij nog vijanden waren. Het was voor iedereen. In kringen van de alverzoening leert men dat dit de basis is voor de behoudenis van allen. Eén is toch voor allen gestorven en Hij stierf toch voor onze zonden? We worden toch behouden omdat Hij onze zonden aan het kruis gedragen heeft? Dat geloven wij toch? Nou, wij niet. Hij stierf inderdaad voor alle mensen, maar die worden daardoor niet zalig. Zaligheid wil niet zeggen dat je leeft tot aan je dood onder vergeving van zonden. Daar schiet je niets mee op. Bovendien, daar zou je maar misbruik van maken.

Zaligheid bestaat daaruit dat men alsnog onvergankelijk leven ontvangt. Voor dat doel moest er eerst wat vereffend worden. Voor dat doel moest eerst de schuld van de zonden worden weggedaan. Welnu, daar heeft de Heere Jezus voor gezorgd, voor eenieder, maar daarmee ben je nog niet verlost. Daarvoor moet je wedergeboren worden. Dat is niet op grond van de dood of het sterven van de Heere Jezus, maar op grond van Zijn opstanding. Hij leeft! Hij leeft echter niet voor allen, maar alleen voor degenen die geloven.

Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat eenieder die in Hem gelooft, niet verderve, maar eeuwige leven hebbe (Joh. 3: 16). Dat gaat niet over zijn lijden en sterven, maar over Zijn opstanding en Hemelvaart. De Zoon van God is officieel de Opgewekte uit de dood, Die door God gezet is aan de rechterhand Gods.

De uitspraak in Joh. 3: 16 staat niet op zichzelf, maar is een uitleg van de situatie in Num. 21. Mozes verhoogde de slang in de woestijn. Alzo moest ook de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat eenieder die in hem gelooft eeuwig leven hebbe. Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat eenieder die in hem gelooft, niet verderve, maar eeuwig leven hebbe. De verhoogde slang is een beeld van de verhoogde Zoon des mensen, die in tweede instantie de zoon van God heet. Dat werd Hij in Zijn opstanding. Zijn kruisiging was Zijn vernedering. Hij heeft Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood, ja, de dood des kruises. Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd, want gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, moest ook de Zoon des Mensen verhoogd worden. Eenieder die naar Hem opkijkt, als naar de verhoogde slang in de woestijn, die zal eeuwig leven hebben. Hij is overgeleverd om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking (Rom. 4: 25). Wij zijn pas rechtvaardig op grond van de opstanding van Christus, want als Christus niet opgewekt is, zijn wij dood.

Op grond van Zijn opstanding zijn ook wij opgestaan. Sindsdien zijn wij kinderen Gods, erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus, gezegend met elke geestelijke zegening in Christus in de hemel; rechtvaardig, heilig en verlost in Christus, Die ons geworden is wijsheid van God.

Zonder opstanding zijn je zonden misschien weggedaan en door God vergeven, maar het doet er zo weinig toe. Dat verandert verder onze levens niet. We leven hier nog steeds onder de invloed en heerschappij van de zonde. Er is dan niets anders. Voor zover wij verlost zijn van de heerschappij van de zonde, is dat omdat wij wedergeboren zijn en er sindsdien een kracht in ons werkt die sterker is dan die van de zonde en het verderf. Het leven van Christus werkt in ons en dat is pas echt verlossing en behoud.

Als Hij niet is opgewekt, zo zijn dan ook verloren die in Christus ontslapen zijn. Je bent pas verloren als je bent overleden. Zolang iemand leeft, is hij er nog en als hij is overleden, is hij verloren. Zolang er leven is, is er hoop. Zolang wij hier leven, hebben we de gelegenheid om alsnog tot geloof te komen in de Heere Jezus Christus. Als we voordat we tot geloof komen overlijden, dan is het afgelopen. Dat zou voor gelovigen en ongelovigen gelden in het geval Christus niet is opgewekt. Dan houdt het leven gewoon bij de dood op.

19 Indien wij alleen in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen.

We zijn bezig te hopen. Dat is een actieve hoop. Maar als we alleen in dit leven op Hem hopen, dan zijn we wel druk, maar niettemin de ellendigste van alle mensen. Onze hoop heeft alles te maken met de opstanding. Waarom zijn wij dan nog ellendiger dan alle andere mensen, die helemaal niet op Christus zijn hopende? Als je dan al ergens je hoop op stelt in dit leven, stel dan niet je hoop op Christus, want Hij helpt je in geen geval. Andere mensen hebben hun hoop wellicht op andere dingen gesteld, want zonder hoop is er geen leven. Zij richten bijvoorbeeld een politieke partij op voor een betere toekomst. Daar hopen zij dan op. Of je gaat beleggen, in de hoop daar een leuk slaatje uit te slaan. Maar alles beter dan je hoop op Christus stellen. Je moet heus niet denken dat de Heer ons hoop geeft voor dit leven. De prediker stelt de vraag waarom je denkt dat het leven zo op en neer gaat. Dat als er een stijgende lijn is, er vanzelf weer een dalende lijn volgt. Na zonschijn komt altijd weer regen. Waarom? Dat is omdat de mens niet zijn hoop zou stellen op de toekomst hier op aarde. Want het kan best zijn dat het wat beter wordt, maar daarna wordt het weer slechter. Het kan best zijn dat de aarde opwarmt, maar als hij opwarmt, dan koelt hij ook weer af. Dat gaat op en neer. Als je verdiept in de geschiedenis van Nederland, dan kun je daaruit leren dat er perioden waren van hoge zeewaterstand, zodat er hele delen van het land in zee verdwenen, maar ook dat er perioden van lage zeewaterstand waren. Het gaat gewoon op en neer. Niets om je zorgen over te maken. Er is hier toch geen hoop. Als je gaat wachten tot de Heer je in dit leven gaat helpen, dan kun je lang wachten, want daar heeft Hij helemaal geen belang bij. Hij doet niets. Hij wil nieuw leven geven, voortkomend uit Zijn opstanding. Met dat leven wil Hij ons zegenen met elke geestelijke zegening in Christus in de hemel. De hoop die wij hebben is niet voor dit leven hier, want wat ons leven hier als kinderen Gods betreft, wij zijn hier in opleiding. We worden opgevoed en hopen dat de Heer daarmee doorgaat zolang wij in het vlees zijn. Onze echte hoop is echter dat we verwachten de zalige hoop en verschijning van de heerlijkheid van de grote God en onze Zaligmaker Jezus Christus. Onze werkelijke hoop is de verandering van ons lichaam. Onze hoop is dat wij met Christus verheerlijkt zullen worden en met hem geopenbaard zullen worden in heerlijkheid. Daarna pas ligt het doel van onze zaligheid. Alles wat de Heer in dit leven aan ons, in ons en door ons doet heeft betrekking op die toekomst. Als het daar geen betrekking op heeft, dan is Hij het niet die dat doet. Er staat in de Bijbel dat áls er ooit een tijd is waarin de Heer niet naar de mens omkijkt, dat in onze dagen is. Als je denkt dat de Heer er is om je hier te helpen, daar heeft Hij niet het minste belang bij. Je kunt in geloof tot hem komen en van hem nieuw leven krijgen. Dan word je wedergeboren door de opstanding van Christus. Dan word je met Hem levend gemaakt en met hem

gezet in de hemel. Dan doet Hij een werk aan je ter voorbereiding op je toekomst.

Wij zullen allen weliswaar niet ontslapen zijn, maar wel allen veranderd worden, met dank aan vers 51. Onze hoop is op de nieuwe schepping gevestigd. Daar zou Hij wat aan doen en daar maken wij inmiddels al deel van uit.

20 Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, *en* is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.

Christus is opgewekt uit de doden en daarmee is Hij de Eersteling geworden degenen die ontslapen zijn.

Het woord 'eersteling' is niet hetzelfde als 'eerste'. Hij is wel de Eerste Die is opgewekt, zodanig dat Hij niet meer sterft. Dat staat hier echter niet.

Eersteling is in de Bijbel wat wij voluit noemen: de eerste vruchten van de oogst. Nu interesseren ons de eerste vruchten van de oogst helemaal niets, maar in de Bijbel is het een belangrijke aangelegenheid. De eerste vruchten van de oogst waren bestemd voor de Heere. Ze moesten ingeleverd worden bij de priesters. Later, toen de tempel er was, moesten ze ingeleverd worden bij de tempel. Er waren daarvoor zelfs speciale voorraadkamers, waarin die eerstelingen eventueel werden opgeslagen.

Als het over de eerste vruchten van de oogst gaat, dan heet dat in de Statenvertaling dus eersteling. Dat dit woord daarvoor gebruikt wordt, heeft zo z'n redenen, want gewoonlijk, als het over eerste vruchten gaat die voor de Heer bestemd zijn, vinden we in de Statenvertaling een ander woord, namelijk eerstgeboorte, eerstgeborene, eerstgeborenen en soms, als het zo uitkomt, eerstgeboorterecht. Met eerstgeboorte kom je echter niet weg als het gaat over het eerste deel van de oogst. Oogst wordt namelijk niet geboren en dus moet je dat woord dan ook maar niet zo vertalen. De vertalers van de Septuaginta hadden ook al moeite met de vertaling van het Hebreeuwse woord bechor = eerstgeborene. De Grieken hadden daar namelijk geen woord voor. Toen kwamen ze op de proppen met prototokos. Dat wordt naar het Nederlands weer vertaald met eerstgeborene, of monogènes = eniggeboren, maar het hele begrip geborene heeft er niets mee te maken. Dat maakt het lastig.

Als je dat woord moet toepassen op de eerste korenschoven, dan kun je helemaal niet eerstgeborene zeggen. In plaats daarvan staat er in de Statenvertaling dan eersteling.

Eerstelingen zijn dus de eerste vruchten van de oogst. Als je dat woord terugvertaalt naar het Hebreeuws, dan kom je al snel bij het woord bechor = eerstgeboorte, eerstgeborene, eerstgeboorterecht. Het heeft ook alles met

recht te maken. Het eerstgeborene is voor de heer. Al wat de baarmoeder opent en van het mannelijk geslacht is, is voor de Heer. Dat gold voor alles. Al lezend in de Bijbel zouden we onderweg geleerd moeten hebben dat de hele kwestie van de oogst en de eerste vruchten van de oogst een uitbeelding is van de voleinding der eeuw (Matth. 13). De oogst is het resultaat van wat de akker voortbrengt. De akker is de wereld en de eerste vruchten uit deze oude wereld zijn voor de Heer. De eerste vruchten, maar ook de hele oogst, geven uitdrukking aan het begrip nieuwe schepping. Uit deze oude wereld zou een nieuwe schepping voortkomen. De eerste vruchten uit deze oude wereld, of van de akker, of de baarmoeder, zijn een uitbeelding van de eerstelingen die deel krijgen aan de nieuwe schepping. Er zit nog meer aan vast, want de eerstgeborene is ook degene die erft. Dat begint in Genesis al.

De vraag is steeds wie de beloften erft die God gedaan heeft. Dat zijn de bezittingen, die nu eenmaal niet verdeeld moeten worden onder de vele zonen of het vele nageslacht. Het moet bij één blijven, als één geheel. De vraag is dan wie dat krijgt. Dat kan bij wijze van spreken iedereen zijn, maar zo iemand heet dan de bechor, de eerstgeborene. Dat is niet noodzakelijk het kind; het kan heel iemand anders zijn. De erfenis van Salomo ging bijvoorbeeld naar Jeróbeam. Hij was niet eens familie. Nou ja, hij kreeg een stukje van de erfenis niet (Juda en Benjamin). Dat werd er afgehaald, maar de erfenis als zodanig (het koningschap over Israël) ging naar Jeróbeam. Hij kwam zelfs uit een andere stam, uit Efraïm.

Abraham zei tegen de Heer dat Hij hem wel kon zegenen, maar dat dit niet zoveel zin had, want hij was al oud en het zou wel niet zolang meer duren eer hij dood zou gaan. Hij had geen kinderen en alles wat hij van de Heer zou krijgen, zou naar die knecht van hem gaan, die Damaskener Eliézer. Zo zou het gaan, ware het niet dat de Heer er bij gelegenheid Zelf wat aan gedaan heeft. Toen kreeg Abraham een zoon, Ismaël, maar de Heer zei: 'Nee, Ismaël krijgt het niet'. Dat heeft tot in onze dagen verstrekkende en wereldomvattende gevolgen en dat zal in de toekomst nog erger worden. De erfenis ging naar Izaak. Die kreeg op zijn beurt twee zonen, maar de erfenis ging niet naar de oudste.

Dat eerstgeboorterecht, dat eerstelingenschap, speelt een belangrijke rol door alle geslachten heen. Het heeft te maken met het erfrecht. Wie krijgt de erfenis?

Wat hier dus staat is dat Christus de Eersteling is en dus de Erfgenaam. Hij is Degene Die de baarmoeder opent (niet alleen van María). Hij is de eerste Vrucht uit deze hele oude schepping en is daarmee de Eersteling van een nieuwe schepping en daarom het Hoofd daarvan.

Je zou dus goed het gewicht van dit woord moeten begrijpen.

Hij is de eerste Vrucht van de oogst. Komt er dan nog meer? Komt er dan wellicht nog een oogst achteraan? Jazeker...

21 Want dewijl de dood door een mens is, zo is ook de opstanding der doden door een Mens.

De opstanding der doden is door één Mens, namelijk Christus, maar daarna komen er nog meer.

22 Want gelijk zij allen in Adam sterven, alzo zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden.

Gelijk zij allen in Adam sterven = dat is de situatie van de natuurlijke mens. Je moet de vezen 21 en 22 eigenlijk naast elkaar lezen.

Want dewijl de dood door een mens is;
Want gelijk zij allen in Adam sterven.
Zo is ook de opstanding der doden door een Mens;
Alzo zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden.
Het is twee keer hetzelfde.

De natuurlijke mens is sterfelijk. Hij heeft de dood als het ware van Adam geërfd. Maar aan de andere kant, allen die het leven van Christus hebben ontvangen, zullen ook inderdaad in navolging van Christus uit de dood opstaan, zoals Christus Zelf uit de dood is opgestaan.

23 Maar een iegelijk in zijn orde: de Eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, in Zijn toekomst.

Eerst Christus en daarna logischerwijze de rest. Dat zijn degenen die in Christus zijn. Dat is bij de opname van de Gemeente. Op de Jongste Dag is de definitieve oogst. Dat zal het einde zijn.

24 Daarna zal het einde zijn, wanneer Hij het Koninkrijk aan God en den Vader zal overgegeven hebben; wanneer Hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij, en alle macht en kracht.

Het einde is het einde der eeuw.
Het idee is dat de natuurlijke mens weliswaar in Adam sterfelijk is, maar wij die in Christus zijn, zullen uiteraard met Hem leven.
Deze tegenstelling wordt in Rom. 5 wat meer uitgewerkt, maar we komen het verderop in dit hoofdstuk ook nog tegen.

1 Kor. 15: 45 Alzo is er ook geschreven: De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel; de laatste Adam tot een levendmakenden Geest.

46 Doch het geestelijke is niet eerst, maar het natuurlijke, daarna het geestelijke.

47 De eerste mens is uit de aarde, aards; de tweede Mens is de Heere uit den hemel.

48 Hoedanig de aardse *is*, zodanige zijn ook de aardsen; en hoedanig de hemelse *is*, zodanige zijn ook de hemelse.

Als je wat oppervlakkig leest, of bevooroordeeld is, dan lees je in vers 22 dat alle mensen ooit levend gemaakt zullen worden, net als Christus. En dus dat alle mensen behouden worden. Dat staat er niet. Als je dat erin leest, dan heb je het vers uit z'n verband gerukt. Bovendien heb je het vers zelf dan ook nog slecht gelezen, want er staat: Gelijk zij allen in Adam sterven (dat zijn allen die in Adam zijn). Zij hebben een adamitische natuur en zijn dus uit de aarde genomen en keren tot de aarde weder, omdat zij uit de aarde genomen zijn. Daar tegenover staat: Alzo zullen zij ook in Christus (degenen die in Christus zijn) allen leven gemaakt worden. Dat zijn degenen die der Goddelijke natuur deelachtig zijn geworden. Dat zijn degenen die uit God geboren zijn, degenen die uit de Geest geboren zijn. Kortom, zo zullen degenen die in Christus zijn levend gemaakt worden. Dat zijn niet alle mensen, maar alle wedergeboren mensen.

Christus is de Eersteling. Hij is de Eerstgeborene met alle rechten, maar daarna komt er nog meer. Men zou Hem volgen in de wedergeboorte (Matth. 19).

Nu gaan we nog even terug naar vers 20.

20 Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, *en* is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.

Dat is een opstanding van tussen de doden uit, want dat is wat de term betekent. Die opstanding van tussen de doden uit impliceert eerstgeboorterecht. De Heer staat op en de rest blijft liggen en dus is Hij logischerwijs de Eerste. En omdat die uitdrukking eerstgeboorterecht impliceert, gaat het ook meteen over Koningschap, Priesterschap en Zoonschap.

Christus is opgewekt uit de doden;

Christus is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.

Daarmee is Hij de Eerstgeborene geworden, want dat is immers de betekenis van die uitdrukking.

In het Nieuwe Testament komt 'eersteling' niet veel voor, maar in het Oude Testament wel. Met name in de wet, want daar wordt er vele malen over gesproken, over het beginsel van de eerstgeborene en de eerste vruchten van de oogst. Niet alleen in de wet overigens, maar later ook.

Hier vind je de uitdrukking in vers 20 en vers 23. Beide verzen sluiten op elkaar aan. Vers 21 en 22 geven commentaar op vers 20 en vers 23 neemt de draad van vers 20 gewoon weer op.

Christus is de Eersteling geworden dergenen die ontslapen zijn, maar eenieder in zijn orde: de Eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, in Zijn toekomst en daarna het einde. Dat wil zeggen, de voltooiing, op de Jongste Dag.

Het begrip Eersteling vinden we nog wel terug overigens, namelijk in Rom. 8. Dit hoofdstuk gaat over zoonstelling. Dat is precies wat het is, aanstelling in het eerstgeboorterecht. In het klassieke taalgebruik is een zoon een volwassene. Voor zover er staat dat er zonen geboren werden, dan betekent dit dat er kinderen geboren werden, die opgroeien tot volwassene. Zo zijn wij kinderen Gods en is het de bedoeling dat we in de toekomst zonen worden. Zoonstelling is echter aanstelling in het eerstgeboorterecht, aanstelling als erfgenaam. In de adellijke en koninklijke traditie is dat door de eeuwen heen geen enkel probleem geweest. Dat wil zeggen dat die term geen enkel probleem was, maar wel wie de erfgenaam zou worden. De edelen hadden zogezegd nogal de gewoonte om hier en daar nageslacht te verwekken en zich bovendien ook nog vrouwen te verzamelen. Daardoor werd het allemaal ingewikkeld. Nadat ze dat een paar eeuwen zo volgehouden hebben, blijken die families zodanig met elkaar verwant te zijn, dat ze onderling zijn uit gaan maken wie ze de erfenis zullen geven. Dat heeft een groot deel van de geschiedenis van Europa bepaald. In het Nederlandse koningshuis speelt dat ook een rol, om over het Belgische maar te zwijgen. Daar schijnt de wal het schip te keren. Het is de vraag wat langer bestaat, België of het Belgische koningshuis. In Engeland is de troonsopvolging blijkbaar ook een probleem. In Nederland lijkt het aardig goed te gaan, maar er zijn er inmiddels al heel wat gediskwalificeerd. Degene die het wordt hoeft niet meteen noodzakelijk de oudste te zijn.

Rom. 8 gaat dus over zoonstelling. Daar wordt gezegd dat wij als gelovigen, als wedergeboren mensen, wij die de Geest hebben ontvangen, door de Geest Gods geleid worden naar onze zoonstelling.

Rom. 8: 14   Want zovelen als er door de Geest Gods geleid worden, die zijn zonen Gods.

- 15 Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreze; maar gij hebt ontvangen den Geest der zoonstelling, door Welken wij roepen: Abba, Vader!

Aanneming tot kinderen = huiothesia = zoonstelling.

Huio = zoon;

Thesia = stelling.

Aardig is ook dat erachter staat: door Welken wij roepen: Abba, Vader!

Wat moet dat Hebreeuwse woord Abba er eigenlijk tussen?

Wij zullen door God tot zonen gesteld worden; daarom noemen wij Hem Vader. Maar waarom ook Abba? Dat woord verwijst ons naar het Oude Testament. Daar vind je ook begrippen als vader en zoonschap uitgewerkt, geïllustreerd en in de loop van de geschiedenis ook gedemonstreerd. Zoonstelling is een oudtestamentisch begrip. Het is de aanstelling in het eerstgeboorterecht. God gaat ons het eerstgeboorterecht geven. Dat is waarheen de Geest ons leidt. Hij voedt ons namelijk op en brengt ons ergens naartoe, naar een bepaalde positie, zoals dat in de betreffende koninklijke families ook altijd gebruikelijk was.

Denk bijvoorbeeld aan Willem van Nassau. Hij werd opgevoed aan het hof van Filips II, de zoon van keizer Karel de V. Hij moest voor zijn functie als prins het één en ander leren en werd opgeleid om later een bepaalde positie in te nemen.

Zo hebben wij de Geest ontvangen, Die ons moet opleiden. Die Geest moet ons leiden naar zoonstelling. Die Geest moet ons leiden naar zonen Gods. Wij groeien op om, wanneer het zover is, die erfenis van God in ontvangst te nemen.

- 22 Want wij weten, dat het ganse schepsel te zamen zucht, en te zamen in barensood is tot nu toe.
- 23 En niet alleen *dit*, maar ook wij zelve, die de eerstelingen des Geestes hebben, wij ook zelve, zuchten in onszelve, verwachtende de zoonstelling, *namelijk* de verlossing onzes lichaams.

De vertalers hebben er duidelijk geen raad mee geweten. Zoonstelling hebben ze vertaald met aanneming tot kinderen, alsof we adoptiefkinderen van God zijn. Dat is niet zo, want we zijn uit God geboren. We zijn dus geen aangenomen kinderen. Verder staat er 'die de eerstelingen des Geestes hebben' Er zijn handschriften in omloop die dat inderdaad zo hebben staan, maar er zijn ook handschriften die 'die de eerstelingen des Geestes zijn' hebben staan. Uit het verband blijkt dat die tekst correcter is. Wij hebben niet de eerste vruchten van de Geest ontvangen, maar wij zijn zelf de eerste vruchten van de Geest. Wij zijn de eerste vruchten van de oogst. Wij zijn

eerstelingen, eerstgeborenen. Natuurlijk, het is beeldspraak en eerstelingen verwijst naar oogst, maar als je dat vertaalt naar dat wat de baarmoeder opent, dan zijn eerstelingen eerstgeborenen.

Maar ook wij zelve, die de eerstgeborenen zijn van de Geest. Wij zijn toch wedergeboren uit de Geest en wat de Geest voortbrengt is Geest. Wij zijn eerstelingen des Geestes. Er komt daarna nog meer, maar wij zijn de eerstelingen. Dat begrip sluit aan bij de aanstelling tot zonen uit de voorgaande verzen. Het gaat over erfrecht.

Wij zuchten in onszelven en verwachten de zoonstelling. Hieruit kun je meteen opmaken dat het begrip eerstelingen de betekenis van eerstgeborenen heeft en op het erfrecht wijst. Wij verwachten de aanstelling daarin, precies zoals eens Jakob. Hij wist dat als alles goed zou gaan, hij de erfenis zou ontvangen. Ook wij weten dat we tot zonen gesteld zullen worden en wij verwachten dat dus met lijdzaamheid (Rom. 8: 25).

Wanneer gebeurt die zoonstelling? Wanneer werd de Heere Jezus Zelf tot Zoon gesteld? Bij Zijn opstanding uit de dood. Toen tot Hem gezegd werd: 'Gij zijt Mijn Zoon; heden heb Ik U gegeneerd'. Bij die gelegenheid werd Hij bovendien tot Hogepriester aangesteld (Hebr. 5: 5).

Wij worden dus ook tot zonen gesteld bij onze lichamelijke opstanding uit de dood. Niet als we hier sterven, maar als we hier opstaan. Dat is ter gelegenheid van de zogenaamde opname van de Gemeente, dan wel ter gelegenheid van onze openbaring voor de rechterstoel van Christus. Dat is hetzelfde.

Verderop in 1 Kor. 15 staat dat we weliswaar zullen erven, maar de verderfelijke erft de onverderfelijke niet. Daarom moet dit verderfelijke onverderfelijke aandoen. Zolang wij in een verderfelijke, vergankelijk lichaam zijn, zullen wij niet erven. Daarom moeten wij veranderd worden.

Omdat het erfrecht definitief wordt toegepast bij de wederkomst van Christus, betekent dit dat we voor die tijd onverderfelijke moeten hebben aangedaan, want anders kunnen we niet met Christus erven. Hier vind je dus de logische noodzaak van een opname van de Gemeente vóór de wederkomst van Christus, waarbij wij immers met Hem geopenbaard zullen worden in heerlijkheid.

Wij zuchten in onszelf, verwachtende de zoonstelling, de verlossing van ons lichaam.

Rom. 8: 29 Die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd, den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen.

Hij zou de Eerstgeborene zijn samen met vele broederen.

Onder = het Griekse en = in, met, samen met.

Hij is Eerstgeborene, maar dezelfde term is van toepassing op Zijn vele broederen, namelijk op heel de Gemeente. Heel de Gemeente deelt in Zijn eerstgeboorterecht. Daarom wordt de Gemeente een Gemeente van eerstgeborenen genoemd.

Rom. 9: 4 Welke Israëlieten zijn, welker is de zoonstelling, en de heerlijkheid, en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst *van God*, en de beloftenissen;

Hier staat dat die zoonstelling bestemd is voor Israël. Daardoor wordt de discussie opgeroepen over de kwestie dat als wij een volk van eerstgeborenen zijn, hoe het dan met Israël zit, want aan Israël is het eerstgeboorterecht beloofd boven de volkeren der aarde. Is de Gemeente dan Israël, of is het eerstgeboorterecht van Israël afgenomen en aan de Gemeente gegeven? En zo ja, is dat dan voor altijd? Die vraag houdt dan tevens in of de Gemeente het eerstgeboorterecht weer kwijt kan raken. Dat blijkt allemaal tamelijk gecompliceerd, want Paulus wijdt er vervolgens drie hoofdstukken aan. Dit onderwerp valt voor nu echter buiten deze uiteenzetting en dus laten we het hier maar voor wat het is.

De vraag is niet wie er behouden wordt en wie niet, maar wie erft en wie niet. De vraag is wie er beschouwd worden als de eerste vruchten van de oogst. Dat is tevens een antwoord aan ultradispensationalisten. Zij geloven namelijk dat voordat de Gemeente ontstond, waar wij nu deel van uitmaken, er eerst nog een ander soort van Gemeente was, van na de opstanding van Christus, tot ergens in de loop van de bediening van de apostel Paulus. Als dat zo is, dan zijn zij de Gemeente van eerstelingen, want wij kwamen later. Dit betekent automatisch dat wij onze hemelse positie wel kunnen vergeten, want die komt ons dan niet toe. De hemelse positie is immers voor de eerstgeborene, waarvan God zei: 'Al wat de baarmoeder opent is Mijn'. Nou ja, we laten het hier maar bij. Verder met het onderwerp.

Jak. 1: 18 Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der waarheid, opdat wij zouden zijn eerstelingen Zijner schepselen.

Wij zijn niet uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God geboren. Hij heeft ons naar Zijn wil gebaard. Het Woord der waarheid is het zaad waaruit het nieuwe leven, de nieuwe schepping, verwekt wordt (1 Petr. 1: 23). Met welk doel heeft Hij ons gebaard? Opdat wij zouden zijn eerstelingen Zijner schepselen. Wij die de eerstelingen des Geestes zijn.

Terug naar 1 Kor. 15.

20 Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, *en* is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.

23 Maar een iegelijk in zijn orde: De eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, in Zijn toekomst.

Als het over eerstelingen gaat, dan gaat het niet alleen over volgorde, maar ook over rangorde. De eerstgeborene erft en krijgt een verhoogde positie. Omdat wij dit niet meer zo kennen, maakt het lastig erover te spreken. Het is moeilijk uit te leggen wat het betekent om erfgenaam te zijn en naar die positie geleid te worden. Dat gaat nog net als het over de Heere Jezus Christus gaat, maar dat wij als Gemeente een adellijk volk zijn, is moeilijk voor te stellen. De Gemeente is uit de volken gemaakt tot een volk van eerstgeborenen, die in de toekomst met Hem zal erven. De Gemeente zal met Christus als één volk gerekend worden, als een volk van eerstelingen, boven de volkeren en eigenlijk boven de hele aarde en zelfs boven de hele schepping. Of weet gij niet dat wij de wereld zullen oordelen en weet gij niet dat wij de engelen zullen oordelen? Wij zijn onderweg naar de heerlijkheid die aan ons geopenbaard zal worden. Dat gaat niet over dat wij heerlijkheid zullen zien, omdat die aan ons geopenbaard wordt, maar de heerlijkheid aan ons, die aan ons kleeft, zal geopenbaard worden aan de wereld. De wereld wacht op het openbaar worden van de zonen Gods, op de Gemeente. Wie weet dat vandaag nog? Tegenwoordig heeft men geen idee meer over de opname van de Gemeente en een hemelse toekomst, tenzij dan als men het hele begrip hemels vertaald heeft met het hiernamaals. Men is die dingen helaas volledig kwijt, maar daar gaat het nu juist om. De leer van uitverkiezing in de bijbel gaat niet over een leer wie er behouden zal worden, maar over een predestinatie tot zoonschap. Wie wordt de erfgenaam? Het is niet alles Israël dat uit Israël is, gaat niet over de vraag wie wel tot het volk van God behoort en wie niet, wie wel behouden wordt en wie niet, zoals geleerd wordt binnen de Calvinistische leer van de uitverkiezing. Het gaat over de vraag wie aangewezen wordt als de eerstgeborene. Israël of de Gemeente, of nog een ander volk? Het antwoord is inderdaad de Gemeente en dat is niet in strijd met oudtestamentische beloften aangaande Israël, dat een volk van eerstgeborenen zou zijn. We hebben het over de aanstelling tot zonen in de toekomst. Dan begrijp je ook wat vers 23 zegt. Eenieder in zijn volgorde, maar dat is vanwege de rangorde. Wie het eerst komt.

Eerst de Eersteling Christus.

Daarna die van de Christus zijn.

Het woordje 'de' van de Christus is weliswaar niet strikt noodzakelijk, in het Nederlands niet en in het Grieks ook niet, vandaar dat de vertalers het ook met groot gemak weggelaten hebben. Als het er echter in het Grieks wel staat, dan zou je het eigenlijk ook consequent naar het Nederlands moeten vertalen.

Hoezo dan de Christus? Die term wordt van oudsher gebruikt ter aanduiding van niet alleen de persoon van de Heere Jezus Christus, maar van Christus en de Gemeente, van Christus inclusief Zijn lichaam. In theologisch jargon heet het dan de mystieke Christus. Als je dat weet, dan lees je gewoon:

De Eersteling Christus;

Daarna die van de Christus zijn = de Gemeente;

Daarna zal het einde zijn.

Meer opties zijn er niet, want wij kennen de opstanding van Christus en ook de opstanding van de Gemeente in de opname van de Gemeente. Verder kennen we alleen nog de opstanding ten Jongsten Dage, voor zover het tenminste gaat over een opstanding in een nieuw lichaam, een lichaam dat deel uitmaakt van een nieuwe schepping. Dan zijn er dus maar drie gelegenheden.

Bovendien komt het overeen met de instructies over de oudtestamentische oogst, waarbij het gaat om de eerstelingen.

Ter gelegenheid van Pasen krijg je eerst de eerstelingengarf. Dat is één schoof.

Die zou bewogen worden voor het aangezicht des Heeren op de dag na de sabbat, op de eerste dag der week. 50 dagen later pas wordt de oogst geacht rijp te zijn. Daar wordt een deel van afgemaakt en verwerkt tot twee broden, kennelijk uit één deeg. Dat staat er niet expliciet bij, maar dat blijkt uit wat er later over gezegd wordt. Die twee broden worden op de Pinksterdag bewogen voor het aangezicht des Heeren. Die eerstelingenbroden zijn een beeld van de Gemeente. Nadat dat gebeurd is, een dag daarna, komt de oogst.

Eerst de eersteling, daarna de eerstelingenbroden, daarna de oogst.

De Eersteling Christus, daarna die van de Christus zijn en daarna het einde.

Dat is op de Jongste Dag en geldt voor allen, zowel gelovigen als ongelovigen.

De ongelovigen zullen worden weggedaan, de tweede dood in en de gelovigen krijgen deel aan de nieuwe aarde.

De eerstelingen zijn bestemd voor de Heer en daarmee voor de hemel. De eerstelingen krijgen een plaats in de tempel = de hemel. Dat geldt voor Christus en de Gemeente, want Christus en de Gemeente is nog steeds de Gemeente. Christus en de Gemeente wordt als één geheel beschouwd.

Vandaar dat Pasen en Pinksteren aan elkaar gekoppeld zijn, via de zeven weken die ertussen zitten. Vandaar dat er in de 50 dagen tussen Pasen en Pinksteren in Hand. 1 verder ook niets gebeurt.

We zullen nog een paar Schriftplaatsen bekijken waar precies dezelfde dingen besproken worden, wellicht vanuit een andere achtergrond, maar dan toch over hetzelfde onderwerp.

In Hebr. 1 en het eerste deel van hoofdstuk 2 wordt gesproken over de opgestane Christus, gevolgd door Zijn verhoging tot aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen. Christus is als de Zoon gesteld tot Erfgenaam van alles (Hebr. 1: 2). God spreekt tot ons door de Zoon, Welke Hij gesteld heeft (zoonstelling) tot Erfgenaam van alles. Dat gaat dus over eerstgeboorterecht. Dat blijkt ook wel, want Hij is gezet aan de rechterhand Gods. Hij was Degene Die de baarmoeder opende van Zijn geslacht. Hij is uitermate verhoogd en heeft een uitnemender Naam geërd boven de engelen (vers 4). Naam staat voor positie en titel. Want tot wie van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik u gegeneerd? Met andere woorden, dat is tot de Heere Jezus Christus gezegd. Dat zijn woorden uit Psalm 2, die dus verwijzen naar Zijn Zoonstelling. Ter gelegenheid van Zijn opstanding werd Hij aangewezen en dus aangesteld als de Erfgenaam. In vers 6 wordt Hij ook de Eerstgeborene genoemd. Het is geen Hebreeuws, maar anders had daar Bechor gestaan.

- Hebr. 2: 9   Maar wij zien Jezus met eer en heerlijkheid gekroond, Die een weinig minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden des doods, opdat Hij door de genade Gods voor allen den dood smaken zou.
- 10   Want het betaamde Hem, om Welken alle dingen zijn, en door Welken alle dingen zijn, dat Hij, vele zonen (niet kinderen) tot de heerlijkheid leidende, den oversten Leidsman hunner zaligheid door lijden zou heiligen.

God zou vele zonen aanstellen, tot heerlijkheid leiden, maar de Overste Leidsman (Archègos = eerste en eigenlijk ook een synoniem voor Eerstgeborene) zou Hij door lijden heiligen.

- 11   Want èn Hij, Die heiligt, èn zij, die geheiligd worden, zijn allen uit één, om welke oorzaak Hij Zich niet schaamt hen broeders te noemen.

Hij zou de Eerstgeborene zijn onder (samen met) vele broeders. Hier staat precies hetzelfde, maar met andere woorden.
Hij Die heiligt en zij die geheiligd worden = Christus en de Gemeente.
Schamen = terughouden, dan wel bedekken. Hij houdt Zich niet terug.

- 12   Zeggende: Ik zal Uw Naam Mijn broeders verkondigen; in het midden der Gemeente zal Ik U lofzingen.

Dat zijn woorden uit Psalm 22, waarvan Paulus hier zegt dat die van toepassing zijn op de Gemeente. Die broeders zijn mede-erfgenamen.

Zoon = erfgenaam;

Broer = mede-erfgenaam.

Het gaat om een collectief, namelijk heel de Gemeente, waarbinnen Christus uiteraard de Eerste is, want Hij is het Hoofd. Niettemin wordt de hele Gemeente beschouwd als eerstgeborene, als broeders en deelhebbend aan de heerlijkheid van Christus Zelf.

De consequentie daarvan is dat wij die overste Leidsman zouden navolgen.

Wij zouden onze loopban lopen, ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs (Hebr. 12: 1, 2). Dat is die Eerste uit Hebr. 2.

Wij zouden op Hem zien, Die het kruis heeft verdragen en de schande heeft veracht en is gezeten aan de rechterhand des troons van God. De volgende verzen zeggen dat wij daardoor weliswaar in een strijdsituatie terecht komen, maar dat we die zouden beschouwen als een zaak van opvoeding. Wij moeten als gelovigen ervaring opdoen. Het wordt beschouwd als opvoeding, omdat wij immers zonen zouden worden.

- Hebr. 12: 5 En gij hebt vergeten de vermaning, die tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht niet klein de kastijding des Heeren, en bezwijkt niet, als gij van Hem bestraft wordt;
- 6 Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijken zoon, dien Hij aanneemt.

Niet elk kind dat Hij aanneemt, maar elke zoon. Voor dat doel worden wij opgevoed.

- 7 Maar indien gij de kastijding verdraagt, zo gedraagt God Zich jegens u als zonen; (want wat zoon is er, dien de vader niet kastijdt?)
- 8 Maar indien gij zonder kastijding zijt, welke allen deelachtig zijn geworden, zo zijt gij dan bastaarden, en niet zonen.

Bastaarden zijn buitenechtelijke kinderen. Ze stammen wel van dezelfde vader af, maar ze staan buiten het erfrecht. Erfrecht is wel degelijk een kwestie van wet en recht en dat loopt officieel via het huwelijk.

- 16 Dat niet iemand zij een hoereerder, of een onheilige, gelijk Ezau, die om een spijs het recht van zijn eerstgeboorte weggaf.

Toen werd het zijn jongere broer Jakob.

Dit impliceert bovendien ook dat wij die geroepen zijn tot zoonstelling, onze erfenis kunnen kwijtraken. De woorden over de bastaarden houden dat ook in. We zouden ons laten opvoeden en onze loopbaan lopen, die ons door God is voorgesteld, omdat die loopbaan alles met die opvoeding te maken heeft. Het kan zijn dat iemand weliswaar kind van God is, maar toch ontrouw is (hoereerder en onheilige = de Heer niet dienen), zoals Ezau, die zijn eerstgeboorterecht weggaf.

- 17 Want gij weet, dat hij ook daarna, de zegening willende beërven, verworpen werd; want hij vond geen plaats des berouws, hoewel hij dezelve met tranen zocht.

Toen was het te laat. Er wordt verwezen naar Gen. 27.

- 22 Maar gij zijt gekomen tot den berg Sion, en de stad des levenden Gods, tot het hemelse Jeruzalem, en de vele duizenden der engelen;

Gij = wij die geloven.

Komen tot = naderen tot = offeren.

Als je tot God nadert, dan offer je aan God. Vandaar ook dat wij zouden naderen tot de troon der genade. Dit betekent dat we onze lichamen zouden stellen tot een levend, heilig en Gode welbehagelijk offer. Dat is hetzelfde. Offeren zit in de betekenis van naderen tot opgesloten, als je dat tenminste ontleent aan het Hebreeuws van het Oude Testament. 'Zijt nabij om te horen.' Offers brengen kan iedereen, maar je zou naar God luisteren als je tot Hem nadert. Je offert wel, maar als je dan door het offer nabij gekomen bent, dan zou je naar Hem moeten luisteren.

Sion = Jeruzalem = de hemel = de stad van de levende God.

De vele duizenden der engelen worden in het Oude Testament reeds genoemd, maar als aanduiding van de Gemeente. Wij zouden de engelen gelijk zijn. Waar de Gemeente in het Oude Testament een verborgenheid is, daar gaat hij soms schuil achter de term engelen. Als je Dan. 7 leest over tienduizend maal tienduizenden die Hem dienden, dan denk je aan engelen, hoewel dat er niet bijstaat, maar je zou het moeten lezen in het licht van het Nieuwe Testament en begrijpen dat het daar over de Gemeente gaat, die met Hem de wereld en de volkeren zou oordelen.

Wij zijn gekomen tot die vele duizenden engelen = wij zijn daar aan toegevoegd. Wij zijn hemelse wezens die de Heer zouden dienen.

- 23 (Gij zijt gekomen) Tot de algemene vergadering en de Gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot

God, den Rechter over allen, en de geesten der volmaakte rechtvaardigen;

De term 'algemene vergadering' is buiten de Bijbel een normale vertaling van het Griekse woord ekklésia = Gemeente.

Ekklésia is in het Grieks de aanduiding voor de volksvertegenwoordiging, maar omdat het bij de Grieken toch iets anders werkte dan bij ons, heeft men het over de algemene vergadering, die bijeengeroepen wordt.

De algemene vergadering der Staten Generaal is de volksvertegenwoordiging. Algemene vergadering is dus hetzelfde als de Gemeente. Zo staat dat hier ook. Gij zijt gekomen tot de algemene vergadering en (namelijk) de Gemeente der eerstgeborenen.

Algemene vergadering en Gemeente zijn termen uit het Grieks voor een groep mensen die uit het volk gekozen zijn, om samen met de koning en onder leiding van de koning recht te spreken en om eventueel wetten te maken en die te handhaven. Zulke mensen heten in het Hebreeuws van het Oude Testament oudsten of gewoon eerstgeborenen. De oudsten uit Israël zijn de hoofden van de verschillende families. Die hoofden zijn officieel eerstgeborenen. Ze hebben die titel geërfd en staan aan het hoofd van de familie, de stam, de clan, of hoe dat maar genoemd mag worden. Soms heet het ook de vorsten uit Israël.

Vorsten = voorsten. Dat slaat op de mensen die juridisch gezag dragen.

Je vindt hier dus heel wat termen bij elkaar, uit het Grieks en uit het Hebreeuws, zodat het ons niet kan ontgaan waar het over gaat.

Je moet je bovendien realiseren dat het niet jan en alleman is die het volk vertegenwoordigen, zoals dat er tegenwoordig bij ons aan toe gaat, maar het gaat via de oude methode, waarbij de volksvertegenwoordiging niet gekozen wordt door het volk, maar door de koning, van bovenaf. Hij wees de mensen aan en voegde ze toe aan zijn raadsheren of wat het maar was. Dat waren in de praktijk per definitie edelen. Ze werden gekozen en kregen een titel.

Meestal bleef het in de familie en werd het vererfd. Van oudsher werden zij dus door de koning gekozen. Wat ze daarna deden en welke beslissingen ze namen, daar had de koning vaak totaal geen grip meer op, maar hij kon ze wel aanstellen. Dat voorrecht heeft lang stand gehouden, ook in Nederland. Voor een deel bestaat het nog steeds, want burgemeesters worden officieel aangesteld door de koning, door de kroon. In werkelijkheid gaat het er inmiddels een beetje anders aan toe. Er wordt een advies van onderaf naar boven gegeven en boven wordt alleen nog de handtekening gezet. Dat geldt ook voor de commissarissen van de koning. Dat is echter het oude beginsel en ook het beginsel uit Bijbelse tijd. Toen Salomo Jeróbeam tegenkwam, vond hij

dat hij het aardig deed en stelde Jeróbeam aan, officieel als het hoofd van het huis van Jozef.

Zo doet God dat met de Gemeente. Hij verzamelt Zich een volk uit de heidenen voor Zijn Naam. Een volk van eerstgeborenen, een ekklésia, een volksvergadering, om betrokken te zijn bij de heerschappij van Christus in de toekomst. Daarom heten wij een volk van koningen en priesters.

Wij zijn een volk uit de volkeren, maar we zijn niet maar een volk uit de volkeren, want op lager niveau zal heel Israël een volk uit de volkeren zijn. Binnen Israël wordt zo'n zelfde positie weer aan de Gemeente gegeven, maar dan in een hemelse positie.

Daarnaast hebben we nog de uitspraken in het Nieuwe Testament over de Eerstgeborene en Eniggeborene. Dit zijn twee Griekse termen die letterlijk naar het Nederlands vertaald zijn, die in de Septuaginta de twee belangrijkste woorden zijn voor eerstgeboorte en eerstgeboorterecht: Bechor en reshieth = eerste. Die termen vinden we dus vertaald in het Nieuwe Testament terug en toegepast op de Heere Jezus Christus. Hij is de Eniggeborene van de Vader (Joh. 1: 14). Maar wij zijn toch ook van de Vader geboren; hoezo is er dan sprake van een Eniggeborene? Dat is een misverstand dat ontstaat door dat rare woord.

Eniggeborene = de Enige, de geliefde Zoon van de Vader; de Onvergelijkelijke. Het betekent niet dat er geen andere zonen zouden zijn.

In het Oude Testament lees je diezelfde termen, maar dan in het Hebreeuws, over Izak, als over Abraham wordt gezegd dat hij Izak, zijn enige zoon, de Heer niet onthouden heeft. Abraham had op dat moment heus twee zonen. Ismaël was er ook nog. Maar Izak was de onvergelijkbare, de enige in zijn soort, van andere orde dan die andere zoon. Het verschil zit hem erin dat Izak de erfgenaam zou zijn.

Zo was ook Jozef de geliefde zoon van Jakob. Hij had Jozef lief en gaf hem een veelervige rok. Dan weet je al waar het op uitdraait. Hij wordt dus de erfgenaam en zo is het ook gegaan.

Later lees je in Joh. 1: 18 van de eniggeboren Zoon Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard. De Zoon, die Erfgenaam.

Hij heeft Zijn eniggeboren Zoon gegeven. Wat is er zo uniek aan die eniggeboren Zoon? Dat eenieder die in Hem gelooft niet verderve, maar eeuwig leven hebbe. Dat geldt niet voor al die andere zonen, van welke aard dan ook. Daarom Enige, Eniggeboren, de Unieke, de Onvergelijkbare. Eniggeboren in verband met de Heere Jezus wordt uitsluitend door Johannes gebruikt. Hij had keuze, maar gebruikte die term, 5 keer in totaal.

Daarnaast hebben we nog de term eerstgeborene. Die is volstrekt synoniem. Hier volgen de Schriftplaatsen:

- Hij is het beeld des onzienlijke Gods, de Eerstgeborene aller creaturen (Kol. 1: 15);
- De Eerstgeborene onder vele broederen (Rom. 8: 29);
- Hij is het Hoofd des lichaams, der Gemeente, Hij, Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn (Kol. 1: 18);
- En als Hij wederom den Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij: En dat alle engelen Gods Hem aanbidden (Hebr. 1: 6);
- Door het geloof heeft hij (Mozes) het pascha uitgericht, en de besprenging des bloeds, opdat de verderver der eerstgeborenen hen niet raken zou (Hebr. 11: 28). Dit gaat over de eerstgeborenen van Egypte, die gedood werden ter gelegenheid van de geboorte van Israël als eerstgeborene. Het eerstgeboorterecht werd van de volkeren, in casu Egypte, weggenomen. Zij stierven en in plaats daarvan werd het volk Israël geboren als zoon: 'Zeg tot farao: "Israël is Mijn zoon"';
- Tot de algemene vergadering en de Gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen zijn opgeschreven... (Hebr, 12: 23);
- En van Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden, en de Overste der koningen der aarde. Hem, die ons heeft liefgehad, en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed (Openb. 1: 5). Hij is de getrouwe Getuige; Degene namelijk in wie het Woord gestalte krijgt, Degene in Wie het Woord is. Hij is de Eerstgeborene uit de doden. Dat het ook hier om eerstgeboorterecht gaat blijkt meteen uit de volgende zin, namelijk dat Hij de Overste der koningen der aarde is. Dat is Hij, omdat Hij getrouw was, omdat Hij de Gelovige was. Die op grond van Zijn geloof, van Zijn gehoorzaamheid, uit de dood werd opgewekt. Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader; Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.

Hij is als de Zoon een oorzaak geworden voor eeuwige zaligheid. Waar wij als eerstelingen aan Christus zijn toegevoegd, daar worden wij door Hem gemaakt tot koningen en priesters, want eerstgeboorterecht op het hoogste niveau houdt in koningschap en ook priesterschap. Hij heeft ons dat gemaakt voor God, namelijk Zijn Vader. Degene Die Hem heeft aangesteld tot Koning, Priester en Eerstgeborene. In deze woorden wordt dus uitdrukkelijk gesproken over de Gemeente die aan Hem deel heeft en die in Christus gemaakt is tot koninklijk en priesterlijk volk. Wij zijn gewijd aan de dienst aan God. Dat betekent automatisch priesterschap. Wij worden als Gemeente door God geroepen uit deze tegenwoordige wereld om Hem te dienen en daarmee deel te hebben aan het priesterschap van Christus en aan het Koningschap van Christus in zijn koninkrijk en daarmee dus in een nieuwe schepping. Zijn Koninkrijk duurt niet 1000 jaar, maar strekt zich ver over de Jongste Dag heen.

Vanwege deze roeping zien we uit naar de toekomst. Wij zijn geroepen tot heerlijkheid, of tot zoonstelling, maar dat is hetzelfde. Ziet, Hij komt met de wolken en alle oog zal Hem zien, onder verwijzing nog steeds naar oudtestamentische begrippen en uitspraken.

Het moet nu duidelijk zijn dat de uitdrukking 'Hij is de Eersteling dergenen die ontslapen zijn' een uitdrukking is met een zeer verstrekkende toepassing, waaraan wij allen deel gekregen hebben.

Efe. 1: 5 zegt dat God ons in Christus tevoren verordineerd heeft tot zoonstelling. Die woorden zijn primair van toepassing op Christus, maar in Hem zijn ook wij tevoren verordineerd tot zoonstelling, zoals Izak dat was, voor z'n geboorte al, zoals Jakob dat was, eveneens voor zijn geboorte. Zo is het ook met ons. Als wedergeboren mensen hebben wij als eerstelingen deel gekregen aan de nieuwe schepping. Daarom hebben wij deel aan het eerstgeboorterecht van de Heere Jezus Christus en daarmee aan de vervulling van de beloften die in het Oude Testament, al in Genesis, gedaan zijn. Dat is niet niks.

De wetten op de hoogtijden worden in Lev. 23 beschreven. Een hoogtijd is niet noodzakelijk een feest, hoewel het dat meestal wel is.

- Lev. 23: 5 In de eerste maand, op den veertienden der maand, tussen twee avonden is des HEEREN pascha.
- 6 En op den vijftienden dag derzelve maand is het feest van de ongezuurde *broden* des HEEREN; zeven dagen zult gij ongezuurde *broden* eten.
- 7 Op den eersten dag zult gij een heilige samenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen.
- 8 Maar gij zult zeven dagen vuuroffer den HEERE offeren; op den zevenden dag zal een heilige samenroeping wezen; geen dienstwerk zult gij doen.

Het slachten en eten van het paaslam werd niet geacht een feestmaal te zijn. Het feest begon pas op de andere dag, de vijftiende van de eerste maand. Dat is het feest van pascha, ook het feest van ongezuurde broden geheten, omdat men die zeven dagen ongezuurde broden zou eten. De dagen waarop een heilige samenroeping werd belegd en er geen dienstwerk gedaan mocht worden, zijn geen sabbatten. De sabbat is immers gewoon de zevende dag van de week.

- 9 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
- 10 Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg tot hen: Als gij in het land zult gekomen zijn, hetwelk Ik u geven zal, en gij zijn oogst zult

inoogsten, dan zult gij een garf der eerstelingen van uw oogst tot den priester brengen.

- 11 En hij zal die garf voor het aangezicht des HEEREN bewegen, opdat het voor u aangenaam zij; des anderen daags na den sabbat zal de priester die bewegen

Een garf der eerstelingen. Een eerstgeborene kan niet, want een garf wordt niet geboren. Vandaar eerstelingen. Het zal duidelijk zijn dat het hier gaat om de eerste vrucht van de oogst, ruim voordat de werkelijke oogst plaatsvindt. Hij zal die garf voor het aangezicht des HEEREN bewegen = eigenlijk tot leven wekken. Dat moet gebeuren op de dag na de sabbat van het pascha.

- 15 Daarna zult gij u tellen van den anderen dag na den sabbat, van den dag, dat gij de garf des beweegoffers zult gebracht hebben; het zullen zeven volkomen sabatten zijn;
- 16 Tot den anderen dag, na den zevenden sabbat, zult gij vijftig dagen tellen, dan zult gij een nieuw spijsoffer den HEERE offeren.

Dit is de instelling van het Paasfeest en het Pinksterfeest. Die zijn aan elkaar gekoppeld via 7 volkomen sabatten. Er zitten dus 7 weken tussen beide feesten.

Het Paasfeest duurt 7 dagen. Het wordt gevierd vanaf de 15^e van de eerste maand, tot en met de 7^e Paasdag. Omdat het op een vaste datum gevierd wordt, begint het elk jaar weer op een andere dag van de week. Omdat het feest 7 dagen duurt, zit er altijd ergens een sabbat is. Op de dag na die sabbat, dat is dus altijd op een zondag, zal de garf bewogen worden voor het aangezicht des Heeren. De Joden zijn daarin ook de weg kwijtgeraakt. Zij gedenken die eerstelingengarf op een vaste datum. Dat is niet Bijbels. Het is geen vaste datum, maar een vaste dag van de week en dus steeds op een andere datum.

Volgens Flavius Josephus werd de eerstelingengarf door de Joden op de 16^e van de eerste maand bewogen. Dat is dus fout. Merkwaardigerwijze heeft men dat in het christendom kennelijk doorgekregen, want ons Pasen vieren wij inderdaad niet op een vaste datum in het jaar, maar op de dag na de sabbat, in de dagen waarin ongeveer het Joodse Pascha zou moeten zijn. Dat is op de eerste zondag na de eerste volle maan in de lente.

Ons christelijke Paasfeest is feitelijk niet eens het Paasfeest, maar het feest van de eerstelingengarf. Dat is weer zo, omdat de opstanding van de Heere Jezus Christus op een eerste dag der week was en ook heel nadrukkelijk de dag na de sabbat en viel dus gelijk met de dag waarop de eerstelingengarf voor het aangezicht des Heeren bewogen zou moeten worden.

De allereerste vrucht van de oogst werd ingezameld en bij wijze van spreken tot leven gewekt voor het aangezicht des Heeren, op de dag na de sabbat, gedurende het feest van Pascha.

Die eerstelingengarf is hier in Lev. 23 al een beeld van de opstanding van Christus. Het is de eerste vrucht van de oogst. De oogst is het resultaat van het werk Gods: het tot stand komen van een nieuwe schepping, het begin van het Koninkrijk, zoals dat van oudsher beloofd was en dus de vervulling van alle oudtestamentische beloften die God in het Oude Testament gedaan heeft, omdat immers alle beloften Gods in Christus ja en amen zijn. Hij verscheen op deze dag na de sabbat als de Christus.

Bij het woord eersteling worden we dus terugverwezen naar deze inzettingen in het Oude Testament. Vanaf die dag na de sabbat worden 7 weken geteld en dan weer de dag daarna, dan ben je op de 50e dag. Op die dag zou men opnieuw een eersteling hanteren. Dan zou men als spijsoffer twee broden voor het aangezicht des Heeren bewegen. Dat heet het brood der eerstelingen, ook beweegbroden genoemd. Er zijn dus twee gelegenheden waarbij sprake is van eerstelingen van de oogst. De één is die van de eerstelingengarf en de ander is die van de eerstelingenbroden. Omdat het bewegen van die broden 50 dagen later gebeurt, heet dat bij ons het Pinksterfeest = 50. Bij de Joden heet het het wekenfeest, omdat het gaat om 7 maal 7 dagen.

50 dagen na de opstanding van Christus kom je in Hand. 2 op het Pinksterfeest terecht, waar Petrus zijn eerste rede voert. De gebeurtenissen die zich daar op de Pinksterdag in Hand. 2 afspelen zijn het resultaat van en vloeien voort uit de opstanding van Christus. De Heilige Geest werd al op eerste Paasdag aan de discipelen gegeven, toen de Heere Jezus op hen blies en zei: 'Ontvangt den Heiligen Geest'. 50 dagen later zei Petrus op de Pinksterdag dat Jezus Christus dit uitgestort heeft dat gij nu ziet en hoort.

Toen wij wedergeboren werden ontvingen wij de Heilige Geest, maar wij zijn niet wedergeboren door de gebeurtenissen op de Pinksterdag, maar door de opstanding van Christus. Het is nooit een terugverwijzing naar Pinksteren, maar altijd naar Pasen. Niettemin, die twee zitten aan elkaar vast. Eén van de redenen daarvoor is die we zien in 1 Kor. 15.

Christus is de Eersteling en dus zou Hij naar oudtestamentische analogie gewijd moeten zijn aan de dienst aan God en dat is dan ook wat het Nieuwe Testament uitgebreid leert, dat de Heere Jezus in Zijn opstanding leeft en wandelt tot heerlijkheid des Vaders, dat Hij is aangesteld over het huis Gods en dat Hij trouw is aan Degene Die Hem gesteld heeft.

Toen Hij opstond uit de dood werd Hij door God in de dienst aan Hem als Hogepriester van het Nieuwe Verbond gesteld. Voor dat doel werd Hij uit de

mensen genomen en gesteld voor de mensen in de zaken die bij God te doen zijn, opdat Hij gaven offere en slachtofferen voor de zonden (Hebr. 5: 1). Bovendien, een priester staat in dienst van God; daarom heet hij priester. Hij is Hogepriester, omdat Hij de Eerste is onder het Nieuwe Verbond. Dat eerstelingenschap heeft alles te maken met Priesterschap, met Koningschap en erfrecht. Dat wordt uitgebreid geïllustreerd in de Mozaïsche inzettingen.

20 Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, *en* is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.

Degene Die van tussen de doden opstaat, met achterlating van de andere doden, is de Eerste en komt daarom ook in aanmerking voor het eerstgeboorterecht.

Het woordje 'is' staat er niet en 'geworden' staat er ook niet.

In de NBG-vertaling staat dat Christus is opgewekt uit de doden als de Eersteling van degenen die ontslapen zijn.

Hoewel de term duidelijk terugverwijst naar de oudtestamentische inzettingen voor wat betreft de eerstelingen van de oogst, veronderstelt het woord 'eersteling' natuurlijk toch dat er daarna nog meer volgt. Dat is hier ook zo. In de volgende verzen wordt meteen gesproken over wat er op die Eersteling nog volgt.

21 Want dewijl de dood door een mens is, zo is ook de opstanding der doden door een Mens.

22 Want gelijk zij allen in Adam sterven, alzo zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden.

Er wordt een vergelijking gemaakt tussen de oude- en de nieuwe Mens. Allen sterven in Adam. Zij sterven niet allen door Adam, maar in Adam. Velen denken dat men door Adam sterft. Men denkt dat de kat overlijdt, omdat Adam een zondaar was. Doordat Adam zondigde ging het in de hele schepping, in de hele natuur en het milieu fout. Dat staat nergens in de Bijbel. De dood is door één mens, maar je begrijpt toch dat het hier gaat over de dood in alle mensen. Wij erven de dood mee. De Bijbel spreekt niet over de zondeval van dieren, maar aangezien dood zonde is, moet de werking van de zonde toch wat groter zijn, dan alleen in de mens.

Wij mensen hebben het leven van Adam geërfd. Wij hebben het leven van Adam in ons. Daarom wordt de naam Adam soms vertaald met mens. Hoewel dat meestal geen problemen oplevert, is het niet juist. Wij hebben adamitisch leven ontvangen. De ellende van dat leven is dat het sterfelijk is. Het blijft niet. Gezien de omstandigheid dat wij zondaren zijn, is dat misschien maar

goed ook, maar een klein beetje filosofie brengt ons toch al snel bij de gedachte dat het zo niet zou moeten zijn.

De ellende in de wereld komt voort uit de dood. Heel de strijd van het menselijk bestaan is een strijd tegen de dood en het verderf. Het heet dan ook de dienstbaarheid der verderfenis. Dat geldt niet alleen voor onszelf, maar voor alles om ons heen. Als je je fiets niet onderhoudt, dan rot die vanzelf een keer weg. Alles is onderhevig aan het verderf. Wat de menselijke natuur betreft, het zit er gewoon aan vast. Of je nu netjes leeft of niet, je bent sterfelijk en vergankelijk. Je bent een voorbijganger.

Het normale woord voor mens is enos = anash = ziek, zwak, ongeneeslijk ziek, sterfelijk. Het is dus echt een negatieve term.

De gedachte is dus dat wij geacht worden in Adam te zijn. In = verbonden met, behorend tot. Wij zijn van nature in Adam en hebben dus deel aan Adam.

Omdat wij in Adam zijn, hebben wij deel aan zijn leven, maar daarna ook aan zijn dood, die in ons werkt. Dat die fysieke dood analoog is aan zonde en dat zonde dood is, dat is zo.

Voor zover wij in Christus zijn, zullen wij levend gemaakt worden. Degenen die in Adam zijn hebben leven ontvangen van Adam, degenen die in Christus zijn hebben leven ontvangen van Christus.

God heeft Zijn beloofde Geest gegeven aan de Heere Jezus Christus, toen Hij Hem uit de dood opwekte en Hij geeft die Geest weer aan eenieder die gelooft. Omdat het de Geest van Christus is en wij die Geest hebben ontvangen, zijn wij in Christus en zijn wij in Christus gezegend met elke geestelijke zegening in de hemel en zijn wij in Christus uitverkoren van voor de nederwerping der wereld en zijn in Christus gepredestineerd tot zoonstelling en zijn in Hem begenadigd. En omdat wij in Christus zijn, zullen we op die grond ook levend gemaakt worden. Dat geldt voor iedereen die in Christus is. Elders staat dat niet alleen degenen die in Christus zijn, maar ook de goddelozen zullen worden opgewekt.

Joh. 5: 26   Want gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelven, alzo heeft Hij ook den Zoon gegeven, het leven te hebben in zichzelven;

Hij heeft aan de Zoon het leven gegeven in zichzelven. Dat deed Hij in zijn opstanding.

27   En heeft Hem macht gegeven ook gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is.

Omdat Hij ook Zoon van Adam is. De Zoon van God is ook de Zoon van Adam en daarom ontvangt Hij deze macht.

- 28 Verwondert u daar niet over, want de ure komt, in dewelke allen, die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen;
- 29 En zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis.

Wat is het goede? Wat moet je doen om behouden te worden? Geloven in de Heere Jezus Christus. Dat geldt voor ieder mens.

In 1 Kor. 15 beperkt Paulus zich tot die opstanding des levens. Daar is een goede reden voor, want er is namelijk ook voor degenen die het kwade gedaan hebben en dus niet geloofden, een opstanding der verdoemenis. Zij staan weliswaar op uit de dood, maar zullen daarna weer sterven. Dat heet de tweede dood. Als zij niet gevonden worden geschreven te zijn in het boek des levens, worden zij geworpen in de poel des vuurs, hetwelk is de tweede dood. Zij staan op om voor de Rechter te verschijnen, voor Degene aan Wie het gericht gegeven is. Omdat zij niet het goede gedaan hebben, maar het kwade, zullen zij veroordeeld worden en dan definitief weggedaan worden. Dat heet opstanding der verdoemenis.

Er zijn dus twee soorten van opstanding, maar Paulus beperkt zich in 1 Kor. 15 tot de opstanding des levens. De andere laat hij buiten beschouwing, omdat die er verder nauwelijks wat toe doet. Die opstanding is maar voor even en dan verdwijnen ze weer. Dat is ook moeilijk oogst te noemen. De tarwe wordt verzameld en in de schuur gebracht. Dat zit allerlei troep tussen, onkruid, dat weliswaar ook mee verzameld wordt, maar het wordt er uitgehaald en verbrand. Er zit van alles in het visnet. De vissers lezen het goede uit in hun vaten en het kwade werpen zij weg. Het wordt wel ingezameld, maar niet tot de oogst of de vangst gerekend. Het wordt in het vuur verbrand of weggeworpen. In Openb. 20 heet dat de poel des vuurs.

In Rom. 5 vinden we ook een vergelijking tussen Adam en Christus, in die zin dat er overeenkomsten zijn, maar ook tegenstellingen. Daar worden typologische beginselen gehanteerd die voor velen erg lastig zijn te begrijpen. Dat maakt het ook moeilijk om erover te spreken.

In Rom. 5 vanaf vers 12 staat dat aangezien de dood tot alle adamieten doorgedaan is, we moeten concluderen dat alle mensen zondaren zijn. Dood is zonde en zonde is dood. Zonde is immers missen en dus scheiding. Dat is precies wat dood is, scheiding. Waar de mens blijkbaar sterfelijk is, daar is hij in wezen een zondaar. Dat betekent dan ook meteen het eind van alle religie. Onder religie wordt verstaan dat de mens zijn best moet doen door goede werken, om op één of andere wijze zijn zaligheid of de gunst van God, of van de goden te verwerven. De Bijbel echter zegt dat de mens een zondaar is en

dat is mis. Hij sterft en is dus een zondaar en als hij een zondaar is, dan is er verder niets aan te doen.

De mens is hardleers, maar God heeft aan een deel van de mensheid de wet gegeven. Uit die wet blijkt dat de mens daadwerkelijk een zondaar is, want onder de wet gaat het per definitie mis. De mens kan zich daaraan niet onderwerpen. Niettemin, ook voordat er een wet was, was er zonde in de wereld. Dat weten we doordat alle mensen stierven.

Voor onze Adamitische afstamming is dat niet best. De dood heeft geheerst van Adam tot Mozes, tot aan de wet, maar daarna ook, is gebleken.

Dan, vanaf vers 15, krijg je 7 vergelijkingen tussen Adam en Christus. We gaan ze niet allemaal bespreken, want het zijn lastige zinnen. Het punt is dat door de misdaad van één velen gestorven zijn en door de genade van één Mens, de Heere Jezus Christus, velen leven hebben ontvangen. In Adam heerst de dood, in Christus heerst het leven. Door die ene misdaad van Adam..., maar door die ene rechtvaardigheid van Christus....

Als je er een streep onder zet en al die vergelijkingen bij elkaar optelt, dan kom je in Rom. 5: 21 terecht, waar staat, dat gelijk de zonde geheerst heeft tot de dood, alsook de genade zou heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onze Heere.

Er is ook een overeenkomst, namelijk dat Adam aan het hoofd stond van een mensheid, die zijn leven had ontvangen; Christus staat aan het hoofd van een mensheid, die Zijn leven heeft ontvangen. Dat zijn alle gelovigen, alle wedergeboren mensen. Wedergeboorte is een afrekening via de dood, dan wel via het kruis, waaraan de Heere Jezus voor allen gestorven is. Daarmee komt een einde aan de heerschappij van de zonde en ook aan de positie van de zondaar. Wedergeboorte houdt vervolgens in dat men alsnog nieuw leven ontvangt, niet van de eerste, maar van de laatste Adam en daarmee niet van de oude mens, maar van de nieuwe Mens. Zoals de oude mensheid allemaal familie van elkaar is, zo is de nieuwe mensheid ook allemaal familie van elkaar. Wij hebben hetzelfde leven ontvangen, het leven van Christus namelijk.

Efe. 1: 3 Gezegend zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met elke geestelijke zegening in de den hemel in Christus.

Er staat niet dat we vervloekt zijn met elke stoffelijke vervloeking in Adam. Niettemin is dat de positie van de natuurlijke mens. Daar zijn wij nu juist van verlost. Wij behoren nu tot een andere mensheid en zijn voor God niet meer in Adam, maar in Christus. Hij ziet ons en rekt ons in Christus en in Christus zijn wij gezegend met elke geestelijke zegening in de hemel.

- 4 Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, vóór de nederwerping der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde.

Dat is eigenlijk de hele leer van de uitverkiezing. Er zit nog wel het één en ander aan vast met betrekking tot priesterschap en een priesterlijk volk, maar dit is de essentie ervan. Wij zijn in Christus en daarmee uitverkoren, namelijk genomen en gekozen uit die oude mensheid en net als Christus zijn wij een nieuwe mens geworden en zijn Hem gevolgd in de wedergeboorte en maken deel uit van die nieuwe mensheid, waarvan wij bovendien nog eerstelingen zijn ook, waardoor wij ook deel hebben aan het priester- en koningschap van Christus, want wij zijn een Gemeente van eerstgeborenen. Dat is de hele leer van de uitverkiezing. Ben je in Christus? Wel, Christus is uitverkoren en als je in Christus bent, dan ben je met Hem uitverkoren.

Er staat niet: gelijk Hij ons uitverkoren heeft om in Christus te zijn, maar: gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem. Sinds wij in Hem zijn, hebben wij deel aan Zijn uitverkiezing en ook aan de predestinatie tot zoonstelling, want ook wij zouden tot zonen gesteld worden, op grond van ons eerstgeboorterecht. Omdat Christus tevoren verordineerd was tot Zoonstelling, dat gerealiseerd werd in de verlossing van Zijn lichaam, zijn ook wij tevoren verordineerd tot zoonstelling. De definitieve vervulling daarvan wacht op de verlossing van ons lichaam.

Het gaat erom dat je begrijpt dat Adam tegenover Christus gesteld wordt en daarmee ook allen die in Adam zijn tegenover allen die in Christus zijn. Allen die in Adam zijn sterven en allen die in Christus zijn zullen levend gemaakt worden.

23 Maar een iegelijk in zijn orde: De eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, in Zijn toekomst.

24 Daarna zal het einde zijn, wanneer Hij het Koninkrijk aan God en den Vader zal overgegeven hebben; wanneer Hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij, en alle macht en kracht.

De vertalers wijzen erop dat orde niet primair volgorde is, maar rangorde. Naar Bijbelse maatstaven geldt ook dat wie het eerst komt, hoger in rangorde is dan wie daarna komt. Levi bijvoorbeeld heeft tienden betaald aan Melchizédek. Nu is dat historisch onmogelijk, omdat Levi ten tijde van het verschijnen van Melchizédek nog lang niet geboren was, want die geschiedenis speelt zich af in de dagen van Abraham, die ook tienden aan Melchizédek betaalde. De Levieten en het levietische priesterschap kwamen pas generaties na Abraham voort, maar Abraham betaalde tienden aan Melchizédek. Hij was er dus eerder en daarom staat het priesterschap van

Melchizédek hoger dan het levietische priesterschap. Dit betekent ook dat als de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek verschijnt, er meteen een einde gemaakt wordt aan het priesterschap naar de ordening van Aäron (zie Hebr. 7).

Het gaat dus in de eerste plaats om rangorde, ook al zit er wel degelijk volgorde aan vast, al was het maar vanwege het woord 'daarna'.

Christus was de Eerste Die opstond, waarbij het gaat om de lichamelijke opstanding uit de dood. Daarna, lager in rangorde, maar ook later in tijd, die van Christus zijn, in Zijn toekomst. Daarna zal het einde zijn.

Het gaat uiteraard over het einde van de opstanding. De Bijbel spreekt over het einde der eeuw, over het einde der wereld en misschien valt dat wel samen met dit einde, maar dat is het hele punt niet, want het punt is dat er in deze orde drie zijn: De Eersteling Christus, daarna die van Christus zijn in Zijn toekomst en daarna de rest, waarbij het woord 'einde' ook de betekenis heeft van voltooiing. Dan is het de voltooiing van de opstanding als zodanig. Dat zal op de Jongste Dag zijn. In het Johannes-Evangelie heet het ten laatsten dage. Die dag wordt in Openb. 20 beschreven. Dat is ook het moment dat hemel en aarde voorbij zullen gaan. Het is dus ook het einde van de wereld, maar dat is niet waar het over gaat.

De opstanding van Christus is al geweest en vóór de Jongste Dag kennen we nog één andere opstanding, namelijk die van de gelovigen die in Christus zijn, de Gemeente. Zij zullen opstaan in zijn toekomst.

Zijn toekomst is in de Bijbel dé term ter aanduiding van de wederkomst van Christus. Het is bovendien een ruime term. Dat wil zeggen, in werkelijkheid betekent het aanwezigheid.

Toekomst = parousia.

Natuurlijk duidt het op de wederkomst van Christus, maar het betekent zoveel als presentie, aanwezigheid.

Het Nederlandse woord 'komst' betekent soms arriveren, aankomen, maar het kan ook de periode zijn waarin iemand aanwezig is. Als je vraagt wanneer je schoonmoeder komt, dan bedoel je daar meestal niet mee wanneer ze aankomt, maar de hele periode dat ze er zal zijn.

Men zegt ook wel dat parousia betekent wat wij een staatsbezoek noemen. Dat is niet maar het arriveren van een staatshoofd, maar het verblijf.

De toekomst van de Zoon des mensen komt overeen met de dagen van Noach (Matth. 24: 36 - 44). Zoals het was in de dagen van Noach, zo zal het zijn in de toekomst van de Zoon des mensen. In de dagen van Noach; dat waren er dan toch minstens twee. In werkelijkheid was dat 120 jaar. Dat zijn de dagen waarin hij de ark bouwde en waarin de Heer gezegd had dat vandaag over 120 jaar het zou gaan regenen. Nog 120 jaar en dan komt het oordeel. De dingen

vinden nu eenmaal plaats ter bestemder tijd. In de dagen van Noach bleken die dagen 120 jaren te zijn vanaf de dag dat de vloed werd aangekondigd, tot hij ook daadwerkelijk kwam. De dagen van Noach komen overeen met de toekomst van de Zoon des mensen. In de praktijk duurt die periode enige decennia, eer het oordeel over de wereld komt. Precies kun je het niet zeggen, want het hangt er vanaf of je daarmee Zijn fysieke aanwezigheid bedoelt, of dat je daaronder zijn aanwezigheid beschouwt, in de zin van Zijn bemoeienis met de gang van zaken op aarde.

De uitdrukking wordt zelfs gebruikt voor het werk dat de Heer nu doet, omdat Hij geacht wordt aanwezig te zijn, weliswaar niet in de wereld, maar wel in ons. Hij is in ons midden, hoewel dat niet een fysieke aanwezigheid is.

In zijn toekomst is dus een brede term ter aanduiding van alle gebeurtenissen rondom of van de wederkomst van Christus. Dit betekent dat de wederkomst van Christus dus een periode is. Daar hangen een aantal gebeurtenissen mee samen. Eén van die gebeurtenissen is de opname van de Gemeente. Dat is de opstanding van degenen die in Christus zijn. Daarna zal de voltooiing zijn. Dat gebeurt ergens in Zijn parousia. Dat is de laatste opstanding, namelijk op de Jongste Dag. Dat is de uiteindelijke oogst. De oogst is gerelateerd aan de eerste dag van de week. Dit geldt zowel voor de Eerstelingengarf als voor de eerstelingenbroden.

In Zijn toekomst = daarmee verband houdend.

De opstanding aan het einde is niet een opstanding uit de doden, maar de opstanding der doden.

Christus is de Eersteling, omdat de anderen achterblijven.

De Gemeente is eersteling, omdat de anderen achterblijven.

De overigen zijn dan uiteraard geen eerstelingen, omdat er daarna niemand meer achterblijft. Christus en de Gemeente zijn daarmee hoger in rang dan degenen die achterblijven. Dat de Gemeente eerder opstaat heeft alles te maken met het eerstgeboorterecht dat aan de Gemeente wordt toegeschreven.

De eersteling, van het land, van het vee en van de mensen is bestemd voor de Heer en moest gebracht worden naar de priester, of naar de tempel, al naar gelang de tijd waarin je leefde. Die eerstelingen zijn daarmee gewijd aan de dienst aan God.

De opstanding van de Heere Jezus was opdat Hij bestemd zou zijn voor God Zelf. Hij werd ook aangesteld in de dienst aan God. Daarom is Hij ook in de hemel, in de eigenlijke tempel. Hij is ingegaan in het heiligdom.

Waar de Gemeente een volk van eerstelingen is, verbonden met Christus, ligt daarin vast dat ook wij een hemelse positie, roeping en erfenis ontvangen. De hemelse positie van de gelovigen ligt vast in het eerstgeboorterecht van de Gemeente. De normale gang van zaken is dat als een gelovige sterft, hij

opgewekt wordt op de Jongste Dag, waarna hij niet naar de hemel gaat, maar een plek op de nieuwe aarde krijgt. De Bijbel leert dat de mens verbonden is met de aarde, dat de aarde geschapen is opdat de mens daarop zou wonen en zelfs dat de mens geschapen is opdat hij op de aarde zou wonen. En als hij op grond van geloof eeuwig leven heeft ontvangen, dan zal hij uiteraard op de aarde leven. Alleen de eersteling is de uitzondering op die regel. Dat is Christus inclusief degenen die in Christus zijn. Zij zijn voor de hemel bestemd.

De hemel is niet het hiernamaals. Het is wel de plaats waar wij hierna zullen zijn en waar wij thuishoren, maar het is niet het hiernamaals. Het hiernamaals is de nieuwe schepping, de twee nieuwe hemelen en de nieuwe aarde. De hemel der hemelen zal echter niet verdwijnen, maar blijft in eeuwigheid. Dat is het domicilie van Christus en de Gemeente. Het is een plaats waar wij naartoe gepromoveerd worden, inclusief alles wat bij die positie hoort, namelijk heerschappij over de schepping.

De hemel der hemelen is vanouds, terwijl de twee hemelen en de aarde later geschapen zijn, in den beginne. In den beginne schiep God twee hemelen en één aarde, maar de hemel der hemelen is de hemel die vanouds is. Die bestond daarvoor al en is dus ook hoger in rang. Vandaar ook dat vanuit de hemel over de aarde geregeerd wordt. Ook vandaag, al is het dan de duivel die dat doet. Daarom wordt hij dan ook te zijner eigener tijd uit de hemel op aarde geworpen, waarna hij een poosje later ook van de aarde verwijderd wordt, nog een etage lager. Die dingen hangen allemaal met elkaar samen.

Naast de bovengenoemde drie opstandingen hebben we in Openbaring nog een opstanding, aan het eind van Openb. 20.

Openb. 20: 4 En ik zag tronen, en zij zaten op dezelve; en het oordeel werd hun gegeven; en *ik zag* de zielen dergenen, die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus, en om het Woord Gods, en die het beest, en deszelfs beeld niet aanbeden hadden, en die het merkteken niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd en aan hun hand; en zij leefden en heersten als koningen met Christus, de duizend jaren.

5 Maar de overigen der doden werden niet weder levend, totdat de duizend jaren geëindigd waren. Deze is de eerste opstanding.

6 Zalig en heilig is hij, die deel heeft in de eerste opstanding; over deze heeft de tweede dood geen macht, maar zij zullen priesters van God en Christus zijn, en zij zullen met Hem als koningen heersen duizend jaren.

Waarom worden dezen niet in 1 Kor. 15 genoemd? Het ultradispensationalistische antwoord hierop is dat de 1e Korinthebrief een

oude brief is van Paulus, één van zijn vroege brieven. Toen wist hij nog niet hoe het met de Gemeente zat. In die kringen heeft men er belang bij om de Gemeente uit de Korinthebrief weg te redeneren. Zij zeggen dat degenen die in Christus zijn, uit 1 Kor. 15: 23, die lui uit Openb. 20 zijn. Dan heeft men de opstanding van de Gemeente in ieder geval uit 1 Kor. weggedeneerd. Zo ligt het natuurlijk niet.

Deze martelaren uit de grote verdrukking zijn die mensen die geloofden in de Heere Jezus Christus en van Hem getuigd hebben in de dagen van het antichristelijke rijk. Zij hebben dat met de dood moeten bekopen. Zij worden opgewekt als de 1000 jaren aanbreken, bij het begin van het geopenbaarde Koninkrijk van Christus.

Let wel, er staat niet 1000 jaren, maar de duizend jaren. Daarmee is het niet meer een tijdsaanduiding, maar de aanduiding van die omstandigheden in die duizend jaren, waarin Christus regeert en de satan gebonden is. Hij zal na die 1000 jaren overigens weer worden losgelaten. Zij geloofden daarin en waren onderweg daar naartoe. Ze hebben het waarschijnlijk ook gepredikt. Daarom zijn ze ook gedood. Zij worden door God opgewekt om alsnog die 1000 jaren in te gaan. Zij staan echter niet op met een verheerlijkt lichaam, met een lichaam van de nieuwe schepping, maar komen net als Lazarus, het dochtertje van Jairus en de jongeling van Nain, gewoon terug in deze oude wereld, met hun oude lichamen en gaan dat Koninkrijk binnen. Daarom horen ze in het rijtje van 1 Kor. 15 niet thuis.

Als de Heere Jezus overlijdt, dan wordt er melding van gemaakt dat sommigen bij die gelegenheid weder levend werden. Zij stonden op uit de dood en zijn daarna nog levend gezien na de opstanding van Christus. Het is toch een soort van verbijsterend, dat als de Heer sterft anderen uit de dood opstaan. Die twee dingen hebben eigenlijk niets met elkaar te maken. Bovendien, als Eén voor allen sterft, zijn allen gestorven. Het zou logischer geweest zijn als alle mensen meteen mee gestorven waren, maar in plaats daarvan lezen we dat zij opstaan uit de dood. De clou van het verhaal is dat er ook bij staat dat zij na de opstanding van Christus nog levend gezien zijn.

- Matth. 27: 50   En Jezus, wederom met een grote stem roepende, gaf den geest.
- 51   En ziet, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden; en de aarde beefde, en de steenrotsen scheurden.
- 52   En de graven werden geopend, en vele lichamen der heiligen, die ontslapen waren, werden opgewekt;
- 53   En uit de graven uitgegaan zijnde, na Zijn opstanding, kwamen zij in de heilige stad, en zijn velen verschenen.

Het voorhangsel scheurde van boven naar beneden. In Hebr. 10: 20 wordt gezegd dat dit voorhangsel een beeld is van het lichaam van de Heere Jezus. Dat voorhangsel scheurt als de Heer overlijdt.

Vele lichamen der heiligen = zij waren gelovigen en dienden de Heer toen ze nog leefden.

De zinsbouw van vers 53 is wat ongelukkig. Het doet suggereren dat die mensen nog tot op de derde dag in hun graf gebleven zijn. Zij zijn uit hun graven uitgegaan en na zijn opstanding zijn zij aan velen verschenen in Jeruzalem. Daarna zijn zij vroeg of laat weer overleden. De vraag is dan vervolgens waar dat nu voor nodig was. Misschien was het niet nodig, maar wat was de zin daar dan van? Zij waren heiligen en dus gelovigen, maar zij leefden en stierven in oudtestamentische tijd. Er was nog geen Gemeente, want die begint pas bij de opstanding van Christus, Die immers de Eersteling is. en omdat zij onder het Oude Testament stierven betekent dit dat zij zouden worden opgewekt op de jongste dag, waarna zij op de nieuwe aarde zouden komen. Maar als deze heiligen gelovigen waren die iets wisten over de prediking van Johannes de Doper en zeker over de prediking van deze Jezus, dan hebben ze geweten van onze tegenwoordige bedeling, want daar werd door de Heer over gesproken. Over hoe de zaligheid tot stand zou komen en hoe en dat de Messias zou komen, maar ook hoe die zaligheid ergens anders terecht zou komen en hoe vele eersten laatsten zouden zijn en laatsten eersten. Kortom, dan hebben ze in Gemeentelijke waarheid geloofd, die binnen afzienbare tijd zou aanbreken, maar omdat zij zwak, ziek of misselijk waren, of onder de tram gelopen zijn, zijn zij voor die tijd overleden en zo kregen ze daar toch geen deel aan. Toen zijn zij bij het overlijden van de Heere Jezus weer opgestaan uit de dood en is vastgesteld dat zij in ieder geval nog leefden na de opstanding van Christus, hetgeen hen maakt tot nieuwtestamentische gelovigen en dus leden van de Gemeente. Het gevolg daarvan is dat zij niet in het dodenrijk zijn en daar wachten op de Jongste Dag, maar in de hemel bij de Heer. Zij wachten nu op de verheerlijking van de complete Gemeente, ter gelegenheid van de opname van de Gemeente. Zij geloofden in de dingen die zouden gebeuren, maar hadden het niet gehaald. Datzelfde geldt voor die martelaren uit de grote verdrukking. Zij hebben het niet gehaald en zijn met geweld ter dood gebracht, juist omdat ze erin geloofden. Voor de gelegenheid worden ze dus opgewekt om alsnog (in hetzelfde oude lichaam) die 1000 jaren in te gaan. Beide categorieën horen dus in het rijtje van 1 Kor. 15 niet thuis.

De opname van de Gemeente moet plaatsvinden voordat de Heere Jezus aan zijn werk hier op aarde voortgang geeft, want de wederkomst van Christus is een verzamelterm voor alles wat God doet, opdat Hij Zijn Koninkrijk op aarde zal vestigen. In het werk daartoe zal de Gemeente betrokken zijn. Als het gericht zich zet, gaat niet alleen maar die Ene zitten, maar dan gaan die

duizend maal duizenden en die tienduizend maal tienduizenden zitten op de tronen die daar gesteld zijn, waarop het gericht gaat zitten. Als de Heer Zijn werk gaat doen voor de openbaring van Zijn Koninkrijk, dan zullen wij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid. Zijn werk begint niet aan het einde van de 70^e week van Daniël, maar aan het begin daarvan, want dan begint de klok te lopen en gaat de Heer Zijn werk aan Israël doen. Beginnend met de nederwerping van satan, maar dan zijn wij al bij de Heer. In dat werk, dat de Heer eerst aan Juda begint te doen, zullen wij betrokken zijn als eerstelingen, als zonen, als erfgenamen, als koningen, als priesters. In al die termen ligt onze hemelse positie besloten. Wij zijn immers de algemene vergadering en Gemeente van eerstgeborenen, die in de hemelen zijn opgeschreven, in de zin van ingeschreven. Het laatste deel van 1 Kor. 15 zegt dan ook dat wij zouden erven, maar zolang wij vlees en bloed zijn, kunnen wij niet erven. Dat gebeurde met de Heer ook niet. Hij moest eerst veranderd worden en daarom moeten ook wij eerst veranderd worden. We zullen misschien niet allen ontslapen, maar we zullen wel degelijk allemaal veranderd worden. We moeten onsterfelijkheid en overderfelijkheid aandoen, want het sterfelijke erft de onsterfelijkheid niet en het vergankelijke erft de onvergankelijkheid niet en dus gaat de opname van de Gemeente ook aan alles vooraf wat te maken heeft met de wederkomst van Christus.

Het eerste punt op Gods agenda is de opname van de Gemeente. Daarna zal de Gemeente in verbondenheid met Christus delen in alle activiteiten van Hem in Zijn wederkomst.

- 24 Daarna zal het einde zijn, wanneer Hij het Koninkrijk aan God en den Vader zal overgegeven hebben; wanneer Hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij, en alle macht en kracht.

Voorafgaand aan de Jongste Dag wordt de satan 1000 jaren gebonden. In die periode kan de mens voor alles wat er in het leven verkeerd gaat niet meer de schuld aan satan geven, want hij kan daar niet de hand in hebben gehad. Als er dan toch wat misgaat, komt dat gewoon voort uit de zondige natuur van de mens. Na die 1000 jaren zal de satan voor een korte tijd ontbonden worden.

- Openb. 20: 1 En ik zag een engel afkomen uit den hemel, hebbende den sleutel des afgronds, en een grote keten in zijn hand;
2 En hij greep den draak, de oude slang, welke is de duivel en satanas, en bond hem duizend jaren;
3 En wierp hem in den afgrond, en sloot hem daarin, en verzegelde *dien* boven hem, opdat hij de volken niet meer verleiden zou, totdat de duizend jaren zouden voleindigd

zijn. En daarna moet hij een kleinen tijd ontbonden worden.

De afgrond is het dodenrijk. Die wordt boven de satan verzegeld, zodat hij daar voor een tijdje opgesloten zit. Hij kan de volken dan niet meer verleiden en kan de schuld daarvan dan ook niet meer krijgen.

- 7 En wanneer de duizend jaren zullen geëindigd zijn, zal de satanas uit zijn gevangenis ontbonden worden.
- 8 En hij zal uitgaan om de volken te verleiden, die in de vier hoeken der aarde zijn, den Gog en den Magog, om hen te vergaderen tot den krijg; welker getal is als het zand der zee.
- 9 En zij zijn opgekomen op de breedte der aarde, en omringen de legerplaats der heiligen, en de geliefde stad; en er kwam vuur neder van God uit den hemel, en heeft hen verslonden.
- 10 En de duivel, die hen verleidde, werd geworpen in den poel des vuurs en sulfers, alwaar het beest en de valse profeet zijn; en zij zullen gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheid.

Je bent nu dus al een tijdje voorbij de 1000 jaren. De strijd is gestreden en nu volgt de Jongste Dag.

- 11 En ik zag een groten witten troon, en Degene, Die daarop zat, van Wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvloten, en geen plaats is voor die gevonden.
- 12 En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God; en de boeken werden geopend; en een ander boek werd geopend, dat des levens is: en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken.

Dat is het einde van deze oude hemelen en oude aarde. Hoofdstuk 21 meldt dan ook dat er een nieuwe hemel en een nieuwe aarde gezien werd, want de eerste hemel en de eerste aarde was voorbijgegaan en de zee was niet meer (Openb. 21: 1).

We zijn hier dus inmiddels op de Jongste Dag terechtgekomen. Daarmee zijn we gekomen aan het eind van de geschiedenis van deze tegenwoordige wereld en daarover spreekt hier 1 Kor. 15.

Je moet begrijpen dat deze woorden uit 1 Kor. 15 nog steeds geschreven worden tegen de achtergrond van de omstandigheden in Korinthe. Zij waren

weliswaar gelovigen, zelfs geheiligden, zoals uit de aanhef van de brief blijkt, maar dat neemt niet weg dat zij gewoon midden in de wereld leefden. Hun levens werden bepaald door traditionele wereldse beginselen. Dat sloot hun ogen blijkbaar ook voor het idee van een opstanding. Zij leefden in het hier en nu en naar de wijsheid van deze wereld, voor zover je dat dan met de Bijbel in de hand wijsheid mag noemen.

Daarom maakt Paulus van de gelegenheid gebruikt om enerzijds over de opstanding te spreken, maar anderzijds om te zeggen dat er nu eenmaal aan deze wereld een eind komt. Die gedachtegang komt in beide brieven vaker voor. De gedaante van deze wereld gaat voorbij; de dingen die men ziet zijn tijdelijk en dat soort uitspraken. Hier vind je gelijksoortige uitspraken.

Als het gaat over de voltooiing van de opstandingen, dan kom je ook uit bij de voltooiing van heel deze oude schepping, op de Jongste Dag. Dat is namelijk wanneer Hij het Koninkrijk (dat er dan dus inmiddels is en al heel lang was) aan God en de Vader zal overgeven en teniet gedaan zal hebben alle heerschappij en alle macht en kracht.

Het gaat hier dus over een Koninkrijk dat er daarvoor al was. De Jongste Dag is minstens 3000 jaar nadat het Koninkrijk officieel begonnen was. Dat neemt niet weg dat het Koninkrijk niet eens in zichzelf het doel is, want de eerste tijd van dat Koninkrijk wordt er nog gewerkt aan het gestelde doel, namelijk dat al de vijanden aan Zijn voeten zouden onderworpen worden, of beter nog, dat alle vijanden tenietgedaan zullen worden. Beide uitdrukkingen zijn ontleend aan de volgende verzen.

25 Want Hij moet als Koning heersen, totdat Hij al de vijanden onder Zijn voeten zal gelegd hebben.

26 De laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood.

Als Hij Zijn vijanden aan Zijn voeten zal gelegd hebben, dan zijn zij er nog wel, maar ze zijn dan onderworpen. De laatste vijand die tenietgedaan wordt is de dood. Dit houdt tevens in dat alle andere vijanden dus ook tenietgedaan worden. Als Zijn vijanden onder Zijn voeten gelegd worden, dan moet dat toch uitlopen op de executie van die vijanden.

Het einde zal zijn wanneer Hij het Koninkrijk aan God en de Vader zal hebben overgegeven. Dit betekent dat Hij, de Eersteling, dus Koning is. Dat stond hiervoor nog niet, tenzij dan wanneer we in het woord 'Eersteling' het begrip koning herkend hebben. De Eersteling, de eerste Vrucht van de oogst, de Eerstgeborene, Degene Die de troon erft. Daar ging het over. Hij zal als Koning heersen en Hij zal dat Koninkrijk aan God, namelijk aan de Vader, overgeven. God en de Vader zijn uiteraard Dezelfden. Dat het over de Vader gaat impliceert dat Degene Die het Koninkrijk aan de Vader overgeeft de Zoon is. De Eersteling is de Erfgenaam, de Zoon namelijk. Hij erft een Koninkrijk.

De verzen 24 – 28 zijn verzen waar tot vandaag strijd over gevoerd wordt. Tegenwoordig niet zo heftig meer, want er zijn nog maar weinig mensen die de Bijbel serieus nemen. Niettemin, in de loop der eeuwen heeft men er problemen meer gehad. De vertalers blijkbaar ook. Het gaat over de relatie tussen de Vader en de Zoon. Zelfs een veranderende relatie. Men had op het concilie van Nicéa besloten dat er geen hiërarchische relatie is tussen de Vader en de Zoon. Voor zover er een relatie is, is de Eén niet hoger dan de Ander. Bovendien wordt er in de relatie ook nooit ook maar iets veranderd. Het gaat om de statische beschrijving van de Godheid. Daar hebben ze grote problemen mee gehad, want die redenering kun je met de bijbel open niet volhouden.

Het is hier bovendien de omgekeerde wereld, want hier geeft de Zoon het Koninkrijk aan de Vader, terwijl we eigenlijk dachten dat de Vader het Koninkrijk aan de Zoon gegeven had. Dat is trouwens ook logischer, want de Vader is per definitie de Gever en de Zoon is per definitie de Ontvanger. Bezittingen en verantwoordelijkheden worden overgedragen van de één naar de ander. Degene die geeft heet vader en degene die ontvangt heet zoon. Met andere woorden, de Zoon kreeg het Koninkrijk van de Vader.

Wanneer Hij het Koninkrijk aan God en de Vader zal overgegeven hebben. Hieronder volgen enige teksten die juist aangeven dat de Zoon het Koninkrijk van de Vader gekregen heeft.

- Psa. 2: 6   Ik toch heb Mijn Koning gezalft over Sion, den berg Mijner heiligheid.
- 7   Ik zal van het besluit verhalen: de HEERE heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd.
- 8   Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting.

Hij heeft dus het Koninkrijk gekregen van de Vader.

De Vader heeft de Zoon gegeven het leven in Zichzelf, maar ook om gericht te houden, omdat Hij de Zoon des mensen is (Joh. 5: 26, 27).

- Hand. 17: 30   God dan, de tijden der onwetendheid overzien hebbende, verkondigt nu allen mensen alom, dat zij zich bekeren.
- 31   Daarom dat Hij een dag gesteld heeft, op welchen Hij den aardbodem rechtvaardiglijk zal oordelen, door een Man, Dien Hij *daartoe* geordineerd heeft, verzekering *daarvan* doende aan allen, dewijl Hij Hem uit de doden opgewekt heeft.

Als de opstanding van de Heer betekent dat Hij de Koning wordt van een Koninkrijk, dan begrijp je ook dat er staat dat God Hem opgewekt heeft. Dat is hetzelfde als dat God Hem een troon gegeven heeft. In ieder geval officieel. Er moet in de praktijk nog heel wat gebeuren voor het zover is, maar dat idee vind je de hele geschiedenis door. Mensen worden tot koningen gemaakt en krijgen dan bij wijze van spreken het kroontje mee met de woorden: 'Red je!'. Dan gaan ze uit om te overwinnen. Zo is het met de Heere Jezus feitelijk ook.

Niettemin, Hij zal het Koninkrijk aan de Vader overgeven, want het hele punt is dat de Heere Jezus dat Koninkrijk kreeg toegewezen, in die zin dat Hij gezalfd werd en dus werd aangesteld als Koning en dan moet Hij maar zien hoe Hij dat Koninkrijk geregeld krijgt. Hij krijgt de rechten overgedragen, maar dan moet het allemaal nog gebeuren. Dan moeten alle dingen die in de hemel en op de aarde zijn nog aan Hem onderworpen worden, dan wel onder één Hoofd worden samengebracht (Efe. 1: 10). Hij wordt niet pas Koning als dat gebeurd is. Hij is eerst tot Koning gemaakt en daarna worden degenen die zich aan hem onderwerpen aan Hem toegevoegd. Vandaar dat naar Bijbelse maatstaven er een koninkrijk is als er een koning is. Het koninkrijk begint bij de koning en niet bij het volk.

Het einde van het verhaal is dat de Heere Jezus Christus het Koninkrijk dat Hij van Zijn Vader heeft ontvangen, daarna weer overdraagt aan Zijn Vader. De Zoon wordt aangewezen en krijgt als opdracht om alles aan zijn voeten te onderwerpen. Als dat gebeurd is komt Hij bij Zijn Vader terug en zegt: 'Alstublieft'. Dit betekent niet dat Hij zich dan aan Zijn verantwoordelijkheid onttrekt, maar dat Hij gedaan heeft wat Hij moest doen en dat aan de Vader geeft. Daarmee is het ook van de Vader. Het Koninkrijk wordt door de Zoon eerst gebouwd. Als het Koninkrijk gebouwd is, dan wordt het compleet en al aan de Opdrachtgever aangeboden.

Het enige probleem aan dit vers is dat je hier de ondergeschiktheid van de zoon aan de Vader vindt geïllustreerd. Dat is in strijd met de protestantse geloofsbelijdenis. Men kan die hele gedachtegang niet meer plaatsen in het kader dat men al heeft en dus ontstaan er discussies.

Hij is door de Vader tot Koning gesteld en als het Koninkrijk in de praktijk gerealiseerd is, dan geeft Hij dat Koninkrijk aan de Vader. Dat doet Hij wanneer Hij zal tenietgedaan hebben alle heerschappij en alle macht en kracht. Dat is niet hetzelfde als wanneer Hij zal verhoogd zijn boven alle heerschappij en macht en kracht, want dan zijn die er nog. De overheden, machten en krachten slaat op vijandige machthebbers.

Efe. 1: 19   En welke de uitnemende grootheid zijner kracht zij aan ons, die geloven, naar de werking der sterkte Zijner macht,

- 20 Die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt; en heeft *Hem* gezet tot zijn rechterhand in den hemel;
- 21 Verre boven alle overheid, en macht, en kracht, en heerschappij, en allen naam, die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomst;
- 22 En heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen, en heeft der Gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen;

Toen God hem uit de doden opwekte heeft Hij Hem tot Eersteling gemaakt en gezet aan Zijn rechterhand. Hij heeft Hem gezet ver boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij enzovoort. 1 Kor. 15 zegt dat al die heerschappij en macht en kracht tenietgedaan zullen worden. Dat gaat een fase verder dan erboven gesteld te worden. In onze dagen is Christus daarboven verhoogd en in de toekomst zullen die overheden tenietgedaan worden. Dat is in de dagen van Zijn wederkomst. Onder de dagen van Zijn wederkomst vallen ook de 1000 jaren. Die zijn namelijk tot aan de Jongste Dag aan toe.

Hij heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen en God heeft Hem aan de Gemeente gegeven tot Hoofd boven alle dingen. Voor zover wij in Christus zijn, hebben wij dus een hogere positie dan de duivel en zijn personeel. Dan weet je ook meteen wie er straks voor verantwoordelijk is dat de duivel en zijn personeel uit de hemel gebonjourd worden. Wie zijn er sterker en machtiger en hoger in rangorde dan de duivel en zijn personeel? Dat is de Gemeente.

Hij zal dus het Koninkrijk overgeven aan de Vader, wanneer Hij zal tenietgedaan hebben alle heerschappij en macht en kracht.

Openb. 20: 10 En de duivel, die hen verleidde, werd geworpen in den poel des vuurs en sulfers, alwaar het beest en de valse profeet zijn; en zij zullen gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheid.

Dat is de definitieve vernietiging van deze heerschappijen, machten en krachten. Dat is ruim na de 1000 jaren, want het volgende vers spreekt over de Jongste Dag.

De laatste vijand die tenietgedaan wordt is de dood.

Openb. 20: 14 En de dood en de hel werden geworpen in de poel des vuurs; dit is de tweede dood.

Waarbij dus ook de dood tenietgedaan wordt. Het einde van 1 Kor. 15: 24 is dus de Jongste Dag.

1 Kor. 15: 25 Want Hij moet als Koning heersen, totdat Hij al de vijanden onder Zijn voeten zal gelegd hebben.

26 De laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood.

Het doel van het Koningschap van Christus is dat Hij al zijn vijanden zou onderwerpen en vervolgens tenietdoen.

‘Totdat’ is eigenlijk een te oppervlakkige vertaling, of het wordt door ons te oppervlakkig gelezen. ‘Totdat’ is bij ons niets anders dan een tijdsaanduiding. Dat is hier niet zo, ook niet tot aan een bepaalde gebeurtenis, dat we net zolang doorgaan totdat we er zijn.

Totdat betekent eigenlijk opdat. Het gaat over een doel dat bereikt zou worden, waar het naartoe gaat. Het is vaak nuttig wanneer ‘totdat’ in de Bijbel staat, dit meteen te lezen als ‘opdat’, want dan is het Schriftgedeelte gewoonlijk veel duidelijker.

Hij moet als Koning heersen, opdat Hij al de vijanden onder Zijn voeten zal gelegd hebben, of zal leggen. Het is maar hoe je het vertalen wil. De strekking zal duidelijk zijn.

Dit Koningschap, zoals dat hier beschreven wordt, komt overeen met dat van David. Dat is een koningschap waarbij voortdurend strijd geleverd wordt om het Koninkrijk te vestigen, te bouwen en uit te breiden.

27 Want Hij heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen. Doch wanneer Hij zegt, dat *Hem* alle dingen onderworpen zijn, zo is het openbaar, dat Hij uitgenomen wordt, Die Hem alle dingen onderworpen heeft.

God heeft alle dingen onderworpen aan de voeten van de Heere Jezus. Er wordt over gesproken alsof het al gebeurd is en in juridische zin is dit ook zo. God heeft de Heere Jezus gekroond. Wij zien Jezus immers met eer en heerlijkheid gekroond (Hebr. 2: 9). Dat is geen profetische blik, maar de realiteit, want Hij is verhoogd boven alle overheid en macht en kracht enzovoort. Dat is officieel Zijn positie. Het wachten is nog steeds op de praktische uitwerking daarvan. De Heere Jezus maakt daar niet al te veel werk van. Sterker nog, Hij doet er nu zelfs helemaal niets aan. Hij is nu niet bezig om de wereld aan Zich te onderwerpen. Volgens Psa. 2 is Hij nu vooral bezig de wereld uit te lachen. Nou ja, Hij misschien niet, maar dan toch wel God, Die Hem daar geplaatst heeft in die positie. De volkeren zijn in opstand tegen God en Zijn Gezalfde. Dat gaat over de dagen sinds de opstanding van Christus, want sindsdien is Hij de Gezalfde.

Die in de hemel woont zal lachen; de HEERE zal hen bespotten en zal zeggen dat Hij Zijn Koning al gezalfd heeft over Sion. Daar is niets meer aan te doen. De opvolging en de rechten zijn al geregeld en zijn al vergeven. Tot de Zoon wordt gezegd: 'Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel en de einden der aarde tot Uw bezitting. Gij zult ze in stukken slaan gelijk een pottenbakkersvat en verpletteren met een ijzeren scepter'. Tot op heden doet God dat niet, maar roept Zich eerst een volk uit de heidenen voor Zijn Naam. Dat is de Gemeente. Die Gemeente zal in de toekomst met Christus betrokken worden in de openbaring van Zijn Koninkrijk.

God doet voorlopig voorbereidend werk, dat voltooid zal zijn in de opname van de Gemeente, waarna Hij begint met het vestigen van dat Koninkrijk, beginnend in de 70^e week van Daniël, die direct zal volgen op de opname van de Gemeente. In onze dagen is Zijn Koninkrijk verborgen, onder andere aangeduid met de verborgenheden van het Koninkrijk.

God heeft Hem tot Koning gesteld. Wat is het doel daarvan? Om de vijanden te overwinnen en teniet te doen. Dat gaat Hij dus doen. Als dat definitief gedaan is en als dus de goddelozen zijn weggedaan, inclusief de dood, dan zegt de Zoon tegen de Vader: 'Opdracht volbracht'.

Eerst zei Hij: 'Hier ben Ik o God, om uw wil te doen'. Daarna deed Hij die wil en er komt een dag dat Hij die opdracht volbracht heeft. Komt er dan een einde aan het koninkrijk? Dat is niet te hopen. Dat Koninkrijk blijft, niet alleen omdat dat vanzelfsprekend is, maar omdat de Bijbel dat ook nadrukkelijk leert. Aan dat Koninkrijk komt geen einde. Aan de vestiging van dat Koninkrijk uiteraard wel. Er komt een einde aan de openbaring van dat Koninkrijk, want op een gegeven moment is dat geopenbaard. Er komt ook een eind aan het teniet doen van de vijanden, want op een gegeven moment zijn zij tenietgedaan. Op een gegeven moment is dat doel bereikt.

Hij moet als Koning heersen, totdat (opdat) Hij al de vijanden onder Zijn voeten zal gelegd hebben, inclusief de dood. In tegenstelling tot wat de filosofen ons willen doen geloven is de dood niet onze vriend, maar onze vijand. Ze hebben de dood tot een vriend gemaakt sinds zij God tot een Vijand gemaakt hebben. Sinds men God heeft weggeredeneerd en niet meer in Hem gelooft, wordt de dood hun vriend. Iedereen weet dat als je dood gaat je de rust ingaat. Nou, mooi niet, want de dood is een vijand.

Hij moet als Koning heersen en heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen...

28 En wanneer Hem alle dingen onderworpen zullen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen worden Dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.

Als in Psalm 8 staat dat God alle dingen heeft onderworpen aan de Messias, dan is daar één uitzondering op, namelijk Degene die alle dingen aan de Messias onderworpen heeft. God Zelf dus, de Vader. Die is niet onder de Zoon, maar blijft boven de Zoon.

De Zoon aan wie alle dingen onderworpen zijn, is ondergeschikt aan de Vader. Dat past niet in het denkraam van de meeste christenen, want zij hebben het zo niet geleerd. Hij is onderworpen aan Zijn Vader en de vestiging van Zijn Koninkrijk is in dienst van de Vader. Ook al is het het Koninkrijk van de geliefde Zoon, niettemin, het is van de Vader.

De Zoon zal onderworpen worden aan de Vader.

Dit is ook maar een vertaling door mensen met waarschijnlijk oprecht goede bedoelingen, maar die zich met dit soort verzen echt geen raad wisten, omdat het niet past in regel 1 van de christelijke geloofsbelijdenis: Ik geloof in een drie-enig God. Wat je er ook in leest, je krijgt het niet goed en niet kloppend. De Zoon zal onderworpen worden Dien Die Hem alle dingen onderworpen heeft. Als we alle Schriftgedeelten over de relatie tussen de Vader en de Zoon gelezen en bestudeerd hebben, dan is dit vers ook niet te plaatsen, want wij weten niet beter dan dat de Zoon altijd al onderworpen was aan de Vader. Hij kan dus niet eens aan de Vader onderworpen worden, omdat Hij dat altijd al was. Dat kan niet anders, want anders had Hij ook niet Zoon genoemd kunnen worden. De Zoon is per definitie onderworpen aan de Vader. De Zoon doet niets van Zichzelf; Hij doet de werken die Hij de Vader heeft zien doen (Joh. 5: 19). Hij spreekt niet uit Zichzelf. Hij spreekt niet Zijn eigen woorden, maar de woorden die de Vader gesproken heeft. Hij heeft leven in Zichzelve, maar dat komt omdat Hij dat van de Vader ontvangen heeft. Hij zal in de toekomst gericht houden, omdat de Vader Hem dat gericht gegeven heeft. Hij is onderworpen aan de Vader. Hij zei: 'Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede'. Als die wil 100% hetzelfde was, dan is die uitspraak onzin. Hij onderwierp Zich aan de wil van Zijn Vader. Zelfs in Zijn opstanding deed Hij dat, toen Hij zei: 'Hier ben ik, o God, om Uw wil te doen'.

Over het tegenwoordige werk van Christus zegt Hebr. 3: 6 dat Hij getrouw is aan Degene Die Hem heeft aangesteld. Dat de Zoon dus onderworpen zal worden aan Degene Die Hem alle dingen onderworpen heeft, daar kom je niet mee weg.

Worden = hetzelfde als zijn.

Dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen **zijn** aan Degene Die Hem alle dingen onderworpen heeft. Er staat niet dat Hij dat daarvoor niet is. Het punt is dat het gewoon zo blijft.

In kringen waar de drie-eenheid van God geleerd wordt, leert men ook het eeuwige Zoonschap van Christus. Voor een deel bevestigt dit vers deze

gedachte. Hij is die Zoon en zal dat ook altijd blijven. Niet alleen in deze oude schepping, maar ook in de nieuwe. Hij is de Zoon van God, Die dat Koninkrijk hier gebouwd heeft en Hij blijft. Zijn Koninkrijk trouwens ook. Wanneer Hem alle dingen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen zijn, Dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft. Ook dan zal dat zo zijn. Dat blijft zo. Opdat God zij alles in allen.

God is alles in allen. De verbinding tussen God en alles en allen wordt gevormd door de persoon van de Heere Jezus Christus. Hij is Degene Die die twee aan elkaar verbindt. Hij brengt in onze dagen die verbinding tot stand. Dat werk duurt voort tot de Jongste Dag en Hij staat er ook garant voor dat die verbinding blijft, ook na de Jongste Dag, in een nieuwe schepping. God was in Christus de wereld met Zich verzoenende, of wel, er is één Middelaar tussen God en de mensen. Hij brengt de verbinding tot stand. Ook nadat Hij de verbinding tot stand gebracht heeft, blijft Hij de Middelaar, ook na de Jongste Dag. Hij is Degene Die ons tot God gebracht heeft. Wij hebben door Hem de vrije toegang tot God. Wat wij van God ontvangen hebben, dat hebben wij via Christus ontvangen, als de Middelaar. Sinds dat tot stand gebracht is, is Hij ook Degene Die die verbinding onderhoudt. De uitspraak dat Hij getrouw is aan Degene Die Hem gesteld heeft, spreekt daarover. Hij is een nieuwe Schepping, wij zijn in Christus een nieuwe schepping en in die nieuwe schepping is Hij de Borg en Middelaar van het Nieuwe Verbond en Degene door Wie wij tot God gaan. Als dat nu voor ons zo is en het heet een nieuwe schepping, dan geldt dat straks ook voor alles wat een nieuwe schepping is, ook al is er dan geen oude schepping meer. Dat komt ook overeen met de terminologie uit de Hebreeënbrief, die zegt dat de tegenwoordige functie van Christus is dat Hij het Hoofd is van Zijn huis, waarin Hij getrouw is aan Degene Die Hem gesteld heeft. Hij is de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek, ontleend aan oudtestamentische symboliek. In Psalm 110: 4 staat: Gij zijn Priester in der eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek. Hoelang blijft Hij dan Hogepriester? Voor altijd. Daar komt geen eind aan.

In vers 28 leest men soms dat de Zoon verdwijnt. Als Hij onderworpen is aan God, dan is God alles in allen en is de Zoon dus verdwenen. Dat kan niet, want dat is in strijd met het idee dat Hij voor altijd tot Zoon gesteld is. Hij heeft van de Vader eeuwige zegeningen ontvangen. Dat is maar goed ook, want anders zouden onze zegeningen die wij weer van Hem hebben ontvangen ook geen eeuwige zegeningen zijn.

Je kunt het begrip zoon beperken tot bouwer; dat is per slot van rekening ook wat zoon in het Hebreeuws betekent, maar aan het bouwen komt uiteraard ooit een keer een eind. Voor zover dat Zoonschap dus eindig zou zijn, is het alleen in dit opzicht eindig. Op een gegeven moment valt er niets meer te openbaren en niets meer uit te breiden, op een gegeven moment zijn alle

vijanden teniet gedaan. Dan is dat klaar. Maar deze functie, deze titel, wordt niet van Hem afgenomen, zoals ook de titel van Hogepriester naar de ordening van Melchizédek Hem niet afgenomen wordt. Het is niet zo dat Hij nu een werk doet en dat dit werk er na de Jongste Dag erop zit en Hij dan rust, of van het toneel verdwijnt. Dan heeft Hij weliswaar Zijn werk volbracht, maar Hij blijft Wie Hij is en Hij staat er garant voor dat de dingen blijven zoals ze zijn, dat wat tot stand gebracht is ook daadwerkelijk blijft. Je vindt die dingen uitgedrukt in de achtereenvolgende koningen David en Salomo. David als de bouwer van het koninkrijk. Daarna komt Salomo en de algemene gedachte is dat hij nooit meer oorlog heeft hoeven voeren en zijn Rijk niet heeft hoeven uitbreiden. Het was vrede en daarom heet hij ook zo. Als er geen oorlog meer is, dan kun je je bezighouden met cultuur en nijverheid, met handel, kunst en wetenschap en dat soort dingen meer. Dat gebeurde dan ook in de dagen van Salomo. Alles vooruitziend naar de situatie in de 1000 jaren, maar via die situatie vooruitziend naar de nieuwe aarde.

25 Want Hij moet als Koning heersen, totdat Hij al de vijanden onder Zijn voeten zal gelegd hebben.

Dit is een citaat uit Psa. 110.

Psa. 110: 1 Een psalm van David.
De HEERE heeft tot mijn Heere gesproken: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten.

Totdat = opdat.

Totdat wekt bij velen de indruk dat de Heere Jezus Christus zal zitten aan de rechterhand Gods tot een bepaald moment en daarna niet meer. Dat is een misverstand, want dit is een positie die Hij voor altijd ontvangen heeft. Het is ook niet totdat, maar opdat. Het doel is dat Zijn vijanden gezet zullen worden tot een voetbank Zijner voeten.

2 De HEERE zal de scepter Uwer sterkte zenden uit Sion, *zeggende*:
Heers in het midden Uwer vijanden.

Een scepter is een koninklijk attribuut. Wie een scepter heeft is koning, op dezelfde wijze als iemand die een troon of een kroon heeft Koning is. Hij zou heersen in het midden Zijner vijanden, wat betekent dat Hij nog lange tijd Koning zal zijn terwijl Zijn vijanden nog niet vernietigd zijn en zelfs om Hem heen zijn. Dat is in onze dagen nog zeker het geval en daar zal pas in de wederkomst van Christus een einde aan gemaakt worden.

- 4 De HEERE heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in der eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek.

Het zal Hem niet berouwen = het blijft zo; het wordt niet meer veranderd. Niet alleen het Koningschap, maar ook het Priesterschap van Christus is eeuwig. Dat kan ook moeilijk anders, want de twee functies zijn niet van elkaar te scheiden, in ieder geval niet onder het Nieuwe Verbond, want de Hogepriester is Hogepriester naar de ordening van Melech Tsadik, de Koning der gerechtigheid, of de rechtvaardige Koning. De Priester is namelijk Koning en de Koning is Priester. Zo is het ook altijd geweest en zo was het altijd, alleen niet onder het Oude Verbond. Dat is de enige uitzondering op deze gewone regel. De Koning is het staatkundig Hoofd. Hij is het Hoofd van het Rijk en de Priester is het Hoofd van de religie, van de dienst aan God. In de praktijk echter is het Dezelfde Man. Als dus het Priesterschap eeuwig is, dan is het Koningschap ook eeuwig en andersom.

- 5 De HEERE is aan Uw rechterhand; Hij zal koningen verslaan ten dage Zijns toorns.

Die dag des toorns moet nog komen. Dan zal Hij die andere koningen verslaan. Openb. spreekt daarover en zegt: 'De dag des toorns is gekomen en wie kan bestaan?' (Openb. 6: 17).

Psa. 110: 1 wordt aangehaald in Matth. 22; Mark. 12; Luk. 20; Hand. 2; 1 Kor. 15; Efe. 1; Hebr. 1 en 10. Dat zijn nogal wat Schriftplaatsen. Het is een vast Schriftgedeelte uit het Oude Testament dat aangehaald wordt in het Nieuwe, waarbij beargumenteerd wordt dat de Zoon van David aan de andere kant de Zoon van God is. Dat is bij de Joden volledig onbekend. De Messias zou aan de rechterhand Gods zitten, omdat Hij de Zoon van God is. Daarom noemt David in Psa. 110: 1 zijn eigen Zoon zijn Heer, omdat Hij ook de Zoon van God is en dat zelfs in de eerste plaats.

- Psa. 2: 1   Waarom woeden de heiden, en bedenken de volken ijdelheid?
2   De koningen der aarde stellen zich op, en de vorsten
                  beraadslagen te zamen tegen den HEERE, en tegen Zijn
                  Gezalfde, *zeggende*:
3   Laat ons hun banden verscheuren, en hun touwen van ons
                  werpen.

Daar heb je dus vijanden die nog niet tenietgedaan zijn. Zij zijn er in onze dagen. Het commentaar daarop is in de eerste plaats...

- 4 Die in den hemel woont, zal lachen; de HEERE zal hen bespotten.

Gewoon omdat ze te laat zijn. Het is al gebeurd, want...

- 6 Ik toch heb Mijn Koning gezalft over Sion, den berg Mijner heiligheid.

Het is allang gebeurd. Er is niets meer aan te doen. Dan spreekt de Koning Zelf...

- 7 Ik zal van het besluit verhalen: de HEERE heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd.
8 Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting.
9 Gij zult hen verpletteren met een ijzeren scepter; Gij zult hen in stukken slaan als een pottenbakkersvat.

Hetgeen volledig overeenkomt met 'Hij zal de vijanden teniet doen', alsof het aardewerk is dat je kapot slaat. Hij doet dat met een ijzeren scepter.

Scepter = koningschap.

Als die van ijzer is, wil dat zeggen dat het met geweld gebeurt, want ijzer vermaalt en verbreekt, met dank aan Dan. 2 voor de verklaring van deze symboliek.

Dus worden de koningen der aarde opgeroepen om verstandig te handelen en zich te onderwerpen aan deze van God gestelde Koning (vers 10 - 12), voor het te laat is, want anders zullen zij tenietgedaan worden. Dat geldt uiteindelijk natuurlijk voor alle goddeloze mensen. Ook deze Psalm wordt in het Nieuwe Testament nogal eens aangehaald, met name in Hebreeën: Hebr. 1: 5; 5: 5; Hand. 13: 33. 'Gij zijt Mijn Zoon' heeft wel degelijk ook de betekenis van: Gij zijt Mijn Hogepriester. En als dat is, dan betekent het ook: Gij zijt Mijn Koning. In elk geval in Hand. 13: 33 staat erbij dat dit gebeurd is toen God Hem uit de doden opwekte. 1 Kor. 15 zegt dat dit gebeurde toen Hij tot Eersteling gemaakt werd: Zoon, Koning, Priester, Eersteling.

- Psa. 45: 3 Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen; genade is uitgestort in Uw lippen; daarom heeft U God gezegend in eeuwigheid.

De genade is uitgestort in uw lippen = Uw lippen spreken genade. Daarom heeft U God gezegend in eeuwigheid. Dit wordt uiteraard tot Christus gezegd, impliciet de Hogepriester van het Nieuwe Verbond, want de Hogepriester is verantwoordelijk voor het bewaren en het prediken van het Woord van God. De uitdrukking dat genade is uitgestort in Uw lippen is een beschrijving van één van de belangrijkste priesterlijke verantwoordelijkheden.

- 4 Gord Uw zwaard aan de heup, o Held! Uw Majesteit en Uw heerlijkheid.

Het zwaard staat voor uw Majesteit en uw heerlijkheid, de kracht namelijk van Zijn Koningschap.

- 5 En rijd voorspoediglijk in Uw heerlijkheid, op het woord der waarheid en rechtvaardige zachtmoedigheid; en Uw rechterhand zal U vreselijke dingen leren.
- 6 Uw pijlen zijn scherp; volken zullen onder U vallen; *zij treffen* in het hart van des Konings vijanden.

Dat is een beschrijving van hoe de vijanden tenietgedaan zullen worden.

- 7 Uw troon, o God! is eeuwiglijk en altoos; de scepter Uws Koninkrijks is een scepter der rechtmatigheid.

Deze Koning wordt dus als God beschreven.

Voor zover het woord eeuwiglijk niet duidelijk genoeg is (sommigen proberen het woord eeuwig zodanig te interpreteren dat het tijdelijk betekent), staat het er nog een keer met een ander woord achter, namelijk altoos. Niet maar 1000 jaar en ook niet tot de Jongste Dag. Dat Koningschap van Christus gaat tot voorbij de Jongste Dag. De Zoon zal in Zijn functie als Koning en Priester van het Nieuwe Verbond ook na de Jongste Dag onderworpen zijn aan de Vader, overeenkomend met dat Hij Priester tot in eeuwigheid zou zijn, naar de ordening van Melchizék.

- 8 Gij hebt gerechtigheid lief, en haat goddeloosheid; daarom heeft U, o God! Uw God gezalfd met vreugdeolie, boven Uw medegenoten.

Dit zijn woorden die van toepassing worden gebracht op de Heere Jezus. Dat hebben we niet zelf bedacht of begrepen, want dit staat gewoon in Hebr. 1, waar dit gedeelte uitgebreid geciteerd wordt en waar gesproken wordt over de tegenwoordige positie van Jezus van Nazareth, Die een positie heeft ontvangen boven de engelen. Hier in Psalm 45 wordt Hij als God wordt aangesproken.

- Psa. 8: 7 Gij doet Hem heersen over de werken Uwer handen; Gij hebt alles onder Zijn voeten gezet;

Dat gaat over hetzelfde als in Psa. 2. Daar ging het over de vijanden en hier over alles, het heelal. Er staat hier ook een verwijzing bij naar 1 Kor. 15: 27, maar dat is een beetje krap, want deze tekst wordt wel vaker in het Nieuwe Testament aangehaald, bijvoorbeeld in Efe. 1: 22.

Hier in Psa. 8 worden deze dingen niet toegeschreven aan de Zoon van God, maar aan de Zoon des mensen. Die uitdrukking is in hoge mate afkomstig uit deze Psalm.

Psa. 8: 5   Wat is de Mens, dat Gij Zijner gedenkt, en de Zoon des mensen, dat Gij Hem bezoekt?

Het antwoord op de vraag is de Messias, de Zoon van Adam, de Zoon des mensen. Aan Hem zou het hele heelal worden onderworpen. Vandaar dat je in Joh. 5 leest dat de Vader al het oordeel aan de Zoon gegeven heeft, juist omdat hij de Zoon des mensen is. Zijn positie als Christus berust enerzijds op Zijn positie als Zoon des mensen. Dat is de lijn van Adam, via Abraham en David tot op de Heere Jezus. Dat maakt Hem tot Zoon van Adam, maar ook tot Zoon van David. De andere lijn is dat Hij door God in zijn opstanding tot Zoon van God gesteld is.

Alle Schriftplaatsen die tot nu toe zijn aangehaald zijn heel elementaire Schriftplaatsen, omdat ze in het Nieuwe Testament dikwijls worden geciteerd, of op z'n minst naar verwezen.

2 Sam. 7: 12   Wanneer uw (van David) dagen zullen vervuld zijn, en gij met uw vadersen zult ontslapen zijn, zo zal Ik uw zaad na u doen opstaan, dat uit uw lijf voortkomen zal, en Ik zal Zijn Koninkrijk bevestigen.

Hoewel de Bijbel zelf zegt dat deze woorden vervuld zijn in Salomo (1 Kon. 8: 20), is het niettemin zo dat de Bijbel ook zegt dat deze woorden vervuld worden in Christus. Dit impliceert dat Salomo als zoon van David een type is van Christus. Datzelfde geldt voor de uitspraken over het zaad van Abraham. De Bijbel zelf zegt dat dit Izak is, maar dezelfde Bijbel zegt ook dat het Christus is. Dat maakt Izak tot type van Christus.

Er zijn ook profetieën die duidelijk over Antiochus Epiphanes gaan, maar toch gaan ze ook duidelijk over de antichrist (Dan. 7, 8, 11). Ze moeten in de toekomst nog vervuld worden, hoewel ze al in het verleden vervuld zijn. Het één sluit het ander niet uit en het is een tamelijk veel voorkomend Bijbels beginsel. Die dingen herhalen zich. Sommigen vinden dat verwarrend. Dat is het niet. Het is alleen dat je wat meer te leren hebt over de aard en inhoud van de Bijbelse profetieën. Dat is soms inderdaad niet al te simpel. Je kunt soms een bepaalde uitleg bewijzen, maar daarmee heb je niet bewezen dat

een andere uitleg onjuist is. Het gaat vaak dubbel op en zelfs met dubbel ben je er soms nog niet.

- 13 Die zal Mijn huis een Naam bouwen; en Ik zal den stoel zijns Koninkrijks bevestigen tot in eeuwigheid.

Dit kan dan wel op Salomo slaan, maar hij is net als David gestorven. Salomo was 40 jaar koning en toen legde hij het loodje.

- 14 Ik zal hem zijn tot een Vader, en hij zal Mij zijn tot een zoon; dewelke als hij misdoet, zo zal Ik hem met een mensenroede en met plagen der mensenkinderen straffen.

Hoewel de Bijbel zegt dat deze woorden over Salomo gaan, kan het niet missen dat ze juist over Christus spreken.

Ik zal Hem **tot** een Vader zijn, en Hij zal Mij **tot** een Zoon zijn.

Tot betekent dat het eerst niet zo was en later wel.

Tot = er naartoe. Naar een bepaald doel, bestemming of situatie die bereikt zou worden. Hij zou het Zaad van David zijn en daarmee Erfgenaam en Zoon van David, maar Hij zou ook Zoon van God zijn.

Dat Zoon niet met hoofdletter is geschreven komt waarschijnlijk door de vervolgin: Dewelke als Hij misdoet....

Men gelooft doorgaans niet dat de Heere Jezus kwam in gelijkheid des zondigen vleses en dat Hij tot zonde gemaakt werd en dat Hij tot de misdadigers gerekend werd. Als je dat soort dingen niet werkelijk gelooft, dan kun je met dit vers geen kant op. Men gelooft niet eens dat Hij in onze plaats wil staan, zoals het lied zegt: Welk een Vriend is onze Jezus, Die in onze plaats wil staan. Welke plaats was dat dan in het verleden? Dat is de plaats van een zondaar. Hij werd gestraft. De straf die ons de vrede brengt, was op Hem, omdat Hij schuldig stond als onze Vertegenwoordiger, als onze Plaatsvervanger. We spreken dan ook over het plaatsvervangend lijden van de Heere Jezus, hoewel die term zo niet in de Bijbel staat. De gedachte is in ieder geval volstrekt Bijbels.

- 15 Maar Mijn goedertierenheid zal van hem niet wijken, gelijk als Ik *die* weggenomen heb van Saul, dien Ik van voor uw aangezicht heb weggenomen.
- 16 Doch uw huis zal bestendig zijn, en uw koninkrijk tot in eeuwigheid, voor uw aangezicht; uw stoel zal vast zijn tot in eeuwigheid.

Uw huis zal vast zijn tot in eeuwigheid en uw stoel zal vast zijn tot in eeuwigheid. Die Zoon van David zou een eeuwig Koninkrijk ontvangen. Zijn

Koninkrijk zou geen einde nemen. Hierboven lazen we al: 'Uw troon is eeuwiglijk en altoos', aangehaald in Hebr. 8. De meest voor de hand liggende paralleltekst vinden we in Psa. 89. Die psalm is in hoge mate op 2 Sam. 7 gebaseerd.

Psa. 89: 4 Ik heb een verbond gemaakt met Mijn uitverkorene; Ik heb Mijn knecht David gezworen:
5 Ik zal uw zaad tot in eeuwigheid bevestigen, en uw troon opbouwen van geslacht tot geslacht. Sela.

Van generatie tot generatie, tot in eeuwigheid. In eeuwigheid heb je geen generatie tot generatie meer. In de nieuwe schepping is er geen voortplanting meer. Het is een Koninkrijk tot in eeuwigheid.

20 ... Ik heb hulp besteld bij een held; Ik heb een verkorene uit het volk verhoogd.

Dat is oorspronkelijk David, maar uiteindelijk Christus.

21 Ik heb David, Mijn knecht, gevonden; met Mijn heilige olie heb Ik hem gezalfd;

Ook die uitdrukking is op de Heere Jezus van toepassing, als de Zoon van David.

25 En Mijn getrouwheid en Mijn goedertierenheid zullen met Hem zijn; en Zijn hoorn zal in Mijn Naam verhoogd worden.
26 En Ik zal Zijn hand in de zee zetten, en Zijn rechterhand in de rivieren.
27 Hij zal Mij noemen: Gij zijt Mijn Vader! Mijn God, en de Rotssteen Mijns heils!
28 Ook zal Ik Hem ten eerstgeborenen Zoon stellen, ten hoogste over de koningen der aarde.
29 En Ik zal mijn goedertierenheid in eeuwigheid houden, en Mijn verbond zal Hem vast blijven.

Ook al zullen weinigen het geloven, maar dit is ook aan Salomo vervuld. Uiteindelijk zal dit natuurlijk in Christus vervuld worden. Volgens vers 29 zijn deze beloften voor eeuwig en de vervulling zal eeuwig zijn.

30 En Ik zal zijn Zaad in eeuwigheid zetten, en Zijn troon als de dagen der hemelen.

- 37 Zijn Zaad zal in der eeuwigheid zijn, en Zijn troon zal voor Mij zijn als de zon.
- 38 Hij zal eeuwiglijk bevestigd worden, gelijk de maan; en de Getuige in den hemel is getrouw. Sela.

Woorden van deze strekking lees je in de psalmen nogal eens.

Jes. 9: 5   Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst;

De Zoon wordt Vader genoemd, want Hij brengt de eeuwigheid voort. Hij is de Eerste Die dat eeuwige leven ontvangt; Hij is de Eerste van een nieuwe schepping. Als wij dat nieuwe leven ontvangen, dan ontvangen wij dat van Hem. Als we de Heilige Geest ontvangen, dan ontvangen we dat van Hem. Alles wat God ons geeft, geeft Hij eerst aan de Heere Jezus en Zijn zegeningen worden vervolgens onze zegeningen. Zo wordt Hij van ons uit gezien als Vader.

- 6   Der grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn op den troon van David en in Zijn Koninkrijk, om dat te bevestigen, en dat te sterken met gericht en met gerechtigheid, van nu aan tot in eeuwigheid toe. De ijver des HEEREN der heerscharen zal zulks doen.

Zal geen einde zijn of worden = eeuwig en altoos. Hier ligt de nadruk op Christus als de Zoon van David, terwijl in vers 5 meer de nadruk ligt op de Zoon van God.

In verband met het Koninkrijk van Christus kom je onvermijdelijk in Daniël terecht. Dat is de achtergrond van heel dat Bijbelboek: Hoe zit het met het Koninkrijk en de beloften aan met name David?

Dan. 2: 44   Doch in de dagen van die koningen (die 10 of 11 die hiervoor besproken zijn) zal de God des hemels een Koninkrijk verwekken, dat in der eeuwigheid niet verstoord zal worden; en dat Koninkrijk zal aan geen ander volk overgelaten worden; het zal al die koninkrijken vermalen en te niet doen, maar zelf zal het in alle eeuwigheid bestaan.

Wat er verwekt wordt is natuurlijk de Koning en niet het Koninkrijk, maar als er een Koning is, is er ook een Koninkrijk. Dit is het hoofdstuk waarin gezegd

wordt dat het ijzer alles vermaalt en verbreekt. De woorden hier komen aardig overeen met psalm 2, met de ijzeren scepter en het in stukken slaan als een pottenbakkersvat. Dit Koninkrijk zal al die andere koninkrijken vermalen en tenietdoen, maar zelf zal het in alle eeuwigheid bestaan.

- Dan. 7: 13 *Verder* zag ik in de nachtgezichten, en ziet, er kwam Een met de wolken des hemels. Als eens mensen zoon, en Hij kwam tot den Oude van dagen, en zij deden Hem voor Denzelve naderen.
- 14 En Hem werd gegeven heerschappij, en eer, en het Koninkrijk, dat Hem alle volken, en natiën en tongen eren zouden; Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die niet vergaan zal, en Zijn Koninkrijk zal niet verdorven worden.

De Vader geeft aan de Zoon het gericht, de heerschappij, een troon. Een eeuwige heerschappij die niet vergaan zal = tautologie = dubbelzegging. Net zoals als een houten tafel van hout. Daarna staat het er nog een keer: en Zijn Koninkrijk zal niet verdorven worden.

Mocht je nu denken dat het allemaal hangt aan dat ene omstreden woord 'eeuwig', dan zie je dat er nog wel meer termen gebruikt worden om duidelijk te maken dat het altijddurend zal zijn. Er komt geen einde aan Zijn Koninkrijk en dus ook niet aan Zijn Koningschap, net zo min als er een einde komt aan Zijn functie als Hogepriester naar de ordening van Melchizédek. 1 Kor. 15 kan daar niet mee in strijd zijn. Je hebt geen reden 1 Kor. 15: 27 en 28 zodanig te lezen dat er een eind komt aan het functioneren van deze Koning. In beide gevallen wordt Hij niet opgevolgd. Er komt geen einde aan. Het is naar de kracht des onvergankelijken levens. En dus...

- 28 En wanneer Hem alle dingen onderworpen zullen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen worden dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.

Ook dan zal dat zo blijven. Ook wij die deel gekregen hebben aan dat nieuwe leven, zullen onderworpen zijn aan de Vader. God is niet onze Gelijke. Die rangorde blijft altijd bestaan, net als de relatie tussen Vader en Zoon. Het Bijbelse Godsbeeld is niet dat God een persoonlijk God is. God kan niet gekend worden. Hij is de onzienlijke God. Hij manifesteert Zich in een Persoon, in de normale betekenis van dat woord. Hij manifesteert Zich, Hij vertoont Zich, Hij doet Zich kennen in de Persoon van Jezus van Nazareth, Die de Zoon van Abraham en de Zoon van David is, de Zoon des mensen, maar wat nog belangrijker is, die de Zoon van God is. Dat blijft zo, altijd. De aanstelling van Jezus tot Zoon, tot Koning en tot Hogepriester van het Nieuwe Verbond was nu eenmaal voor eeuwig en altijd. Hij zou een Koninkrijk hebben

en dat Koninkrijk zou geen einde nemen; Hij zou Priester zijn tot in der eeuwigheid.

De enige discussie die je daarna overhoudt is over de vraag waarom dat eigenlijk allemaal moet, vooral ook na de Jongste Dag. Die vraag komt voor een deel voort uit het niet goed begrijpen van de positie van de Heere Jezus Christus. Ook dat is een oude discussie met betrekking tot het Hogepriesterschap van Christus. Hij is Priester in der eeuwigheid, maar dat hoeft Hij toch niet altijd te blijven, want Hij brengt ons tot God en als dat gebeurd is, dan is dat het einde van het verhaal. Dat is een misverstand. Als Hogepriester naar de ordening van Melchizédek is Hij niet Degene die de mens tot God brengt. De Hogepriester is Degene Die de mensen die al wedergeboren zijn in relatie houdt met God. Die positie houdt Hij voor eeuwig. In theorie is het denkbaar dat Zijn actieve bezigheden beëindigd worden ter gelegenheid van de Jongste Dag, maar dat wil nog niet zeggen dat Hij uit Zijn positie ontslagen wordt. Hij blijft gewoon Wie Hij was en in die positie. Het is de vraag of Hij daarna geen actief werk meer doet in die positie. Als Hij verzoening doet voor onze zonden en onze harten reinigt van een kwaad geweten en dat doet in de positie van Hogepriester naar de ordening van Melchizédek, dan lijkt het voor de hand te liggen dat aan dat werk een einde komt. Aan de andere kant moet je begrijpen dat de functie van de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek in de eerste plaats en samenvattend is, dat Hij het Hoofd is van de dienst aan God. Hij geeft leiding aan de dienst aan God. Die dienst aan God betekent eigenlijk definitief iets na de Jongste Dag. Dat is tenminste te hopen, want wat moeten we anders straks in die nieuwe schepping doen? Je moet er toch niet aan denken om altijd met een harpje op een wolkje te moeten zitten. Wat gaan we daar doen? Ons tot in eeuwigheid zitten vervelen? Na de Jongste dag is de schepping pas definitief en is de situatie bereikt zoals die zou moeten zijn. Al het andere is inleiding tot. Wij zouden nu de Heer dienen en doen dat onder de leiding van de Hogepriester. Na de opname van de Gemeente zullen we dat in geïntensiveerde mate doen, in de dagen van de openbaring van Zijn Koninkrijk. Dat is natuurlijk maar een korte periode van enige decennia, want als het Koninkrijk eenmaal gevestigd is, hoeft het niet meer gevestigd te worden. Niettemin, na die periode is er geen eind gekomen aan onze dienst aan God, net zo min als aan die van de Heere Jezus Christus.

Er zijn ook mensen die zeggen dat alleen Israël een Hogepriester nodig heeft. Die is oorspronkelijk ook aan Israël gegeven. Israël heeft dat nodig en dat speelde vooral onder het Oude Verbond, om het volk tot God te brengen en om als middelaar op te treden tussen God en de mens. Maar ja, ook de mannen Gods, de profeten, traden op als middelaar tussen God en de mens. Dat is dan dus wat slordig geformuleerd.

Maar wij, als Gemeente, die immers het lichaam van Christus zijn, die gezegend zijn met elke geestelijke zegening in Christus, hebben toch geen Hogepriester nodig? Wij zijn onlosmakelijk met God verzoend en zijn één plant met Hem. Wij leven bovendien het leven van Christus Zelf. Daar hebben we toch geen Hogepriester voor nodig? Dat kun je zo wel mooi formuleren, maar de Bijbel zegt dat God ons die Hogepriester gegeven heeft en dat dit ook altijd zo blijft. Hij is Priester in der eeuwigheid, naar de kracht des onvergankelijken levens. Zolang Christus dus dat onvergankelijke leven heeft, is Hij de Hogepriester.

Als we eenmaal begrepen hebben dat God Zich openbaart in de gedaante van de Heere Jezus Christus, de Messias, dan hoef je er toch geen problemen mee te hebben dat dit na de Jongste Dag ook gebeurt. Als God Zich dan wil laten zien, dan verschijnt daar nog steeds dezelfde gedaante, want Hij is het uitgedrukte beeld van Gods wezen en het afschijnsel van Gods heerlijkheid. Mocht je denken dat straks alles erop zit en de eindsituatie bereikt is op de Jongste Dag en we dan geen Hogepriester meer nodig hebben, dan zegt Paulus dat dit zo niet is. Wanneer hem alle dingen zullen onderworpen zijn, dan zal de Zoon Zelf nog steeds onderworpen zijn aan Degene Die Hem alle dingen onderworpen heeft. Ook dat was voor altijd. Dat wordt hier in het Nieuwe Testament bevestigd.

Opdat God zij alles in allen. God is alles in Christus. Hij is immers het uitgedrukte beeld van Gods zelfstandigheid. God neemt gestalte aan in de Persoon van de Heere Jezus. In Hem zijn alle schatten der wijsheid en kennis verborgen (Kol. 2: 3). Daarbuiten is niets. Bovendien, buiten Hem is er geen één. Buiten Hem is er geen God. Er is niemand, behalve Ik. Je kunt niet God zien naast de Heere Jezus. Je kunt de Heere Jezus zien en meer valt er van God niet te zien. Bovendien, het is Gods welbehagen geweest dat in Hem al de volheid wonen zou (Kol. 1: 19), want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk (Kol. 2: 9). Er is geen enkele aanleiding om te denken dat daar op de Jongste Dag een einde aan komt. De Zoon is per definitie aan de Vader onderworpen.

Je kunt natuurlijk zeggen dat de Zoon de Bouwer is. Hij bouwt een Koninkrijk, een tempel, een nieuwe schepping. De vraag is dan, als dit werk allemaal af is, of Hij nog de bouwer is. Het antwoord is ja, maar niet in actieve zin. Hij is de Bouwer. De Heere Jezus Christus was gestorven, maar Hij is opgewekt. Daarna heeft Hij nog wat te doen, want Hij zou in ieder geval nog dat Koninkrijk hier op aarde vestigen. Hij zou alle dingen aan Zijn voeten onderwerpen. Alle dingen = ta panta = het al. Mocht je nu denken, binnen het kader van dit hoofdstuk, dat hij na voltooiing van dit alles, alsnog zal verdwijnen, of terugkeert in de Godheid, dan is dat dus niet zo, want Paulus zegt dat het zo

blijft. De Heere Jezus Christus staat garant voor die situatie. Dat doet Hij nu al. Hij is de garantie van onze zaligheid. Ons eeuwig leven, onze erfenis, onze zegeningen, liggen vast in de Persoon van de Heere Jezus Christus. Al Gods beloften, zoveel als er zijn, zijn in Hem ja en amen. Hij is de Borg (Garantie) van dat Nieuwe Verbond.

Hoe weten we nu zeker dat als straks die nieuwe schepping tot stand gekomen is, het dan niet weer fout gaat? Dat zou toch kunnen? Velen hebben het idee dat de eerste mensheid ook zo perfect was, maar het is toch fout gegaan. De geschiedenis herhaalt zich toch altijd? Niet alleen op korte termijn, maar ook op de lange termijn. Men heeft hele theorieën over cycli van 26.000 jaar, waarna alles steeds weer opnieuw begint. De wereld draait, niet slechts in een cirkel, maar een spiraal. Het is ook geen neerwaartse spiraal. Het wordt steeds beter. Het is dus niet zo slecht gesteld met onze wereld, want mocht die weer vergaan, dan komt hij er beter uit tevoorschijn. De cyclus is nu bijna rond en dan begint de volgende op een hoger niveau. Sommigen noemen dat evolutie, zodat je er nog een biologische of natuurkundige parallel bij hebt ter onderbouwing van deze onzinnige filosofie.

Maar hoe weten wij dat het in de toekomst niet weer fout gaat? Omdat Christus de Borg is van dat Nieuwe Verbond. Hoe Hij dat doet? Dat weten wij niet, maar Hij zal het ongetwijfeld wel weten. Hij draagt alle dingen door het Woord van Gods kracht. Dat is voor altijd en eeuwig. Dat schrijft Paulus hier ook. Het is alleen jammer dat die woorden anders geïnterpreteerd worden en dat men zich een eigen Godsbeeld buiten de Heere Jezus om heeft ontwikkeld. De mens komt en gaat, maar God blijft in der eeuwigheid.

Opdat God zij alles in allen. De volheid van God woont niet alleen in Christus, maar ook in Zijn lichaam, hetwelk is de Gemeente. Wij zijn eerstelingen van het Nieuwe Verbond. Ook wat betreft de lichamelijke opstanding zullen wij als eersten daaraan deel krijgen.

Wij zouden zoeken de dingen die boven zijn, in afwachting van dat wij met Christus zullen geopenbaard worden in heerlijkheid (Kol. 3: 1 – 4). Binnen dat kader zouden we afleggen aangaande de oude mens en aandoen de nieuwe mens. Dat is hetzelfde als de tweede Mens aandoen uit 1 Kor. 15: 45, 47. Die nieuwe mens word vernieuwd tot kennis. Er zijn mensen die dat helemaal niet willen. Zij willen niet weten, want kennis vermeerdert smart. Hoe meer wij kennen, hoe meer wij vreemdelingen voor de wereld worden, die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houdt. De andere kant is dat hoe meer wij de waarheid kennen, hoe zekerder wij zijn in ons leven als kinderen Gods en hoe meer ons geloof gebouwd wordt. Dat is voor ons heel nuttig en is bovendien tot heerlijkheid van God.

Hoe dan ook, wij worden vernieuwd tot kennis, naar het evenbeeld Desgenen Die ons geschapen heeft, naar het beeld Gods namelijk. Dat is ook precies de bedoeling, want wij zouden beelddragere Gods zijn. Dat is de nieuwe mens. Tot op heden is dat niet meer dan de Gemeente. De rest komt daarna. In die Gemeente is niet Griek en Jood, noch besnijdenis en voorhuis, barbaar en Scyth, dienstknecht en vrije, maar Christus is alles en in allen (Kol. 3: 11). Dit zijn onderscheidingen naar de mens in deze oude schepping. Griek en Jood zijn twee totaal verschillende culturen. Dat onderscheid bestaat in de Gemeente niet en het speelt daarin dus ook geen rol. Niettemin heb je in de Gemeente Griek en Jood. Je hebt in de Gemeente gelovigen uit de Joden en gelovigen uit de heidenen. Fundamenteel zijn dit echter dingen van de oude mens en wij zijn inmiddels en nieuwe mens en die kent deze tegenstellingen in de oude mens niet. Besnijdenis en voorhuis = besnijdenis is Joods en voorhuis is heidens. Dienstknecht en vrije = grote tegenstelling. Barbaar en Scyth = barbaar = onbeschaafd en Scyth is dan dus beschaafd. Het zijn onderscheidingen die niet bestaan, want in de Gemeente is Christus alles en in allen, in die nieuwe mens. Vooralsnog is dat de Gemeente. Na de Jongste Dag heb je alleen maar nieuwe mens, want al het oude is voorbijgegaan, zelfs de hemel en de aarde en de hele mensheid. Dan is er alleen nog de nieuwe mens en daarin is Christus alles en in allen. Dat is nu al zo in de nieuwe mens. De nieuwe mens blijft altijd en Christus zal dus ook altijd alles en in allen blijven.

In 1 Kor. 15 heet het dat God zij alles en in allen. Dat is geen tegenstelling, want Christus is God en de Geest van God is de Geest van Christus. Het enige verschil tussen beide Schriftplaatsen is dat in 1 Kor. 15 gesproken wordt over een compleet nieuwe schepping na de Jongste Dag, terwijl in Kolossenzen ook over een nieuwe schepping gesproken wordt, maar dan voor de Jongste Dag. Daarom ligt het ook voor de hand om in Kol. een iets lagere uitdrukking te gebruiken dan in 1 Kor. 15: niet God, maar Christus. Als het gaat om de voltooiing van de heilsgeschiedenis in de toekomst, dan kom je dus op het allerhoogste niveau terecht en dan heet het dat God zal zijn alles en in allen.

Die uitdrukking zelf is natuurlijk tamelijk poëtisch. Het is net zoiets als dat Johannes zegt dat God liefde is. Is daar alles mee gezegd? Ja, maar daarna kun je dat begrip liefde ontleden en blijkt dat begrip in de praktische uitwerking nogal wat aspecten te hebben en dan wordt het toch weer een lang verhaal. Je kunt ook zeggen dat God Licht is. zowel liefde als licht duiden op eenheid. Licht brengt gemeenschap en liefde brengt gemeenschap. Zelfs fysiek kan licht verdeeld worden in verschillende facetten, maar ook in de abstracte betekenis van de term heeft licht vele kanten.

En deze dan: in den beginnen was het Woord en het Woord was God. Het probleem is alleen dat vaak niet meer begrepen wordt wat er echt staat. Er staat dat God van den beginne gesproken heeft. Als Hij wat doet, dan spreekt Hij. Alles wat Hij doet heet spreken, want het spreken is nu eenmaal de uitdrukking van iemands wezen. Er komt iets van binnenuit voort naar buiten. Als Hij Zich naar buiten toe uit, dan zien we daar Zijn uitgedrukte Beeld, Christus en dus wordt gezegd dat Christus het Woord is.

Zo wordt in een paar termen uitgelegd Wie God is. Dat geldt ook voor de uitdrukking dat God alles is in allen, of dat Christus is alles in allen. Dat betekent dat alles wat er is op één of andere wijze deel uitmaakt van God en daarmee van Gods wezen. Als je zegt dat dat naar pantheïsme riekt, dan zeggen we dat het werk van God zich in alles uitdrukt, of andersom. Alles wat er is en alles wat door allen gedaan wordt is op één of andere wijze tot eer van God en maakt dus deel uit van Gods werk. Dan is God alles in allen. Het ideaal is dat al wat wij doen en overal waar wij gaan en alles wat wij spreken tot eer van God zou zijn. Dat in al wat wij doen de Heer betrokken is. Dat ideaal zal bereikt worden, maar dan zijn we inmiddels voorbij de Jongste Dag. Deze oude schepping, die beperkingen aan deze idealen oplegt, zal dan verdwenen zijn. Daarna zal God zijn alles in allen. Hoewel er dan nog steeds sprake is van een schepping en van schepselen, die bovendien vrijgemaakt zijn van slavernij, wat kenmerkend is voor deze wereld, hebben die schepselen een vrije wil, maar al wat zij doen, daar zal God in aanwezig zijn. Zo had het moeten zijn, was de bedoeling. Het schepsel zou tot eer van God zijn. In Rom. 11 heft Paulus een lofzang aan op de wijsheid van God. Hij vraagt zich af waar die wijsheid vandaan gekomen is. Nergens vandaan, want die wijsheid is uit God. Hij heeft geen raadsman gehad en niemand heeft Hem eerst iets gegeven of iets dergelijks. Die wijsheid en de kennis Gods komen voort uit Zijn wezen. Zijn conclusie is dan...

Rom. 11: 36 Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.

Alle dingen komen uit Hem voort, vinden zijn oorsprong in Hem. Alle dingen zijn door hem; Hij is het Middel, Degene Die het bewerkstelligt. Alle dingen zijn tot Hem, naar Hem toe. Alle dingen zijn uit Hem afkomstig en op Hem gericht. Dat wordt vaak vergeten. Men denkt dat het werk van God op de mens gericht is en men vindt ook dat ons werk op Hem gericht moet zijn, maar de waarheid is dat het uit Hem, door Hem en tot hem is. Alles wat via ons tot eer van God zou zijn, kan dat alleen zijn als dat door Hemzelf bewerkstelligd wordt. Immers, het is God Die in u werkt, beide het willen en het werken (Filipp. 2: 13). Als je denkt dat het je eigen ideeën waren, dan zit je mooi fout. Dat we dat niet kunnen doorgronden is een ander verhaal.

Waar komen ideeën vandaan? Wij hebben daar een woord voor: inspiratie. Dat suggereert dat een geest, of de geestelijke wereld, ons iets ingefluisterd heeft. Een gewoon Nederlands woord daarvoor is begeestering. Het is niet maar dat er ineens een lampje gaat branden; dat heb je alleen bij Willie Wortel. Het moet toch ergens vandaan komen. Hoe denk je dat de duivel de wereld regeert? Heus niet als een soort verkeersregelaar; zo van: Jij die kant op en jij die kant en ga jij maar rechtdoor. Hij heeft daar z'n personeel voor en die fluistert de mens wat in. Dat is geen prettige gedachte. Daarom willen velen dat ook niet accepteren, maar reken maar dat dit in hoge mate gebeurt. Hoe denk je dat dit gaat met het leven van een gelovige? Op dezelfde manier; er wordt ons wat ingefluisterd. Daar zijn we ons meestal niet van bewust en dat is waarschijnlijk maar goed ook. Het is de Heer Die een goed werk in ons begonnen heeft en dat voleindigt tot op de dag van Christus. Welk werk dat is en wanneer en hoeveel, weten we eenvoudig niet. Dat doet er ook niet zoveel toe, we vertrouwen daar gewoon op. Achteromkijkend heb je vaak wel een idee hoe dat dan allemaal geweest is en hoe dat gegaan is. Hoe dat technisch in z'n werk gaat? Geen idee, maar de Heer Zelf werkt in ons. Dat kunnen we niet zien, maar daarom heet het ook dat de Geest in ons werkt.

De Geest van God is niets anders dan de kracht Gods. Niet een kracht naast God, maar de kracht van God Zelf. Hij is dus een God Die actief is en Zich op enige wijze manifesteert. Gij hoort Zijn geluid, maar weet niet van waar Hij komt en waar Hij heengaat. Je ziet bij wijze van spreken de boomtoppen wuiven (Joh. 3: 8). Je weet niet hoe de Geest in je werkt, maar het resultaat daarvan zie je eventueel wel.

Christus werkt in ons, maar Hij is het uitgedrukte Beeld van Gods wezen. We moeten er gewoon op vertrouwen dat de Heer doet wat Hij beloofd heeft en dat Hij een werk in ons doet. Hij zou groeien in ons en gestalte in ons krijgen. Hij zou in ons wonen. Daarom heet het ook dat wij Zijn eigendom zijn. Hij zou Zijn werk in ons, aan ons en door ons doen, niet ten behoeve van ons, hoewel wij er wel bij varen, maar dat werk Gods is uit Hem, door hem en tot Hem: oorsprong, heden en bestemming en dus zal God zijn alles en in allen.

De goddelozen onttrekken zich aan dat uit Hem, door Hem en tot Hem. Die worden dan ook weggedaan en ook dat, zegt de Bijbel, is tot eer van God. Het is tot eer van de Rechter dat Hij een rechtvaardig oordeel uitspreekt en een rechtvaardig oordeel brengt over de onrechtvaardigen. Dat is tot eer van God, behalve voor degenen die denken dat God maar één ding wil, namelijk dat alle mensen zalig worden. Dat wil God wel, maar Hij wil nog een heleboel dingen meer. Hij dwingt de mens tot niets, maar dit betekent niet dat de onrechtvaardigen niet veroordeeld zullen worden. Tot de Israëlieten zei de Heer al: 'Gij zult de rechtvaardige rechtvaardigen en de onrechtvaardige verdoemen' (Deut. 25: 1). Waarom? Omdat God dat Zelf ook doet. Je hoeft aan een ongelovige niet uit te leggen dat dit tot eer van de Rechter is en dus

tot eer van God. Zij vragen daar zelf altijd naar: 'Als God een rechtvaardig God is, waarom is er dan zoveel onrechtvaardigheid in de wereld?'. Wacht maar af, Hij zal er een oordeel over brengen. Niet nu al, maar later, want Hij is ook lankmoedig en wil dat allen zich bekeren. Daar geeft Hij tijd en gelegenheid voor. Dat doet echter niets af aan de rechtvaardigheid Gods, Hij zal een oordeel brengen over de onrechtvaardige mensheid. Voor een deel doet Hij dat al, maar uiteindelijk doet Hij dat definitief en over heel de schepping. Wat er uiteindelijk overblijft is een wereld waarin God woont, een nieuwe Schepping.

Wij verwachten naar Zijn belofte nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, waarin gerechtigheid woont (blijft) (2 Petr. 3: 13). Gerechtigheid is één van de hoedanigheden van God. Hij is een rechtvaardig God. Als je dus een nieuwe schepping hebt waarin rechtvaardigheid woont, dan betekent dit dat God daarin is. Als die nieuwe schepping gekenmerkt wordt door liefde en eenheid, dan wil dat ook zeggen dat God daarin is.

Abstracte zaken worden uitgelegd aan de hand van analogieën, typen, symbolen. De Bijbel doet dat ook. Er zit niets anders op. Degenen die dat afwijzen, houden iets heel oppervlakkigs over. Zo vinden we in Openb. 21 en 22 een visioen met betrekking tot het Koninkrijk van Christus en daarmee een nieuwe schepping. Daarmee is overigens niet gezegd dat het uitsluitend van toepassing is na de Jongste Dag, want dat is niet zo. Het spreekt over een nieuwe schepping, ook voor zover die nu al bestaat.

Openb. 21: 22   En ik zag geen tempel in dezelve (het nieuwe Jeruzalem, als uitbeelding van het eeuwige Koninkrijk van Christus); want de Heere, de almachtige God, is haar tempel, en het Lam.

Er zijn geen twee tempels en dus is het: de Heere, de almachtige God, namelijk het Lam. God zien wil zeggen dat je Christus ziet en Hij is het Lam uit Openb. 5: 6, staande als geslacht. In Hem woont de volheid der Godheid. Dan is Hij te tempel. Heel de Gemeente wordt als tempel omschreven en dat is zo, omdat Christus daarin woont.

23   En de stad behoeft de zon en de maan niet, dat zij in dezelve zouden schijnen; want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is haar Kaars.
25   ... want aldaar zal geen nacht zijn.

Heerlijkheid = licht. Christus is het afschijnsel, de uitstraling, van Gods heerlijkheid.

Het wordt er niet donker.

Vers 18 – 21 geven een opsomming van allerlei edelstenen, waarmee de stad beschreven wordt. Het verschil tussen edelstenen en gewone stenen is dat edelstenen licht doorlaten. Een beetje edelsteen heeft 58 facetten, in de vorm van een briljant. Die stad is van edelstenen gemaakt. Het licht gaat er dwars doorheen. Wel met allerlei kleuronderscheid. Of dit letterlijk zo is? Het is in ieder geval een beeld. God is Licht. Zijn Licht bereikt alles; er is geen schaduw. Dat wil zeggen dat het licht overal doorheen gaat. Het licht is dus alles in allen. Het wordt nergens tegengehouden. Zelfs als in deze verzen sprake is van goud, dan is dat goud doorluchtig als glas = doorlichtig. Net als een kroonluchter. Dat heeft niets met ventilatie te maken, maar met licht. Het is dus goud waar je doorheen kijkt. Nu niet natuurkundig willen uitleggen dat als je goud dun genoeg maakt, je er doorheen kunt kijken. Dat kan inderdaad, maar het gaat om het idee. Het is allemaal edel materiaal, dat het vuur doorstaan heeft en dus eigenlijk een beeld van opstanding is. Ze hebben met elkaar gemeen dat het licht er dwars doorheen gaat. Daar is geen schaduw meer; daar is geen duisternis; daar is geen nacht meer. Dat is toch een mooie uitbeelding van dat God zal zijn alles en in allen.

In vers 29 van 1 Kor. 15 wordt de draad weer opgenomen die in vers 21 was losgelaten, waarin Paulus beargumenteert dat er inderdaad opstanding uit de dood is. Eigenlijk zou je vers 29 na vers 19 moeten lezen.

19 Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen.

29 Anders, wat zullen zij doen, die voor de doden gedoopt worden, indien de doden ganselijk niet opgewekt worden? Waarom worden zij voor de doden ook gedoopt?

Met andere woorden, indien er geen opstanding der doden is, dan dient het allemaal tot niets.

Over dit vers zijn in de loop der tijd zo ongeveer 40 verschillende verklaringen gegeven. Met andere woorden, we weten eigenlijk niet wat Paulus hier precies zegt. Niettemin, de algemene strekking van dit vers is in ieder geval duidelijk. Al die dingen, inclusief de doop, hebben geen zin als er geen opstanding der doden is. Als het alleen voor dit leven is, welk nut heeft het dan? Wat nuttigheid is het dan dat ik naar de mens te Efeze tegen de beesten gevochten heb (vers 32)?

Als het in vers 29 over de doop in water gaat, wel, de doop in water is een beeld van opstanding uit de dood. De volgende verzen gaan over het lijden van de gelovige, juist omdat hij een gelovige is. Welk nut zou dat hebben als er geen opstanding uit de dood is? Dat zou totaal zinloos zijn.

De Bijbel leert dat als een mens sterft hij naar het dodenrijk gaat. Dat is geen leven. Het moge hooguit een bestaan zijn, maar het is geen leven na het

sterven. De klassieke vraag is of er leven is na de dood? De vraag is verbasterd naar of er leven is na het sterven. Nee dus, want na het sterven is de dood. Als er leven is na de dood, dan impliceert dat opstanding uit de dood.

Al heel vroeg in de kerkgeschiedenis heeft een kerkvader gedacht dat hier iemand gedoopt wordt in de plaats van iemand anders. Zo wordt het soms nog gelezen. Anderen zeggen dat men alleen in sommige kleinere sekten daar nog zo over denkt. Men kan zich dan laten dopen voor iemand anders en ter wille van iemand anders, die al dood is. De gedachte die daaraan verbonden is, is dat als iemand niet gedoopt is hij niet zalig wordt. Zo had men bedacht dat iemand anders zich in de plaats van de gestorvene nog kon laten dopen. Plaatsvervanging speelt immers een rol bij de zaligmaking, want anders werden wij niet zalig. Het is bekend dat deze doop voorkomt bij de 'de kerk van Jezus Christus van de heiligen der laatste dagen'. Zij houden ook een uitgebreide administratie bij van de hele wereldbevolking en vinken af wie er allemaal gedoopt is. Je kunt je daar meerdere malen laten dopen en steeds voor iemand anders die zij in de boeken als niet gedoopt hebben staan. Dit is een on-Bijbels gebruik. Dat is ook de klassieke opvatting daarover en men gaat er dan ook vanuit dat als het gebeurde, dit een on-Bijbelse actie was. Een mens wordt ook niet behouden omdat hij gedoopt is, maar door geloof in de Heere Jezus Christus. De zaligheid is uit het geloof en door het gehoor. De mens wordt gerechtvaardigd door het geloof alleen.

De vraag is wat het dan wel betekent wat hier staat. Een waarschuwing is op z'n plaats, want omdat er immers meer dan 40 verklaringen voor zijn, is het allerm minst duidelijk.

Het gaat erom dat er inderdaad mensen gedoopt worden vóórdát zij dood zijn, voordat zij tot de doden behoren. Toegegeven, het is een eigenaardige formulering, maar wel één die kenmerkend is voor dit hoofdstuk. De vraag of de doden opgewekt worden en zo ja waarom en hoe en zo niet, waarom dan toch? Het gaat over de doden. Het gebruik dus van die term, ook al is het een wat eigenaardige zinsconstructie, wordt daarmee toch wat minder eigenaardig.

De gedachte is deze: Wat zullen zij doen = wat doen zij eigenlijk, waar zijn ze eigenlijk mee bezig? Waarom worden zij voor de doden gedoopt? In de eerste plaats, de doop is nu eenmaal de uitbeelding van de opstanding uit de dood. Als dat er niet is, wat doe je dan moeilijk, want als je je laat dopen, dan behoort je toch tot de doden? In letterlijk zin.

Waar zijn zij nu helemaal mee bezig, door zich te laten dopen en later toch toegevoegd te worden aan de doden? De doden worden immers toch niet opgewekt?

Waarom worden zij voor de doden ook gedoopt.

'Voor' kan betekenen 'ten behoeve van', maar het kan ook 'in relatie tot' betekenen, 'in verband met'. Als je hem zo neutraal mogelijk leest, dan heb je de meeste kans dat je ruimte hebt voor een goede toepassing van de termen en het begrijpen van wat zo'n zin eigenlijk zegt. Het probleem is vaak, dat waar Schriftgedeelten onduidelijk zijn, de vertalers zo'n Schriftplaats een bepaalde kant op gedrukt hebben, gebruikmakend van de ruimte die bepaalde woorden of uitdrukkingen geven. Soms komen ze dan goed uit, maar soms ook niet. Als je het zo neutraal mogelijk leest dan lees je het bijvoorbeeld zo: Anders, wat zullen zij doen, die in relatie of met betrekking tot de doden gedoopt worden. Wat doen ze dan eigenlijk, als de doden ganselijk niet opgewekt worden? En nog een keer: Waarom worden zij in verband met de doden ook gedoopt, als die doden toch niet opgewekt worden?

Als je het zo leest, dan past de verklaring ook in wat er verder volgt. Daarna wordt niet meer over de doop gesproken, maar over waarom wij ook alle ure in gevaar zijn. Er volgen allerlei negatieve dingen die gelovigen ondergaan om wille van hun geloof. Wat voor zin heeft dat als er geen opstanding uit de dood is?

Eén van de zogenaamde verklaring zegt dat onder dopen verstaan moet worden, dat het een mens overkomt. Voor die redenering worden Schriftplaatsen aangehaald als waarin de Heere Zegt: 'Ik moet met een doop gedoopt worden...', waarbij onder lijden verstaan wordt het lijden dat Hij zou moeten ondergaan. Zo wordt het vers dan in verband gebracht met de volgende verzen.

Het maakt allemaal niet zoveel uit. Het vers blijft een puzzel, maar in de context is het duidelijk genoeg. Voor de hand ligt dat hij de doop gebruikt juist omdat het de uitbeelding is van dood en opstanding.

Hieronder nog een artikel over dit vers:

In 1 Korintiërs 15:29 spreekt Paulus over mensen die zich voor de doden laten dopen. Dit heeft altijd de vraag opgeroepen wat hij hiermee bedoelde. Een doop voor de doden is het Nieuwe Testament namelijk vreemd. Hiernaast biedt het vers veel ruimte voor interpretatie, wat volgens Thiselton heeft geleid tot meer dan veertig verschillende uitleggingen van het vers. Hiermee is het vers één van de meest ingewikkelde teksten van het Nieuwe Testament.

De tekst

In 1 Korintiërs 15:12-28 bespreekt Paulus de discussie over de vraag of er een opstanding der doden is. Hijzelf is van mening dat die er wel zal zijn en komt daarom met argumenten waarom dat zo is. In vers 29 komt hij ook met een argument, namelijk de retorische vraag waarom 'zij' zich voor de doden laten dopen: "*Wat zullen anders zij doen, die zich voor de doden laten dopen? Indien er in het geheel geen doden opgewekt worden, waarom laten zij zich nog voor hen dopen?*"

Dit vers is altijd bediscussieerd geweest en is op ten minste veertig manieren geïnterpreteerd. Ten eerste omdat de 'doop voor de doden' in het Nieuwe Testament verder

niet besproken wordt. Ten tweede omdat Paulus nooit aangaf of hij de praktijk zelf aanvaardbaar vond. Ten derde omdat het de vraag is of men het woord 'doden' letterlijk of figuurlijk moet interpreteren. Ten vierde omdat het woord *baptizo* kan worden vertaald met 'gedoopt' of met 'gewassen'. Ten vijfde omdat orthodoxe christenen door de geschiedenis heen op creatieve wijze naar interpretaties van het vers zochten, omdat zij niks konden met de letterlijke interpretatie. Die luidt namelijk dat er sprake was van een zogenaamde vicariaatsdoop, dat is een doop waarin iemand zich namens, en ten gunste van, een ander laat dopen. Zo een doop is echter nooit door mainstream kerken erkend.

Er zijn in ieder geval vijf categorieën waarin de interpretaties van de 'doop voor de doden' vallen. Namelijk (1) dat het daadwerkelijk een doop ten gunste van de doden was, (2) dat het een doop voor de dopeling zelf was, (3) dat het een begrafenisritueel betrof, (4) dat de doop een symbolisch martelaarschap was en (5) dat de doop diende ter vervanging van overleden gelovigen.

Een doop voor de doden

Er zijn ten minste drie uiteenlopende interpretaties van de doop als 'voor de doden'. Deze interpretaties zijn de meest waarschijnlijke omdat zij de grondtekst niet forceren. Volgens Joseph Smith was de doop (1) een doop die daadwerkelijk gunstig was voor de overledenen en een geaccepteerd christelijk gebruik was. Volgens een aantal commentatoren was de doop (2) een ketterse praktijk. Volgens Maria Raeder was de doop (3) een uiting van vertrouwen dat men de overleden medegelovigen na de wederopstanding weer zou ontmoeten.

De doop voor de doden als een christelijke praktijk

In 1840, tijdens een begrafenis van een lid van De (toen nog jonge) Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen (de mormoonse kerk), sprak Joseph Smith (1805-1844) voor het eerst over de doop voor de doden. Hij kondigde op basis van 1 Korintiërs 15:29 aan dat de Heer het kerkleden zou toestaan om zich te laten dopen voor hun overleden vrienden en familieleden. Tot op heden is dit nog een gebruik in de mormoonse kerk. Het schrijven van Paulus in 1 Korintiërs 15:29 wordt door de kerk dus geïnterpreteerd alsof Paulus een christelijk, geaccepteerd gebruik beschreef.

De argumenten hiervoor zijn dat niet iedereen de kans heeft gehad om zich te laten dopen. De kerk zelf ontstond pas in de 19e eeuw en zodoende had, bijvoorbeeld, iedereen daarvoor nooit de kans gehad om zich bij de, in haar ogen, herstelde gemeenschap aan te sluiten. Ook zijn er ook vandaag de dag mensen die zich bevinden in omstandigheden waardoor zij zich niet bij de kerk kunnen aansluiten. Hiernaast luidt een ander argument dat het evangelie ook aan de doden wordt verkondigd. Het is dan ook logisch dat er ook een (plaatsvervangende) doop voor de doden moet zijn.

Een argument hiertegen komt van Simon J. Kistemaker (schrijvend in 2002) en Anthony Thiselton (geboren in 1937), die stellen dat Paulus nergens schreef dat de doop noodzakelijk is om verlost te worden. Hij beschrijft het 'slechts' als een normaal, en geschikt, zichtbaar teken dat iemand één is geworden met Christus en deelneemt in zijn dood en wederopstanding. Het heeft voor de overledene dus geen nut als iemand zich namens hem of haar laat dopen, want gedoopt zijn zegt niets over verlost zijn.

Een ander argument hiertegen luidt dat de doop bij een 'doop voor doden' wordt gereduceerd tot een instrumentaal mechanisme (of in de woorden van Maria Raeder: tot een magische handeling). Er is bij de dode namens wie er gedoopt wordt namelijk geen intentie of geloof. Het zou dan puur de handeling zijn die ervoor zorgt dat de dode verlost

wordt. Dit zou vreemd zijn omdat bij de doop in het Nieuwe Testament er altijd sprake was van het ontvangen van de genade door de identificatie met Christus in zijn dood en opstanding, wat alleen door een levende gelovige kan worden gedaan, en niet door een dode (ongelovige).

De doop voor de doden als een ketterse praktijk

Alexander Wedderburn stelt dat de meest natuurlijke manier om 1 Korintiërs 15:29 te lezen is dat sommige christenen in Korinthe zich lieten dopen ten behoeve van enkele mensen die ongedoopt gestorven waren. Dit gebeurde onder de invloed van Griekse religies, waarin rituelen voor de doden vaker voorkwamen. Reginald St. John Parry (1858-1935) wijst de Marcionieten en de Cerinthiërs, twee gnostische secten, aan als invloeden en stelt dat de tekst duidelijk betekent dat er christenen waren die zich ten behoeve van ongedoopte overleden gelovigen lieten dopen. In 1 Korintiërs 15 staan echter geen aanwijzingen voor of tegen de lezingen van Wedderburn en Parry.

Johannes Chrysostomos (349-407) noemde de doop voor de doden een Marcionitische ketterij, en vindt deze geschikt is voor simpele zielen en gekken. Hij beschrijft een praktijk waarbij de dode op een bank ligt en een levende persoon onder de bank verstopt ligt. Aan de dode wordt gevraagd of hij zich wil laten dopen, waarop de levende persoon, bij gebrek aan een antwoord, namens de dode antwoordt met een 'ja' en wordt gedoopt in diens plaats. Chrysostomos beschrijft de praktijk als een spottende komedie die door de deelnemers wordt uitgespeeld.

Chrysostomos onderbouwt zijn kritiek op de doop voor de doden op basis van teksten die dreigen over de gevolgen als iemand niet gedoopt is (Joh 3:5; 6:53). Hij vraagt zich af waarom God degene zou bedreigen die niet gedoopt is wanneer iemand anders die doop na diens dood ook nog kan uitvoeren.

Een doop in het vertrouwen de doden weer te ontmoeten

Maria Raeder stelt in een artikel over de doop voor de doden dat het voor de hand ligt dat een doop ten gunste van de doden tegen Paulus' geloofsleer inging. Volgens haar wilde Paulus zeggen dat er mensen waren die zich lieten dopen (zichtbaar maakten dat zij zich bij de geloofsgemeenschap aansloten) omdat zij na de wederopstanding de gelovigen die gestorven waren weer wilden ontmoeten. Dit is volgens Thiselton coherent met de manier waarop het woord *huper* werd gebruikt in de context van het werk van Christus en de vroege verkondiging. Men denkt bij de doop aan de doden, die men weer zal ontmoeten.

Een doop voor de dopeling zelf

Er zijn ten minste zes uiteenlopende interpretaties van de 'doop voor de doden' die stellen dat het een doop voor de dopeling zelf is. Volgens Thomas van Aquino ging het namelijk om (1) een doop voor dodelijke zonden. Volgens Calvijn ging het om (2) een doop voor mensen die bijna dood waren. Volgens Chrysostomos en Erasmus ging het om (3) een doop voor het eigen, bijna dode, lichaam. Volgens Vine ging het om (4) een doop voor het eigen dode lichaam. Volgens Allo en Hays was de doop (3) een symbool voor identificatie met de doden. Volgens Murphy-O'Connor moet (5) het woord 'doden' figuurlijk gelezen worden en richtte Paulus zich op de geestelijk dode elite.

Doop voor dodelijke zonden

Thomas van Aquino (1225-1274) vertaalde de zinsnede *huper ton nekron* ('ten behoeve van de doden') als 'voor dodelijke zonden' (vgl. Joh. 5-16-18). Voor deze zonden worden de mensen dan gedoopt. Hiermee wilden zij zeggen dat het onzinnig is om je te laten dopen (je zonden af te wassen) als je niet gelooft in de wederopstanding, want dan geloof je ook niet

dat je zonden daadwerkelijk vergeven (afgewassen) zijn. Deze interpretatie doet echter geen recht aan de grondtekst en is dan ook zeer onwaarschijnlijk.

Doop op het sterfbed

Johannes Calvijn (1509-1564) doet volgens Thiselton de aanname dat 1 Korintiërs 15:29 is geschreven in de context van het sterfbed. De doden zijn dan de dopelingen zelf die het leven hebben opgegeven en zich daardoor al dood voelen. Hiermee wordt de grondtekst echter geforceerd.

Doop voor het eigen bijna dode lichaam

Johannes Chrysostomos en Desiderius Erasmus (1460's - 1536) nemen aan dat een deel van het vers verloren is gegaan en dat *ton nekron* ('de doden') verwijst naar de lichamen van de dopelingen die "bijna" dood zijn. In de patristische tijd had deze interpretatie veel aanhang, maar die verminderde omdat men niet uitlegde hoe men erop kwam dat een deel van het vers verloren gegaan is.

Doop voor het eigen dode lichaam

William Edwy Vine (1873-1949) stelde voor om de interpunctie van 1 Korintiërs 15:29 aan te passen. Hij plaatste een punt tussen de woorden *popiesousin hoi baptizomenoi* ('zullen zij die gedoopt worden doen') en *huper ton nekron* ('ten behoeve van de doden'). Hierdoor kwam er volgens Vine het volgende te staan: '*Wat zullen anders zij doen, die zich laten dopen? Het is voor dode mensen als de doden niet opstaan.*'. De dopeling zou dus niks aan zijn eigen doop hebben als hij niet uit de dood zou opstaan. Dan zou het voor zijn lijk zijn.

De verandering van de interpunctie leidt er volgens Thiselton toe dat de grammatica van de tekst wordt verdraaid. De interpretatie is dus onjuist.

Een symbolische doop

Thiselton beschrijft het voorstel van Ernest-Bernard Allo (1873-1945) en Richard Hays (geboren in 1948) om de doop voor de doden als een symbolische doop te interpreteren. Het gaat volgens hen over catechisanten die, in hun eigen doop, geïdentificeerd wilden worden met de doden in hun familie die ook christelijk waren. Het kan volgens hen zijn dat Paulus dit om pastorale redenen toestond, maar het zeker niet aanmoedigde. Het achterliggende principe is volgens Hays dat de geloofsgemeenschap op betekenisvolle wijze kan handelen namens iemand die daar niet toe in staat is, zoals dat ook bijvoorbeeld bij kinderdoop gebeurt.

De belangrijkste kritiek op dit standpunt komt van Murphy-O'Connor (1935-2013) en luidt dat Paulus nooit zou hebben toegestaan dat mensen de doop, een belangrijk sacrament, zouden gebruiken omwille van hun bijgeloof.

Doop voor de 'qua geloof dode' elite in Korinthe

Jerome Murphy-O'Connor vermoedt dat Paulus met het 'dopen voor doden' bedoelde dat er sprake was van mensen die eigenlijk niet geloofden (want zij geloofden niet in de wederopstanding) en die zodoende zelf (geestelijk) dood zijn. Het gebruik van het woord 'doden' zou een reactie zijn op mensen die Paulus 'dood' noemden omdat hij het opnam voor een inferieur soort gelovige die 'dood' is voor de wijsheid. Paulus was van mening dat de mensen die hem 'dood voor wijsheid' noemden zelf geestelijke 'doden' waren.

De aanwijzingen dat er een groep was die Paulus 'dood voor wijsheid' noemde vindt Murphy-O'Connor in het feit dat er in Korinthe een groep was die was beïnvloed door filosofisch-theologische speculatie over Wijsheid zoals de filosoof Philo deze uiteenzette.

Deze groep zag zichzelf als een geestelijke elite die de karakteristieken van 'de hemelse man' belichaamden, terwijl gewone mensen 'de aardse man' reflecteerden. Die laatste groep, waar Paulus volgens de elite ook onder viel, werd door hen 'dood' genoemd. Paulus zou volgens Murphy-O'Connor deze uitspraak willen terugkaatsen. Dit is echter een speculatie, omdat er geen duidelijke ondersteuning voor het vermoeden in 1 Korintiërs te vinden is.

Begrafenisrituelen

Hoewel de context en de grondtekst van 1 Korintiërs 15:29 geen enkele aanwijzing bieden dat Paulus hier op een begrafenisritueel doelde zijn er theologen geweest die de doop voor de doden wel zo hebben uitgelegd.

Het wassen van de doden

Volgens Thiselton forceerde Theodore Beza (1519-1605) de Griekse grammatica waardoor de betekenis van 'doop voor de doden' veranderde naar 'wassen van de doden' voordat zij begraven werden. Hoewel het balsemen en in doeken wikkelen van doden een gewoonte was in de Nieuwtestamentische tijd - zowel Lazarus als Jezus werden zo begraven - kan men met zekerheid stellen dat deze interpretatie onjuist is, omdat de tekst ervoor veranderd moet worden.

Zelfreiniging na het aanraken van een dode

Ook Johannes Cocceius (1603-1669) forceerde volgens Thiselton de Griekse grammatica. Hij interpreteerde de tekst als de wassing van de mensen die begrafenissen uitvoerden zodat zij weer rein zouden zijn (vgl. Num 19:1-19). Hoewel het normaal was dat mensen zich na het begraven van iemand wassen, kan ook hier met zekerheid gezegd worden dat de interpretatie onjuist is, omdat de tekst veranderd moet worden.

Dopen bij het graf van een dode

Maarten Luther (1483-1546) vertaalde de term *huper* ('ten behoeve van') als 'boven'. Men zou zich dus niet ten behoeve van de doden dopen, maar boven hen, dus boven hun graf. Waarom men dit zou doen is niet duidelijk. Luther meende dat het niet om een plaatsvervangende doop ging. Het zou volgens hem kunnen zijn dat het hierbij ging om het escorteren van een overledene naar het graf, waarbij de doopdienst stond als teken van de hoop op de opstanding. Er is echter in het vroege christendom geen teken dat men in het bijzonder aandacht schonk aan graven of tomben van overledenen. Hiernaast wordt het woord *huper* in het Koine Grieks nooit gebruikt zoals Luther het vertaalde (in klassiek Grieks soms wel). Dat maakt Luthers interpretatie erg onwaarschijnlijk.

Martelaarschap

John Lightfoot (1602-1675) interpreteerde volgens Thiselton het Griekse *ton nekron* ('de doden') als 'de martelaars' en interpreteerde de doop op metaforische wijze als de doop van het martelaarschap. Dit past bij het volgende vers, waarin Paulus de vraag stelt waarom hij zichzelf constant in gevaar brengt voor het verkondigen van het evangelie, maar het rekt de betekenis van de woorden *ton nekron* te ver uit.

Vervanging van overleden gedoopten

Er zijn twee theorieën die aannemen dat de gedoopte een overleden gedoopte verving. Volgens Olshausen waren dit de overleden gelovigen, volgens Edwards de gedode martelaars.

Vervanging van overleden gelovigen

Hermann Olshausen schreef in 1840 een commentaar op 1 Korintiërs 15:29 waarin hij de grondtekst *hoi baptizomenoi huper ton nekron* ('zij die gedoopt worden ten behoeve van de

doden') vertaalt als 'die worden gedoopt om de doden te vervangen'. Er moest volgens hem een bepaald aantal gedoopte gelovigen zijn, als door het overlijden van gelovigen dit aantal niet behaald werd, moesten er nieuwe mensen gedoopt worden.

Het woord *huper* wordt door Olshausen vertaald op een manier die zeer onwaarschijnlijk is. Mocht Olshausen echter gelijk hebben met zijn vertaling dan is zijn interpretatie volgens Thiselton wel passend bij het eschatologische drama dat wordt geschetst in 1 Korintiërs 15:22-28.

Vervanging van martelaars

John Edwards schreef in 1692 een commentaar waarin hij stelt dat 1 Korintiërs 15:29 verwijst naar mensen die zich laten dopen omdat zij het vertrouwen en moed van martelaars hebben gezien die hun leven gaven voor hun geloof. Dit vertrouwen en moed overtuigde hen van de waarheid van het christelijk geloof. Dit is vergelijkbaar met de manier waarop Paulus, toen nog Saulus geheten, getuige was van het martelaarschap van Stefanus (Hand. 7:54-60). De vraag die de interpretatie oproept is echter waarom Paulus schreef dat zij zich lieten dopen in plaats van dat zij tot geloof kwamen. Dat laatste zou namelijk logischer zijn. Ook is het de vraag of er al veel martelaars waren toen Paulus de brief schreef.

Welke interpretatie is correct?

Ondanks de grote hoeveelheid interpretaties van 1 Korintiërs 15:29 zijn er maar weinig interpretaties die geloofwaardig zijn. Dit zijn de interpretaties van Joseph Smith, Alexander Wedderburn, Maria Raeder. Zij laten de tekst namelijk intact en vertalen het op een geloofwaardige manier. Deze drie interpretaties (als geaccepteerd gebruik, als ketters gebruik en als uiting van vertrouwen dat men de overleden gelovigen zal ontmoeten) lopen echter sterk uiteen. De interpretaties van Wedderburn en Raeder lijken overtuigender omdat als de doop gunstig zou zijn voor de overledenen dit elders in het Nieuwe Testament naar voren had moeten komen, wat niet het geval is. (Overgenomen van 'mens-en-samenleving.infonu.nl)

30 Waarom zijn ook wij alle ure in gevaar?

31 Ik sterf alle dagen, *hetwelk ik betuig* bij onzen roem, die ik heb in Christus Jezus, onzen Heere.

32 Zo ik, naar den mens, tegen de beesten gevochten heb te Efeze, wat nuttigheid is het mij, indien de doden niet opgewekt worden? Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij.

Ik sterf alle dagen = Paulus keek alle dagen de dood in de ogen. Hij was z'n leven niet zeker. Dat gold niet alleen voor hem, maar ook voor de Korinthiërs. Daar was ook christenvervolging. Gelovigen werden toen al vervolgd en dat zou eeuwen zo blijven.

Wat Paulus aan lijden ondergaat, is zijn roem. Dat wil zeggen dat hij daar later loon voor zal ontvangen. Dat is ook de strekking van deze verzen.

De opstanding is noodzakelijk om recht te doen, zowel aan de positieve als aan de negatieve kant. Het is noodzakelijk om vergelding te doen voor de misdaden (ongeloof), maar het is ook noodzakelijk om loon te geven aan

diegenen die de Heer gediend hebben (geloof). Zo wordt het ook in het Oude Testament beschreven. Er zijn in het Oude Testament niet veel Schriftplaatsen die letterlijk spreken over opstanding uit de dood, maar als ernaar verwezen wordt, dan gebeurt dat als iets vanzelfsprekends, omdat God nu eenmaal een rechtvaardig God is. Iedereen weet dat er in deze wereld geen rechtvaardigheid is. Mensen sterven, terwijl ze wat beters verdiend hadden, maar nooit ontvangen hebben. Aan de andere kant sterven er mensen die daarmee een rechtvaardig oordeel ontlopen. Ze knijpen er tussenuit en laten hun schulden achter, letterlijk of overdrachtelijk. De Bijbel zegt dan dat het zo niet zal gaan. Er komt een moment van afrekening en de dood red je daar niet van. De gedachte dat er straks niets meer is na de dood, helpt natuurlijk enorm bij het plegen van misdaden. De afrekening komt dan immers toch niet. Die mensen hopen dat met de dood alles uit is. Niettemin, de Bijbel zegt dat God een rechtvaardig God is en dat er afrekening komt. De Bijbel zegt dat in verband met dat het er hier naar uitziet dat het de goddelozen voorspoedig gaat en de gelovigen in dit leven meer tegenzit. Zo gaat het hier inderdaad vaak ook, maar dat is niet het eind van het verhaal. Er volgt opstanding, een terugkeer uit de dood, opdat men alsnog vergelding zou ontvangen, hetzij goed, hetzij kwaad. Daar zinspeelt Paulus hier op. Als je gelooft in een rechtvaardig God en dat Hij kan levend maken en kan roepen de dingen die niet zijn alsof zij waren, dan maakt dat het lijden van de gelovige niet zinloos, integendeel. Zo eindigt dit hoofdstuk ook. Nou ja, het eindigt met een verwijzing naar de opname van de Gemeente. Dan staat er...

58 Zo dan, mijn geliefde broeders! zijt standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere.

Dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere wil niet zeggen dat die arbeid nu in dit leven resultaat zou hebben, maar het gaat erom dat het resultaat daarvan gezien wordt en dat wij daar in de toekomst loon voor zullen ontvangen, straks in de opstanding, ter gelegenheid van de opname van de Gemeente. De overige gelovigen zullen daarvoor beloond worden op de Jongste dag.

De negatieve kant van dit vers is dat het op z'n minst suggereert en misschien wel impliceert, dat onze arbeid hier tamelijk ijdel is. Als het in dit leven om persoonlijke resultaten gaat, dan is het ijdel, want het idee dat we hier loon zouden ontvangen voor onze dienst aan de Heer is volstrekt on-Bijbels. De Heer zou ons van alles geven, maar dat is geen loon. De Heer zou ons alles geven wat nodig is, om als kind van God Hem te dienen. Dat is echter geen loon, maar zoiets als teerkost. Het stelt je in staat om je werk te doen. Loon komt hierna pas en daar gaat het hier ook over. Zolang wij in een vergankelijk lichaam zijn zullen wij dat loon niet ontvangen en zullen wij die erfenis niet

ontvangen. Zolang wij sterfelijk zijn, erven wij niet. Daarom moet het sterfelijke afgelegd worden en moet het vergankelijke onverderfelijkheid hebben aangedaan, opdat wij zouden kunnen erven. Dat is de strekking van vers 50 – 57. Daarom, vanwege dat loon, zouden we standvastig zijn en onbewegelijk en altijd overvloedig in het werk des Heeren. We zullen daarvoor beloond worden. Onze erfenis wordt voor ons bewaard in de hemel.

Dat hangt allemaal samen met het grondbeginsel van heel deze gedachte, dat aangezien God een rechtvaardig God is, er dus opstanding uit de dood moet zijn, al was het maar om alsnog voor de Rechter te verschijnen. Dat is precies wat in Openb. 20 beschreven staat in verband met de jongste dag. Het is te hopen dat je dit als een positieve gedachte ervaart. De Bijbel zegt het namelijk ook negatief, namelijk dat het vreselijk is te vallen in de handen van de levende God, want onze God is een verterend vuur. Dit wordt nota bene gezegd tot gelovigen. Het is toch behoorlijk schrikbaar als er staat dat onze werken in het vuur beproefd zullen worden. Hout, hooi en stro zullen verbranden. Als je in je leven niets anders geproduceerd hebt dan hout, hooi en stro, dan ziet het er niet zo best uit. We worden daarvoor geregeld zwaar gewaarschuwd.

31 Ik sterf alle dagen, *hetwelk ik betuig* bij onzen roem, die ik heb in Christus Jezus, onzen Heere.

Dat is hem tot roem, want hij zal daar in de dag van Christus voor beloond worden.

32 Zo ik, naar den mens, tegen de beesten gevochten heb te Efeze, wat nuttigheid is het mij, indien de doden niet opgewekt worden? Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij.

Als er geen opstanding der doden is, laten we dan maar eten, drinken en vrolijk zijn, want het heeft dan toch allemaal geen nut. Geniet er dan maar lekker van, nu het nog kan.

Ook dit is een omstreden vers.

Heeft Paulus in Efeze tegen de beesten gevochten? Ja, want dat staat hier. Maar wat betekent dan: naar de mens, in dit verband? Kun je op een andere manier naar de mens tegen de beesten vechten? Verder vinden we in de Bijbel niet terug dat hij tegen de beesten gevochten heeft. Sterker nog, het is zeer onwaarschijnlijk. In theorie kan het zijn dat het gebeurd is, maar het moet dan in de dagen van Handelingen gebeurd zijn, want in Hand. 19 neemt Paulus afscheid in Efeze en zegt daarbij dat ze zijn aangezicht niet meer zullen zien. In Handelingen kom je het echter niet tegen. Het kan natuurlijk zijn dat het toch gebeurd is, maar dat het buiten het verslag valt. Geschiedschrijving is

immers altijd incompleet. Niettemin is het zeer onwaarschijnlijk dat Paulus in Efeze tegen de beesten gevochten heeft.

Gelovigen werden dan in de arena losgelaten, al of niet bewapend, samen met de wilde dieren. Er bestond een mogelijkheid, dat als ze die dieren versloegen, dat ze werden vrijgelaten. De kans daarop was natuurlijk zeer gering. Die dingen zijn zeer zeker wel gebeurd, maar het hele punt is dat een dergelijke handelwijze nooit van toepassing kon zijn op een Romeins staatsburger. Het is dus zeer onwaarschijnlijk dat Paulus tegen de beesten gevochten heeft.

Wat er dan overblijft is dat dit een uitdrukking is. Hij heeft tegen de beesten gevochten. Sommige mensen zien leeuwen en beren op de weg.

Wat betekent 'naar de mens'? Kan dat niet betekenen dat Paulus bedoelt dat het bij wijze van spreken is, zoals mensen dat zeggen?. Die beesten waren geen beesten, maar mensen. Je moet taal natuurlijk ook willen begrijpen. Bovendien, menselijke overheden worden in de Bijbel in ieder geval al sinds Daniël als beesten of dieren beschreven. In Openb. heten zij beesten. Dan gaat het om verscheurende machten. Het lijkt erop dat deze uitdrukking gewoon overdrachtelijk bedoeld is. In Efeze stond de hele stad op z'n kop. Dat was niet best daar en dus stond hij bij wijze van spreken daar tegenover de beesten. Lees die geschiedenis maar na.

Zo ik naar de mens tegen de beesten gevochten heb te Efeze. Het waren niet letterlijk beesten, maar misschien waren die mensen daar in Efeze nog wel erger. Hij heeft het daar in ieder geval zwaar voor de kiezen gehad.

Wat nuttigheid levert hem dit op als er geen opstanding der doden is? Hij was z'n leven niet zeker in Efeze. In de meeste andere plaatsen trouwens ook niet. Waarom zou hij z'n leven riskeren als de doden niet opgewekt worden? Als dat zo was, dan kun je beter eten en drinken, want morgen sterven wij, een uitspraak ontleend aan Jes. 22: 13. Daar wordt de verwoesting van Jeruzalem aangekondigd, maar niemand gelooft het en niemand houdt er rekening mee. Ze gaan gewoon door met hun leventje. Als er dus geen opstanding is en dus ook geen eeuwig oordeel, dan is dit het beste advies wat je een mens kunt geven. De uitdrukking betekent natuurlijk dat je vrolijk door het leven zou gaan. Je bent hier maar kort. Je weet niet hoe lang nog. Dus waarom zou je hogere doelen zoeken? Die zijn er niet. Bovendien, je verdient er ook niets aan. Ook die mensen die denken dat ze hier moeten lijden voor een betere wereld voor hun kinderen, hopen dat ze een wereld kunnen creëren waarin hun kinderen kunnen eten en drinken en plezier maken. Dat schiet dus ook niet op. Het blijft dezelfde gedachte. De enige oplossing voor dit soort problematiek is dat er wel degelijk opstanding is, en dat er wel degelijk oordeel is. God roept de doden terug, want Hij heeft nog een appeltje met ze te schillen. Er volgt nog een afrekening. Zo staat het in de Hebreeënbrieff,

vertaald met: met Wie wij van doen hebben. Maar er staat: met Wie nog afgerekend moet worden. Voor de rest kun je over dit soort dingen filosoferen wat je wil, maar Paulus zegt gewoon:

33 Dwaalt niet, kwade nabesprekingen bederven goede zeden.

Dit soort communicatie dient tot niets. Die halen alleen maar de moraal naar beneden. In dit verband zeker, want waar wij overtuigd zijn van de opstanding der doden en het eeuwig oordeel, daar zal dat onze levens en dus onze goede zeden bepalen en bevorderen.

Deze uitdrukking komt van Menander. Dat is een Griekse humoristische dichter, die veel komedies heeft geschreven. Paulus citeert hem letterlijk. Discussie over fundamentele dingen, of die wel zo zijn, heeft uitwerking op onze levens, op onze mores en daarmee op onze samenleving. In de jaren 60 moesten er allemaal heilige huisjes omver geschopt worden en taboes doorbroken. De goede zeden zijn sinds die tijd dan ook ver te zoeken. Alle normen en waarden zijn verdwenen, alle zekerheid is weg. We leven in een onzekere wereld, waarin iedereen kan doen wat hij wil. Dat is het resultaat daarvan. Niet doen dus.

Goede zeden wordt altijd om zeep geholpen door praten. Als het gebeurt, gebeurt het altijd eerst door mensen die ideeën hebben, theorieën ontwikkelen, ze uitwisselen en erover discussiëren. Dat heeft in het algemeen een slechte uitwerking op het gewone leven van de mens. Bovendien, binnen het Bijbelse kader waarin Paulus deze uitspraak plaatst, is dit nog veel sterker het geval. Je kunt wel ideeën ontwikkelen over dat er misschien wel helemaal geen lichamelijke opstanding is, maar daarmee raak je dus je toekomstverwachting kwijt. Dan ben je de hoop kwijt waarin wij zijn zalig geworden. Wij zijn immers in hope zalig geworden en die verwachten wij met lijdzaamheid. Je raakt die dingen dan kwijt. Soms gebeurt dat langzaam, maar soms ook van het ene moment op het andere.

Er is geen enkele reden om deze dingen ter discussie te stellen. Wij zijn onderweg naar het loon, naar de afrekening en dus naar de opstanding uit de dood. De bedoeling is dat wij deel hebben aan de opstanding der rechtvaardigheid en niet aan de opstanding ter verdoemenis.

Dwaalt niet!

Paulus komt eigenlijk terug op vers 12: Indien nu Christus gepredikt wordt, dat Hij uit de doden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u, dat er geen opstanding der doden is?

Dat is een dwaling en als je dwaalt ben je de weg kwijt en als je de weg kwijt bent, dan heb je het druk, maar komt nergens.. Men zou juist wakker moeten zijn.

34 Waakt op rechtvaardiglijk, en zondigt niet. Want sommigen hebben de kennis van God niet. Ik zeg het u tot schaamte.

Zondigen is een redelijk synoniem voor dwalen. Zondigen is missen. Dan ben je wat kwijt. Als je dwaalt ben je ook wat kwijt, namelijk de weg. Je bent van het rechte pad geraakt. Dat is bepalend voor heel het leven.

Waakt op rechtvaardiglijk. Ben je wel eens rechtvaardig wakker geworden? Het betekent dat de Korinthiërs slapen. Slapen betekent in het algemeen dat je niet weet wat er in de wereld omgaat. Je bent er wel in, maar je bent je er niet van bewust. Uiteindelijk is slapen een beeld van de dood, maar dan alleen in verband met de opstanding. Dat wil zeggen dat men slaapt, maar na verloop van tijd wel weer wakker zal worden. In ieder geval ben je een tijdje afwezig. Sommige mensen zijn nogal afwezig, niet omdat ze dood zijn, maar omdat ze op één of andere wijze slapen en zich er niet van bewust zijn wat er werkelijk gebeurt. Als kinderen Gods zouden wij echter niet slapen, want wij worden geacht kinderen des daags en des lichts te zijn. Gij die slaapt, staat op uit de doden en Christus zal over u lichten (Efe. 5: 14). Gij zijt allen kinderen des lichts, en kinderen des daags; wij zijn niets des nachts, noch der duisternis (1 Thess. 5: 5). Wij zouden waken.

Als je dwaalt, dan raak je de waarheid kwijt. Dan raak je licht kwijt en sukkel in slaap en weet je niet meer wat er werkelijk gebeurt.

Als je verwacht dat hier in de wereld ooit een keer de antichrist komt en dat hij het oude Romeinse Rijk zal herstellen, met name hier in Europa, dan kijk je heel Europa af naar wat er allemaal voor ellende gebeurt en gaat mensen verdenken de antichrist te zijn. Dan heb je niet in de gaten dat er al een antichristelijk rijk gebouwd wordt in het Midden-Oosten. Dat is misschien niet zo dramatisch, maar het is ook maar een voorbeeld. Je kijkt de verkeerde kant op en achter je rug om gebeurt precies wat de Bijbel gezegd heeft wat er gebeuren zou, maar je hebt het niet in de gaten, want je verwachtte het ergens anders.

Er is ons eeuwenlang wijs gemaakt dat je de duivel vooral gevonden moet worden in het amusement van de wereld, in het vermaak. Daarom is het christenen verboden zich te amuseren. Men leze de boeken van John Bunyan. Daarin staat dat je de duivel bijvoorbeeld op de kermis vindt en in de danszalen. De duivel vind je overal, maar het is het minst erg is als je hem in het amusement vindt, want daar kan hij je het minste kwaad doen. Dat weet iedereen, want amusement hoef je niet serieus te nemen, hoe serieus het dan

soms ook uitpakt. Erger is als je de duivel tegenkomt in christelijke kring, omdat hij zich met de Bijbel bemoeit. Hij is een religieuze figuur die zich met religie bezighoudt en met de vorming van een godsbeeld. Maar daar kijkt men niet naar, omdat men het veel te druk heeft het bang zijn voor de danszalen en de kermis. Men zoekt de duivel op de verkeerde plek en blijft daarvan weg, maar de duivel kom je juist tegen in de theologie en vooral in de christelijke religie. Daar valt voor hem de meeste winst te behalen, dan wel markt te veroveren. En dus vind je hem ook in de filosofie. Hij is actief en zodra je Bijbelse waarheid loslaat en gaat zitten discussiëren over allerlei onderwerpen, dan loop je groot risico. Dat bederft in ieder geval de goede zeden.

Er zijn ook mensen die denken dat alle mensen vanzelf wel zalig worden en dat het allemaal wel gaat zoals God het bedoeld heeft. Het kan allemaal helemaal niet verkeerd gaan. Dat heeft hun goede zeden meteen bedorven. Die mensen hebben niets meer om voor te strijden. Ze staan nergens meer voor. Ze hoeven ook niet meer zo nodig. Waarom ook? Het komt toch zoals God het tevoren gepland heeft. Daarmee staan ze eigenlijk op hetzelfde niveau als het calvinisme. Het komt zoals God het gepland heeft. Ze geloven niet meer in toeval, want ze hebben uitgevonden dat alles gebeurt zoals God het van tevoren bepaald heeft. Daarmee zijn ze meteen onbekwaam tot enig goed werk. Daar zien ze de noodzaak ook niet van in. Het maakt immers allemaal toch niets uit. Het klinkt allemaal zo mooi en allemaal zo vroom, maar het is alleen niet waar.

Dwaalt dus niet!

Kwade samensprekingen verderven de goede zeden. Dat heeft z'n uitwerking op je levenswandel. Dat is hier ook zeker in Korinthe het geval. Waak op rechtvaardigheid. Wordt wakker! Rechtvaardig = vaardig voor het recht. Wat is het recht? Dat wat geschreven staat. Wet is dat wat geschreven staat. Het recht is het Woord van God. Hij houdt Zich aan Zijn Woord en is dus inderdaad rechtvaardig. Onze zaligheid is rechtvaardig, want het komt voort uit dat God geloof rekent tot gerechtigheid. Naar Bijbelse formulering staat dat in de wet. God houdt Zich daaraan. Wij zijn rechtvaardig als wij ons houden aan het Woord van God. Dat is recht, niet alleen in de zin van juridisch recht, maar ook in de zin van juist. Dat is nuttig voor de goede zeden.

Goede zeden hebben te maken met bepaalde beginselen, met normen en waarden. Maar normen en waarden bestaan niet. Daarom moet de mens ze uitvinden. Daarna schaft hij ze ook weer af en vervangt ze voor andere. Dat heet het afbreken van heilige huisjes en het doorbreken van taboes. Dat is de afgelopen decennia in het westen een flinke hype geweest. Het is ook prima gelukt, zodat we nu geen normen en waarden meer hebben. Die moeten

opnieuw worden uitgevonden. Wij als gelovigen echter worden geacht die niet uit te vinden, want wij hebben normen en waarden in het Woord van God. Niet dat ze daarin staan, maar dat is het Woord van God. Dat Woord is het enig waardevolle dat er is, omdat het blijft en bovendien onveranderlijk is. Daar leven wij uit. Dat Woord is bepalend voor ons leven. Als je dat afbreekt, ter discussie stelt, dan ben je dus bezig normen en waarden af te schaffen, dan wel heilige huisjes af te breken, dan wel taboes te doorbreken. Het logische gevolg daarvan is dat je de goede zeden bederft. Maar een klein beetje moet toch kunnen. Natuurlijk, maar dan duurt het gewoon wat langer. Misschien een paar generaties. Dan hebben we ze ook allemaal afgebroken. Zo gaat dat. Je bent principieel of je bent het niet. Je moet daar niet aankomen, het is het Woord van God. Die normen veranderen niet. Wordt wakker dus, rechtvaardiglijk. En hou je aan het Woord van God. En zondigt niet.

34 Waakt op rechtvaardiglijk, en zondigt niet. Want sommigen hebben de kennis van God niet. Ik zeg het u tot schaamte.

Als er niets bij staat, dan is zondigen het loslaten van het Woord van God, want dat is ongeloof en ongeloof is zonde. Er is maar één zonde waardoor de mens verloren gaat, namelijk de zonde van ongeloof. Het kan hier maar over één zonde gaan, namelijk die van ongeloof, die van het loslaten van het Woord van God, Dat ons uitgebreid leert over de opstanding der doden in het algemeen en de opstanding van Christus in het bijzonder, zoals ook in het voorgaande deel van dit hoofdstuk besproken werd.

Hoezo niet zondigen? Nou, de kennis van God loslaten, of niet willen accepteren. Daarmee is het begrip rechtvaardiglijk verklaard, want rechtvaardigheid komt voort uit het kennen en deel hebben aan het Woord van God. Onrechtvaardigheid is het Woord van God afwijzen. Paulus zegt het tot schaamte.

Vers 33 en 34 sluiten aan bij vers 12 en ronden dit gedeelte feitelijk af. Het dwalen gaat in dit verband natuurlijk over het niet geloven in de lichamelijke opstanding. Het zondigen en de kennis van God loslaten gaat eveneens daarover. Men zou zich inderdaad moeten schamen voor zoveel onbenul. We hebben het er al over gehad, ze geloofden waarschijnlijk wel in een opstanding, maar niet letterlijk. Paulus zegt dat het over een letterlijke opstanding gaat. Daar is de eeuwen door ook altijd discussie over geweest, ondanks dat we dit hoofdstuk in de Bijbel hebben. Vanwege die discussies staat er in één van de geloofsbelijdenissen ook dat we geloven in de wederopstanding des vlees. Dat is een letterlijke opstanding. Dat wordt in

het volgende gedeelte ook geïllustreerd. Paulus voort z'n eigen discussie. Hij kent z'n pappenheimers.

35 Maar, zal iemand zeggen: Hoe zullen de doden opgewekt worden, en met een hoedanig lichaam zullen zij komen?

Met wat voor lichaam zullen zij opgewekt worden? Hoe ziet dat er dan uit? Het antwoord is niet dat Paulus dit een goede vraag vindt. Hij zegt...

36 Gij dwaas, hetgeen gij zaait, wordt niet levend, tenzij dat het gestorven is;

De aardigheid is dat wij wellicht een systematisch en technisch antwoord zouden verwachten, van hoe die opstanding in z'n werk gaat, causaal, een kwestie van oorzaak en gevolg, maar nee, in plaats daarvan krijgen we analogieën.

Wij hebben die manier van denken en redeneren afgeleerd en kunnen alleen maar causaal denken. Daarbuiten zien we geen verbanden meer. In de Bijbel echter en in de oudheid en in grote delen van de wereld is de wijze van redeneren die nu volgt volstrekt legitiem en ook inderdaad volstrekt logisch. Het is alleen niet causaal. Er wordt niet langs die rechte lijn doorgedacht, maar er wordt overgesprongen naar een parallel langs een andere lijn. Aan de hand van die andere lijn wordt het uitgelegd. Het vervelende is dat we altijd geneigd zijn te denken dat als het niet causaal is, het symboliek is. Is het letterlijk? Nee? Dan is het overdrachtelijk. Alsof er niet op een heleboel verschillende manieren sprake kan zijn van overdrachtelijkheid. God heeft voortijds veelmaal en op velerlei wijze tot de vaders gesproken door de profeten (Hebr. 1: 1). Eén van die wijzen is letterlijke taal. Een andere is overdrachtelijke taal. Meer zijn er niet, of wel? Is het letterlijk, of is het beeldspraak? Het brood dat wij eten is dat niet een gemeenschap met het lichaam van Christus? Is dat letterlijk of overdrachtelijk? Hier hebben ze dus al eeuwen ruzie over in het christendom. Zoiets simpels. Men is het gewoon kwijt. Het gaat nog niet eens over iets specifiek Bijbels; het gaat over de wijze van denken, over de wijze van redeneren. Paulus gaat niet in op de kwestie van dat lichaam, hoe die uit de opstanding tevoorschijn komt en hoe dat dan gebeurt enzovoort. Hij zegt:

36 Gij dwaas, hetgeen gij zaait, wordt niet levend, tenzij dat het gestorven is;

Hij heeft het nu niet meer over mensen, maar geeft een voorbeeld uit de natuur, in het bijzonder ontleend aan een graankorrel.

37 En hetgeen gij zaait, *daarvan* zaait gij het lichaam niet, dat worden zal, maar een bloot graan, naar het voorvalt, van tarwe, of van enig der andere *granen*.

38 Maar God geeft hetzelfde een lichaam, gelijk Hij wil, en aan een iegelijk zaad zijn eigen lichaam.

Dit is niet maar zo een voorbeeld uit de natuur. De graankorrel wordt gezaaid en sterft. Dat moet ook, want anders ontkiemt hij niet. Als hij ontkiemt, dan komt daar een halm uit voort, met een heleboel graankorrels daaraan. Wat gezaaid wordt sterft en dan komt het leven van die graankorrel op. Dat leven drukt zich uit in wat letterlijk nogal opstaat. Is dat hetzelfde? Nee, het is niet hetzelfde, maar wat opkomt, komt voort uit wat gezaaid werd en als het opkomt is wat gezaaid werd niet meer aanwezig. Dan is het omgezet; dan is het verslonden tot overwinning (vers 54). Dat wat gestorven is, is als het ware verslonden door wat opkomt.

Dat is maar niet een beeld uit de natuur, maar uit de schepping. God geeft daaraan een lichaam gelijk Hij wil. De hele schepping geeft uitdrukking aan hogere, aan onzienlijke waarheden. Alles is symboliek. Het is bovendien een goede christelijke traditie te geloven dat God Zich heeft geopenbaard in de Schriftuur en in de creatuur. Dat wil zeggen in de Bijbel en in de schepping. De mens kan of had God kunnen kennen uit de schepping, want Zijn onzienlijke dingen worden sinds het begin der schepping uit de zienlijke schepselen verstaan en doorzien, beide Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid, opdat zij niet te verontschuldigen zijn (Rom. 1: 20). Je kunt uit de natuur heel wat leren over Wie God is en wat Hij doet. Of dat nu symboliek is of analogieën zijn, maakt niet uit, het is volkomen Bijbels. We zouden naar de natuur kijken en daar het één en ander uit leren.

Hetgeen gij zaait, wordt niet levend tenzij het gestorven is en hetgeen gij zaait, daarvan zaait gij het lichaam niet dat worden zal. Diezelfde graankorrel komt niet op, maar iets anders. God geeft hetzelfde een lichaam, gelijk Hij wil en aan een ieder zaad zijn eigen lichaam. Als je gerst zaait, dan komt er geen tarwe op. Ieder z'n eigen lichaam. Het was gerst en het blijft gerst. Dat wat je zaait is niet hetzelfde wat daarna opkomt en toch in hoge mate weer wel. Wat gezaaid wordt verdwijnt en wat opkomt komt overeen met en is naar analogie van wat gezaaid werd.

In Joh. 12 hanteert de Heere Jezus hetzelfde beeld.

Joh. 12: 23 Maar Jezus antwoordde hun, zeggende: De ure is gekomen, dat de Zoon des mensen zal verheerlijkt worden.

- 24 Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u: Indien het tarwegraan in de aarde niet valt, en sterft, zo blijft hetzelfde alleen; maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort.

De Heer spreekt hier over Zichzelf. Hij doet dat wat afstandelijk, want Hij spreekt over de Zoon des mensen. Dat is de titel die Hij droeg, een Messiaanse titel overigens. De Zoon des mensen zou moeten sterven om vrucht voort te kunnen brengen, om productief te kunnen zijn, om enig resultaat van Zijn leven te kunnen hebben. Daarvoor zou Hij eerst moeten sterven en weer opstaan. De woordkeus is rechtstreeks ontleend aan de natuur.

Als het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, dan blijft het gewoon die ene korrel. Maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort. Dit beeld van het tarwegraan is dus in de eerste plaats van toepassing op de Heere Jezus Zelf. Hij is dat tarwegraan, maar het is de toepassing van een algemeen principe op de Zoon des mensen. Alles in deze wereld gaat voorbij. De mens is nu eenmaal een sterfelijk wezen. Hij zal vrucht moeten dragen, maar daarvoor zal hij moeten opstaan uit de doden en dat gaat ook inderdaad gebeuren.

Bij de gelijkenis van het onkruid is sprake van tarwegraan dat gezaaid wordt, maar de vijand zaait onkruid. Beide komen op en groeien op. In de toekomst, in de voleinding der eeuw, zullen beide van elkaar gescheiden worden. Dat komt overeen met de opstanding der rechtvaardigen en de opstanding der goddelozen.

Het graan wordt dus gezaaid en verdwijnt in de dood. Daarna komt het op en dat wat opkomt, komt rechtstreeks voort uit dat wat gezaaid werd. Dan volgen er weer allemaal 'wat als' vragen. Wat nu als een mens helemaal niet begraven wordt, maar helemaal vermalen is geworden, of gecremeerd, of opgegeten door een haai? Je kunt het zo moeilijk maken als je wilt, maar de gewone regel is dat als er sprake is van opstanding, zoals hier in 1 Kor. 15 beschreven, dan is daarna het graf leeg. Dat weten wij zeker, omdat het graf van de Heere Jezus leeg was. De boodschap was zelfs: 'Hij is hier niet; Hij is opgestaan'. De boodschap was niet: 'Hier ligt Zijn stoffelijk overschot', maar 'Hij is opgestaan'.

In de opstanding is het verhaal niet: 'Wat hier ligt is Zijn lijk, maar Hij is hier niet, want Hij is ergens anders opnieuw begonnen'. Dat is boeddhistisch: hij is hier begraven, maar is daar gereïncarneerd'. Dat is geen opstanding. Het gaat ook niet zo zoals eerder gememoreerd over Nico ter Linden, dat het bij de opstanding gaat over iemand die voortleeft in onze harten en onze gedachten. Zo praten mensen tegenwoordig ook over de dierbaren die overleden zijn:

‘Moeder is nog altijd bij ons’. Sommigen houden zelfs de kamer nog netjes, want hij of zij kan zo terugkomen. Dat is gewoon het niet erkennen wat de dood voor een ding is. Opstanding is het tegenovergestelde.

Volgens de Bijbel gaan de graven open. Men haalt dan Ezech. 37: 12 aan, waar staat: Ik zal u uit uw graven doen opkomen, o Mijn volk!, Dat gaat niet over de opstanding, maar over graven in overdrachtelijke zin. Israël wordt geacht gestorven te zijn en begraven onder de volkeren, maar zal in de toekomst daaruit terug verzameld worden. De analogie wordt consequent doorgevoerd en dus staat er dat God hen uit hun graven zal doen opkomen.

Anderen zeggen: ‘Je denkt toch niet dat de Heer die lichamen nodig heeft?’. Nee, dat heeft Hij ook niet, maar Hij gebruikt ze wel, want dat leert de Bijbel ons. Ook in de uiterste consequentie, als God een nieuwe schepping maakt, dan is de oude er niet meer. Die nieuwe schepping is dan niet ergens anders, met achterlating van de oude. Nee, de oude aarde is dan niet meer. Er is geen plaats meer voor gevonden. Die is nergens meer. Hij is verslonden tot overwinning en omgezet in een nieuwe. Het lichaam van de Heere Jezus werd niet vervangen, in die zin dat het ene verdween en het andere verscheen, maar het gestorven lichaam vind je terug in het opgewekte lichaam. Er zijn Schriftplaatsen waarin staat dat de discipelen Hem niet herkenden, hoewel er soms bij staat dat God dit zo geregeld had, maar bij andere gelegenheden herkennen ze Hem wel, maar willen niet geloven dat Hij het is. Dan moeten ze Zijn littekens in Zijn handen voelen en in Zijn zij. Die zijn er niet opgeschilderd, maar echt. Het moet in ieder geval duidelijk zijn dat de opgestane herkenbaar is als degene die overleden was.

In Hand. 1 wordt uitdrukkelijk gesproken over de discipelen als getuigen van de opstanding van Christus. Dit betekent niet alleen dat ze over Hem spraken, maar ook dat ze Hem gekend hadden voor Hij stierf en dat ze Hem herkend hebben in Zijn opstanding. Daarom spreken ze erover. Dat is wat getuigen is. Maar goed, dat is eerder in dit hoofdstuk al uitgebreid aan de orde geweest. Het graf was leeg; Jezus was opgewekt en het gaat om een lichamelijke opstanding. Is dat nog hetzelfde lichaam? Ja, het is nog datzelfde lichaam. Is dat lichaam nog hetzelfde? Nee, het is niet meer hetzelfde lichaam. Het is veranderd, maar in wezen is het hetzelfde lichaam. Dat lichaam is nu verheerlijkt, omkleed, bekleed, overkleed. Het oude wordt geacht afgelegd te zijn. De oude schepping wordt geacht een kleed te zijn en wat het graf ingaat wordt ook als kleed beschouwd, een stoffelijk omhulsel.

Het wezen van de mens is fysiek niet te vatten. Een mens is in hoge mate abstract. De mens is wat hij denkt en wat hij zich herinnert. De vraag is nog altijd of de dingen die wij denken en ons herinneren in dit lichaam vastliggen.

Men weet nog steeds niet precies hoe dat zit. Wel dat hersenbeschadigingen storingen opleveren. Zelfs als men zou kunnen aanwijzen waar het geheugen zit, is het nog maar zeer de vraag of het werkelijk een dingetje is waarin onze memorie in is vastgelegd, als een laatje waar je dingen inlegt. In ons leven nemen we een heleboel dingen op die we eigenlijk helemaal niet willen opnemen. Het komt ons leven binnen en je moet het een plaats geven. Als je gaat nadenken, dan komen er een heleboel dingen boven die je het liefst was vergeten. En toch, je kunt het niet vergeten, omdat die dingen bepalend zijn geweest voor je leven. Dat geldt ook voor de goede dingen. De ellende is dat het één la is. Als je die opentrekt en je bent een goed mens, dan komt het goede er eerst uit en als je een slecht mens bent, dan komt het slechte er eerst uit. De vraag is of al die herinneringen werkelijk in dat laatje liggen, of dat het een soort interface is, een zend- en ontvangstinstallatie.

De ontwikkeling van de computer gaat die kant op, dat je de data niet meer op de harde schijf vastlegt, maar dat alles via het kabeltje, via de ether, ergens ver weg op een server gezet wordt. Als je het weer nodig hebt, dan komt het via de interface of de modem weer naar binnen. Hoe is dat met je eigen herinneringen? Zitten die in jezelf of ben je ergens draadloos mee verbonden? En als het een draadloze verbinding is, hoe veilig is die dan? En hoe weet je zeker dat de herinnering die via de draadloze verbinding bij je binnen komt een herinnering van jezelf was en niet van iemand anders z'n domein afkomt? We hebben het nu over reïncarnatie. Dat is beïnvloeding door overheden en machten, die de verbinding misbruiken, zodat mensen zich dingen herinneren die ze echt nooit zelf beleefd hebben, maar toch heel zeker weten. Andersom gebeurt ook, dat men dingen beleefd heeft, waar men absoluut geen weet meer van heeft. We weten niet echt hoe het zit, maar de kans is groot dat heel wat van wie wij zijn, niet vastligt in ons lichaam, maar zich alleen maar in ons lichaam uitdrukt.

Hoe dan ook, de opgewekte Christus is nog steeds Jezus van Nazareth, de Zoon des mensen en de Zoon van David, maar Hij is tegelijkertijd het uitgedrukte Beeld van Gods wezen. Kan dan het lichaam van zo'n Mens de hele Godheid bevatten, of is er sprake van één of andere draadloze verbinding met het allergrootste Domein dat er bestaat? Is er een onzienlijke verbinding met God, Die Zich uitdrukt in en Zich manifesteert in een verschijning (fantom), in een beeld, namelijk Jezus van Nazareth? Hij is bovendien het afschijnsel van Gods heerlijkheid. Hier vind je toch op z'n minst de suggestie van één of andere verbindingsstraal. Niet dat het duidelijk is hoe het precies zit, maar het zijn analogieën. Hoe werken de dingen en waar komen ze vandaan?

Er bestaat ook nog zoiets als telepatie. Er gaat een familielid dood en jij beleeft het. Je voelt het. Je weet dat er wat is en wordt wakker. Dat soort dingen gebeuren. Hoe kan dat? Het veronderstelt toch een soort van dwarsverbinding tussen twee mensen, of een verticale verbinding tussen jou en 'iets anders'.

Als wij onze vingers ergens aan branden, dan trekken we onze hand terug voordat we weten dat het zo heet was. De reactie komt eerder, omdat we er niet meer bij hoeven na te denken. Voordat in ons bewustzijn doordringt dat het fout was, hebben we onze hand al teruggetrokken. We noemen dat een reflex. Sommige dingen, zoals fietsen bijvoorbeeld, gaat buiten ons bewustzijn om. Waar je vroeger bij moest nadenken, gaat nu volkomen automatisch. Toch loopt het via het hoofd, maar het doet zich voor als een rechtstreekse horizontale verbinding. Zulke contacten kunnen tussen mensen onderling dus kennelijk ook bestaan. Niet dat het gewoon is, maar het verklaart wel de verschijnselen die zich voordoen.

Als je zo doorgaat, dan kom je vanzelf bij het Bijbelse idee van het bestaan van een familieband. Waar is die band dan? Kun je hem doorknippen of uitrekken? Toch is die er. Naar Bijbelse maatstaven zelfs heel sterk, want als iemand iets verkeerd heeft gedaan, dan wordt soms de hele familie mee gestraft. Wij zeggen dat het allemaal individuele mensen zijn, maar de Heer rekent ze als een familie. Andersom trouwens ook. Als iemand iets goeds gedaan heeft en door God gezegend wordt, dan werkt dat door in de hele familie en zelfs tot in vele geslachten. Waarom? Omdat het één is. Ja, er is iets wat hen bindt, maar op welke wijze dat gebeurt? Niet op fysiek vlak in elk geval. Omdat het zich niet in de materie uitdrukt, hebben materialisten er dus geen boodschap aan en ontkennen het gewoon. In andere culturen, waar men minder materialistisch is ingesteld dan bij ons, heeft men daar geen problemen mee en zoekt ook niet naar een verklaring. Men weet dat het zo is.

Fysieke dingen in de natuur zijn altijd uitwerkingen van hogere dingen. Waarschijnlijk gaan die dingen technisch dus ook zo in z'n werk. Ze worden geregeld vanaf een centrale. Een mens zaait en wat opkomt heeft z'n eigen lichaam, maar God geeft hetzelfde een lichaam. Niet dat God hetzelfde een lichaam heeft gegeven, omdat Hij dat oorspronkelijk zo in een natuurwet had vastgelegd en het verder zelfstandig draait. De gedachte is namelijk dat God deze wereld in stand houdt en dat de kracht van God tot vandaag werkt in elk korreltje zaad dat ontkiemt en opkomt. Natuurlijk, er zijn natuurkundigen die ons uit kunnen leggen hoe het werkt. Dat is interessant, maar het is nog veel interessanter dat het een wonder van God is die dit doet. Zo werkt het, in ieder geval volgens de Bijbel. Hij houdt de wereld in stand en bewaart die

tezamen. Hij ontwikkelt in die wereld ook een plan. Dat er ergens een heel sterke stoorzender tussenzit, die een hoop spam verzendt, dat is zo.

Zodra wij de waarheid gevonden hebben in het Woord van God, worden we meteen volgestouwd met een heleboel spam met alternatieve leringen. De reactie is echter: Dwaalt niet! Kwade samensprekingen bederven goede zeden.

Dat is nu precies wat de duivel doet. Niet als amusement, maar bloedserieus. Daarna is het te begrijpen dat God een nieuwe schepping uit een oude maakt. Het verliest z'n identiteit niet, maar het verliest bepaalde kenmerken die storend waren en als ziek beschouwd moeten worden, maar daarna verdwenen zijn. Dat wil zeggen, dat Hij nog steeds op één of andere wijze daarin betrokken is. Dat wijst op de voortdurende bemoeienis van God met de schepping.

Kol. 1: 17   En Hij is vóór alle dingen (boven alle dingen), en alle dingen bestaan te zamen door Hem;

De hele schepping wordt door Hem in stand gehouden. Tezamen, als één geheel. In het Oude Testament staan uitspraken over de opeenvolging van seizoenen, het opkomen en ondergaan van zon, maan en sterren. Het wordt daar zodanig geformuleerd dat God daar kennelijk Zelf de hand in heeft. Hij laat dat gebeuren. Hoe? Geen idee. Hoe zullen de doden opstaan? Dat weten we ook niet, maar dat Hij dat doen zal, staat hier uitgebreid. Zoals het werkt in de natuur, naar diezelfde analogie is ook de opstanding des vleses.

38 Maar God geeft hetzelfde een lichaam, gelijk Hij wil, en aan een iegelijk zaad zijn eigen lichaam.

Het is niet maar willekeurig. Uit gerst komt gerst voort, uit tarwe tarwe, uit mensen mensen.

39 Alle vlees is niet hetzelfde vlees; maar een ander is het vlees der mensen, en een ander is het vlees der beesten, en een ander der vissen, en een ander der vogelen.

Wat wij vlees noemen is niet allemaal hetzelfde. Wij maken zelfs het verschil tussen het vlees van een kip, een gans, een eend en een kalkoen en om van een struisvogel nog maar te zwijgen. Toch gaat het allemaal om gevogelte. Het vlees van vissen is weer heel anders dan dat van gevogelte, maar van alle vissen is het ook niet hetzelfde. Het is allemaal verschillend. Dat geldt niet alleen voor de verschillende diersoorten, want...

40 En er zijn hemelse lichamen, en er zijn aardse lichamen; maar een andere is de heerlijkheid der hemelse, en een andere der aardse.

Sommige lichamen horen in de hemel thuis, andere weer op aarde. Bovendien hebben hemelse lichamen weer een andere heerlijkheid dan aardse. Waarschijnlijk heeft Paulus het over overheden en machten in de lucht en dus over wat wij samenvattend weer engelen noemen. Het is niet allemaal identiek. Verder kennen we hemelse lichamen als hemellichamen, zoals de zon, maar en sterren.

41 Een andere is de heerlijkheid der zon, en een andere is de heerlijkheid der maan, en een andere is de heerlijkheid der sterren; want de *ene* ster verschilt in heerlijkheid van de *andere* ster.

Verder zijn er nog planeten en asteroïden, kometen en zwarte gaten, meteorieten enzovoort. Dat heet in de Bijbel allemaal sterren. Het Nederlandse woord ster komt van het Hebreeuwse woord satar. Dat woord betekent dat we niet weten wat het is. Satar is het woord voor verbergen, verborgenheid. Het vermakelijk is dat een ster dus eigenlijk een ufo is, een ding aan de hemel, waarvan we niet weten wat het is. We hebben er theorieën over, rekenmodellen, maar meer weten we er ook niet van. Niettemin, de één is de heerlijkheid der zon, en een andere de heerlijkheid der maan en weer een andere der sterren, en de sterren verschikken in heerlijkheid ook nog weer eens van elkaar. Heerlijkheid is een synoniem voor licht. De ene ster geeft dus meer licht dan de andere. De zon geeft vooral veel licht, de maan wat minder. In de astronomie zijn de sterren zelfs gerubriceerd naar helderheid = magnitude. Bij magnitude denk je aan hoeveelheid licht en aan grootte, maar ook aan heerlijkheid. Het is allemaal verschillend.

42 Alzo zal ook de opstanding der doden zijn. Het *lichaam* wordt gezaaid in verderfelijheid, het wordt opgewekt in onverderfelijheid;

Zo verschillend zal ook de opstanding der doden zijn. Er is in ieder geval verschil in wat gezaaid wordt en dat wat opgewekt wordt. Het is in hoge mate hetzelfde, want gerst brengt gerst voort en tarwe tarwe en een mens brengt in de opstanding ook een mens voort, maar het is wel anders. Het wordt gezaaid in verderfelijheid en het wordt opgewekt in onverderfelijheid. Wat gezaaid wordt is sterfelijk, maar als het opstaat is het overderfelijk. Wat je begraaft kun je mooi aankleden, in een in satijn beklede

kist leggen, maar in feite dienen die dingen om de werkelijkheid te verdoezelen. Wat er gezaaid wordt heet niet voor niets een stoffelijk overschot. Je kunt soms ook echt zien dat het leeg is. Het heeft z'n functie gehad. We gaan er respectvol mee om, maar niettemin, het wordt gezaaid in verderfelijke en het wordt opgewekt in onverderfelijkheid. Dan moet er op z'n minst wat veranderd zijn. Dat is natuurlijk ook de strekking van de uitspraak. Let op dat Paulus hier exclusief spreekt over de opstanding van de rechtvaardigen. Die worden in onverderfelijkheid opgewekt, in wat elders een verheerlijkt lichaam wordt genoemd. Het is in ieder geval heerlijker dan wat gezaaid werd.

43 Het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid; het wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht.

Je kunt de overledene wel eer willen bewijzen, maar hij of zij ligt er oneervol bij. Het wordt ook in zwakheid gezaaid, al was het maar omdat het gaat over tijdelijke dingen. Niettemin wordt het opgewekt in kracht. Dat is natuurlijk weer een synoniem voor heerlijkheid en onverderfelijkheid. Het is dus drie keer dezelfde gedachte, met verschillende woorden geformuleerd.

Het gebruik van het begraven is symboliek. Crematie is een veel efficiëntere, hygiënischer manier om voor de doden te zorgen. Dat gebeurt ook in veel culturen.

Begraven echter is eigenlijk de uitdrukking van dat men in de opstanding gelooft. Het lichaam wordt namelijk gezaaid. Waar men niet in de opstanding gelooft en bovendien geen idee van symboliek heeft, daar is crematie inderdaad wel zo'n net idee. Het is in Nederland geen voorschrift dat de doden begraven moeten worden. Het is wel een christelijk gebruik, maar geen christelijk voorschrift. Niettemin, de essentie van begraven is die van zaaien.

44 Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er opgewekt, Er is een natuurlijk lichaam, en er is een geestelijk lichaam.

Een verderfelijke lichaam: in oneer, in zwakheid, een natuurlijk lichaam.
Een opgewekt lichaam: in heerlijkheid, onverderfelijkheid en kracht, een geestelijk lichaam. Een natuurlijk lichaam wordt gezaaid, een geestelijk lichaam wordt opgewekt.

Natuurlijk = psychikos = psyche = ziel. Een ziellijk lichaam dus. Er is een lichaam dat ziel is en er is een lichaam dat geest is. Voor ons levert dat problemen op, omdat in ons normale taalgebruik er geen verschil meer bestaat tussen geest en ziel. Wij kennen dat onderscheid niet en daarom verdwijnt het dus ook uit onze taal. Als je geestelijke problemen hebt, dan

moet je naar de psychiater. De psychiater houdt zich bezig met de psyche = ziel. Geest is wat anders.

In de bijbel is de psyche, de ziel, het natuurlijke lichaam, de aanduiding van de oude mens en van het vergankelijke leven van de oude mens. In feite is dat het praktische leven van de oude mens, zijn doen en laten. Zijn doen en laten worden vereenzelvigd met zijn lichaam. Vandaar dat de Bijbel spreekt over de sterfelijkheid van de ziel. De mens is een ziel; hij heeft er niet één.

De mens werd immers een levende ziel (Gen. 2: 7). Daarna wordt in de Bijbel ook gesproken over dode zielen, in de Statenvertaling onvermijdelijk vertaald met dode lichamen. Dode zielen kun je aanraken; dan word je onrein. Dan moet je volgens de inzettingen van de wet weer gereinigd worden. Kortom, dit stoffelijke lichaam wordt tot de ziel gerekend, omdat het het instrument is voor de wandel van de mens, terwijl de wandel van de mens in essentie feitelijk de ziel is. Het stoffelijk lichaam wordt daar niet van uitgezonderd, maar maakt er deel van uit. Daarom staat er: 'De ziel die zondigt, zal sterven' (Ezech. 18: 20).

De ziel wordt, als hij gestorven is, ook begraven. In de vertaling raakt dat een beetje zoek.

De ziel heeft dus te maken met onze vleeselijke wandel en met de dagen des vleses. Dat lichaam sterft. In de vertaling heet dat dus het natuurlijke lichaam.

Als het ziellijke lichaam een lichaam is dat ziel is, dan is het geestelijke lichaam een lichaam dat geest is. Nu is geest een tamelijk brede term. Het is de aanduiding van van alles en nog wat, maar in essentie is het de aanduiding van onzienlijke dingen, van dingen die wij met onze ziellijke ogen niet kunnen waarnemen.

Geest is etymologisch hetzelfde woord als gas. In sommige delen van Nederland spreekt men het woord geest uit zonder 't'. Geest is gas en gas is geest, omdat het onzienlijk is. Het gaat dus over een onzienlijk lichaam. Voor materialisten is dit onbegrijpelijk. Dat lichaam onttrekt zich aan onze fysieke waarneming. Maar ja, er onttrekt zich zoveel aan onze waarneming, terwijl het wis en waarachtig wel bestaat. Wij noemen dat abstracties. Onze levens worden in hoge mate bepaald door abstracties, door onzienlijke dingen. We zien ze niet en weten dus ook niet hoe we ze grijpen moeten. Freud zei dat alles in het leven draait om de liefde, maar wie kan zeggen hoe dat er uitziet? Niet hoe het zich uitdrukt, maar wat het is. Hoe krijg je er vat op. Volgens Freud is liefde dé kracht die in heel de natuur werkt. Die abstracte begrippen bepalen ons leven.

Het lichaam dat opgewekt wordt is voor de natuurlijke mens onzienlijk. Daarom is het een geestelijk lichaam. Hét voorbeeld is nog altijd de Heere

Jezus Christus. Hij was opgestaan en Zijn graf was leeg. Niemand heeft Hem eruit zien komen. Toen ze Hem ergens tegenkwamen, wisten ze niet waar Hij vandaan kwam. Wij noemen dat Zijn verschijningen. Hij verscheen aan de Emmaüsgangers, Hij verscheen aan María, Hij verscheen in het midden van de discipelen in de opperzaal en zei: 'Vrede zij ulieden'. Hij verscheen en verdween ook weer, precies zoals in het Oude Testament engelen verschenen en verdwenen, dan wel de Engel des HEEREN, Die verscheen en verdween. Hij heeft een lichaam, maar voor ons niet zichtbaar, tenzij dan dat het voor ons voor de gelegenheid zichtbaar gemaakt wordt. Dat heet dan een verschijning.

Bij de opname van de Gemeente moet je er dus op rekenen dat de graven opengaan. Of men dat kan zien is maar zeer de vraag. Men heeft de Heere Jezus ook niet uit Zijn graf zien komen. We weten natuurlijk niet of er überhaupt iemand bij was, maar in ieder geval heeft men het niet gezien. Als er in vers 51 staat dat we wel niet allen zullen ontslapen, maar wel dat we allen veranderd worden en we noemen dat de opname van de Gemeente, omdat het elders zo genoemd wordt, dan moet je er dus op rekenen dat wij die hier nog zijn, op hetzelfde moment onzienlijk zijn. We krijgen van het ene op het andere moment een geestelijk lichaam. Dan is het zienlijke er niet meer en dus valt er niets meer te zien. Wij zijn veranderd en daarmee inderdaad opgenomen, in meerdere betekenissen van de term. We zijn in een hogere levensvorm terechtgekomen. Dat leven is van een andere aard. Voor ons lijkt dat een heel grote overgang, maar die is niet zo groot als wij denken. In ons voorstellingsvermogen ligt er een grote drempel aan het eind van alles wat we kunnen zien. Als iets zich onttrekt aan ons waarnemingsvermogen, dan is het voor ons definitief een grens overgegaan. Dat is ook zo, maar gezien vanuit een algemeen standpunt is het veranderd van de ene vorm in de andere. Het heeft onsterfelijkheid aangedaan. De materie is omgezet in antimaterie, of hoe je het maar noemen moet. De zienlijke wereld staat op één of andere wijze in verbinding met de onzienlijke wereld. We zullen een heleboel in deze wereld absoluut nooit kunnen begrijpen, omdat we maar de helft van de wereld zien. Die ander helft is er wel, maar die kunnen we niet waarnemen. Wij behoren tot die andere helft en worden daarheen ook gepromoveerd. Het is natuurlijk allemaal tamelijk kort door de bocht.

Hoe dan ook, het natuurlijke lichaam staat tegenover het geestelijke lichaam. Het is zelfs nog sterker. Er is goede Bijbelse reden om te denken dat dit geestelijke lichaam waarover hier gesproken wordt, niet pas in de toekomst tot stand komt, maar dat het al bestaat en dat het gevormd wordt terwijl wij hier zijn. De Bijbel leert weliswaar dat wij in de toekomst met Christus geopenbaard zullen worden in heerlijkheid en ook dat wij in de opstanding een geestelijk lichaam zullen hebben en in ieder geval geen ziellijk lichaam meer, maar de Bijbel leert ook dat wij nu reeds heerlijkheid ontvangen, dan

wel bezig zijn te ontvangen en verheerlijkt worden. Dat behoort echter tot het geestelijke domein en dat betekent dat we dat niet zien. Wat ons voor de toekomst beloofd wordt is dat het dan wel gezien zal worden, enerzijds door ons en vervolgens ook door anderen, omdat het geopenbaard zal worden. Wij zullen immers met Christus geopenbaard worden in heerlijkheid. Het gaat daarbij dus om een heerlijkheid die we nu al bezig zijn te verwerven. Die heerlijkheid maakt deel uit van ons opstandingslichaam. Tot op heden worden wij echter in onze waarneming belemmerd door het stoffelijke lichaam.

Paulus heeft het over gebonden zijn en ontbonden te worden. Ontbonden te worden en met Christus te zijn is verreweg het beste (Filipp. 1: 23). Hij zegt niet: Ontbonden te worden en naar Christus te gaan. Dat kan namelijk niet, want we zijn nu ook met Christus. Wij worden echter belemmerd, zijn gebonden aan, of opgesloten in dit lichaam. Ontbonden te zijn en met Christus te zijn is beter dan gebonden met Christus te zijn. Dat laatste is onze tegenwoordige positie. Wat in de toekomst geopenbaard zal worden hebben we voor een belangrijk deel al. Wij zijn gezegend met elke geestelijke zegening in Christus en in Rom. 8 staat dat wij al verheerlijkt zijn, hoewel er ook staat dat die heerlijkheid aan ons zal geopenbaard worden. Als je die dingen bij elkaar optelt, dan betekent dit dat we nu al bezig zijn die heerlijkheid te ontvangen, maar dat die pas geopenbaard zal worden bij de verlossing van ons lichaam (Rom. 8: 23). In vers 30 van hetzelfde hoofdstuk staat, met een wat lastige stijlform: Die Hij te voren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd. En die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt. Wij zijn als kinderen Gods geroepen. Wij zijn der hemelse roeping deelachtig en we zouden wandelen waardig de roeping waarmede wij geroepen zijn. Zijn wij gerechtvaardigd? Ja. Zijn wij verheerlijkt? De vraag is niet of we dat beleven, ervaren, voelen of wat dan ook, maar gewoon sec of we verheerlijkt zijn. Volgens dit vers zijn we dat wel, of worden het, want verschil tussen zijn en worden is er niet.

Ik houd het ervoor dat het lijden van deze tegenwoordige tijd niet is te waarderen tegen de heerlijkheid die aan ons zal geopenbaard worden (Rom. 8: 18). Het lijkt erop dat hier niet gesproken wordt over een heerlijkheid die naar ons toe komt en zo aan ons zal geopenbaard worden in de toekomst, maar dat het een heerlijkheid aan ons is die geopenbaard zal worden. Dat is niet maar een willekeurige uitleg van dit vers, maar berust op de verklaring die in het volgende vers staat.

Want het schepsel, wacht reikhalzend op de openbaring der zonen Gods (vers 19). Naar wie toe zal die heerlijkheid geopenbaard worden? Volgens vers 19 aan het schepsel.

Want = verklarend voegwoord.

Want het schepsel verwacht de openbaring van de zonen Gods. Daarom is het voor de hand liggend in vers 18 te lezen dat het gaat om een heerlijkheid aan ons die geopenbaard gaat worden aan het schepsel. Het gaat over een heerlijkheid die ons aankleeft. Een heerlijkheid die wij aanhebben, waarmee wij bekleed zijn geworden. Die zal aan de wereld geopenbaard worden.

Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, Die ons leven is, dan zult ook gij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid (Kol. 3: 4). Aan wie? Aan de wereld. Met andere woorden, hier staat niet dat wij in de toekomst zelf heerlijkheid zullen ontvangen, maar er staat dat wij die heerlijkheid hebben, dan wel bezig zijn te verkrijgen en die heerlijkheid zal in de toekomst aan ons gezien worden door de wereld. Door onszelf natuurlijk ook. Die openbaring aan de wereld kan alleen maar als we die heerlijkheid daarvoor hebben ontvangen. Als je begrijpt dat heerlijkheid één van de synoniemen is voor de erfenis die voor ons in de hemel bewaard wordt, dan begrijp je ook dat die heerlijkheid weliswaar op ons wacht, maar ook wel degelijk van ons is. Niettemin, wij zullen in de toekomst zo'n heerlijk lichaam, zo'n geestelijk lichaam ontvangen. Volgens de woorden die hierna volgens blijkt dat het krijgen van dat geestelijk lichaam rechtstreeks samenhangt met de opname van de Gemeente. Zolang wij in een sterfelijk lichaam zijn, kunnen wij niet erven. Daarom moet het oude lichaam alsnog worden afgelegd. De Gemeente wordt collectief in die erfenis gesteld ter gelegenheid van onze openbaring voor de rechterstoel van Christus, wat weer is ter gelegenheid van de opname van de Gemeente en heeft tot doel ons bekwaam te maken om te erven.

45 Alzo is er ook geschreven: De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel; de laatste Adam tot een levendmakenden Geest.

Het verband ontgaat ons hier een beetje, tenzij we weten dat het woord natuurlijk het woord ziellijk is uit Genesis. 2

46 Doch het geestelijke is niet eerst, maar het natuurlijke, daarna het geestelijke.

In deze vertaling raak je toch de draad van het verhaal kwijt. Je kunt natuurlijk je best doen het te begrijpen, maar het staat er in het Grieks veel duidelijker dan de vertaling ons doet vermoeden. Hoe dan ook, de eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel. God formeerde de mens uit het stof der aarde. We zijn gemaakt uit mineralen. We moeten ons ook voeden met wat de aardbodem voortbrengt, want we zijn van hetzelfde maaksel. We worden simpel voorgesteld als leem en zijn daaruit geboetseerd.

Gen. 2: 7   En de HEERE God had den mens geformeerd uit het stof der aarde, en in zijn neusgaten geblazen den adem des levens; also werd de mens tot een levende ziel.

De mens heeft dus niet een ziel, maar *is* een ziel. De ziel wordt in het Oude Testament gebruikt ter aanduiding van de mens in het algemeen, wie hij is, zijn identiteit. Ook is het vaak de aanduiding van het lichaam en zelfs van het dode lichaam. De ziel is dus in hoge mate een stoffelijk iets.

De mens werd levend doordat God in hem blies de adem der levens.

Je moet ook in gedachten houden dat het Oude Testament zegt dat de ziel die zondigt zal sterven. Je bent dan meteen van het idee af dat de menselijke ziel onsterfelijk is. De mens is een ziel en is sterfelijk, maar los daarvan, als er sprake is van dode zielen, dan weet je dat de ziel niet onsterfelijk is.

De eerste mens Adam is dus geworden tot een levende ziel. Dat is overigens een zeer positieve uitdrukking, want het valt te verdedigen dat de mens sindsdien een sterfelijke ziel is, want daarna raakt hij het leven weer kwijt.

De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel en de laatste Adam is geworden tot een levendmakende Geest. Als Paulus spreekt over Christus en over onze situatie in Christus, dan maakt hij meteen een vergelijking tussen Adam en Christus. Hij laat wat woorden weg in de vergelijking. De volledige zin zou moeten luiden: De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel, de laatste Mens Adam is geworden tot een levendmakende Geest. Het geestelijke is niet eerst, maar het ziellijke is eerst. Het moet duidelijk zijn dat deze uitdrukkingen niet maar slaan op alleen Adam en Christus, maar dat het een algemeen beginsel is.

God neemt het eerste weg, om het tweede te stellen (Hebr. 10: 9). Dit betekent dat alles wat eerst komt verdwijnt, om plaats te maken voor wat daarna komt. Alles wat als eerste komt is voorlopig en in afwachting van wat daarna zou komen. Bovendien, alles wat als eerste komt is op één of andere wijze een voorbeeld (een beeld vooraf) van wat daarna komen zou. In Hebr. gaat het over het verschil tussen de oudtestamentische offers tegenover dat ene offer dat inmiddels gebracht is door de Hogepriester van het Nieuwe Verbond. In dat verband staat er: Hij neemt het eerste weg, om het tweede te stellen. Daar zit meteen aan vast dat heel het eerste Verbond wordt weggenomen, om plaats te maken voor het tweede Verbond, namelijk het Nieuwe Verbond. Dit principe geldt echter niet alleen voor het Oude Verbond, maar voor heel deze oude schepping. De Bijbel begint met dat God de hemelen en de aarde schiep en eindigt zo ongeveer met dat er nieuwe hemelen en een nieuwe aarde gezien worden. Voor de oude hemelen en

aarde is geen plaats meer gevonden. Dit geldt ook voor de mens, waarvan Adam het hoofd was. Hij was de eersteling van deze oude mensheid. God neemt die eerste Adam weg, om daarvoor in de plaats een andere Adam te stellen. Dat is een belangrijk beginsel en bepaalt ons er ook meteen bij dat de uitspraken die in Genesis gedaan worden over de Adam die wij kennen, over zijn hoofd heen van toepassing zijn op de laatste Adam, namelijk de Heere Jezus Christus. Daarop grijpt Paulus hier terug.

47 De eerste mens is uit de aarde, aards; de tweede Mens is de Heere uit den hemel.

Zij hebben beiden zo hun eigen familie. Aan de eerste mens mankeerde van alles. Dat hangt samen met dat hij uit de aarde en dus aards was. Daar tegenover staat de laatste Adam Christus. De eerste Adam is daarmee hoe dan ook op één of andere manier een beeld van Christus. Zoals wij allen beelddragers van Adam zijn, zo is het de bedoeling dat wij beelddragers van Christus worden. Het idee dat de natuurlijke mens een beelddrager van God is, is om voor de hand liggende redenen weliswaar wijd verbreid, maar is niet Bijbels. De natuurlijke mens is op één of andere wijze een voorafschaduw van de tweede Mens. Hij is de Beelddrager Gods. God zou de oude mens wegnemen en daarvoor in de plaats een nieuwe Mens stellen.

In het algemeen vindt men het een verheffend idee dat wij allen beelddragers Gods zijn. Dat streelt de hoogmoed van de mens. We zitten bovendien zo vast aan dit leven, dat wij nu eenmaal hebben en liever ook niet kwijtraken, waardoor we hopen dat God in ons leven hier geïnteresseerd is en ons bij gelegenheid een helpende hand toesteekt. Dat is een hardnekkig misverstand. De Bijbel zegt dat heel deze oude schepping voorbijgaat. Alles gaat voorbij, want Gods doel ligt niet in deze oude schepping, maar in een nieuwe. De opstanding uit de dood geeft aan dit beginsel uitdrukking, waarbij dat wat begraven, gezaaid, zou worden, levend zou worden, maar nu behorend tot de nieuwe schepping, die op één of andere wijze dan toch uit die oude schepping voortkomt. Dat is een wonder van God.

Dit is een centraal thema in de Bijbel. De oude wereld wordt als vrouwelijk ten opzichte van God beschouwd. Deze oude schepping is van nature onvruchtbaar. Daardoor zijn veel vrouwen in de Bijbel onvruchtbaar. Niet omdat dit normaal is, maar omdat ze een typologisch doel dienen in de Bijbelse geschiedenis. Door een wonder van God worden ze alsnog vruchtbaar gemaakt. Uiteindelijk spreekt dit over deze oude schepping die zou voortbrengen. Dat gaat niet vanzelf, maar daar is ingrijpen van God voor nodig.

De hele schepping is in barensood tot nog toe. Dat is de aard van deze wereld in het algemeen, maar het is ook onze aard. Ons oude leven gaat voorbij en God zal ons nieuw leven geven en dat in ons ontwikkelen. In de opstanding zal dat voltooid worden. Daarheen zijn wij onderweg.

Insecten komen als larven ter wereld. Dat lijken heel aardige beestjes, maar het is allemaal maar tijdelijk. Dat gaat voorbij. Ze verpoppen zich en later ontpoppen ze, waarna er een volstrekt ander wezentje verschijnt. Dat is het bekende verhaal van de rups en de vlinder, maar feitelijk speelt dat een rol bij alle insecten. Ze hebben eerst een bepaalde gedaante, waar ze om zo te zeggen niet veel mee kunnen. Dat is ook maar tijdelijk en dient als voedingsbodem voor het uiteindelijke dier dat geboren zou worden en zich voortplant. En dan te bedenken dat er geleerden zijn die beweren dat dit allemaal maar zo ontstaan is, terwijl het zo duidelijk is dat er een structuur in zit en dat het zo ontworpen, waarna de vraag alleen nog maar is, waarom het zo ontworpen is, met welk doel. Dat is omdat het ons illustreert hoe het met ons leven is. Wij zijn maar rupsjes, maden, of wat het maar wezen mag. Dat gaat echter voorbij, want het is de bedoeling dat uit dit oude leven door God het nieuwe wordt voortgebracht. Dat is er door God ingelegd.

De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel, de laatste Adam is geworden tot een levendmakende Geest. In Adam was leven. Met een beetje goede wil maak je daarvan dat ook Adam levendmakend was, want hij plantte zich voort en bracht dus ook leven voort. Datzelfde geldt voor de laatste Adam. Van Hem kun je moeilijk zeggen dat Hij Zich voortplant, maar dat neemt niet weg dat in Rom. 5 twee mensheden tegenover elkaar gezet worden. De één met Adam aan het hoofd: dat is de natuurlijke mens. Wij allen die daartoe behoren, hebben dus adamitisch leven ontvangen. Het komt van Adam en heeft de kenmerken van Adam, inclusief de zonde en daarmee ook de vergankelijkheid van dat leven.

Daar tegenover staat een nieuwe mensheid, die niet Adam, maar Christus als Hoofd heeft. Wij die wedergeboren zijn hebben het leven van Christus ontvangen. Niet langs de weg van voortplanting, want zo heet dat niet, maar wel doordat Hij ons Zijn leven heeft medegedeeld. De Heere Jezus Christus is de eerste Mens Die de beloofde Heilige Geest heeft ontvangen en Hij heeft dit uitgestort, dat gij nu ziet en hoort (Hand. 2: 33). Die zelfde Geest werd uitgestort. De Heere Jezus Christus was de Eerste Die die Geest ontving en Hij geeft die Geest aan eenieder die gelooft. Geest is een ander woord voor leven. De Heere Jezus heeft Zelf dit nieuwe leven, dit Geestelijke leven, dit leven dat Geest is, ontvangen en Hij geeft het aan eenieder die in Hem gelooft. Daarom heet het ook 'uit de Geest geboren worden'. Alleen als je niet weet dat de Heilige Geest feitelijk het leven van Christus is, dan wordt het lastig te begrijpen. Wij worden wedergeboren, uit de Geest geboren en

ontvangen daarmee dit Geestelijk leven, waarbij een geestelijk lichaam hoort. Voor dat doel wordt dit oude lichaam afgelegd, opdat het nieuwe openbaar zou worden. Er wordt dan heerlijkheid geopenbaard. Die term wordt gekoppeld aan het opstandingslichaam.

God heeft ons wedergeboren door de opstanding van Christus (1 Petr. 1: 3). In de opstanding van Christus werd het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht (2 Tim. 1: 10). Hij is de opstanding en het leven. God heeft ons het eeuwig leven gegeven en dit leven is in de Zoon. Wie de Zoon heeft, heeft het leven en wie de Zoon niet heeft, heeft het leven niet (1 Joh. 5: 12).

Daarom kan Paulus zeggen dat de laatste Adam is geworden tot een levendmakende Geest. Niet alleen tot een levende Geest. Adam ontving leven en plantte zich voort. Vanaf Christus wordt het leven gewoon uitgedeeld aan eenieder die gelooft. Hij maakt leven, want dat is blijkbaar de strekking van zo'n uitdrukking.

Adam en Christus worden steeds tegenover elkaar geplaatst.

In Adam sterven allen, in Christus worden allen levend gemaakt (vers 22).

Naar het lichaam wel te verstaan, want wij hebben al nieuw leven in Christus ontvangen. Het gaat steeds om de lichamelijke opstanding.

46 Doch het geestelijke is niet eerst, maar het natuurlijke, daarna het geestelijke.

Dat is Gods wijze van werken. Het eerste is tijdelijk en het tweede is definitief. De Heer stelde bijvoorbeeld Mozes aan om Israël te verlossen. We weten dat Mozes een type van Christus is. Hij verdwijnt daarom ook en maakt plaats voor een Profeet als Mozes, Die in de toekomst definitief zal verlossen (Deut. 18: 15, 18; Joh. 1: 46; Hand. 3: 22; 7: 37). Mozes was de middelaar van het Oude Verbond, maar het hele Oude Verbond gaat voorbij en wordt vervangen door een Nieuw Verbond, waarvan Christus de Middelaar is. Bovendien, waar het de godsdienstige zaken betreft, was Aäron de middelaar van het Oude Verbond, maar hij maakt plaats voor de tweede Hogepriester, Die naar de ordening van Melchizédek, Die de definitieve Hogepriester is. Onder het Oude Verbond kennen we als huis Gods eerst de tabernakel, maar dat was een tent, een tijdelijke woning, die plaats moest maken voor de definitieve tempel van Salomo.

Er wordt daar wel een tempel gebouwd, maar dan volgt de Zoon van Salomo, die meer is dan Salomo. Zodat Salomo en zijn tempel weer plaatsmaken voor Christus, Die de tempel zou bouwen. Tot David wordt gezegd dat er een zoon uit zijn lijf voortkomen zou, die de tempel zou bouwen. We lezen verschillende keren dat Salomo die zoon is. Toch weten we dat het daarmee niet vervuld is, maar dat dit slechts een voorbeeld is van hoe het pas vervuld zou worden in de echte Salomo, in Christus Zelf. Die beloften kregen in het

verleden een vervulling, maar niet definitief. Er zou nog een vervulling komen en die is definitief. Dat herhaalt zich keer op keer.

47 De eerste mens is uit de aarde, aards; de tweede Mens is de Heere uit den hemel.

De eerste mens, die levende ziel uit vers 45, is uit de aarde en dus aards. De mens is aardewerk. Dat vind je in de hele Bijbel terug. De hele mensheid is leem, dat geboetseerd is tot bepaalde vormen en tot bepaalde functies voor God, Die beschreven wordt als de Pottenbakker. Dat is niet alleen in verband met Israël, maar met de hele schepping. Bovendien wordt de mens beschreven als een aarden vat.

2 Kor. 4: 7 Maar wij hebben dezen schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet van ons.

Deze schat, namelijk het licht der heerlijkheid van het Evangelie van Christus. In aarden vaten = dit oude vergankelijke leven, ons lichaam, de oude mens. Daarin schijnt God met Zijn licht.

Een aarden vat gaat zolang te water totdat die barst. De mens vervult een tijdelijk functie; daarna gaat het voorbij. De prediker spreekt over een schaal die breekt (Pred. 12: 6). De mens kan ook een lamp zijn die breekt. Lampen waren oorspronkelijk een soort aardewerken kruikjes met olie en een pitje erin. Dat ding doet het een tijdje en dan is de brandstof op. Archeologen vinden ook in hoofdzaak scherven van aardewerk. Naar de natuurlijke mens hebben wij heel wat scherven na te laten. Dat is niet veel bijzonders, sterker nog, het is volkomen waardeloos.

De mens is een vat. Aan het woord vat hangt het woord gereedschap. Alle gereedschap wordt aangeduid als vaten, in de zin van gebruiksvoorwerp. Als wij vaten, dan wel gereedschap zijn, dan is het kennelijk de bedoeling dat we gebruikt zouden worden. Het schijnt dat we daarin keuze hebben, door wie we ons laten gebruiken, want er zijn twee heren die zich daarvoor aanmelden. Je kunt ze echter niet allebei dienen. Daar gaat het in deze brieven ook over. De Korinthiërs zijn bekeerd van de afgoden, opdat zij de levende God zouden dienen. Gij zijt duur gekocht; zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn (1 Kor. 6: 20). Wij zijn Zijn eigendom en zouden daarom Hem dienen.

De mens is dus een aarden vat en stelt niet zoveel voor. Daar komt nog iets anders bij, want de mens is niet alleen uit de aarde, maar de Bijbel zegt ook nadrukkelijk, dat hij in het zweet zijns aanschijn brood zal eten, totdat hij tot de aarde wederkeert, omdat hij daaruit genomen is; want hij is stof en zal tot stof wederkeren (Gen. 3: 19). De vorm gaat voorbij, terwijl de grondstof in

principe blijft. Alle aardewerk keert terug tot wat het oorspronkelijk was: leem. Ongeacht of je begraven of gecremeerd wordt, je keert tot de aarde weder. Ook bij begraving gaat het lichaam tot ontbinding over. Dat heet net zo goed verbranding, maar het gaat alleen veel langzamer. Scheikundig maakt het geen verschil, het resultaat is hetzelfde. De mens is uit de aarde genomen en is onverbeterlijk. Dat steekt natuurlijk achter dit soort uitspraken. Als het stoffelijke lichaam tot de aarde wederkeert, dan is dat lichaam er na de opstanding dus in ieder geval niet meer.

Uit deze uitspraken in Gen. 3 blijkt kennelijk dat de mens zondig is, juist omdat hij uit de aarde aards is. Hoe komt het dat de mens tot de aarde wederkeert? Omdat hij daaruit genomen was. Daaruit volgt dat niet zozeer de mens in zonde viel, maar dat de aarde waaruit hij genomen werd in de zonde ligt. Die gedachte is tegen een aantal vaste overtuigingen, zoals dat we denken dat de natuurwetten absoluut zijn en dat de aard van de natuur zo is en zo hoort te zijn. Zoals de natuur functioneert is het in principe goed. Maar de Bijbel leert dat niet. Wij leven in een gevallen wereld en zijn uit een gevallen wereld geformeerd. Het was op voorhand bedoeld dat Adam tijdelijk zou zijn en dat dus zijn zogeheten zondeval volkomen deel uitmaakte van het plan van God. Daarmee is niet gezegd dat God het zo gewild heeft. De zondeval maakt deel uit van het plan van God. Een beetje schaker heeft in de gaten wat z'n tegenstander gaat doen. Hij wil niet dat zijn tegenstander bepaalde zetten doet, maar kan het niet verhinderen en dus neemt hij op voorhand maatregelen, zodat, als zijn tegenstander zus of zo doet, hij een tegenzet kan doen. God neemt die zondeval op Zijn plan. Er zijn dingen die gebeuren, maar je bent erop voorbereid. Zodoende weet je wat je eraan moet doen en neem je de dingen die mis kunnen of zullen gaan op in je plan. Bijvoorbeeld: God wilde dat het Joodse volk tot bekering zou komen, maar Hij wist ook dat het niet zou gebeuren. Met die wetenschap in het achterhoofd, hield Hij iets achter de hand, zodat Hij toch, maar dan langs een andere route, Zijn plan zou volvoeren. Zal hun ontrouw het geloof van God tenietdoen? Dat zij verre (Rom. 3: 3, 4). Gods plan wordt uitgevoerd zoals Hij het gemaakt had. Daarin lag de ongehoorzaamheid van de mens besloten, ook die van het Joodse volk. God heeft daar een doel mee. Niet omdat Hij het zo gewild heeft, maar als het dan zo is, dan rekent Hij daarmee en maakt Zijn plan. Zo zouden wij mensen dat toch ook doen. Als je bepaalde voorkennis hebt, dan houd je daar toch rekening mee.

De eerste mens is uit de aarde en heeft daarmee aardse eigenschappen. Aardse eigenschappen houden in dat alles maar van tijdelijke aard is en dus voorbij gaat. Je kunt op aarde wat tot stand brengen, maar als je het niet onderhoudt, dan ben je er ook zo weer vanaf. Het eerste, het natuurlijke, het ziellijke, neemt God weg. Dat is ook Zijn bedoeling. Hij neemt zelfs de hele

aarde weg. Hij zou nieuwe hemelen en een nieuwe aarde scheppen (Jes. 65: 17 en Openb. 20 en 21). Het natuurlijke zal verdwijnen.

Tegenover het vergankelijke aardse staat de Heere. Hij is de tweede Mens. 'Uit de hemel' schijnt te zijn toegevoegd. Dat maakt verder niet uit, want de gedachte op zich is volkomen terecht. Dat dit in de loop der tijd ter discussie gesteld is, is een logische zaak. Zij die geloven dat de Heere uit de hemel is, hebben over het algemeen grote moeite met Zijn aardse oorsprong, met Kerst en Zijn maagdelijke geboorte. Aan de andere kant zijn er mensen die met graagte accepteren dat Hij één van ons was, maar dat Hij uit de hemel afkomstig was, willen ze dan weer niets van weten. Dat er dus in de loop der tijd aan zo'n vers gesleuteld is, is niet zo verwonderlijk. Niettemin, dat het er staat, doet geen enkele afbreuk aan het geheel. Het is een logische tegenstelling. De eerste mens is uit de aarde, aards en de tweede Mens is de Heere uit de hemel. Als Hij ook uit de aarde zou zijn, hetgeen via María te verdedigen valt, dan ben je hier die tegenstelling kwijt en staat het er volledig overbodig.

Hij is uit de hemel en Hij is de Heere. Sommigen hebben moeite met het idee dat de Heere Jezus Dezelfde is als de HEERE, namelijk Jehovah, uit het Oude Testament. Ook die gedachte is omstreden. Daar is niets vreemds aan, want alle fundamentele Bijbelse waarheden zijn omstreden. Daar zorgt de duivel wel voor.

De eerste mens is uit de aarde, aards en de tweede Mens is uit de hemel, hemels. Hij heeft een andersoortig leven en blijkbaar ook een andersoortig lichaam. Dat blijkt ook uit het volgende vers.

48 Hoedanig de aardse *is*, zodanig zijn ook de aardsen; en
hoedanig de hemelse *is*, zodanig zijn ook de hemelsen.

De vertalers hebben het woordje 'is' ingevuld. Dat woord is in al die oude talen feitelijk overcompleet. Dat woord wordt domweg niet gebruikt omdat het vanzelfsprekend is.

Wij zeggen: Vrede zij u, maar in de oude talen staat er: Vrede u.

In het Latijn zetten ze het werkwoord 'zijn' helemaal aan het einde van de zin. Dat is compleet overbodig, want tegen de tijd dat je aan het einde van de zin bent, heb je het niet meer nodig. Dan weet je al waar het over gaat.

Hoe dan ook, de vertalers hebben het hier ingevuld, maar als je gaat invullen, moet je nog meer invullen.

Hoedanig de aardse... wat? De aardse mens uiteraard.

Hoedanig de aardse mens is, zodanig zijn ook de aardse mensen.

Hoedanig de aardse, zodanig de aardsen.

Hoedanig de aardse mens is, zodanig zijn de aardse mensen.

Hoedanig Adam was, zodanig zijn allen die van hem afstammen.

Hier staat dus dat wij beelddragers van Adam zijn. Wij zijn zoals Adam was.

Daartegenover staat:

Hoedanig de hemelse is, zodanig zijn de hemelsen.

Hoedanig de hemelse Mens is, zodanig zijn ook de hemelse mensen.

Hoedanig de laatste Adam is, zodanig zijn ook degenen die van Hem afstammen. Die hemelse mensen zijn uiteraard de gelovigen. Dit betekent dus ook dat wij naar analogie van de aardse mensen die beelddrager van Adam zijn, het beeld van de laatste Adam gelijkvormig zouden worden.

Rom. 8: 29   Want die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd, den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te worden, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen.

Dat gaat over ons. Wij die deel hebben gekregen aan Christus, zijn tevoren verordineerd tot zoonstelling. Dat staat hier iets anders geformuleerd, maar de strekking is hetzelfde. Wij zouden veranderd worden naar Zijn beeld. Dat is onzinnig als we van nature beelddragers Gods zouden zijn. Dan hoeft er niets aan veranderd te worden.

In Hebr. 1: 3 wordt triomfantelijk gezegd dat Christus het uitgedrukte beeld is van Gods zelfstandigheid. Hij is namelijk het beeld Gods. Op andere plaatsen staan woorden van gelijke strekking. Deze dingen betekenen niets als ieder van ons beelddrager van God zou zijn. Dat is ook niet zo, maar Christus is dat. Toen God in Gen. 1 zei: 'Laat ons Adam maken naar Ons beeld en Onze gelijkenis' werd dat vervuld in de opstanding van Christus, als Eersteling van een nieuwe schepping. De schepping van Adam was niet definitief. Hij zou verdwijnen en daarvoor in de plaats zou de definitieve Adam komen. De schepping van Adam was in ieder geval een demonstratie van hoe het er met deze gevallen wereld voorstaat en wat daar het gevolg van is als daar leven uit voortkomt en gecontinueerd wordt. Met die zondige wereld is iets fundamenteel fout en dat valt ook niet te verbeteren. Dat stond van tevoren ook vast. Niettemin vinden we in de heilsgeschiedenis geïllustreerd hoe God allerlei maatregelen treft ter verbetering van de oude schepping. Daarvoor heeft Hij de wet gegeven. Dat is religie en ter verbetering van de oude mens. Dat had niet werkelijk het doel om die oude mens te verbeteren, maar om te demonstreren dat die oude mens onverbeterlijk is. Er is en was niets aan te verbeteren. Daarom moet er ook iets nieuws komen. God maakt uit deze oude schepping iets nieuws, zodat die oude schepping toch nog nut gehad heeft. Groot nut, want als wij niet eerst in deze oude wereld onze opwachting zouden hebben gemaakt, dan zouden we ook niet wedergeboren hebben kunnen worden en dus ook geen deel hebben kunnen krijgen aan die nieuwe schepping.

De aardse mensen zijn zoals de aardse mens.

- Gen. 5: 1 Ten dage als God den mens schiep, maakte Hij hem naar de gelijkenis Gods.
- 2 Man en vrouw schiep Hij hen, en zegende ze, en noemde hun naam Mens, ten dage als zij geschapen werden.
- 3 En Adam leefde honderd en dertig jaren, en gewon *een zoon* naar zijn gelijkenis, naar zijn evenbeeld, en noemde zijn naam Seth.

De mens is uitdrukkelijk beelddrager van Adam. Dat is nu precies de reden waarom hij alsnog wedergeboren moet worden, omdat hij beelddrager van God moet worden. Als God vlinders maakt, lijken die in genen dele op vlinders. Het zijn rupsen, die in de verste verten niet op een vlinder lijken. Niettemin worden ze het wel. Zo is het met ons eigenlijk ook. Dat geldt niet alleen voor de geestelijke dingen, maar ook voor het lichaam. Zoals Christus is, zodanig zijn ook de hemelse mensen. Wij zullen ook lichamelijk veranderd worden en wel naar Zijn beeld.

- Filipp. 3: 20 Maar onze wandel is in de hemelen, waaruit wij ook den Zaligmaker verwachten, *namelijk* den Heere Jezus Christus;
- 21 Die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelfde gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam, naar de werking, waardoor Hij ook alle dingen Zichzelfen kan onderwerpen.

Omdat onze wandel in de hemel is, omdat ons burgerschap in de hemel is, omdat wij in de hemel zijn opgeschreven, daarom verwachten wij ook de Zaligmaker, namelijk de Heere Jezus Christus. Hij zal ons vernederd lichaam veranderen, opdat het gelijkvormig zal worden aan Zijn heerlijk lichaam. We worden dus niet alleen naar de inwendige mens veranderd, maar ook naar de uitwendige mens, waarbij Hij Zelf de norm is. Wij krijgen een lichaam dat op Zijn lichaam lijkt. Dat gebeurt naar de werking, waardoor Hij het hele heelal aan zich kan onderwerpen. De twee hemelen en de aarde zullen verdwijnen en vervangen worden door nieuwe hemelen en een nieuwe aarde. Daar krijgen wij een voorschot op. Zoals het met de hele schepping zal gebeuren, zo zal dat met ons gebeuren ter gelegenheid van de opname van de Gemeente. Wij zullen dus het beeld van de hemelse Mens dragen.

49 En gelijkerwijs wij het beeld des aardsen gedragen hebben, *alzo* zullen wij ook het beeld des hemelsen dragen.

Wij waren beeld dragers van Adam, in ieder geval lichamelijk, maar wij zullen een lichaam krijgen als dat van Christus, de hemelse Mens. Dit moet, want zolang wij nog deel uitmaken van deze oude schepping kunnen wij niet erven.

50 Doch dit zeg ik, broeders, dat vlees en bloed het Koninkrijk Gods niet beërven kunnen, en de verderfelijke beërft de onverderfelijke niet.

De verderfelijke = vlees en bloed. Beide kunnen het koninkrijk Gods niet beërven. Zolang wij geheel of gedeeltelijk vergankelijk zijn kunnen we niet iets onvergankelijks erven. Zolang de Heere Jezus hier op aarde was (om te sterven), had Hij er ook bezwaar tegen dat men Hem de Christus noemde. Hij was dat nog niet. De Christus zou erven. De Messias is de Zoon van David, Die die onwankelbare troon zou erven. Zolang Hij echter Zelf in een sterfelijk lichaam was, kon Hij niet erven en kon Hij ook de Messias niet zijn. Hij zou dat worden. Dat is wat Hij geloofde, dat is wat wij geloven, dat is ook wat de Bijbel daarover zegt. Toe Petrus zei: 'Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God', zei de Heere Jezus: 'Mondje dicht'. Dat heeft Hij vele malen gezegd. Het staat wel 25 keer in de Evangeliën. Ze mochten daar niet over spreken. Dat gaat altijd over dingen die rechtstreeks te maken hebben met Zijn Messiasschap. Het was nog niet zover. Zo is het met ons feitelijk ook. Wij zijn weliswaar wedergeboren, maar dit betekent dat we in hope zijn zalig geworden. Er zijn ook mensen die denken dat het doel van dit leven is dat we wedergeboren worden en dat dat het dan ook is. Zij hopen dat in de toekomst te bereiken. In de Bijbel ligt dat anders. Het doel is niet dat we zouden worden wedergeboren. Het doel is niet dat we kinderen Gods zouden worden, maar dat we zonen Gods zouden worden. Daartoe worden we eerst wedergeboren en zijn dan dus kinderen Gods. Daarna zouden we opgroeien tot zoonchap, of tot zoonstelling.

Rom. 8: 23 En niet alleen *dit*, maar ook wij zelve, die de eerstelingen des Geestes hebben (zijn), wij ook zelve, *zeg ik*, zuchten in onszelve, verwachtende de zoonstelling, *namelijk* de verlossing onzes lichaams.

24 Want wij zijn in hope zalig geworden. De hoop nu, die gezien wordt, is geen hoop; want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen?

Aanstelling tot zonen = aanstelling in het eerstgeboorterecht en dus in het erfrecht. Dat is de hoop die wij in ons hebben. God heeft ons wedergeboren tot een levende hoop, tot een onvergankelijke, onverderfelijke en een onverwelkelijke erfenis, die voor ons bewaard wordt in de hemel. Wij zijn onderweg naar die zoonstelling. We zouden ons aan de opvoeding die daarbij

hoort onderwerpen. Dat is de strekking van deze brief aan de Korinthiërs. Zij zijn baby's, maar hebben niet alleen melk, maar ook spijs van node. Dat willen die Korinthiërs echter niet, want ze hangen aan dit aardse leven. Ze zijn op het vlees georiënteerd, op de oude mens. Ze zijn wellicht ook gericht op de verbetering van de oude mens. Het gaat echter niet om die oude mens, maar om de nieuwe. Die zou opgroeien tot volwassenheid.

Wij verwachten die erfenis met lijdzaamheid. Wij verwachten de zoonstelling, namelijk de verlossing van ons lichaam. Die twee dingen hangen met elkaar samen. Wij moeten eerst van dit lichaam verlost worden. Daarna kunnen we pas tot zonen gesteld worden. Je kunt het natuurlijk ook andersom zeggen: De Heer zal ons tot zonen stellen; daarom verlost Hij ons eerst van ons lichaam. In de praktijk is het één gebeurtenis. Wij zullen veranderd worden en onsterfelijkheid aandoen. We zullen met onsterfelijkheid bekleed worden, opdat wij vervolgens zouden erven.

51 Ziet, ik zeg u een verborgenheid: wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden;

Zowel degenen die ontslapen zijn als degenen die levend overgebleven zijn tot de toekomst des Heeren. Zo staat dat ook in 1 Thess. 4. Die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan. Daarna wij, die levend overgebleven zijn, zullen tezamen met Hem opgenomen worden in de wolken, de Heere tegemoet in de lucht (1 Thess. 4: 16, 17).

Wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen wel allen veranderd worden.

52 In een punt des *tijds*, in een ogenblik, met de laatste bazuin; want de bazuin zal slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden.

In een punt des tijds = in een ogenblik. Punt heeft de betekenis van ondeelbaar = atomos = niet deelbaar. Van het ene moment op het andere dus. De gestorvenen zullen eerst opstaan en daarna zullen wij met hen worden opgenomen. Dat is het moment dat we veranderd zullen worden.

53 Want dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen, en dit sterfelijke *moet* onsterfelijkheid aandoen.

Aandoen = de term voor het aandoen van kleding en daarmee de uitdrukking voor het verkrijgen van een ander lichaam. Een lichaam wordt beschouwd als een kleed (zie ook 2 Kor. 5: 2 – 4).

Die verandering van het lichaam is nodig alvorens wij tot zonen gesteld worden, om onze erfenis in ontvangst te kunnen nemen.

De uiteenzetting begint in vers 51.

51 Ziet, ik zeg u een verborgenheid: wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden;

Ziet, ik zeg u verborgenheid. Het is een aspect van wat in het algemeen de verborgenheid heet. De verborgenheid is een vaste term voor heel het werk Gods met betrekking tot deze tegenwoordige tijd. Heel onze bedeling wordt beschouwd als een bedeling der verborgenheid (Efe. 3: 9).

Het Bijbelse beginsel is dat alles wat te maken heeft met het werk Gods tussen de eerste komst en de wederkomst van Christus verborgen is. Dat is in het Oude Testament niet geopenbaard. Met andere woorden, in het Oude Testament kun je niet vinden wat de Heer zou doen in de dagen tussen het lijden dat op Christus komen zou en de heerlijkheid daarna volgende (1 Petr. 1: 11).

- 1 Petr. 1: 9 Verkrijgende het einde uws geloofs, *namelijk* de zaligheid der zielen.
- 10 Van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de profeten, die geprofeteerd hebben van de genade, aan u *geschied*;

De profeten hebben wel degelijk geprofeteerd over de zegeningen die wij van God ontvangen.

- 11 Onderzoekende, op welken of hoedanigen tijd de Geest van Christus, Die in hen was, beduidde en te voren getuigde, het lijden, *dat* op Christus *komen zou*, en de heerlijkheid daarna *volgende*.

De profeten hebben die profetieën onderzocht en ernaar gevraagd, om tot kennis daarvan te komen. Het lag er dus niet bovenop, in welke profetie dan ook, maar als je een beetje je best doet, dan vind je het toch terug in het Oude Testament. Niettemin, het is daarin verborgen.

Vers 11 is een beetje verbasterd. De zin moet luiden: Onderzoekende, op welke en hoedanige tijd de Geest, Die in hen was, beduidde en te voren getuigde van Christus, het lijden van Christus en de heerlijkheid daarna. Daaruit moet in ieder geval duidelijk zijn dat het lijden van Christus in het Oude Testament beschreven wordt, maar zeker ook de heerlijkheid van de Messias. De tijd die daartussen ligt wordt echter niet besproken. Hoe komt de Messias van lijden tot heerlijkheid? Dat heeft alles te maken met deze tegenwoordige tijd, die begint bij Zijn opstanding. Zijn lijden gaat tot en met het kruis. Officieel het kruis niet eens. De oversten dezer wereld hebben

immers niet geweten hoe het zou gaan. Misschien tot het kruis, maar daarna wisten zij het ook niet.

1 Kor. 2: 7 Maar wij spreken de wijsheid Gods, in verborgenheid, die bedekt was, welke God te voren verordineerd heeft tot heerlijkheid van ons, eer de wereld was;

Die wijsheid van God was er wel, maar verborgen, bedekt. Welke God verordineerd had tot heerlijkheid van ons. Dat is de genade die aan ons geschied is.

8 Welke niemand van de oversten dezer wereld gekend heeft; want indien zij ze gekend hadden, zo zouden zij den Heere der heerlijkheid niet gekruist hebben.

Als ze geweten hadden dat Hij aan de andere kant van de dood eruit op zou staan en zelfs als Eersteling van een nieuwe schepping, dan zouden ze al het mogelijke gedaan hebben om Zijn kruisiging te voorkomen. Daar ligt dus ergens die grens. Voor ons is overigens achteraf het lezen van Psa. 22 duidelijk genoeg. Daar vinden we een beschrijving van de kruisiging en de gebeurtenissen daaromheen. Teksten daaruit worden in het Nieuwe Testament ook letterlijk geciteerd. De Heere Jezus Zelf citeert zelfs uit Psalm 22. Die psalm eindigt niet met de dood, maar met de opstanding. Er komt een gebed in voor voor verlossing uit de dood, weliswaar in bedekte termen, maar het gaat wel degelijk om verlossing uit de dood.

Los daarvan haalt Petrus in Hand. 2 Psalm 16 aan. Gij zult Mijn ziel in de hel niet verlaten, noch zult Uw Heilige overgeven, om verderving te zien (Hand. 2: 27). Petrus zegt daarvan dat dit een psalm van David was, maar dat hij gestorven was en wel verderving heeft gezien. David was een profeet en sprak dit in het volle bewustzijn over Christus, over de Zoon Die uit zijn lijf zou voortkomen. Petrus besluit dus dat Psalm 16 gaat over de opstanding van Christus uit de dood. Waar dat voor Psalm 16 geldt, geldt dat ook voor Psalm 22 en 23. Het zijn woorden van de Heere Jezus. De Heer is Mijn Herder; Mij zal niets ontbreken. Al ging Ik door een dal van schaduw des doods, Ik vrees geen kwaad, want Gij zijt bij Mij. Dat zijn woorden van de Heer Zelf. Dat blijkt uit al die psalmen. Het ligt er niet bovenop. Je moet er wel over nadenken. Dat wil zeggen dat je de Schrift zou onderzoeken en Schrift met Schrift zou vergelijken. Dan blijken deze dingen daar verborgen te liggen, inclusief Gemeentelijke waarheid, inclusief het werk tot roeping van de Gemeente in onze dagen, als een volk van eerstelingen, een volk dat beschreven wordt als Zijn loon. Dat kom je onder vele termen tegen in de oudtestamentische profetieën en symboliek. Daarin liggen die dingen verborgen. Daar hoort de

opname van de Gemeente ook bij. Die maakt ook deel uit van de verborgenheid.

De profeten hebben dus hun eigen profetieën onderzocht, in het bijzonder de tijd tussen het lijden dat op Christus komen zou en de heerlijkheid daarna. Dat begint dus in ieder geval met Zijn opstanding en dan wat er verder volgt. Er staat verder ook bij dat ze hebben geweten hoe het zat.

1 Petr. 1: 12 Denwelken geopenbaard is, dat zij niet zichzelf, maar ons bedienden deze dingen, die u nu aangediend zijn bij degenen, die u het Evangelie verkondigd hebben door den Heiligen Geest, Die van den hemel gezonden is; in welke dingen de engelen begerig zijn in te zien.

Het ging niet over hen, maar over ons. Eén van de aspecten van die verborgenheid is de opname van de Gemeente. Niettemin, het is in het Oude Testament wel te vinden in enkele losse uitspraken. Bovendien hebben we natuurlijk ook nog de eenvoudige gedachte dat het Oude Testament over Christus spreekt. Daarmee wordt ook gesproken over degenen die aan Hem deel hebben gekregen. Er wordt dus ook over het lichaam van Christus gesproken. Vandaar dat er soms zinnen in het enkelvoud staan en dan ineens overgaan in het meervoud. Het gaat bijvoorbeeld eerst over de Rechtvaardige en in de volgende zin gaat het ineens over de rechtvaardigen. Dat moet je dan toch op gedachten brengen. Is Hij dan niet alleen? Wie is de Messias? Is het iemand? Ja, dat is aan te tonen, maar aan de andere kant staan die termen in het meervoud. Zelfs het woord heiland staat in het meervoud. Er zullen heilanden opkomen (Obadja 1: 21). Van een Heiland weten we dat, maar hoezo heilanden? Dat gaat over de Gemeente.

We vinden in het Oude Testament wel degelijk profetieën over de Hemelvaart van Christus. Niet noodzakelijk over Hemelvaartsdag, maar wel over de Messias aan de rechterhand Gods. Aan de ene kant als Mens, als Zoon van David. De joden weten dat de zoon van David de Messias is, maar het is hun ontgaan dat Hij ook zou zitten aan de rechterhand Gods.

Als de Messias dan Davids Zoon is, waarom noemt David Hem dan zijn Heer? (Mark. 12: 35 – 37). Dat is een verwijzing naar de verhoving van Christus tot aan de rechterhand Gods. Dat is niet op Hemelvaartsdag, maar op 1^e Paasdag, bij Zijn opstanding uit de dood.

Als dat over Christus gezegd wordt en wij zijn in Christus, dan is dat dus net zo goed een profetie over de Gemeente, die met Christus gezet zou worden in de hemel. Hij zou Eerstgeborene zijn te midden van vele broederen. Daar gaat het over. Dat is een verborgenheid.

- 51 Ziet, ik zeg u een verborgenheid: wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden;
- 52 In een punt des *tijds*, in een ogenblik, met de laatste bazuin; want de bazuin zal slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden.

In een ondeelbaar ogenblik. De doden zullen onverderfelijk opgewekt worden en wij zullen veranderd worden. Het staat er langzamer dan het gebeurt. Het is van het ene moment op het andere. We moeten af van het idee dat we ter gelegenheid van de opname van de Gemeente de graven zien opengaan, net zoals je een kuiken uit een ei ziet komen en dat na verloop van tijd iedereen er is en we dan met z'n allen naar de Heer toe zullen gaan. Zo gaat het dus niet. Het is van het ene moment op het andere. Zo was de opstanding van de Heere Jezus Christus naar alle waarschijnlijkheid ook. Het is een ingrijpende gebeurtenis. De materie wordt in één klap omgezet van ziel naar Geest, van aards naar hemels, van vergankelijk naar onvergankelijk, van sterfelijk naar onsterfelijk. Dat is nog eens veredeling.

Dat zal gebeuren met de laatste bazuin, want de bazuin zal slaan. Slaan heeft oorspronkelijk ook in het Nederlands de betekenis van geluid voortbrengen, een krachtig geluid. Net als een vinkenslag. Dat is het geluid dat een vink voortbrengt.

Een krachtig geluid wordt ook voorgesteld door een bazuin. Vandaar de laatste bazuin, want de bazuin zal slaan. Mensen hebben opgemerkt dat er in Openbaring sprake is van een reeks van 7 bazuinen en denken dan dat de opname samenvalt met het blazen van de 7e bazuin. Dat is een misverstand. Dat krijg je van geen kant kloppend. De bazuin komt in het Oude Testament ook al voor. Als men op het feest van de bazuinen op de bazuin moet blazen, is dat uiteraard ook niet één van de 7 bazuinen uit Openbaring.

De blazen op de bazuin is in het algemeen een commanderend signaal. Daar wordt hij van oudsher ook voor gebruikt. De bazuin is later vervangen door de trompet. Die dingen zijn erop gebouwd om een zo helder en indringend mogelijk geluid te geven. Ze worden in het leger gebruikt. Men blaast er daar signalen mee: Wakker worden, appèl, geef acht! enzovoort. De bazuin ging daaraan vooraf. Dat is een natuurlijk ding, want het is een ramshoorn, een sjofar. Die wordt in het Oude Testament beschreven, net als de signalen die er op gegeven moesten worden. In het algemeen is de bazuin een hoorn en dus een kroon. Per slot van rekening was de ram met hoorns gekroond. Het woord voor hoorn is hetzelfde als het woord voor kroon: keren. Een hoorn staat in de Bijbel ook voor koningschap; een sjofar dus ook. Als er staat dan mijn hoorn

verhoogd zal worden, dan betekent dit dat degene die spreekt een groot koninkrijk zal ontvangen.

De Hoorn des heils = de Messias en Zijn Rijk.

Het geluid van de bazuin, het klinken of het geroep van de bazuin is in hoogste instantie de stem, de opdracht, van de koning die spreekt. De koning commandeert en roept het volk op. In het Oude Testament lees je dat de bazuin geblazen wordt als iemand tot koning gemaakt wordt. Er is een nieuwe koning en men zou zich tot die koning verzamelen en zich aan hem onderwerpen. De Koning bij uitstek is Christus Zelf en de bazuin is de bazuin Gods. De bazuin geeft in hoogste instantie uitdrukking aan het prediken en het klinken van het Woord Gods. Het is een oproep om tot hem te komen en zich aan Hem te onderwerpen, omdat Hij inmiddels Koning is, maar ook omdat het oorlog is.

Met de bazuin wordt het leger verzameld, opnieuw om zich te onderwerpen aan de koning, maar ook als oproep voor de strijd, of omdat het koninkrijk nog gevestigd moet worden en zelfs met militair geweld.

Er is hier sprake van het slaan van de laatste bazuin, om de doodeenvoudige reden dat dit de laatste keer is dat de Heer ons roept. Het is niet de laatste van een reeks. Hij heeft ons geroepen, misschien roept Hij je vandaag voor iets, of over een aantal dagen. Bovendien, Hij kent ons, Hij roept ons, wij kennen Zijn stem en wij volgen Hem. De laatste keer dat Hij roept is als Zijn Koninkrijk gaat aanbreken. Dan zullen wij inderdaad voor de strijd verzameld worden. Als Hij wederkomt, dan zullen wij als Zijn volk met hem geopenbaard worden, om met hem de wereld te oordelen. De laatste keer dat Hij ons roept is de laatste bazuin en dat is het dan. Dat is bij de opname van de Gemeente.

Andere Bijbeluitleggers zeggen dat het ontleend zou zijn aan het Romeinse militarisme. Er zou dan drie keer op de bazuin geblazen worden. Dan is het zoiets als: Op uw plaatsen, klaar, af.

De laatste bazuin is dat 'af' om zo te zeggen. Dit lijkt een on-Bijbelse verklaring.

Zoals gezegd, in Openbaring vinden we ook bazuinen. Die hebben dezelfde strekking. Elke keer als de bazuin blaast, is het idee dat God spreekt en dat er dan iets gebeurt. God spreekt met kracht en dan gebeurt er iets. Dan volgen al die zogenaamde apocalyptische oordelen, zoals ze in openbaring beschreven worden. Hij zal spreken in zijn toorn en in Zijn grimmigheid zal Hij verschrikken (Psa. 2: 5). Dat is de bazuin.

Wat ons betreft, wij wachten daarop, want als de Heer weer gaat spreken, spreekt Hij eerst tot ons en roept ons als het ware tot Hem. Dat doet Hij met grote kracht. Al wat God doet, doet Hij door Zijn Woord. Als hij Zijn kracht

gebruikt, waarmee Hij alle dingen aan Zich kan onderwerpen, dan spreekt Hij. God spreekt dus ook met kracht ter gelegenheid van de opname van de Gemeente. Hij roept ons om ons tot hem te verzamelen voor de laatste oorlog. Dat past geheel in de Bijbelse betekenis van de bazuin.

Bij die gelegenheid zullen wij onverderfelijk opgewekt worden en zullen veranderd worden om onsterfelijkheid aan te doen. Dat moet nu eenmaal, want dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen. Hij neemt het eerste weg, om het tweede te stellen. Wij zijn onderweg naar het onverderfelijke en het onsterfelijke. Dat is wat ons persoonlijk betreft de overwinning op de laatste vijand. Dan is ook de dood verslonden tot overwinning.

54 En wanneer dit verderfelijke zal onverderfelijkheid aangedaan hebben, en dit sterfelijke zal onsterfelijkheid aangedaan hebben, alsdan zal het woord geschieden, dat geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning.

De dood is verslonden tot overwinning. Dat is een tekst uit Hosea, compleet uit z'n verband gerukt. Dat doet er echter weinig toe, want het gaat om het beginsel, namelijk dat de dood overwonnen zal worden. De dood zal niet meer zijn, in die zin dat die niet meer zal heersen. In Hosea gaat het over heel wat anders, maar hier wordt het op ons toegepast voor de toekomst.

Daarheen zijn wij onderweg en het wordt ons zo verteld, omdat het onze blijde hoop is. Waar de Korinthiërs dachten dat er geen lichamelijke opstanding is, daar zegt Paulus, dat we dan überhaupt geen kinderen van God waren. Maar we zouden zonen van God worden en daartoe moet dit lichaam veranderd worden. Ons lichaam blijft ons lichaam, maar het wordt omgezet naar iets anders. We weten niet hoe dat technisch in z'n werk zal gaan. We hebben alleen verstand van materie en weten dat het zich niet ontwikkelt, maar integendeel afsterft. Dat is met alles in de natuur zo. Alles gaat per definitie kapot. Daarom is evolutie zo'n doldwaze leer. Het is volkomen absurd. Alles in de natuur sterft af en gaat kapot. Het wordt nooit vanzelf beter, maar alleen maar slechter.

Paulus zegt dat er opstanding is uit de dood, dat er wedergeboorte is in Christus. Hetzelfde wat Hem overkomen is met betrekking tot Zijn lichaam, zal ons ook overkomen. Zijn lichaam werd veranderd en Hij stond op uit de dood en het graf was leeg. Mocht je vooralsnog niet in het graf zijn, maak je dan geen zorgen, want we zullen dan misschien niet allen ontslapen, maar we zullen wel allen veranderd worden, van het ene moment op het andere. Wat een dag zal dat zijn!

De Bijbel spreekt in het algemeen in andere termen over de opname van de Gemeente. Wij zijn onderweg naar heerlijkheid; we zijn geroepen tot heerlijkheid; er wacht een erfenis op ons in de hemel; we zijn wedergeboren

tot een levende hoop; we zijn geroepen tot zaligheid enzovoort. Er zijn een heleboel termen voor. Die Schriftplaatsen nemen we gewoonlijk niet mee, maar gaan op zoek naar teksten waar gesproken wordt over de opname van de Gemeente. Dan vinden we er twee of drie, waarna het vrij gemakkelijk wordt om de opname weg te redeneren. Daarmee ben je echter niet af van al die andere Schriftplaatsen die net zo goed spreken over diezelfde toekomstverwachting.

Deze dingen houden rechtstreeks verband met de wederkomst van Christus, maar ook met onze erfenis. Vlees en bloed kunnen het Koninkrijk niet beërven. Met andere woorden, de verderfelijke beërft de onverderfelijke niet.

Het beërven dan het Koninkrijk Gods is iets anders dan het ingaan in het Koninkrijk Gods. Op het moment dat we tot geloof komen gaan we het Koninkrijk Gods binnen. Je gaat het Koninkrijk binnen op grond van wedergeboorte. Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet ingaan (Joh. 3: 3).

Je moet ook wedergeboren zijn om het Koninkrijk Gods te kunnen beërven, maar dat is een ander ding. Hoe dan ook, we weten heel zeker dat vlees en bloed het Koninkrijk Gods wel degelijk kunnen ingaan, want anders kon tot ons niet gezegd worden dat wij onze lichamen (vlees en bloed) tot een levend, heilig en Gode welbehaaglijk offer zouden stellen (Rom. 12: 1). Onze lichamen worden geacht met ons mee het Koninkrijk te zijn binnengegaan. Wij zijn zelfs als eerstelingen binnengegaan. Degenen die in de wederkomst van Christus en de openbaring van Zijn Koninkrijk, Zijn Koninkrijk ingaan, zijn vlees en bloed. Dat zijn gelovige mensen, want anders komen ze er niet in, maar ze zijn nog niet veranderd en het is ook nog niet de Jongste Dag.

Vergankelijk vlees en bloed zullen dat Koninkrijk echter niet beërven. Er is verschil. Door geloof word je wedergeboren en ben je behouden. Maar wij die geloven en kinderen Gods zijn, zijn geroepen tot zoonstelling. Dit houdt in dat we onderweg zijn naar het loon dat voor ons bewaard wordt in de hemel. De bedoeling is weliswaar dat de mens eerst kind van God wordt, maar ook dat hij vervolgens zoon van God wordt. Dat is het eigenlijke doel. God bouwt in deze tegenwoordige tijd Zijn Gemeente. Die Gemeente is per definitie een Gemeente van eerstelingen en is op die grond inderdaad tot zoonstelling geroepen. De Gemeente is de algemene vergadering en de Gemeente van eerstgeborenen die in de hemelen opgeschreven zijn (Hebr. 12: 23). De Gemeente is de Ekklesia, degenen die uit het volk geroepen zijn, om deel te hebben aan de rechtspraak en het functioneren van de Koning.

De eerstgeborenen zijn niet noodzakelijk degenen die het eerst geboren werden, maar degenen met eerstgeboorterecht. Zij heten de oudsten van het volk, of ook wel de vorsten van het volk. Het zijn degenen die de hoofden zijn van de diverse geslachten en die in die positie aangesteld zijn.

In de dagen van Mozes werd de raad van oudsten aangesteld, waaraan het Jodendom onder het Judaïsme later het Sanhedrin ontleende. Je vindt hier in Hebr. 12: 23 verschillende termen ter aanduiding van de Gemeente, die tevens aangeven wat de Gemeente voor een ding is, namelijk eerstelingen, oudsten, van dat Koninkrijk, waarvan Christus Zelf de Koning is. In tweede instantie behoren wij daarbij en in derde instantie Israël, in de dagen van de wederkomst van Christus. Van ons wordt gezegd dat wij in de hemel opgeschreven zijn.

Regel 1 is dat de eerstgeborenen voor de Heer bestemd zijn. Zij worden geacht geofferd te worden. De Heer neemt ze tot Zich. Dat is wat met de hele Gemeente collectief gebeurt en lichamelijk ook zal gebeuren. Wij zullen naar de hemel gepromoveerd worden. Let wel, dit is de uitzondering. In de hele heilsgeschiedenis is de regel dat de gelovigen opgewekt zullen worden ten Jongsten Dage en zullen leven op de nieuwe aarde. De mens is gemaakt voor de aarde en de aarde voor de mens. De uitzondering is dat de eersten die deel krijgen aan de nieuwe schepping en dus aan het Nieuwe Verbond en aan Christus, specifiek gesteld zullen worden in de dienst aan God en dus een positie in de hemel krijgen. Daarom is de Gemeente van vandaag een volk van eerstelingen.

Zolang wij op aarde zijn als kinderen van God, zijn wij kinderen van God en dus hebben wij niets in te brengen dan lege briefjes. Kinderen moet je leren dat het leven niet om hen draait. Kinderen hebben geen zeggenschap. Voor dat doel hebben ze ouders. Zij hebben de zeggenschap over hun kinderen. Wij als kinderen Gods hebben bij God dus ook niets in te brengen. Hij heeft een plan met onze levens. Hij voedt ons op. Waar dat allemaal toe dient? Eenmaal zullen wij het begrijpen bij de Heer. Levend uit geloof vertrouwen we de Heer op Zijn Woord. Daarom zingen wij: 'Wat de toekomst brengen moge, mij geleid des Heeren hand'. Daarin hebben wij geen inspraak. Hoe meer je het zelf in de hand hebt, hoe meer je ook zelf de verantwoordelijkheid draagt. Wij zijn kinderen Gods en Hij tuchtigt ons. Dat blijft zo zolang wij in het vlees zijn. Op dat kind zijn is echter wel een vervolg.

1 Joh. 3: 1   Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, *namelijk* dat wij kinderen Gods zouden genaamd worden. Daarom kent ons de wereld niet, omdat zij Hem niet kent.

We zouden ooit een keer kinderen Gods genaamd worden. Dit vers sluit naadloos aan bij Joh. 1: 12.

Joh. 1: 12 Maar zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht (recht) gegeven kind van God te worden, *namelijk* die in Zijn Naam geloven.

Je moet wel begrijpen dat voor beide Schriftplaatsen geldt dat er gesproken wordt vanuit oudtestamentisch standpunt. Degenen die in oudtestamentische tijd Hem aangenomen hebben, heeft Hij macht gegeven ooit een keer kind van God te worden. Later, zodra dat zou kunnen. In oudtestamentische tijd was dat onmogelijk. Over nieuwtestamentische tijd wordt pas vanaf vers 14 gesproken.

Joh. 1: 14 En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader), vol van genade en waarheid.

Dit gaat over Zijn opstanding en dus over nieuwtestamentische tijd. Voor die tijd werden mensen niet wedergeboren. Daarom zijn zij ook geen eerstelingen en gaan ook niet naar de hemel. Zij waren wel gelovigen, eerder dan wij, maar zij waren niet wedergeboren. Zij hadden nog niet de Heilige Geest ontvangen. Dat kon namelijk niet, want de Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was Joh. 7: 38, 39). Dit zeide Hij van den Heiligen Geest, Dewelke ontvangen zouden die in hem geloofden, want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was.

Johannes wijst er specifiek op dat dit in oudtestamentische tijd beloofd was. In nieuwtestamentische tijd echter wordt eenieder die gelooft ter plekke en terstond wedergeboren, want de Heilige Geest is er wel, omdat Jezus verheerlijkt is. God heeft deze Jezus opgewekt. Hij heeft hem die Heilige Geest gegeven. Christus Zelf geeft die Geest weer aan eenieder die in Hem gelooft (Hand. 2: 33).

- 1 Joh. 3: 1 Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, *namelijk* dat wij kinderen Gods zouden genaamd worden. Daarom kent ons de wereld niet, omdat zij Hem niet kent.
- 2 Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als *Hij* zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen; want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is.

Nu = inmiddels, na alles wat voorafging.

Nu, inmiddels, zijn wij kinderen Gods. Dat is een hele fase verder. In vers 1 staat in nieuwere vertalingen achter 'dat wij kinderen Gods zouden genaamd worden', 'en wij zijn het'. Dat hoort er ook te staan, maar in de Statenvertaling is dat weggefallen. Zekerheid over dat wij kinderen Gods zijn, is eeuwenlang niet populair geweest. Dat mocht je niet weten en je mocht het niet zeggen en als het in de bijbel staat, dan halen we het eruit. Dat is dan ook gebeurd. Het maakt hier niet zoveel uit dat het er in vers 1 niet meer bijstaat, want in vers 2 staat het ook. Nu zijn wij kinderen Gods. Dat is onze positie.

Geopenbaard = phaneroo = verschijnen.

Het is nog niet verschenen wat wij zijn zullen. Maar ja, als je inmiddels kind van God bent en zult in de toekomst nog wat zijn, al zou er verder niets bijstaan, dan nog zou je weten waar het over gaat. Kinderen willen groot worden, willen volwassen worden. Dat is uiteraard ook de bedoeling en daar gaat het hier natuurlijk ook over.

Wat wij zijn zullen is weliswaar nog niet verschenen, nog niet aan de dag getreden, maar wij weten dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem gelijk zullen zijn.

Kol. 3: 4   Wanneer *nu* Christus zal geopenbaard zijn, Die ons leven is, dan zult ook gij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid.

Dan zullen wij Hem gelijk wezen. Wij zullen met Christus geopenbaard worden als de Zoon, als de erfgenamen van het Koninkrijk. In Zijn wederkomst komt Hij zijn Koninkrijk op aarde opeisen. Wij worden dan met Hem geopenbaard in heerlijkheid, want wij zijn eerstelingen van Zijn Koninkrijk en eisen dus ook datzelfde Koninkrijk op. Het is Zijn erfenis, maar de onze ook, omdat wij nu eenmaal deel hebben gekregen aan elke geestelijke zegening in Christus in de hemel. Wij zijn één plant met Hem geworden en leden van Zijn lichaam. Wij maken deel uit van dezelfde Gemeente waarvan Hij het Hoofd is. Dat is pas in de toekomst. Daarheen zijn wij onderweg. Zolang wij nog onderweg zijn, zijn wij hier nog kinderen.

Datzelfde staat natuurlijk ook in de brief aan de Romeinen. Daar staat dat wij samengegroeid zijn met Christus (Rom. 6) en niet meer zouden leven onder de heerschappij van de zonde, niet meer leven onder de heerschappij van de wet (Rom. 7), maar leven onder de leiding van de Heilige Geest, die ons leidt naar onze zoonstelling. De Geest Die wij hebben ontvangen en Die ons in heel de waarheid zou leiden. Daarom wordt Hij de Geest der waarheid genoemd. Hier, in Rom. 8 wordt Hij echter de Geest der zoonstelling genoemd, door welke wij roepen: Abba, Vader!

Het vaderschap, zoonschap en eerstgeboorterecht maakt deel uit van de Mozaïsche wet en is een voorbeeld van deze nieuwtestamentische situatie, waarin deze dingen zouden worden toegepast. Daarom heet het Abba, Vader,

op dezelfde wijze als in Hebreeën zowel Griekse als Hebreeuwse termen gebruikt worden ter aanduiding van de Gemeente.

In Rom. 8 gaat het dus over die dingen.

Vers 19 zegt dat de schepping reikhalzend uitziend naar de openbaring van de zonen Gods. Dat is zoals het in Kol. 3: 4 beschreven staat, de openbaring van Christus in heerlijkheid, samen met de Gemeente. De schepping wacht op ons. Bij nader inzien wachten wij ook.

Rom. 8: 23 En niet alleen *dit*, maar ook wij zelve, die de eerstelingen des Geestes hebben (zijn), wij ook zelve, *zeg ik*, zuchten in onszelven, verwachende de zoonstelling, *namelijk* de verlossing onzes lichaams.

Wij wachten niet zozeer op de openbaring van de zonen Gods, maar op onze zoonstelling, waarheen de Geest der zoonstelling uit vers 14 ons zou leiden. Waarom doet God niets aan de wereld? Waar is het wachten op? Het wachten is op onze zoonstelling. In de praktijk is dat de opname van de Gemeente. De opname van de Gemeente is in de praktijk weer niets anders dan dat wij aangesteld zullen worden tot zonen, waarbij wij dit sterfelijke afleggen en het onverderfelijke aandoen. En als wij tot zonen gesteld zijn, dan is het volgende punt dat de wereld nog wacht op dat wij als zonen Gods geopenbaard zullen worden. Wij zijn vanaf de opname van de Gemeente weliswaar voor altijd bij de Heere, maar dit wil niet zeggen dat we vanaf dan niets meer met de aarde te maken zullen hebben. We gaan ons wel degelijk bemoeien met de openbaring van het Koninkrijk van Christus op aarde. Wij zullen dan vanuit de hemel hier op aarde dat Koninkrijk vestigen. Er staat niet voor niets dat wij de engelen gelijk zullen zijn en er staat ook niet voor niets dat als het Joodse volk tot bekering komt, dit door onze activiteit gebeurt. Die dingen gebeuren pas na de opname van de Gemeente. In onze dagen houdt de Heer Zich officieel niet met de wereld en de volkeren bezig, maar die situatie verandert na de opname van de Gemeente. Dan zal de Heer Zich wel degelijk met de wereld bezighouden, te beginnen met het Joodse volk, met Zijn eigen stam. Ook daar zullen wij in betrokken zijn. Dat is in de 70^e week van Daniël. Aan het einde daarvan zullen wij met Christus in heerlijkheid verschijnen.

De wereld wacht op de openbaring van de zonen Gods. Voor die gelegenheid moeten die zonen eerst als zonen worden aangesteld. Zij moeten een plaats krijgen in de erfenis, want ze krijgen een deel van de erfenis en bepaalde verantwoordelijkheden.

Wij zullen allen veranderd worden en zullen allen een verheerlijkt lichaam krijgen. Hoe heerlijk het zal zijn is nog maar de vraag. Of dat lichaam bekleed

is, of naakt, of overkleed, dat heeft alles te maken met onze openbaring voor de rechterstoel van Christus, ter gelegenheid van de opname van de Gemeente. Bij die gelegenheid zullen wij ons erfdeel ontvangen en tot zonen gesteld worden. In ieder geval wordt de Gemeente als collectief tot zoon gesteld.

Dan wordt het vergankelijke afgelegd, want zolang wij vergankelijk zijn zullen wij de onvergankelijkheid niet erven.

In 2 Sam. 7 wordt aan David een zoon beloofd, die uit zijn lijf voortkomen zou. De stoel van die Zoon zou in eeuwigheid niet wankelen. God zou Zijn troon bevestigen. Toen de Heer hier op aarde verscheen had Hij niet eens een Koninkrijk. Ze wilden Hem met geweld Koning maken. Het Koninkrijk werd niet aan het volk aangeboden, maar het tegenovergestelde gebeurde, want zij wilden Hem tot koning maken. De tijd daarvoor was echter nog niet rijp. Hij zou dat Koninkrijk krijgen, maar zolang Hijzelf hier op aarde in een sterfelijk lichaam was, zou Hij dat Koninkrijk niet ontvangen. Dat was technisch gezien ook niet mogelijk, want dan zou Hij niet beter geweest zijn dan David zelf, want het gaat om iemand die niet zou sterven en onvergankelijk leven zou hebben. Die zou dat Koninkrijk ontvangen. Dat is de ultieme vervulling van 2 Sam. 7.

Los daarvan, de Bijbel leert dat diezelfde profetie van toepassing was op Salomo, maar Salomo is gestorven. Hij was dus niet de definitieve vervulling van de profetie. Zo komen we uiteindelijk terecht, volgens Matth. 1, bij Jezus, gezegd Christus. Hij is de definitieve Erfgenaam in Zijn opstanding uit de dood. Niet eerder. Zo geldt dat ook voor ons. Wij zullen koningen zijn, maar niet voor die verandering van ons lichaam. We moeten eerst verlost worden van het vergankelijke, om iets onvergankelijks en dus onoverdraagbaars te ontvangen. Je kunt namelijk niet voor alle eeuwigheid wat krijgen, als jezelf na verloop van tijd het loodje legt.

Wat aan de ene kant onze zoonstelling heet, kan aan de andere kant de verlossing van ons lichaam genoemd worden, zoals Rom. 8: 23 ook aangeeft. Die dingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. We worden tot zonen gesteld bij de verlossing van ons lichaam. Niet bij onze dood. Het idee is dat van een bevalling. Vandaar dat wij in onszelven zuchten, net als de hele schepping. Wij zijn niet onderweg naar de dood, net zo min als de schepping dat is, maar naar nieuw leven. De verlossing van ons lichaam wil niet zeggen dat we dood gaan, maar dat we een ander lichaam krijgen, een nieuw en verheerlijkt lichaam en daarmee nieuw leven.

- 2 Kor. 5: 1   Want wij weten, dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, *maar* eeuwig in de hemelen.
- 2   Want ook in dezen zuchten wij, verlangende met onze woonstede, die uit den hemel is, overkleed te worden.

Dit gaat ook niet over ons lichamelijk overlijden, maar over de verlossing van ons lichaam. Het gaat niet over het afleggen van het oude, maar het aandoen van het nieuwe. Als het één keer zover is en de opname plaatsvindt, dan wordt deze aardse tabernakel als het ware verbroken en veranderd in een verheerlijkt lichaam. Ons lichamelijk overlijden verlost ons van onze aardse positie, maar de Gemeente als collectief wacht op de verheerlijking in de toekomst, ter gelegenheid van onze openbaring voor de rechterstoel van Christus.

Als je nu voor de opname van de Gemeente overlijdt, waar blijf je dan in de tussentijd en waar blijven al die broeders en zusters die ons zijn voorgegaan? Je moet eigenlijk eerst verder teruggaan en je afvragen waar al die oudtestamentische gelovigen nu zijn. Zij moeten ook wachten en doen dat niet op aarde. In de Bijbel staat dat de Heer voor hen zorgt. Hoe? Geen idee. Dat onttrekt zich aan ons voorstellingsvermogen. Zij zijn in het dodenrijk en wachten op de Jongste Dag. Voor de gelovigen van na de opstanding van Christus ligt het iets anders. Ook zij moeten wachten, maar niet tot de Jongste Dag, maar tot de opname van de Gemeente. Bovendien gaan zij niet naar het dodenrijk, maar ook niet naar de hemel, want daar waren ze namelijk al en daar verandert niets aan als dit lichaam het niet meer doet. Zij gaan dus niet naar de hemel, om de eenvoudige reden dat ze daar al waren, maar verdwijnen wel van de aarde. Als je definitief de ogen dicht doet, dan gaan ze daarboven open. Wij zullen de dood niet zien, al waren wij ook gestorven. Dat is niet omdat we dan slapen en dus überhaupt niets meer zien. Dat is namelijk de leer van de zogenaamde zielenslaap. Afgezien van het feit dat daar niets van klopt, is de uitdrukking ook nog eens niet correct. Wij zijn in de hemel gezet en er is niets dat ons kan scheiden van de liefde van Christus, ook de dood niet. Wij zijn met Christus opgewekt en wij zijn met hem nieuwe scheppingen geworden. Het idee dat het afleggen van ons lichaam daar een negatieve invloed op zou kunnen hebben is absurd. Het is andersom. Het sterven van dit lichaam betekent dat we van banden verlost worden. Dat wordt volgens de Bijbel als een bevrijding en verlossing beschouwd. Sterven heet ontbonden worden. Dit lichaam bindt ons aan een vergankelijke wereld. Bovendien is ons beloofd dat dit lichaam veranderd zal worden. Dat is de ultieme verlossing, de derde en laatste fase van onze zaligheid. Het is niet iets dat onvermijdelijk is, maar iets dat ons beloofd is. Het is de vervulling van de beloften Gods. Ons burgerschap is in de hemel en daarom verwachten wij de

Zaligmaker, Die onze vernederde lichamen veranderen zal en gelijkvormig zal maken aan Zijn verheerlijkt lichaam (Filipp. 3: 20, 21).

Kortom, wij verwachten de zoonstelling. Dat komt overeen met de verlossing van ons lichaam en dus...

Rom. 8: 24   Want wij zijn in hope zalig geworden.

De hoop onder het Oude Verbond was, dat als men een gelovige was, men volgens de belofte Gods kind van God zou worden. Dus werd men in hope zalig. Sommigen die onder het Oude Verbond willen leven, komen ook niet verder dan dat. Zij sterven in de hoop des eeuwigen levens. Dat is oudtestamentisch. Wij sterven niet in de hoop des eeuwigen levens. Als je het daarvoor niet had, dan krijg je het daarna ook niet. Wij krijgen dat eeuwige leven hier, op het moment dat we tot geloof komen. Wij hebben een betere hoop en ook betere beloftenissen, namelijk die van het Nieuwe Verbond. De beloftenissen van het Oude Verbond houden in dat we het recht hebben om kind van God te worden, maar wij zijn kind van God en de betere beloften houden in dat we zonen van God zouden worden. Moeten we daar wat voor doen? Ja, min of meer. De Heer zou ons daarheen leiden. We zouden ons laten tuchtigen en die kastijding verdragen.

Hebr. 12: 1   Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen allen last, en de zonde, die *ons* lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is;

Als kind word je naar school gestuurd. Dat is niet je carrière, maar je voorbereiding daarop. Je moet wat leren en ervaringen opdoen. Dat doe je inderdaad niet alleen op school, maar ook daarbuiten. Je ouders nemen je mee naar allerlei gelegenheden en daar doe je ervaring op. Kinderen spelen ook om zich te ontwikkelen en ervaring op te doen. Dat is de loopbaan die je door moet, omdat er wat van je terecht moet komen. Die loopbaan echter is niet je bestemming. Die komt daarna. Wij zouden die loopbaan lopen en het Voorbeeld der leer is Christus, Die Zelf die loopbaan gelopen heeft en Die hier op aarde in de dagen Zijns vleses gehoorzaamheid geleerd heeft uit hetgeen Hij geleden heeft (Hebr. 5: 7, 8). Hij heeft voor de vreugde, die Hem voorgesteld was het kruis verdragen en schande veracht. Het resultaat daarvan is dat Hij gezeten is aan de rechterhand des troons van God (Hebr. 12: 2). Hij is ons Voorbeeld, de overste Leidsman en Voleinder des geloofs.

Wij zouden Hem aanmerken, Die zodanig een tegenspreken van de zondaren heeft verdragen. Dat moeten wij ook leren. We zouden net als de Heer niet verflauwen of bezwijken in onze zielen. Eventueel zouden wij tot den bloede

toe niet tegenstaan en strijden tegen de zonde. Bovendien zouden we ons herinneren de vermaning, die tot ons als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht niet klein de kastijding des Heeren, en bezwijkt niet, als gij van Hem bestraft wordt. We zouden de kastijding verdragen, want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij en Hij geselt een iegelijken zoon die Hij aanneemt. Die loopbaan is niet makkelijk, maar het is ter wille van het einddoel. Dat doel is zoonstelling.

Als je die kastijding verdraagt, terwijl je hier nog bent, dan gedraagt God Zich jegens jou als zoon. Als God ons opvoedt en wij verdragen die opvoeding, dan beschouwt God ons als zonen. Op dat moment al, maar zeker ook in verband met waarheen wij onderweg zijn. Wij zouden het zijn en dienovereenkomstig beschouwt God ons ook als zonen. Niet dat we het officieel al zijn, maar God beschouwt ons op voorhand als zonen. Die gedachtegang vinden we al in Genesis geïllustreerd, waar tot Abraham gesproken wordt over Izak zijn zoon, maar het was zover nog niet. Die verhoudingen komen we ook in de Evangeliën tegen, waarin de Heere Jezus als de Zoon van God beschreven wordt. Het is allemaal geschreven nadat Hij dat al geworden was in Zijn opstanding. Bovendien was Hij in de dagen Zijns vleses onderweg daar naartoe en God gedroeg Zich jegens Hem als Zoon. Niettemin kwam Zijn officiële Zoonstelling pas na Zijn dood, in Zijn opstanding. Niet alleen na, maar ook als gevolg daarvan. Omdat Hij Zich liet vernederen en zich onderwierp aan het Woord en de wil van God. (Dat is overigens officieel in strijd met de leer van de drie-enigheid.) Omdat Hij Zich onderwierp aan het Woord, de wil en het plan van de Vader, daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd en een Naam gegeven boven alle naam. Precies hetzelfde geldt voor ons. Wij zouden trouw zijn aan de Heer, in het bewustzijn dat dit een tijdelijke weg is. Daar komt een eind aan. Wij zouden die weg ook gaan in het bewustzijn dat de Heer ons hierin voorgegaan is. Daarom is Hij het voorbeeld der leer. Wij zouden op Hem zien en bovendien ontvangen wij van Hem wat wij nodig hebben om die loopbaan te kunnen lopen. We kijken niet naar de resultaten om ons heen, naar onze bewegingen hier. Die doen er namelijk weinig toe. Wat er toe doet is het resultaat van het werk dat de Heer aan ons individueel doet, maar dat resultaat zal pas gezien worden bij de verlossing van ons lichaam, voor de rechterstoel van Christus, als het loon, de erfenis gegeven wordt. Daarheen zijn wij onderweg. Daar ligt ook het doel van ons leven. Er is geen ander doel dan dat. Daartoe heeft de Heer ons geroepen en tevoren verordineerd tot zoonstelling. Zolang wij in dit lichaam zijn hebben we niets in te brengen. Wij zijn kinderen Gods, slaven en dienstknechten van Christus, Zijn eigendom, duur gekocht. Hij kan met ons doen wat Hij wil doen. Wij vertrouwen op Hem, maar enige garantie voor onderweg krijgen we niet. God heeft ons geen kalme reis beloofd, maar wel een behouden aankomst.

Wij verwachten de zoonstelling, de verlossing van ons lichaam. Dat is onze hoop.

- Rom. 8: 24   Want wij zijn in hope zalig geworden. De hoop nu, die gezien wordt, is geen hoop; want hetgeen iemand ziet, waarom zou hij het ook hopen?
- 25   Maar indien wij hopen, hetgeen wij niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid.

Met onderwerping. Wij laten ons er door leiden.

- 26   En desgelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp; want wij weten niet, wat wij bidden zullen, gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen.

De strekking van het vers is volstrekt identiek aan vers 14 en 15, namelijk dat de Geest ons leidt naar die zoonstelling. Dat is voor onszelf niet te doen, vanwege onze zwakheden, maar de Geest Zelf komt onze zwakheden te hulp. Wij zijn bovendien verbonden met de liefde van Christus (vers 35, 39). Je hoeft je er dus geen zorgen over te maken, maar het is wel iets dat wij ondergaan. Vandaar lijdzaamheid. Dat heeft te maken met krachten, groter dan wijzelf, die ons ergens heen drijven.

Terug naar 1 Kor. 15.

Wij zouden onverderfelijkheid ontvangen en verderfelijkheid afleggen. De beschrijving daarvan wordt een verborgenheid genoemd. Dat hangt samen met wat in het algemeen heet de bedeling der verborgenheid, want alles wat God in onze tegenwoordige bedeling doet, vanaf de eerste komst van Christus tot aan Zijn wederkomst, wordt beschreven als verborgenheid. Dit betekent dat het gaat om zaken die in het Oude Testament niet geopenbaard zijn. Die zaken worden soms wel in het Oude Testament genoemd, maar niet zodanig dat je ze meteen zou herkennen als je ze in het Oude Testament leest. Een aardig voorbeeld over de opname van de Gemeente vinden we in Jes. 57.

- Jes. 57: 1   De rechtvaardige komt om, er is niemand, die het ter harte neemt; en de weldadige lieden worden weggeraapt, zonder dat er iemand op let, dat de rechtvaardige weggeraapt wordt voor het kwaad.
- 2   Hij zal ingaan *in* den vrede; zij zullen rusten op hun slaapsteden, een iegelijk, die *in* zijn oprechtheid gewandeld heeft.

3 Doch nadert gijlieden hier toe, gij kinderen der guichelares! gij overspelig zaad, en gij, die hoererij bedrijft!

Dit zijn tamelijk mystieke uitspraken. Als je dit zo leest, dan heb je geen idee waar het over gaat. Dit is ook binnen oudtestamentische context op geen enkele wijze te plaatsen. Dat verschijnsel kom je in de profeten tamelijk vaak tegen. Dat komt omdat veel profetische uitspraken betrekking hebben op de wederkomst van Christus, maar in de wederkomst van Christus is de Gemeente uiteraard ook betrokken, maar de Gemeente zelf wordt beschouwd als deel uitmakend van deze verborgenheid. Dat wil zeggen dat je daar in het Oude Testament niet expliciet over leest. Je moet het Nieuwe Testament kennen, om deze dingen in het Oude Testament te herkennen. Vandaar dat in het Nieuwe Testament zo vaak verwezen wordt naar oudtestamentische Schriftplaatsen. Nu worden deze verzen uit Jes. 57 niet in het Nieuwe Testament niet aangehaald, maar je zou ze moeten herkennen.

De rechtvaardige komt om = verdwijnt.

Er is niemand die het ter harte neemt = er is niemand die daardoor tot geloof komt. Niemand trekt zich er iets van aan.

Ter harte nemen is in Deut. 30 al tot geloof komen. Onder de heidenen zult gij het weder ter harte nemen en u bekeren tot de HEERE en Zijn stem gehoorzaam zijn (Deut. 30: 1, 2). Want met het hart gelooft men.

Er komt dus een rechtvaardige om en er is niemand die het ter harte neemt.

De weldadige lieden worden weggeraapt = ze verdwijnen, zonder dat er iemand op let dat de rechtvaardige weggeraapt wordt voor het kwaad. De strekking is uiteraard hetzelfde als in het eerste deel van de zin.

Eerst heet het de rechtvaardige; dan is het er maar één. Daarna heet het de weldadige lieden, in het meervoud en in derde instantie heet het gewoon weer de rechtvaardige, die weggeraapt wordt.

De rechtvaardige komt om, de weldadige lieden worden weggeraapt en de rechtvaardige wordt weggeraapt. In het licht van het Nieuwe Testament zou het duidelijk moeten zijn dat het om de Gemeente gaat. De Gemeente is er maar één en dus de rechtvaardige in het enkelvoud. Natuurlijk kun je het op de Heere Jezus Zelf van toepassing laten zijn, op Zijn Hemelvaart, want Hij verdween, maar feitelijk wijst die afwisseling van enkel- en meervoud erop dat die velen een eenheid vormen, zoals de Gemeente uit vele leden bestaat, maar een eenheid is. Zo beschouwd wordt hier de opname van de Gemeente beschreven. Er staat bij dat het verder geen invloed heeft op de gang van zaken in de wereld. In ieder geval niet in positieve zin en in het algemeen.

De Gemeente zal ingaan in de vrede. Zij zullen rusten op hun slaapsteden, eenieder die in zijn oprechtheid gewandeld heeft, overeenkomend met rechtvaardigheid en weldadige lieden. Dan volgt in vers 3 en verder de

tegenhang. Het gaat over de opname van de Gemeente en daarna Gods handelen met Israël, beginnend bij het Joodse volk, die uitloopt in de 3 ½ jaar grote verdrukking van de 70^e week van Daniël. Dan rekent God namelijk af met het Joodse volk en daarna met de rest van Israël.

De Gemeente verdwijnt van de aarde en wat de gang van zaken op de aarde betreft, houdt God Zich vanaf dat tijdstip bezig met Israël.

Als je het Nieuwe Testament niet hebt, dan zijn dit onverklaarbare woorden. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor de woorden van Jes. 62.

Jes. 62: 5   Want *gelijk* een jongeling een jonkvrouw trouwt, *alzo* zullen uw kinderen u trouwen; en *gelijk* de bruidegom vrolijk is over de bruid, *alzo* zal uw God over u vrolijk zijn.

Dat is één die trouwt met één; daarna zijn het er velen die trouwen met velen. Eigenlijk is dit een viervoudig parallellisme. Schrijf ze onder elkaar, streep eronder en optellen. Dat brengt je een heel eind, tenzij je niet meer hebt dan alleen het Oude Testament, want dan begrijp je toch niet waar het over gaat.

Want <i>gelijk</i>	een jongeling	een jonkvrouw	trouwt;
<i>alzo</i> zullen	uw kinderen	u	trouwen;
en <i>gelijk</i>	de bruidegom is	over de bruid	vrolijk;
<i>alzo</i> zal	uw God	zijn over u	vrolijk.

Je hebt een jongeling en een jonkvrouw.

De jongeling wordt beschreven als uw kinderen en de jonkvrouw als u (meervoud). In de derde zin heet de jongeling de bruidegom en de jonkvrouw de bruid. In de vierde zin is de jongeling uw God en de jonkvrouw weer u.

De jonkvrouw = Israël.

De bruidegom = uw kinderen = de zonen van de bruid.

De Bruidegom is Christus, de Heere = God. Op heel wat plaatsen in de Bijbel wordt gesproken over een huwelijksrelatie tussen God en Israël, waarbij de Heer de Man is en Israël de vrouw. Dat huwelijk was geëindigd, maar niettemin zou in de toekomst opnieuw zo'n huwelijk gesloten worden. Dat is dan logischerwijze in de dagen van het Nieuwe Verbond, waarin Israël alsnog gered zal worden en opnieuw in een huwelijksrelatie met de Heer zal treden, maar die Heer is dan de Messias.

Hij is de Bruidegom, maar waarom wordt Hij ook beschreven als uw God en als uw kinderen? Dat slaat dus op de Gemeente. De Bruidegom is Christus, samen met heel de Gemeente, voortgekomen uit heel Israël. De Gemeente is dus duidelijk niet de bruid. Die gedachte komt alleen maar voort uit het idee dat de Gemeente Israël is, waarmee men in feite de Gemeente als zodanig ontkent. Men ziet de Gemeente als de plaatsvervanger van Israël. Daarom wordt de Gemeente automatisch aangeduid als bruid, ontleend aan deze

oudtestamentische profetieën over een nieuw huwelijk en een nieuw verbond. Wij zijn echter leden van het lichaam van de Bruidegom. Als de Bruidegom komt, dan komen wij met Hem. Dat staat hier dus in Jes. 62, op verborgen wijze weliswaar, maar hier ligt Gemeentelijke waarheid in besloten. De Gemeente wordt in een nog moeilijker constructie genoemd in de verzen 11 en 12.

- Jes. 62: 11 Ziet, de HEERE heeft doen horen, tot aan het einde der aarde; zegt der dochter van Sion: Zie, uw Heil komt; zie, Zijn loon is met Hem, en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht.
- 12 En zij zullen hen noemen het heilige volk, de verlost des HEEREN; en gij zult genoemd worden de gezochte, de stad, die niet verlaten is.

In Jes. 49: 4 kun je al lezen dat de Gemeente het arbeidsloon van Christus is. Hij komt met Zijn loon. Niet met ons loon, of om ons loon uit te betalen, maar met Zijn eigen loon, met wat Hij verworven heeft. Dat is de Gemeente, die niet alleen Zijn loon is, maar ook Zijn erfdeel (Efe. 1).
Heil = Yeshah = Jezus. Zie, Jezus komt! Hij komt met heel Zijn Gemeente. Zij zullen hen noemen het heilige volk. Dat loon bestaat dus wel degelijk uit een meervoud. Zowel zij als hen zijn meervoud, zodat hier Israël tegenover de Gemeente staat.

Dit staat in het Oude Testament, maar we begrijpen deze dingen pas nadat die ons in het Nieuwe Testament zijn geopenbaard. Zo zit dat met de verborgenheid. De verschillende aspecten daarvan worden ook verborgenheden genoemd. Samen vormen die verborgenheden dé verborgenheid. Zo heb je de verborgenheid van de gedeeltelijke verharding van Israël, maar ook de verborgenheid dat wij wel niet allen zullen ontslapen, maar wel allen veranderd zullen worden.

- 51 Ziet, ik zeg u een verborgenheid: wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden;
- 52 In een punt des *tijds*, in een ogenblik, met de laatste bazuin; want de bazuin zal slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden.
- 53 Want dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen, en dit sterfelijke *moet* onsterfelijkheid aandoen.
- 54 En wanneer dit verderfelijke zal onverderfelijkheid aangedaan hebben, en dit sterfelijke zal onsterfelijkheid aangedaan hebben, alsdan zal het woord geschieden, dat geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning.

Wij worden krijgsknechten van Christus genoemd en worden betrokken in de strijd tegen de overheden en machten in de lucht. Dat is elke dag. Zo wordt er feitelijk elke dag op de bazuin geblazen, die oproept tot die strijd. Wij worden opgeroepen om te naderen tot de troon der genade. Die oproep is niet anders dan het klinken der bazuin. Als die bazuin de laatste keer klinkt, dan worden we opgenomen, de Heer tegemoet in de lucht en dan zullen we zeker naderen tot Zijn troon. We zullen dan ook voor altijd bij de Heer zijn en dus hoeft de bazuin niet meer te klinken. Als er daarna toch nog bazuinen klinken, komt dat omdat wij daarop blazen, in de dagen van de wederkomst van Christus en in verband met die 7 bazuinen uit Openbaring. Dat gaat over een oordeel over de levende mensheid. Wij zullen met Christus de wereld oordelen.

Het lichaam wordt gezien als een kleed, een kledingstuk. Het is het uitwendige, dat wat gezien wordt. Wij zijn nu met verderfelijkeit bekleed, maar zullen in de toekomst met onverderfelijkeit bekleed worden, wat betekent dat we een onverderfelijk lichaam zullen ontvangen. Dat is voor wat de gelovigen betreft het einde van de aardse loopbaan in deze wereld.

De Korinthiërs meenden hier op aarde en in dit leven het één en ander geregeld te moeten krijgen. Paulus zegt dat dit absoluut geen waarde heeft, omdat het toch verdwijnt. De gedaante dezer wereld gaat voorbij. Wij aanmerken de dingen die niet gezien kunnen worden en die eeuwig zijn.

Als onze lichamen veranderd worden in onverderfelijkeit, dan zal het woord geschieden dat geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning. Als dit gebeurt, dan zijn we helemaal van dit vleselijke en aardse af. Het is allemaal van tijdelijke aard, dus wat maak je je druk in deze wereld? Dat is nergens voor nodig, want we zijn onderweg naar iets anders. Wanneer we verlost worden van ons lichaam, dan is dit sterfelijke met alle problemen die daaraan kleven definitief voorbij. Dit is de benadering van de negatieve kant. De positieve kant wordt in 2 Kor. 4 en 5 belicht, want als dit alles gebeurd is, dan zijn wij verheerlijkt. Als het goed is, dan hebben we loon ontvangen, wat voor die Korinthiërs nog maar te bezien valt. Zij zullen een hemels en dus een verheerlijkt lichaam ontvangen, maar hoe heerlijk dat zal zijn is nog maar de vraag. Naar het zich laat aanzien, hebben ze toch wel heel wat van die erfenis verspeeld. Johannes zegt: 'ziet toe voor uzelf, dat wij niet verliezen, hetgeen wij gearbeid hebben, maar een vol loon mogen ontvangen (2 Joh. 1: 8). Paulus roept in het laatste vers op om standvastig te zijn in het werk des Heeren, omdat hun arbeid niet ijdel is in den Heere. Hiermee wordt voorzichtig naar voren gebracht, dat waar men de Heer dient, zich laat leiden en laat tuchtigen, dat men daar dan inderdaad loon voor zou ontvangen. Dat is de bedoeling voor alle gelovigen.

2 Kor. 4: 16 Daarom vertragen wij niet; maar hoewel onze uitwendige mens verdorven wordt, zo wordt nochtans de inwendige mens vernieuwd van dat tot dag.

De inwendige mens is niet de maag. Sterker nog, de uitwendige mens is de maag, de buik. Bij wijze van grap is de uitdrukking 'de inwendige mens versterken' erin gekomen, maar te vrezen valt dat een generatie verder niemand meer weet dat dit een grapje was en die uitdrukking voor serieus nemen. De inwendige mens is de onzienlijke mens. De buik hoort heel nadrukkelijk bij de uitwendige mens. De inwendige mens is de geest, het hart, het gemoed, het verstand.

- 17 Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend gewicht der heerlijkheid;
- 18 Dewijl wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, maar de dingen die men niet ziet; want de dingen, die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig.

De dingen die men niet ziet zijn eeuwig en hebben dus ook eeuwigheidswaarde. Er wordt hier gesproken over de praktische levenswandel van de gelovige.

Dit gedeelte begint met: Daarom vertragen wij niet = daarom bezwijken wij niet. Wij zijn dienaren geworden van het Nieuwe Verbond (2 Kor. 3: 6), niet van de wet, maar van de genade. Niet van de bediening des doods, want wij dienen niet de wet. Wij zijn dienaren van de genade Gods. Daarom zegt Paulus...

2 Kor. 4: 1 Daarom, dewijl wij deze bediening hebben, naar de barmhartigheid, die ons geschied is, zo vertragen wij niet;

Omdat wij dienaren van het Nieuwe Verbond zijn, vertragen wij niet. Wij vertragen of bezwijken niet en laten ons niet tegenhouden, want wij zullen daarvoor beloond worden. Dat is de belofte die wij hebben ontvangen.

2 Kor. 5: 1 Want wij weten, dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, *maar* eeuwig in de hemelen.

Ons aardse huis dezes tabernakels = ons aardse lichaam, onze tent, waarin wij wonen. Een tent is een tijdelijke woning.

Een gebouw van God = een definitief huis, niet met handen gemaakt. Heel deze zichtbare wereld wordt geacht met handen gemaakt te zijn, geformeerd.

De schepping is het werk Zijner handen en is dus met handen gemaakt. Hier gaat het over een huis, niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen. Dat is een huis dat niet gebroken gaat worden. Het lichaam waarin we nu wonen is tijdelijk en dus verderfelijk, maar daarvoor in de plaats krijgen we een lichaam dat eeuwig is en dus onverderfelijk.

Doordat hier een nieuw hoofdstuk begonnen wordt, zou je op het idee kunnen komen dat het hier over ons overlijden gaat, maar dat is niet zo. Het gaat hier over de opname van de Gemeente. Het gaat over ons die levend overblijven.

- 2 Want ook in dezen (tabernakel) zuchten wij, verlangende met onze woonstede, die uit den hemel is, overkleed te worden.

Wij zijn onderweg naar onze aanstelling tot zonen. Wij verwachten dat en dat is onze hoop. Wij zijn onderweg daar naartoe en ondertussen zuchten wij, kreunen wij. Dat wordt geacht het kreunen van de kraamvrouw te zijn, die voortbrengt. Die is in barensood en zucht. Dat geldt voor ons ook, want wij zijn ook in hope zalig geworden. Wij verwachten namelijk niet te overlijden, hoewel dat wellicht zal gebeuren, maar wij verwachten die erfenis. We verwachten een ander lichaam te krijgen. Dat lichaam wordt niet maar als een kleed beschouwd, maar zelfs als overkleed. Dat betekent meer heerlijkheid. Daarna wordt er meteen afbreuk aan gedaan. Paulus zegt namelijk het de bedoeling is dat we overkleed zullen worden, maar het kan ook best zijn dat we naakt bevonden zullen worden.

- 3 Zo wij ook bekleed *en* niet naakt zullen gevonden worden.

Ons leven als kind van God hier op aarde is bepalend voor de mate waarin wij heerlijkheid zullen ontvangen. Dat drukt zich uit in onze verschijning, in ons lichaam, in onze woonstede. Het is beeldspraak en het blijft beeldspraak, maar je kunt zo wel bedenken wat je er bij voor moet stellen. Bij een andere gelegenheid lees je dat de één 10 steden kreeg en de ander 5 steden en weer een ander kreeg helemaal niets. Dat heeft met koningschap en heerschappij te maken. Het ene koninkrijk is ook heerlijker dan het andere. Koninkrijken waren in de oudheid in principe steden. Als je de verdeling van het land Kanaän onder Jozua leest, dan wordt het geteld. Elke stam kreeg een aantal steden. Dat wordt allemaal uitgebreid beschreven. Dat moet toch een betekenis hebben zou je denken.

Hoe dan ook, er is verschil in heerlijkheid. In 1 Kor. 15 wordt dat verschil vergeleken met het verschil in heerlijkheid tussen zon, maan en sterren en tussen sterren onderling (vers 41). Alzo zal ook de opstanding der doden wezen. Meer staat er daar niet bij. Hier in 2 Kor. 5 heet het dat als je niet erft,

je dan tamelijk in je hemd staat. Nog niet eens eigenlijk, want dan zul je naakt gevonden worden. Je kunt echter ook bekleed worden en zelfs overkleed.

- 4 Want ook wij, die in deze tabernakel zijn, zuchten, bezwaard zijnde; nademaal wij niet willen ontkleed, maar overkleed worden, opdat het sterfelijke van het leven verslonden worde.

We willen er zeker niet op achteruitgaan. Integendeel! We willen overkleed worden. Opdat het sterfelijke door het leven zal worden opgegeten. Zo wordt het sterfelijke de prooi van het onsterfelijke, van het leven. Het idee is dat het nieuwe leven het oude leven als het ware opeet. Niet maar in de opstanding, zodat daarna het oude er niet meer is, maar in ons leven hier al. Het is zoals Johannes over de Heere zei in Joh. 3: 30, dat Hij moet wassen en ik minder worden. Datzelfde principe geldt ook voor ons. Hij zal moeten groeien in ons, gestalte in ons moeten krijgen, waarbij ons oude leven op zou gaan in het nieuwe.

Paulus zegt in Filipp. 3 dat hij alle dingen die hij mee had in het oude leven om Christus' wil schade heeft geacht, opdat hij Christus mocht gewinnen. Dat neemt niet weg dat de dingen die hij van huis uit had meegekregen, daarna gebruikt heeft in zijn verdere bediening. Het is daar onderdeel van geworden. Niet 100%, want een deel daarvan was echt onbruikbaar. Je moet bij wijze van spreken niet het kind met het badwater weggooien. De Heer wil ons gebruiken. Je kun wel zeggen dat je alles opgeeft voor Jezus, maar aan de andere kant wil de Heer je gebruiken een zonnestraal te zijn, om maar wat regels uit een paar liedjes te citeren.

Wij zuchten in dit aardse lichaam en willen graag die erfenis ontvangen en tot zonen gesteld worden. Wij willen niet verliezen hetgeen wij gearbeid hebben.

- 5 Die ons nu tot ditzelfde bereid heeft, is God, Die ons ook het onderpand des Geestes gegeven heeft.

Dat komt overeen met 2 Kor. 3: 4 – 6. Onze bekwaamheid is uit God, Die ons bekwaam gemaakt heeft dienaren van het Nieuwe Verbond te zijn. Die ons tot ditzelfde bereid heeft, is God. Hij heeft ons ook het onderpand des Geestes gegeven. De Heilige Geest is het onderpand van onze toekomstige erfenis (Efe. 1: 14). De Geest leidt ons naar onze erfenis en daarom heet de Geest de Geest der aanstelling tot zonen. Dat is de functie van wat ons in de Bijbel nadrukkelijk als de Heilige Geest wordt voorgesteld. Dat is Christus en dat is de Hogepriester van het Nieuwe Verbond. Hij brengt ons naar die erfenis. Het feit dat wij de Geest hebben ontvangen, is garantie voor ons dat we ook daadwerkelijk tot zonen gesteld zullen worden. Met dien verstande, dat we

ons ook door die Geest zouden laten leiden en dat we ook op Hem zouden vertrouwen, in alle oprechtheid en in alle overgave daaraan.

Voor sommigen is dat een afschrikwekkende prediking, namelijk dat wij en onze werken in de toekomst door de Heer geoordeeld zullen worden, dat er een oordeel over onze levens komt. Zij zijn daar bang voor en zien daar tegenop. Daar zal wel een reden voor zijn. Soms ook terecht, want de Bijbel heeft daar heel harde uitspraken over. Het is vreselijk te vallen in de handen van de levende God, of: God is een verterend vuur. Dat zijn geen uitspraken in verband met ongelovigen, maar met gelovigen. Hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die den Zoon van God vertreden heeft, en het bloed des testaments onrein geacht heeft, waardoor hij geheiligd was, en den Geest der genade smaadheid heeft aangedaan (Hebr. 10: 29)? Dat is inderdaad een ernstige boodschap. Aan de andere kant, het hoeft niet afschrikwekkend te zijn. Onze wedergeboorte is het begin van onze opvoeding als kinderen Gods, onderweg naar onze zoonstelling. Daarin ben je geen uitzondering, want dat doet de Heer met eenieder van ons. Hij voedt ons op. Daartoe hebben wij de Geest ontvangen en die Geest leidt ons naar de zoonstelling. Hij zal ons leiden in heel de waarheid en daarmee naar onze zoonstelling. Daarom is voor een kind van God het geloof in de waarheid ook een eerste vereiste.

2 Thess. 2: 13   ... dat God u van den beginne verkoren heeft tot zaligheid, in heiligmaking des Geestes, en geloof der waarheid;
                                  14   Waartoe Hij u geroepen heeft door ons Evangelie, tot verkrijging der heerlijkheid van onzen Heere Jezus Christus.

Dat is dus precies hetzelfde. God heeft ons van den beginne verkoren tot zaligheid in heiligmaking des Geestes.

Heiligmaking is bekwaammaking tot de dient aan God onder het Nieuwe Verbond. Die heiligmaking gebeurt door geloof der waarheid. Daarom heet de Geest ook de Geest der waarheid, want Hij zal ons in heel de waarheid leiden. En omdat die heiligmaking moet leiden tot heerlijkheid, heet die Geest dus ook de Geest der zoonstelling. Dat zijn verschillende termen ter aanduiding van precies hetzelfde.

Terug naar 2 Kor. 5.

5   Die ons nu tot ditzelfde bereid heeft, is God, Die ons ook het onderpand des Geestes gegeven heeft.

De tekstverwijzingen onder dit vers leiden ons naar Rom. 8: 16; 2 Kor. 1: 22; Efe. 1: 13; 4: 30.

2 Kor. 1: 22 Die ons ook heeft verzegeld, en het onderpand des Geestes in onze harten gegeven.

Efe. 1: 13 In Welken ook gij *zijt*, nadat gij het Woord der waarheid, *namelijk* het Evangelie uwer zaligheid gehoord hebt; in Welken gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte;

Efe. 4: 30 En bedroeft den Heiligen Geest Gods niet, door Welken gij verzegeld zijt tot den dag der verlossing.

De Geest leidt ons dus naar die zoonstelling. Hij leidt ons in heel de waarheid. Daarin zouden wij onderwezen worden en veranderd worden naar de inwendige mens.

- 6 Wij hebben dan altijd goeden moed, en weten, dat wij, inwonende in het lichaam, uitwonen van den Heere;

Omdat de Geest ons leidt en wij de Geest als onderpand gekregen hebben, hebben wij altijd goede moed, tenzij wij ons onttrekken ten verderve. Maar wij behoren niet tot degenen die zich onttrekken ten verderve, maar tot degenen die geloven tot behouding der ziel (Hebr. 10: 39). Als je je onttrekt aan de waarheid en dus aan de werking van de Geest, dan heb je alle reden om op te zien tegen onze openbaring voor de rechterstoel van Christus.

Niettemin, wij hebben altijd goede moed.

- 7 (Want wij wandelen door geloof *en* niet door aanschouwen.)
- 8 Maar wij hebben goeden moed, en hebben meer behagen om uit dit lichaam uit te wonen, en bij den Heere in te wonen.

Wij zien uit naar onze toekomst. Het kan alleen maar beter worden.

- 9 Daarom zijn wij ook zeer begerig, hetzij inwonende, hetzij uitwonende, om Hem welbehagelijk te zijn.
- 10 Want wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage, hetgeen door het lichaam *geschiedt*, naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad.

Het is onvermijdelijk. Hij zál ons oordelen. Dat is bij dezelfde gelegenheid als die van vers 1, namelijk als ons huis dezes tabernakels gebroken wordt. Dat is dus niet bij ons overlijden, maar bij de opname van de Gemeente.

Het goede is als je gewandeld hebt overeenkomstig het Nieuwe Verbond en het kwade is uiteraard als je gewandeld hebt als dienaar van het Oude Verbond, dat der letter en der wet en des doods.

- 11 Wij dan, wetende den schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof, en zijn Gode openbaar geworden; doch ik hoop ook in uw gewetens geopenbaard te zijn.

Wij weten dat we geopenbaard zullen worden voor de rechterstoel van Christus en dat we daar verlies kunnen lijden. Daarom bewegen wij de mensen tot het geloof. Niet alleen opdat zij tot geloof komen, maar vooral ook dat zij uit het geloof zullen leven. Opdat degenen die leven niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is (vers 15). Opdat Christus Zelf en daarmee het Woord Gods, gestalte in ons krijgt. Wij zullen daarvoor beloond worden. Het is Paulus zijn bediening deze dingen te prediken. Dat doet hij dan ook. Daarom zegt hij steeds dat wij niet vertragen.

Terug naar 1 Kor. 15.

Dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen. Als dat gebeurd is, zal het woord geschieden gelijk geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning. Het ging over opstanding in het algemeen, daarna in het bijzonder over de opstanding van de Gemeente, deel uitmakend van de verborgenheden. Paulus beargumenteert dat we eerst onverderfelijkheid aangedaan moeten hebben, want vlees en bloed beërven het Koninkrijk Gods niet. Het is niet maar zo dat we straks een nieuw lichaam krijgen en dat is het dan. We krijgen ook niet naar socialistisch ideaal allemaal hetzelfde lichaam. Als dat zo zou zijn, zou dit betekenen dat onze levens hier geen enkele betekenis hebben.

Er zijn er genoeg die denken dat nu ze geloven, behouden zijn en er verder lustig op los leven, omdat we straks dood gaan en in de opstanding allemaal gelijk zullen zijn. Bij die gedachte hebben ze waarschijnlijk persoonlijk belang en ze hopen dat ze het op die manier geregeld zullen krijgen. Dat kunnen ze dus schudden, want op die manier zijn onze levens zinloos. Sommigen hebben daar inderdaad belang bij, omdat ze in de praktijk liever niet de Heer dienen en daar liever geen tijd aan willen besteden. Zij leven liever naar de oude mens, inclusief alle getheoretiseer, want dat is ook naar de oude mens, inclusief het uitvinden van allerlei nieuwe theorieën. Zij leven onder het motto 'eens behouden, altijd behouden'. Dat is nog waar ook, maar daar is natuurlijk niet alles mee gezegd. Juist de nieuwtestamentische prediking is een prediking

aan wedergeboren mensen. Die prediking is een aansporing om inderdaad de Heer in de praktijk van het leven te dienen.

Wij zijn als Gemeente niet maar een verzameling wedergeboren mensen die straks naar de hemel gaan of iets dergelijks, maar wij zijn het volk van God. Wij zijn Zijn uitverkoren volk. Sterker nog, wij zijn de eerstelingen van dat volk van God. Wij hebben het eerstgeboorterecht ontvangen, inhoudende koningschap en priesterschap. Als volk van God zijn wij uit de duisternis overgegaan in Zijn wonderbaar licht, opdat wij zouden verkondigen de deugden Desgenen Die ons uit de duisternis getrokken heeft tot Zijn wonderbaar licht (1 Petr. 2: 9). Wij, die eerst Lo-Ammi waren, zijn Zijn volk geworden.

De Joden zijn niet het uitverkoren volk van God, maar de Gemeente. Dat brengt echter verantwoordelijkheden met zich mee, namelijk dat wij Zijn Woord zouden bewaren en prediken. Ons zijn de Woorden Gods toebetrouwd. Dat gold laatstelijk voor het Joodse volk (Rom. 3: 1, 2), maar zij zijn gestruikeld en gevallen. Daarom is de zaligheid naar de heidenen gegaan. In de praktijk is dat de Gemeente. De Gemeente is nu dus het uitverkoren volk van God. De kerk is dus wis en waarachtig wel in de plaats van Israël gekomen. En omdat de Gemeente verantwoordelijk is voor de waarheid, is de kerk Israël. Dat is een titel.

Ons leven doet er dus toe. De vraag is dan ook in hoeverre wij de waarheid betrachten. In Efe. 4 staat dat wij opgroeien door het betrachten van de waarheid en door het wandelen in de liefde.

De waarheid betrachten is geen bijzaak, of een zaak van enkelen onder ons, maar is een zaak van de Gemeente. Wij worden geacht het Woord te bewaren en dus te hanteren en toe te passen, te prediken en te onderwijzen. Alle activiteit binnen het werk des Heeren zou daarop gericht moeten zijn. Dat wil niet zeggen dat iedereen actief in de prediking betrokken moet zijn, maar wel dat de totale activiteit van de Gemeente daarop gericht is.

Onder het Oude Verbond deden de priesters dat werk. Zij hadden hulp van de overige leden van hun stam (Levi), maar daarnaast was heel Israël daarvoor verantwoordelijk. Heel Israël droeg dus bij (ook materieel) voor de Levieten, daarna voor de priesters en daarna voor de Hogepriester. Dat is nu eenmaal de hiërarchie, ook in de Gemeente. Wij zijn dat volk. Zodra wij tot geloof komen begint God een goed werk in ons, dat Hij zal voleindigen tot op de dag van Christus en dus tot op het moment van de opname van de Gemeente. Dat is onze openbaring voor de rechterstoel van Christus.

Wij zullen veranderd worden. Dat is noodzakelijk voor onze toekomst. Deze oude schepping moet namelijk vervangen worden voor een nieuwe, niet alleen in geestelijk, maar ook in stoffelijk opzicht.

Als dat gebeurd is, dan is vervuld geworden wat geschreven is, wat je in het Oude Testament reeds kunt lezen: De dood is verslonden tot overwinning. Die uitspraken kom je weliswaar niet veel tegen, maar ze zijn er wel. Paulus citeert eerst uit Jes. 25. Daar staat boven: Vreugdemaal der volken op Sion. Vreugdemaal is sowieso uitdrukking van verbondenheid en van eenheid en in het bijzonder is het dus een uitbeelding van het Nieuwe Verbond en via het Nieuwe Verbond zelfs van een hele nieuwe schepping en daarmee van het volledig uigewerkte en geopenbaarde Koninkrijk van Christus. Dat wordt hier dan ook beschreven. In dat verband staat er dan in vers 8 over de Heer der heerscharen = de Messias...

Jes. 25: 8   Hij zal den dood verslinden tot overwinning, en de Heere HEERE zal de tranen van alle aangezichten afwissen; en Hij zal de smaadheid Zijns volks van de ganse aarde wegnemen; want de HEERE heeft het gesproken.

Verslinden = opeten.

Dit gaat uiteindelijk over een nieuwe schepping, maar daarbij moet gezegd worden, dat wij, die in Christus zijn, al een nieuwe schepping zijn. Niettemin, dit geldt ook voor het lichamelijke. Al het sterfelijke en al het vergankelijke dat aan de dood is onderworpen zal verdwijnen. Het zal niet zomaar weggedaan worden, hoewel het daarna weg is, maar het is opgegaan in het nieuwe. Dit betekent ook dat het heeft bijgedragen aan het nieuwe.

De schepping is in barensood tot nu toe. Daaruit kun je opmaken dat de schepping een vrouwtje is. Er zal een nieuwe schepping gebaard worden. Je vraagt je af wie de verwekker daarvan is. Wie is de man? God Zelf uiteraard. Het grote Bijbelse idee is dat God de Man is en de schepping de vrouw, die uit Hem is voortgekomen. De Man geeft Zijn zaad daarin gelegd. Dat is het zaad der wedergeboorte. De bedoeling is dat dat zaad vrucht voortbrengt, zodat uit de vrouw, uit de schepping, een nieuwe schepping wordt voortgebracht. Daarna verdwijnt de vrouw. Daarom is kinderen baren een gevaarlijke bezigheid. Dat hangt samen met dat God zeer zou vermeederen de smart harer dracht. Het idee is dat de functie van de vrouw slechts het voortbrengen voor de man is. De functie van de vrouw is om nageslacht voort te brengen, een zoon, een erfgenaam. Dat doet zij voor de man, onder het motto: Zij baarde hem een zoon. Als dat gebeurd is, sterft de vrouw. Dat wil zeggen, dan verdwijnt deze oude schepping.

Ook hier kun je zeggen dat die oude schepping zich op één of andere wijze uitdrukt in de nieuwe. Dit grote beeld wordt ook op klein niveau toegepast. Onze oude natuur is vrouwelijk. Het maakt deel uit van de schepping. Wij ontvangen van God Zijn Woord. Dat is het zaad der wedergeboorte. Dat zaad wordt in ons geplant en in ons draagt het vrucht, zodanig, dat uit onze oude natuur de nieuwe geboren wordt. Die nieuwe natuur wordt geboren en voortgebracht ten koste van de oude. Zoals de embryo door het moederlichaam gevoed wordt, zo is dat met de nieuwe mens hetzelfde. Het wordt gevoed vanuit het oude.

En dus, wij zuchten in onszelf, want niet alleen de schepping brengt voort, wijzelf ook. Het is hetzelfde beeld, maar op een kleiner niveau. Als het nieuwe is voortgebracht, ook lichamelijk, dan verdwijnt inderdaad het oude. Vandaar dat je in Openb. 20 leest dat de oude hemelen en de oude aarde er niet meer waren. Ik zag nieuwe hemelen en een nieuwe aarde. Het oude is er niet meer. Die heeft haar functie gehad.

Dat is het grote thema in de Bijbel. Deze oude schepping is niet wat God maken zou. Hij zou nieuwe hemelen en een nieuwe aarde maken (zie ook Jes. 65 en 66). Waar is die nieuwe schepping, die Ik maken zou (Jes. 66: 1,?)? Implicerend dat God die van tevoren al beloofd had. Als je in je Bijbel zoekt waar dat dan staat, dan kun je dat niet vinden en dus, toen God sprak over deze wereld, sprak Hij niet over deze wereld, maar over wat Hij maken zou. Over een aarde die beheerst en beheert en onderworpen zou worden door een Man, die Gods beeld en gelijkenis zou zijn. Wij passen dat toe op de eerste Adam, maar de Bijbel impliceert de tweede Adam. Op voorhand wordt dus in Genesis 1 over die nieuwe schepping gesproken.

Wij mensen zijn in het larvenstadium. Dat is een tijdelijk vorm. Straks wordt alles anders. Zo is het geïllustreerd in de natuur. Dit oude gaat voorbij en daarvoor in de plaats komt iets nieuws. De Heer heeft wel belang bij dat oude, maar alleen omdat het bij moet dragen aan het nieuwe dat gemaakt zal worden. God heeft bij wijze van spreken geen belang bij de rups, maar bij de vlinder. Om die vlinder te krijgen, moet de rups natuurlijk wel verzorgd worden. Zo is het ook met de oude mens. Voor zover Hij ons zegent naar aardse maatstaven, is dat omdat er vrucht gedragen zou worden voor Hem. Hoe dan ook, hoezeer de Heer ons hier op aarde wellicht ook zegent, dat gaat toch voorbij. Onder alle omstandigheden heet dat een troost te zijn.

Hos. 13: 14 Ik zal hen van het geweld der hel verlossen, Ik zal ze vrijmaken van den dood: o dood! waar zijn uw pestilentiën? hel! waar is uw verderf? Berouw zal van Mijn ogen verborgen zijn,

Deze dingen worden ook door Paulus aangehaald in het volgende vers.

55 Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?

Die dingen worden dus vervuld in de opname van de Gemeente. In Hosea wordt het in beperkte zin toegepast, maar Paulus zegt hier dat die uitdrukking in het algemeen geldt. De laatste vijand die tenietgedaan wordt is de dood. Dan heerst de dood dus niet meer. Voor zover er wat in terecht is gekomen wat er niet in thuishoort, wordt dat er uitgehaald. In de nieuwe schepping is geen dood meer, noch rouw, noch gekrijt. De dood is verslonden tot overwinning.

55 Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?

Dat zijn retorische vragen.

Hel = hades = dodenrijk. De uitdrukking impliceert dat in deze oude wereld de dood altijd wint. In het algemeen geldt dat al het leven in deze wereld gekenmerkt wordt door de strijd tegen de dood en het verderf. De strijd om het bestaan heet dat. Alle activiteit van de mens is slechts gericht op het overwinnen van de dood. Dat gaat niet lukken, Daarom heeft iedereen het zo druk. Niet alleen de mensen, die dieren ook. Ook al kun je je eigen leven niet in stand houden, dan moet het op één of andere wijze maar voortgeplant worden. Dat komt feitelijk op hetzelfde neer, op het in stand houden van het leven.

Bovendien, alles wat onze handen maken, moeten we ook onderhouden en verzorgen, want anders gaat dat ook van ons af. Als je je fiets altijd buiten zet, dan roest hij snel weg. Alles gaat voorbij en de dood heeft de overwinning. Straks echter komt er een nieuwe schepping, maar voor die tijd zal de dood tenietgedaan worden. Daarom wordt er gevraagd: 'Dood, waar is uw overwinning?'. Die is er dus niet meer.

De prikkel des doods is er ook niet meer.

Een prikkel = prikstok. Vroeger gebruikte men een prikkel om de os vooruit te laten lopen. Die prikkel zet het beest in beweging. De prikkel die de dood activeert is de zonde, zegt het volgende vers.

56 De prikkel nu des doods is de zonde; en de kracht der zonde is de wet.

Niet alleen de dood is er niet meer in de nieuwe schepping, maar de zonde ook niet meer, evenmin de wet. Logisch ook, want wij zijn verlost van de dood, de zonde en de wet. De prikkel van de dood is weggedaan en de overwinning van de dood dus ook. De zonde activeert de dood, maar ja, dat stond al in Gen. 3: 19. Het stond er zelfs al eerder, want ten dage als de mens van de vrucht van de boom der kennis van goed en kwaad zou eten, zou hij

zeker sterven. Met andere woorden, de bezoldiging, het loon, van de zonde is de dood.

De kracht der zonde is de wet. Het idee is weliswaar dat de zonde de dood prikkelt, activeert, maar aan de andere kant wordt de zonde geactiveerd door de wet. De wet activeert de zonde en de zonde activeert de dood. Nu kun je zeggen dat er vóór Mozes geen wet was, maar mensen toch zondigden en doodgingen. Het verbod echter op het eten van de boom der kennis van goed en kwaad was ook wet. Het eten van die boom is in zichzelf overtreding van de wet, terwijl het eten van de boom in zichzelf een uitbeelding is van het leven onder de wet. De boom der kennis van goed en kwaad is de wet. De wet speelt in Genesis dus wel degelijk al een rol.

Men denkt dat wet de kracht heeft om zonden te bestrijden. Idealistisch beschouwd is dat misschien waar, maar de Bijbel leert dat wet in de praktijk zo niet werkt en juist precies de tegenovergestelde werking heeft. Dat is in strijd met alle filosofie dienaangaande. De filosofie zegt dat de mens een wet nodig heeft. Je moet immers weten hoe je leven moet. De Bijbel zegt dat de wet de zonde bevordert. Eén van de argumentaties daarvoor is wel gemakkelijk, namelijk als er geen wet is, dan kun je hem ook niet overtreden. Als er wet is, dan wordt die gegarandeerd overtreden en dan heb je dus meer zonden. In feite is het nog veel fundamenteler, want de wet brengt de mens op een idee. Er zijn ook uitspraken in de Bijbel die dat beschrijven.

Rom. 3: 20   Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden, voor Hem; want door de wet is de kennis der zonde.

Kennis der zonde is het praktische gevolg van de wet. Door de wet leert men de zonde kennen, niet zonden, maar zonde. Door de wet word je je bewust van de zondige natuur. De wet zegt wel: 'Doe niet zus en doe niet zo en doe zus en doe zo', maar het zal in de praktijk blijken dat de mens niet in staat is zich daaraan te houden. Daaruit blijkt dat de mens per definitie een zondaar is. Niet dat hij zonden doet, maar dat het z'n menselijke natuur is de wet te overtreden.

Rom. 4: 15   Want de wet werkt toorn; want waar geen wet is, *daar* is ook geen overtreding.

Toorn = oordeel. De wet brengt oordeel met zich mee. Daar waar wet is zijn overtredingen. Er komt een oordeel over de overtredingen. Dat is in Nederland ook zo. Je mag bijvoorbeeld niet door rood licht rijden. Doe je dat toch en je wordt gesnapt, dan word je veroordeeld en krijgt een boete.

Als er geen wet is die door rood rijden verbiedt en je rijdt dan door rood, dan is er geen overtreding en dus ook geen oordeel.

Rom. 5: 12   Daarom, gelijk door één mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzo de dood tot alle mensen doorgedaan is, in welken allen gezondigd hebben.

Uit het feit dat alle mensen sterven, moet geconcludeerd worden dat alle mensen dus zondaren zijn, want de dood wordt door de zonde veroorzaakt. In feite komt dat door de zondige natuur van de mens. Door die zondige natuur sterft de mens. Dat op zich is al zonde, want daarmee mis je het doel van het leven, namelijk leven.

Rom. 5: 20   De wet is bovendien ingekomen, opdat de misdaad te meerder worde; en waar de zonde te meerder geworden is, *daar* is de genade veel meer overvloedig geweest;

Door de wet is de zonde te meerder geworden. De wet doet de zonde toenemen. Door die meerdere overtredingen wordt de genade van God ook groter. Wij als Gemeente zijn geroepen tot een betoning van Gods genade. Hoe groter zondaren wij waren, hoe groter de genade ook is. Denk aan die zondige vrouw, die de voeten van de Heere Jezus zalfde (in andere versies Zijn hoofd). Dat was in het huis van Simon de Farizeeër. Hij dacht bij zichzelf of Jezus wel zou weten wie die vrouw is die Zijn voeten zalft. Als Hij dat wist, dan zou Hij dat waarschijnlijk niet toelaten. Toen zei de Heer dat degene die het meest vergeven is, daarmee vermoedelijk ook het meest dankbaar is. Dat sloeg letterlijk in elk geval op die vrouw. Daar gaat het om. Wij zouden de Heer eren. Onze levens zouden zijn tot verheerlijking van Hem. Het feit dat onze zonden zoveel te meerder geworden waren, kan alsnog zeer positief gebruikt worden. Daarmee is niet gezegd dat het de bedoeling is dat je zoveel mogelijk gaat zondigen. De mens is weliswaar toch al verloren, dus maakt het niet zoveel meer uit. Je bent toch al des doods schuldig. Hoe vaak je de wet ook overtreedt, daar verandert niets aan. Doodstraf is doodstraf; dat kun je niet een paar keer krijgen. Nou ja, officieel wel, maar in de praktijk niet. Wij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods, maar worden om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade, die in Christus Jezus is. En waar de zonde te meerder is, daar is de genade veel meer overvloedig.

Rom. 5: 21   Opdat, gelijk de zonde geheerst heeft tot den dood. alzo ook de genade zou heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onzen Heere.

De zonde heerst tot de dood. Dat is ook het resultaat van de heerschappij van de zonde, maar de zonde zelf wordt geactiveerd door de wet.

Rom. 7: 7   Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde? Dat zij verre. Ja, ik kende de zonde niet dan door de wet; want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten *zonde te zijn*, indien de wet niet zeide: Gij zult niet begeren.

Door de wet is kennis der zonde.

8   Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht; want zonder de wet is de zonde dood.

De zonde vindt z'n oorzaak in de wet. Daar is een eenvoudige verklaring voor. De wet is op het vlees gelegd. De wet zelf is geestelijk, maar ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde (slaaf van de zonde).

Rom. 7: 13b   opdat de zonde boven mate werd zondigende door het gebod.

De wet doet de mens boven mate zondigen. Als er geen wet was dan zondigden we ook, maar niet zoveel als wanneer er wel een wet is. De wet activeert het vlees, maar aangezien het vlees per definitie zondig is, gaat het vlees dus zondigen. Als je een appelboom activeert, dan brengt hij appels voort. Als je een zondaar activeert, dan brengt hij zonden voort. De mens die continue met de wet wordt geconfronteerd, wordt continue met de zonde geconfronteerd. Daarmee heerst de wet, maar ook de zonde en dus de dood. Dat ligt niet aan de wet, want de wet heilig, rechtvaardig en goed. Aan de andere kant is de wet krachteloos en onprofijtelijk. De wet is geestelijk, maar gelegd op het vlees en daardoor krachteloos. Het gaat niet werken.

Gal. 3: 19   Waartoe is dan de wet? Zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld, totdat het zaad zou gekomen zijn, dien het beloofd was; en zij is door de engelen besteld in de hand des Middelaars.

Het was om der overtredingen wil en dus nemen de overtredingen toe. De uitdrukking 'om der wille van' in de Statenvertaling is tamelijk omstreden. Het is een wat moeilijke term, maar het idee is heus dat de zonden onder de wet zouden toenemen. Als er één zonde is die onder de wet toeneemt, dan is het die van ongeloof. De algemene gedachte in het Nieuwe Testament is dan ook dat het joodse volk niet tot geloof kwam, omdat het onder de wet leeft. Dat verhindert hen om tot geloof te komen in de Heere Jezus Christus. Heel hun levenswijze is door wet bepaald, terwijl het Evangelie de prediking van

het tegenovergestelde is, van genade namelijk. Die twee dingen verdragen elkaar echt niet. Dat is overal zo waar wet het leven bepaalt. Dan ben je gauw terecht bij religie, want religie is per definitie wet. Religie schrijft voor. Religie is bindend. Dat is ook de betekenis van het woord.

Daar waar wet heerst, daar is geen ruimte voor genade. Wie dus wil leven uit de overvloedige rijkdom van Gods genade, die zal de wet moeten vergeten. Dat is nu juist waar we van verlost zijn. Als we niet onder de wet leven, dan scheelt dat in de praktijk heel wat met betrekking tot de zonden. Alleen genade verandert de mens. Zijn denken verandert daardoor en zijn kijk op het leven. Wat de zonden zelf betreft, daar haal je je schouders over op. Dat gaat vanzelf over. We denken daarmee niet gering over de zonden in het leven van de christen, maar het leven van de christen zou niet gericht zijn op het bestrijden van de zonde, hoe wenselijk het ook zou zijn die die zonden er niet waren. Sterker nog, de bijbel leert dat we de oude mens voor dood zouden houden en dus negeren. Wat onze gewetens betreft, onze schuldgevoelens, daarvan zegt de Bijbel dat de Heer onze gewetens reinigt (Hebr. 9: 14). Niet ons vlees. Hij neemt niet onze zonden weg in de zin van dat wij niet meer zondigen. We zouden de zonden wel uit willen delgen, zodat ze niet meer voorkomen, maar dat gaat nu eenmaal niet. Dat is ook niet de bedoeling. De bedoeling is juist dat we uit genade leven, ondanks de zonde die in ons is.

Het gaat om de objectieve waarneming dat de dood geactiveerd wordt door de zonde, maar dat was al zo sinds Genesis 3. De zonde wordt door de wet geactiveerd. De wet is bij wijze van spreken de hand die de prikkel vasthoudt en daarmee de zonde activeert.

Onze verlossing is daarom in de eerste plaats een verlossing van de wet, daarna van de heerschappij van de zonde, maar ook van de heerschappij van de dood. We zullen wellicht lichamelijk overlijden, maar wij zullen de dood niet zien. We zullen de dood niet zien, ook al waren wij gestorven. In die zin zijn wij van de dood verlost.

De dood is in de praktijk ontbonden worden van de beperkingen van het vlees. Paulus zegt dat ontbonden te worden en met Christus te zijn verreweg het beste is. Zolang wij niet ontbonden zijn, zijn we nog gebonden aan dit oude lichaam. We moeten het in dit leven dus doen met dit lichaam, maar niettemin ook nu met Christus. Ontbonden te zijn en met Christus te zijn is beter dan gebonden te zijn en met Christus te zijn. Wij gaan niet alleen door het leven. Hij is met ons tot aan het einde der eeuw.

Terug naar 1 Kor. 15.

56 De prikkel nu des doods is de zonde; en de kracht der zonde is de wet.

De overwinning en de heerschappij zijn weg.

57 Maar Gode zij dank, die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus.

Het was: Hel, waar is uw overwinning? De dood heeft geen overwinning meer, maar is zelf overwonnen.

Gode zij dank, die ons de overwinning geeft door onze Heere Jezus Christus. Overwinning waarop? Op wet, zonde en dood. God zal ons niet ooit de overwinning geven, maar Hij geeft ons nu reeds die overwinning. Dat is feitelijk een nog te zwakke uitdrukking, want in Rom. 8 staat dat wij in Christus meer dan overwinnaars zijn. Wij delen in Zijn overwinning.

Het was de bedoeling dat de Heere Jezus door de dood heen te niet doen zou degene die het geweld des doods had, dat is de duivel; en verlossen zou al degenen die met vreeze des doods (doodsangst), door heel hun leven aan de slavernij onderworpen waren (Hebr. 2: 14, 15). Die slavernij is de slavernij van de dood. Heel ons leven is in hoge mate en bijna uitsluitend een strijd tegen de dood. Dat is de vreeze des doods.

Angst is tamelijk onverklaarbaar, maar vrezen is rekening houden met. God vrezen wil niet zeggen dat je bang voor Hem bent, maar dat je met Hem rekening houdt en je aan Hem aanpast. Denk aan vuur of elektriciteit. Dat zijn dingen die je moet vrezen. Hoe meer je ervan afweet, hoe makkelijker het wordt om er mee om te gaan. De dood vrezen is dat je de dood kent en er rekening meer houdt. Je weet hoe je je ertegen kunt verzetten. Dat bepaalt ons leven. Niettemin is dat een vorm van slavernij. Nu de Heer door de dood heengegaan is en is opgestaan, heeft Hij daarmee niet alleen de dood overwonnen, maar ook degene die het geweld des doods had, namelijk de duivel. Hij bedient zich van de dood.

Het ene geslacht komt en het andere gaat. Het geslacht dat gaat, neemt alles wat het geleerd heeft mee het graf in, zodat de nieuwe generatie totaal opnieuw moet beginnen. Dat is niet helemaal zo, want het overlapt elkaar enigszins, maar in principe werkt het zo. Lees de prediker maar. Er is echt niets nieuws onder de zon, alleen is er steeds een nieuwe generatie, voor wie alles nieuw lijkt. Elke generatie probeert opnieuw het wiel, het buskruit en het zwarte garen uit te vinden. Bovendien, alles wat we geleerd hebben, wordt door een nieuwe generatie altijd weer ter discussie gesteld. Dat wil zeggen dat de mensheid zich geen kennis verwerft. Mensen verwerven zich kennis, maar tegen de tijd dat ze zich die kennis zo'n beetje verworven hebben, gaan ze dood. Een nieuwe generatie doet het soms iets beter, maar in veel gevallen ook iets slechter. Wat de voorgaande generatie had, is de nieuwe generatie weer kwijt. Daar bedient de duivel zich van. Datzelfde geldt voor het

bestuderen van de Bijbel, maar dit gaat op voor alle takken van de wetenschap. Het moet altijd weer anders. Men heeft dat altijd wel zo gedacht, maar is dat wel zo? Moeten wij niet iets anders daarvoor in de plaats stellen? Als dat je motief is, dan kom je niet ver. Het is tamelijk naïef na zoveel duizenden jaren geschiedenis te denken dat je wat nieuws uit kunt vinden, zeker met betrekking tot het onvergankelijke Woord van God. Je doet er beter aan naar de ouderen te luisteren. In het algemeen heeft men daar geen belang meer bij. Men leest dan nog wel in de Bijbel, maar trekt daar conclusies uit die vaak kant noch wal raken, eenvoudig omdat men de kennis niet meer heeft, of omdat men andere belangen heeft. Dat gebeurt en dat gebeurt ook in andere takken van wetenschap. Daarom is er zoveel verwarring in de wereld. De mensheid is in de praktijk onverbeterlijk. Er valt niets te ontwikkelen. De generatie gaat voorbij.

Niettemin, wij hebben de overwinning.

- 1 Joh. 5: 4   Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning, die de wereld overwint, *namelijk* ons geloof.
- 5   Wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat Jezus is de Zoon van God?

Wie dat gelooft heeft deel aan het Water, de Geest, het Woord en het bloed. Wie in de Heere Jezus Christus is, is namelijk wedergeboren en heeft nieuw leven ontvangen en overwint deze wereld. Een wereld die vergankelijk van aard is en die absoluut voorbijgaat, maar wij niet. Wij blijven, omdat de Heer blijft, in ons en wij met Hem. De toekomstige uitwerking daarvan zal zijn dat ook het vergankelijke aan ons met alles wat daarbij hoort, veranderd zal worden in de opstanding des vleses.

58 Zo dan, mijn geliefde broeders! Zijt standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere.

Dit vers lijkt op het eerste gezicht niets met dit hoofdstuk te maken te hebben, op het tweede gezicht overigens alles. Het brengt ons ook weer terug bij het onderwerp van de brief, namelijk bij de horizontale en vleselijke gezindheid van de Korinthiërs, die zich maar niet realiseren dat het leven van de gelovige hier op aarde, zolang men nog in het vlees is, wel degelijk bepalend is voor het loon dat men zal ontvangen. Die waarheid is trouwens in het algemeen tamelijk onbekend. Men heeft het uitgelegd alsof de arbeid van de mens hem tot het eeuwige leven zou moeten brengen, opdat hij eenmaal zalig zou sterven. De Bijbel leert echter dat de mens door geloof alleen zalig wordt, zonder de werken. Als je echter loon wilt ontvangen, daar zul je dan

inderdaad wat voor moeten doen. Alle brieven in het Nieuwe Testament gaan feitelijk daarover. Zij zijn geschreven aan gelovigen. De boodschap is dat wij als kinderen van God dienstknechten van Hem geworden zijn en bekwaam gemaakt zijn om dienaren van het Nieuwe Verbond te zijn.

Uit dit hoofdstuk is gebleken dat er wel degelijk een lichamelijke opstanding is en dat die opstanding alles te maken heeft met het loon dat wij eventueel zouden ontvangen. Paulus komt daar in de volgende brief in de hoofdstukken 3 – 5 uitgebreid terug, hoewel je daar de termen opname of verandering niet terugvindt. Daar staat dat wij allen voor de rechterstoel van Christus geopenbaard moeten worden. Dat gaat uiteraard over precies hetzelfde. Nadat Paulus uitgebreid over de opstanding des vleses gesproken heeft en de aard daarvan en nadat hij gesproken heeft over de opname van de Gemeente, omdat dat niet maar opstanding is, maar verandering van degenen die reeds gestorven zijn, besluit hij het hoofdstuk met...

58 Zo dan, mijn geliefde broeders! Zijt standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere.

Zo dan, vanwege alles wat voorafging. Dan is het dus zo dat.... Het is samenvattend en concluderend.

Zo dan is min of meer de vaste uitdrukking van Paulus.

Zo dan, mijn geliefde broeders = het is een liefhebbende waarschuwing, een aansporing. Het heeft niets met een opdracht te maken, of met commanderen, laat staan dat hij heerschappij uitoefent op de Korinthiërs. Zijn standvastig = onbewegelijk.

Altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren. Niet altijd overvloedig zijnde in het werk, maar in het werk des Heeren. Dat is feitelijk alleen maar mogelijk als je enige notie hebt van wat het werk des Heeren inhoudt.

Als die weet = in het bewustzijn dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere. Die arbeid is niet voor niets. Het dient een doel. Voor onszelf is het doel dat wij belkleed, dan wel overkleed zouden worden, namelijk dat wij loon zouden ontvangen. Dat is tegenwoordig haast een vies woord. Wij leven in een samenleving waarin de gedachte heerst dat niemand meer loon ontvangt, maar allemaal een uitkering en bij voorkeur allemaal hetzelfde. Dat is nog niet helemaal ingevoerd, maar het scheelt niet veel meer. Voor zover we nog loon krijgen, gaat het meeste daarvan naar de fiscus. Daarna moet je het weer terug zien te krijgen van alles wat in ons land gesubsidieerd wordt. Dat klinkt cynisch, maar zo zit het zo langzamerhand in elkaar.

Hoe dan ook, we zouden weten dat onze arbeid niet ijdel is in de Heere. Het resultaat van die arbeid is niet dat we eeuwig leven ontvangen, maar die

arbeid komt juist voort uit het eeuwige leven dat wij hebben ontvangen. Die arbeid is onderdeel van het werk des Heeren. De Heer doet namelijk een werk en wij kunnen daarin betrokken worden. Niet omdat Hij het nodig heeft, maar omdat wij het nodig hebben. In dit vers worden wij als geliefde broeders opgeroepen om altijd overvloedig te zijn in het werk des Heeren. Dat werk van de Heer heeft in de eerste plaats te maken met de prediking van Zijn Woord. God is Woord en als Hij werkt dan spreekt hij. Het werk des Heeren bestaat dus primair uit Zijn Woord. Dat daar nog een heleboel aan vastzit, is waar, maar wij zouden in dat werk altijd overvloedig zijn. Dat is niet ons werk, maar Zijn werk.

De Bijbel zelf, het Woord van God, vertelt ons overigens ook waaruit dat werk des Heeren bestaat. De Bijbel spreekt namelijk over wat God doet. Voor zover wij dat niet begrijpen, wordt ook verteld waarom Hij dat werk doet. Sommigen hebben het werk van de Heer naar beneden gebracht, alsof het werk van de Heer voornamelijk zou bestaan uit dat Hij zondaren redt. Maar waarom in vredesnaam zou Hij dat doen? Omdat wij mensen zo belangrijk zijn. Wij mogen er zijn, heet dat tegenwoordig. God heeft ook hoge verwachtingen van ons. Wel, als je er zo over denkt, dan heb je je Bijbel niet goed gelezen. De Bijbel zegt dat er niemand is die goed doet, tezamen zijn zij afgeweken en er is niemand die God zoekt. Kostelijk is daarom in Gods ogen de dood van de zondaar. God doet de zondaar weg. Hij delgt ze uit, definitief. Dat is tot eer van God. Ongelovigen weten maar al te goed wat recht is in de ogen des Heeren, namelijk dat ze hopen dat de ongerechtigheid eindelijk eens van de aarde zal worden weggedaan. Dat zal God ook doen. Daarom is het ook een ernstige boodschap. Wij behoren ook tot die onrechtvaardigen. Gelukkig leert de Bijbel ook dat er redding is, maar dan zullen we ons moeten onderwerpen aan Hem en Zijn Woord en ons door Hem laten onderwijzen. Het tragische is dat de mens in het algemeen de waarheid in ongerechtigheid ten onder houdt en dat hij zijn eigen theorieën tegenover de Bijbel stelt. Sterker nog, hij plaatst z'n eigen theorieën in de Bijbel. Je moet hier en daar de betekenis van een woord veranderen en dan kun je je eigen theorieën er zo inleggen. Deze hele brief is een ernstige boodschap aan vleeselijk en aards denkende mensen, die denken dat het om henzelf gaat, om hun recht hier op aarde. Je kunt echter wel aardse dingen bedenken, maar wie dat doet is een vijand van God.

Zijt standvastig, staat er. Waar staan wij dan? Als je op de verkeerde plek staat, kun je beter niet standvastig zijn. Wij staan in de genade (Rom. 5) en wij staan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft (Gal. 5: 1). We zouden niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen worden. Waarvan heeft Christus ons dan vrijgemaakt? Van de wet. Waartoe heeft Hij dat gedaan? Opdat wij Hem in vrijheid zouden dienen, maar niet onder de wet. Denk aan de slaaf die vrijgelaten wordt. Hij heeft het recht om de zegen

dat hij helemaal niet vrijgelaten wil worden, maar zijn baas wil blijven dienen, vrijwillig. Dat kan, maar dat loopt via de weg van dood en opstanding, of via de weg van geloof en bekering, wat uitgedrukt wordt in de symboliek die er verdar aan vastzit.

Wij worden dus geacht te staan in de genade, in wat God ons verleend heeft en in wat Hij ons dagelijks verleent, want elke dag en elk moment van ons leven is genade, omdat wij naar de oude mens nu eenmaal geacht worden dood te zijn. Wij hebben al onze rechten verspeeld, doordat Eén voor allen gestorven is, waardoor allen gestorven zijn. Doden hebben geen rechten. Zij kunnen nergens aanspraak op maken, zelfs niet op onverdiende gunst. Voor zover wij levend gemaakt zijn in Christus, zijn wij een nieuw schepsel in Christus. Daar hebben wij niets voor gedaan en is daarom ook geen verdienste. En dus leven we elke dag uit de genade die God ons geeft. Uit genade geeft Hij ons verantwoordelijkheid, gaven, in het bijzonder in het lichaam waarin wij geplaatst zijn, waaraan wij deel hebben gekregen. Daarin zouden zij blijven.

Merkwaardig genoeg zijn er heel wat gelovigen die kwijtraken wat hun positie is. Ze laten daarmee vaak de meest simpele Bijbelse waarheid los. Wij zouden uit genade leven, namelijk Gode welbehaaglijk wandelen. Dat wil niet zeggen dat we wandelen moeten volgens de wetten en voorschriften die Hij ons gegeven heeft, maar als volwassenen, wetend wat het werk des Heeren is. Wij zouden daarin uit vrije wil bijdragen en dus daarin verantwoordelijkheid dragen. Je zult begrijpen dat de duivel er belang bij heeft om ons leringen bij te brengen die in de praktijk ons onze verantwoordelijkheden ontnemen. Eén van die leringen is dat we alsnog onder de wet zouden moeten leven, want dan ligt de verantwoordelijkheid bij de Wetgever. Dan hoeven we niet meer zelf te kiezen wat we moeten doen of laten, want we vragen ons dan af of het voorgeschreven is of niet. Anders zorgen we ervoor dat die voorschriften er komen, want zo werkt dat in de praktijk. Zo kan iedereen zich aan de regeltjes houden en zijn we zelf niet meer verantwoordelijk. Zo zit onze Nederlandse samenleving inmiddels in elkaar. Als iedereen zich er maar aan houdt, dan gaat er niets verkeerd. Als er ook maar een vermoeden bestaat dat het verkeerd gaat, dan moeten de regels aangepast worden. Persoonlijke verantwoordelijkheid is er inmiddels niet meer bij. In kerkelijke kringen is het eigenlijk bijna altijd zo geweest. Zelfs in de dagen van de apostelen had men met dit verschijnsel te maken. Ook toen werd men al onder wet geplaatst, of onder kerkelijke regels of mensen die macht uitoefenden op de gelovigen. Zij bepaalden dan de positie van de gelovigen. Dat heeft met het werk des Heeren inmiddels niets meer te maken.

De Calvinistische leer van uitverkiezing is ook zo'n leer. Die neemt de verantwoordelijkheid van de mens weg. Niet alleen doordat diezelfde leer ook leert dat je als gelovigen onder de wet zou moeten leven, maar ook of je

behouden wordt of niet. Daar kun je niets aan bijdragen en is daarom je verantwoordelijkheid ook niet. Die ligt bij God, want Hij kiest. Dat lijkt verdacht veel op de islam, want daar werkt het ook zo. Je kunt er toch niets aan doen. Als Allah het wil, dan komt het goed en als Hij het niet wil, dan komt het ook goed. In het christendom kom je de eeuwen door ook deze leringen tegen. Vroeg of laat loop je daar een keer tegenop. Daarom is een waarschuwing op z'n plaats.

De Bijbel zegt dat wijzelf verantwoordelijk zijn voor onze zaligheid, voor of wij wedergeboren worden of niet. Bovendien zijn we er zelf verantwoordelijk voor of we loon zullen ontvangen of niet. Die verantwoordelijkheid ligt bij ons. God heeft gezegd hoe Hij het doet en heeft ons dat voorgehouden. De keus is aan ons. Kies maar wie je dienen zult. Hier is het Evangelie van Jezus Christus, Die leven en onverderfelijkeid aan het licht heeft gebracht en Die oorzaak is geworden van eeuwige zaligheid. Echter alleen voor hen die Hem gehoorzaam zijn en dus voor allen die in Hem geloven. Of je iets geloven wilt of niet, is je eigen keus. Hou je je bij het Woord van God, of luister je naar wat anders? Moeilijker is het niet. Je zult er de consequentie van dragen. Gelukkig maar, want dat geeft ons leven meteen betekenis, inhoud, zin. Waar doe je het anders voor? De Bijbel leert dat dit leven geen enkele zijn heeft. Voor zover dit leven toch nog zin heeft, is dat omdat wij als gelovigen en kinderen Gods in nieuwtestamentische tijd door het leven gaan en de Heer dienen en daarvoor beloond zullen worden. De arbeider is zijn loon waardig. Hij stelt ons in de gelegenheid. Zeg nu niet dat dit wel heel ver gezocht is, want dit vind je bij wijze van spreken op alle bladzijden van de Bijbel, in ieder geval van het Nieuwe Testament. God geeft opdrachten: 'Doe dit, of doe dat'. Dan zeg je dat je dat niet kunt, maar God zegt dan dat dat niet uitmaakt, want Hij zorgt ervoor dat je het wel kunt, of Hij geeft je iemand mee om je te helpen. Of Hij gaat Zelf mee om je te helpen. Zo gingen die dingen en zo gaan die dingen in onze tijd heus nog steeds. Het is dus onze verantwoordelijkheid om te wandelen waardig de roeping waarmee wij geroepen zijn (Efe. 4: 1). Niet voor de show, maar simpelweg tot eer van de Heer.

Wij zouden in de genade staan en we zouden in de vrijheid staan. In die genade en in die vrijheid zouden wij God dienen. Onze dienst aan Hem brengt arbeid met zich mee. Die arbeid zou niet ijdel zijn. Omdat wij in Christus zijn, is ons leven niet ledig, maar zijn onze handen gevuld om wat te doen.

2 Thess. 2: 15   Zo dan, broeders, staat *vast*, en houdt de inzettingen, die u geleerd zijn, hetzij door *ons* woord, hetzij door onzen zendbrief.

Staan = in de Bijbel altijd staan blijven.

- 16 En onze Heere Jezus Christus Zelf, en onze God en Vader,
Die ons heeft liefgehad, en gegeven heeft een eeuwige
vertroosting en goede hoop in genade,
17 Vertrouste uw harten, en versterke u in alle goed woord
en werk.

Staat vast en de Heere Jezus Christus Zelf zal u vertroosten (inwendig). Het goede werk begint met het Woord. Wij zouden dat Woord bewaren, omdat het ons is toebetrouwd. Wij zouden de waarheid betrachten, zoals het elders heet.

- 2 Thess. 3: 4 En wij vertrouwen van u in den Heere, dat gij, hetgeen wij u bevelen, ook doet, en doen zult.

Teruggrijpend op de inzetten uit 2: 15.
En doen zult = blijven doen.

- 5 Doch de Heere richte uw harten tot de liefde van God, en tot de lijdzaamheid van Christus.

Voor zover de Heer in ons werkt, doet Hij dat door Zijn Woord.

- 2 Tim. 3: 16 Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is;

Wederlegging = niet weerlegging, maar opnieuw iets neerleggen, bij herhaling.

- 17 Opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.

Dat gaat ook over werk, over praktische dingen. Geloof in zichzelf betekent niets. Natuurlijk, je bent wedergeboren, maar wat maakt dat in de praktijk nu voor verschil? Het maakt alleen verschil als het consequenties heeft in je dagelijkse praktische leven. Dat je als gevolg van je geloof nu eens een keer rechtsaf gaat in plaats van linksaf. Dat het geloof uitwerking heeft, omdat het je interesses verandert. Dat is een levend geloof. Daar heeft Jakobus het over, als hij zegt: 'Toon mij uw geloof uit uw werken, want geloof zonder werken is dood' (Jak. 18 – 20). Geloven is een praktisch ding. Geloven is vertrouwen op wat gesproken, dan wel medegedeeld is. Geloof is vertrouwen op de gedachten en de woorden van iemand anders. Zo staat het ook in het

woordenboek. In de Bijbel is het precies hetzelfde. Wij geloven wat God gezegd heeft. Dat wij er wellicht andere opvattingen, gedachten of idealen op nahouden, jammer dan; die kun je maar het beste meteen weggooien. Dat heet: tegenspreken van de zondaren Hebr. 12: 3. De Heer heeft ze verdragen en ook wij zullen er last van hebben. Wat onszelf betreft, wij zouden ze wegdoen.

Heel de Schrift is nuttig, opdat de mens Gods volmaakt zij, namelijk tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust. Daarin zou men bezig zijn. Die dingen hangen met elkaar samen. Onze kennis van de Schrift en ons geloof in de Schrift is bepalend of wij bekwaam zijn de Heer te dienen. In de oude schepping en de natuurlijke mens werkt het precies hetzelfde. Voordat je bepaalde dingen überhaupt kunt doen, moet je er het één en ander van afweten. Dat is een algemeen beginsel: eerst denken, dan doen. Bovendien, als je iets moet doen, zou je toch eerst moeten weten wat dat dan precies is, hoe die dingen werken en waarom het nuttig is. Zeker als je zelf moet kiezen en zelf de verantwoordelijkheid draagt voor de dingen die je moet doen. Sommige mensen zien het werk en andere mensen totaal niet. Naarmate we de Heer leren kennen, met name uit Zijn Woord, naar die mate gaan we ook werk zien. Het is tragisch dat veel mensen niet verder komen dan dat de Schrift van God ingegeven is en nuttig is tot lering, tot wederlegging, tot verbetering en tot onderwijzing. Men leest het alsof er staat dat de Schrift nuttig is, omdat je er dan lekker over kunt discussiëren. Zo zijn we aan de leer van de drie-enigheid blijven hangen. Tijdens het concilie van Nicéa in 325 was daar een uitgebreide discussie over, waarna er een stemming over dat onderwerp volgde. Door meerderheid van stemmen is die leer toen vastgelegd en dus zitten we daar nog steeds mee opgescheept. Zo werkt het natuurlijk niet. God is één en Hij is de meerderheid van stemmen. Hij zegt dat je de meerderheid in het kwaad niet moet volgen.

Heel de Schrift is van God ingegeven. Hier staat dus dat we niet maar te maken hebben met iets wat door mensen bij elkaar geraapt is en waarover we van mening kunnen verschillen. Het is het onvergankelijke Woord van God, dat wij weliswaar zouden lezen en zelfs onderzoeken, maar dan toch met het allergrootste respect. Haal het dus niet in je hoofd om je eigen theorieën erin terug te willen vinden. Je zou luisteren en je laten onderwijzen en niet voorbarig conclusies trekken. Als dat in de loop van de geschiedenis altijd zo zou zijn gegaan, dan zaten we nu niet met al die verschillende sektes, denominaties, religies, kerken en noem maar op.

Je kunt tegenwerpen dat de Bijbel moeilijk is, maar wij hebben de Heilige Geest toch, Die ons in heel de waarheid zou leiden. De Heer opent ons toch de Schriften? Als je nooit van plan was om in al dat goede werk te wandelen van 2 Tim. 3: 17, dan zal de Bijbel inderdaad een gesloten boek voor je blijven. Die

gedachte is volstrekt Bijbels en je ziet het om je heen gebeuren. Als je je niet wilt onderwerpen aan deze dienstbaarheid onder het Nieuwe Verbond, oké, dan niet, maar dan heb je de Bijbel ook helemaal niet nodig. Dan ben je misschien wel wedergeboren, dat zou best kunnen, maar voor alle goed werk volmaaktelijk ongeschikt. Die dingen komen voort uit hoe je met het Woord omgaat. De duivel is er alles aan gelegen om ons dat Woord af te nemen, of te verdraaien, woorden hun betekenis te ontnemen en al dat soort zaken meer.

2 Thess. 2: 13   Maar wij zijn schuldig altijd God te danken over u, broeders, die van den Heere bemind zijt, dat u God van den beginne verkoren heeft tot zaligheid, in heiligmaking des Geestes, en geloof der waarheid;

Wanneer was dat begin, dat God u verkoren heeft tot zaligheid? Voor zover God ons verkoren heeft tot zaligheid, is dat sinds wij tot geloof kwamen, sinds wij onze keuze maakten. Er is geen mens uitverkoren tot zaligheid. Hooguit Eén. God heeft Christus tot zaligheid verkoren en voor zover wij in Christus zijn, hebben wij deel aan Zijn uitverkiezing. Het is dus onze eigen verantwoordelijkheid of we uitverkoren zijn of niet. God heeft Christus uitverkoren en heeft Hem tot Hoofd, tot Eersteling gemaakt van een nieuwe schepping. Wie in Hem is, heeft deel aan elke geestelijke zegening in Christus in de hemel. Die is dan ook in Hem uitverkoren van voor de nederwerping der wereld. Dat is wat de Bijbel erover zegt. Maar natuurlijk, je kunt je onttrekken aan de Heer ten verderve. Je kunt er echter ook voor kiezen om uit geloof te leven, tot behouding der ziel. Dat is een keuze.

Wij maken een keuze om te geloven in het Woord van God. Daarmee komen we tot de Heere Jezus Christus. Dat wil zeggen, God doet ons wedergeboren worden en geeft ons daarmee aan Christus en geeft ons het leven van Christus. We hebben daarmee deel aan Hem en worden één plant met Hem. Dan hebben we deel aan Zijn verkiezing en aan Zijn begenadiging, want ook Christus is begenadigd.

Sinds wij deel hebben aan Christus, hebben wij deel aan die verkiezing van Hem. Dat is het begin van waarover hier in 2 Thess. 2 gesproken wordt, namelijk dat God ons van den beginne verkoren heeft tot zaligheid. Die zaligheid bestaat er niet uit dat je eeuwig leven ontvangt, want die heb je al. Die zaligheid bestaat eruit dat ook onze levenswandel zalig wordt. Dat heet de zaligheid der ziel. De Bijbelse gedachte is dat vanaf het moment dat wij tot geloof komen, God een werk in ons zou doen. Dat moet leiden tot zaligheid van de ziel en uiteindelijk tot zaligheid van het lichaam. Je moet die twee dingen uit elkaar houden. Je kunt wel met een Calvinistische leer in gedachten dit vers lezen, maar dan begrijp je heus niet meer wat er staat. Je moet niet

een Calvinistische leer van uitverkiezing in gedachten hebben, maar de Bijbel. Als je dan dit vers leest, dan is het geen enkel probleem. Je kiest om tot geloof te komen, op grond van de prediking van het Woord van God en de uitnodiging die daarmee gepaard gaat. Als je daar positief op reageert, dan krijg je deel aan Christus. Vanaf dat moment doet Christus een werk in ons. Vertrouwende dat Hij Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op de dag van Christus. volgens de Calvinistische leer is God dat werk begonnen vanaf den beginne, maar volgens de Bijbel pas toen wij tot geloof kwamen. Misschien dat je het nog een klein beetje op kunt rekken naar het moment dan we naar de waarheid begonnen te vragen. Toen heeft de Waarheid zich aan ons bekend gemaakt. Toen moesten we alsnog kiezen. Niettemin, in principe is het vanaf het moment dat we tot geloof kwamen. Sindsdien doet God een werk in ons. Hij doet geen werk aan de wereld. De wereld ligt erbuiten. Die wordt geacht dood te zijn. De oproep is aan dode mensen om gehoor te geven aan het Woord van God: 'Neig uw oor tot Mij; hoort en uw ziel zal leven en Ik zal u geven de gewisse weldaden van David' (Jes. 55: 3).

Die zaligheid bestaat uit heiligmaking des Geestes. Dat is een Geestelijke heiligmaking. Wat is dat? Geloof der waarheid. Dat staat er dan ook achter. Het werk dat God aan ons doet sinds wij tot geloof kwamen, is ons leiden in heel de waarheid, opdat wij de waarheid zouden verstaan en opdat de waarheid ons zou vrijmaken (Joh. 8: 32). Je kunt wel tot geloof komen, maar ben je dan vrij? Officieel wel, maar in de praktijk niet. In de praktijk word je pas vrij als je de waarheid leert verstaan. Paulus zegt: 'De wet van de Geest des levens heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods' (Rom. 8: 2). Elders zegt hij dat we vrij zijn van de wet der zonde en des doods op grond van de dood en opstanding van de Heere Jezus Christus, maar in Rom. 8 zegt hij dus dat de wet van de Geest des levens hem vrijgemaakt heeft van de wet der zonde en des doods. Dat betekent gewoon, dat naarmate wij leren leven onder het Nieuwe Verbond, niet der wet, maar der genade en ook daadwerkelijk leren dat wij nieuwe schepselen zijn en geacht worden de Heer in vrijheid te dienen, dat de Heer ons daar leidt in de waarheid, opdat wij daardoor in de praktijk vrij zouden worden en in de praktijk Hem ook zouden dienen en zouden weten hoe we dat moeten doen. Niet collectief, maar individueel, want dat is uiteraard voor iedere gelovige anders.

Dat is de persoonlijke verantwoordelijkheid van iedere gelovige. Je kunt je echt woest maken over al die theorieën van mensen die alle verantwoordelijkheid van de mens wegnemen, door bijvoorbeeld te zeggen dat je niet in toeval gelooft. De Bijbel wel namelijk. Het komt niet zoals het komen moet. Echt niet! De verantwoordelijkheid ligt bij onszelf. Als je je onbekwaam wil maken voor het werk des Heeren, dan moet je je vooral bezighouden met allerlei wilde menselijk filosofieën. Dat werkt gegarandeerd.

Dan raak je vanzelf je Bijbel kwijt. Dan weet je niet meer wat uitverkiezing is, wat heiligmaking is. Dan weet je niet eens meer wat de waarheid is. Zo gebeurt dat en daar gaat het hier over.

Zijt standvastig. Houd je vast aan de meest eenvoudige Bijbelse beginselen. De mens is dood en is voor eeuwig en dus altijd durend verloren, tenzij... tenzij hij in dit leven, terwijl hij nog is, de keuze voor de waarheid maakt. Dat is een ernstige boodschap. Dat betekent dat we zolang we hier zijn de gelegenheid hebben om die keus te maken. De Heer is lankmoedig over ons, niet willende dat er enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen. Daarom duurt deze bedeling zo lang, staat er.

God heeft ons geroepen tot zaligheid, namelijk tot heiligmaking des Geestes, namelijk tot geloof in de waarheid.

2 Thess. 2: 14   Waartoe Hij u geroepen heeft door ons Evangelie, tot verkrijging der heerlijkheid van onzen Heere Jezus Christus.

Deze Thessalonicensen waren wel gelovigen, net als wij, maar de bedoeling is dat wij komen tot verkrijging van de heerlijkheid van onze Heere Jezus Christus, want wij zouden, was de bedoeling, met Hem verheerlijkt worden en zelfs in Zijn wederkomst met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid. In welke mate wij verheerlijkt zullen worden, is afhankelijk van de mate waarin wij de Heer de gelegenheid hebben gegeven om Zijn werk in ons te doen. Daarom staat er: 'Zijt standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren'.

Dat laatste blijkt in de praktijk van groot belang te zijn, hoewel je dat onderwijs in het Woord des Heeren natuurlijk niet kunt overslaan. Het Woord des Heeren wordt echter slechts academisch, als niet aan de andere kant ook activiteit is in het werk des Heeren. Dat is volkomen logisch. Wanneer je in het werk des Heeren betrokken bent, dan zul je ook willen weten wat dat werk inhoudt, wat de aard ervan is, het doel enzovoort. Dan ben je betrokken in de dienst aan de Heer, Die je dan dus ook zal willen leren kennen. Andersom wil het nog weleens ontaarden. Dan wordt de Bijbel onderwerp van een volstrekt theoretische en onnuttige discussie. Verwerp de vragen, die dwaas en zonder lering zijn, wetende dat zij twistingen voortbrengen (2 Tim. 2: 23). Hou je er niet mee bezig. Ze zijn niet nuttig en dienen tot niets. Dat is theorie, filosofie, alsof wij mensen door ons redeneren kunnen komen tot het kennen van God en Zijn plan. Dat is volstrekt onmogelijk. God maakt namelijk geen deel uit van deze schepping en van een causale wereld. Hij staat boven de tijd en dus ook boven oorzaak en gevolg. De hele redenering dat omdat God almachtig is en alles van tevoren weet; dat Hij alle variabelen kent en het dus wel anders had

kunnen doen, is onzin. God is niet de aanlegger van een modelspoorbaan. God staat boven de tijd. Hoe dat dan is? Geen idee, want dat is het nu juist. Dat heet de onkenbare God.

Die onkenbare God, Wiens wezen zij niet kunnen doorgronden, op geen enkele manier, omdat Hij van een andere orde is dan wij, Die maakt ons het één en ander bekend. Je doet er verstandig aan om binnen de grenzen te blijven van wat God daar in Zijn Woord over gezegd heeft. Daar is ook loon voor. Lees de Bijbelse geschiedenis er maar op na. Hoe velen zijn er niet geweest, die onderweg het Woord van God via de profeten hoorden en toch zeiden: 'Is er niet een andere profeet die ons wat kan leren? Want deze profeet bevalt ons niet'. Zij luisterden er niet naar en hielden zich er niet aan, met alle gevolgen van dien. Men verzoekt de Heer. Het is allemaal begonnen met die slang in de hof: Gods Woord in twijfel trekken. Je kunt niet vrijblijvend met het Woord van God omgaan en er theorieën over opbouwen en luisteren naar allerlei theorieën die ons aangedragen worden. Daar heb je allemaal niets aan. Waar je wat aan hebt staat in de bijbel. Dan ben je meestal veel sneller klaar en het is ook meestal veel sneller te begrijpen. In ieder geval, voor zover het ons geopenbaard wordt. Te begrijpen is in ieder geval dat God een Beloner is voor degenen die Hem ernstig zoeken, dat Hij zegen geeft aan degenen die zich aan Hem onderwerpen. Te begrijpen is ook heel goed dat God Zijn vijanden uitdelgt. Gelukkig ook maar, want je moet er niet aan denken dat Hij op een gegeven moment zegt dat de satan nu wel lang genoeg in het vuur gelegen heeft en hem er dan maar uithaalt. Bovendien, als dat mogelijk zou zijn, dan is vuur ook geen vuur meer, als je er na zoveel tijd weer onbeschadigd uit kunt komen.

Men heeft geen respect meer voor het Woord van God. Al de Schrift is van God ingegeven. Onderwerp je daar dan aan en ga er met respect mee om; zoek in alle oprechtheid Zijn wil. Of jouw wil in de Bijbel terug te vinden is, doet niets ter zake. Wat ter zake doet, is dat God ons zijn wil heeft geopenbaard. Hij zegt: 'Wil je meedoen? Prima. Wil je niet meedoen? Het hoeft niet'. Dat klinkt onverschillig, maar dat is het niet. God heeft de zondaar lief en geeft hem de gelegenheid om in Zijn werk betrokken te raken. Dat neemt niet weg, dat Hij niet alleen een liefdevolle God is, maar ook een rechtvaardig God en een heel hard en definitief oordeel zal brengen over de goddelozen, die hem afwijzen. Met die God hebben wij te maken.

58 Zo dan, mijn geliefde broeders! Zijt standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere.

Voor dat werk des Heeren zijn wij wedergeboren en daarvoor zullen wij loon ontvangen. Daarom staat erachter 'als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere'.

Het Nieuwe Testament spreekt uitgebreid over goede werken. Goede werken worden geacht die werken te zijn die de Heer Zelf in ons bewerkstelligt. Die werken hebben altijd te maken met de opbouw van de Gemeente, want dat is immers het werk van God in deze tegenwoordige tijd. God doet in deze tijd niet aan de wereld een werk. Sterker nog, deze tegenwoordige tijd wordt gekenmerkt door het feit dat God de wereld heeft losgelaten en dat Hij Zijn aangezicht voor de wereld verbergt. Daardoor is het werk des Heeren niet openbaar voor de wereld. Zijn werk is tot opbouw van de Gemeente. De Gemeente wordt niet alleen maar verzameld, maar zou ook bekwaam zijn om in de wederkomst van Christus betrokken te zijn in de openbaring van Zijn Koninkrijk.

De Gemeente wordt beschouwd als een volk van koningen en priesters en zal in de toekomst betrokken zijn in het oordeel over de wereld en dus ook in de heerschappij van Zijn Koninkrijk. Daar kunnen we ons wellicht nog net iets bij voorstellen als het over de 1000 jaren gaat, maar hoe dat na de Jongste Dag zal zijn, onttrekt zich aan onze waarneming. Daarover wordt in de Bijbel zo goed als niets gezegd en als er al iets over staat, dan is dat zo vaag dat we ons er inderdaad geen voorstelling van kunnen maken. Dat komt omdat we daar in een andere wereld terechtgekomen zijn, die ons voorstellingsvermogen te boven gaat, maar die zich ook onttrekt aan ons voorstellingsvermogen. Datzelfde geldt naar het verleden toe. Onze Bijbelse geschiedenis begint bij het werk van God in de 7 dagen. We leren nog net dat dit een werk was van herschepping. Dat wil zeggen dat er daarvoor ook nog iets geweest moet zijn. We weten nog net dat daar ook leven geweest moet zijn en dat de duivel daar ook in aanwezig was, maar hoe dat allemaal in elkaar zit en wat daar precies gebeurd is, weten we niet. We weten alleen dat we vanaf Gen. 1: 2 te maken hebben met een zondige wereld. Over wat daarvoor was kunnen we weliswaar speculeren en filosoferen, maar dat heeft niet zoveel zin. De waarschijnlijke reden dat de bijbel Daar verder niets over zegt, is dat het zich toch aan ons voorstellingsvermogen onttrekt. Daar moeten we maar genoegen mee nemen. Wij zitten met deze wereld. Daarover wordt verteld hoe het zit, namelijk dat de hele wereld in de macht van de boze ligt. De god dezer eeuw is de duivel. Hij is degene die in de praktijk deze wereld regeert. Hoe dat zo gekomen is en waarom het is zoals het is, dat weten we niet. We kunnen het ook niet weten, omdat het voor ons onvoorstelbaar is. Je kunt je er misschien wel iets bij bedenken, maar je komt daar niet mee weg. De theorieën die daarover bestaan snijden geen hout, omdat je ogenblikkelijk door de Bijbel teruggefloten wordt. Daar heb je het dan maar mee te doen. Terug naar het tegenwoordige werk van Christus.

Hij zei: 'Op deze petra zal Ik Mijn Gemeente bouwen'. Dat is dan ook wat de Heer in onze dagen doet.

In de hoofdstukken 12 – 14 hebben we uitgebreid stil gestaan bij onze positie als leden van het lichaam van Christus,. Daarin wordt gezegd dat wij verantwoordelijkheden in dat lichaam hebben. Daarbuiten is wel wat, maar dat is de wereld waar de Heer Zich niet mee bemoeit en waar wij ons dus ook niet mee zouden bemoeien. Daarna kun je het oprekken en zeggen dat je de indruk hebt dat de Heer bij gelegenheid toch wel wat in de wereld doet. Dat kan heel goed, maar in de Bijbel leer je dat niet. Je kunt dat dus nooit bewijzen. Bijvoorbeeld dat Luther een bijbel vond en begon te lezen wat erin stond. Hij kwam tot de conclusie dat wat erin stond op z'n zachts gezegd nogal in strijd was met de christelijke traditie van zijn dagen. Dat de Heer zulke mensen geeft, zal zeer zeker zo zijn. Zoiets heeft immers een plaats in de opbouw van Zijn Gemeente. Dat dit werk in Europa een complete revolutie tot gevolg had en het aanzien van Europa voor eeuwen heeft veranderd, dat is ook zo. Maar te denken dat dat het doel van Luther zou zijn geweest, dat leert de Bijbel nu juist niet. Het ging erover dat gelovigen een Bijbel zouden hebben, waardoor ze de Bijbel zouden leren kennen. Daar geeft de Heer mensen voor. Niet alleen Luther, want hij was er slechts één uit een lange reeks. Het Lutheranisme heeft echter stevige voet aan de grond gekregen. Letterlijk, maar voor zover het een politieke aangelegenheid werd, was het uiteraard niet Gods werk. Voor zover het een werk was tot opbouw van de Gemeente en tot instandhouding van Gods Woord, daar zal de Heer ongetwijfeld Zelf de hand in hebben gehad.

God geeft mensen in de Gemeente aan de Gemeente. Hij plaatst ons ook in de Gemeente. Dat heeft dan misschien niet een wereldrevolutie tot gevolg, maar waarom zou dat moeten? We hebben zo onze eigen plaats en verantwoordelijkheid, maar het heeft altijd te maken met dit levende Woord van God, want wat Hij doet, dat doet Hij door Zijn Woord. In ons individueel, maar ook collectief als Gemeente. Zeg dat maar tegen die zogenaamde managers van de tegenwoordige christelijke kerken. Het gaat maar om één ding en dat is om het Woord. Al het andere mag dan interessant zijn of juist niet, maar daar gaat het niet om. De kerken lopen tegenwoordig leeg. Voor God heeft dat geen betekenis, want of mensen al of niet lid zijn van een kerk en regelmatig de kerkelijke bijeenkomsten bezoeken, wat maakt dat uit? Het gaat erom of een mens komt onder het gehoor van het Woord van God. Als dat in een kerk gebeurt, prima. Waar het ook maar gebeurt. Het gaat erom dat het Woord van God gepredikt wordt. Niet het woord van mensen die een menig hebben over het Woord van God, maar het Woord van God zelf. Dat is het werk des Heeren. Al het andere komt daaruit voort en staat ook ten dienste daarvan en is daaraan ondergeschikt. Alle zogeheten christelijke

activiteiten zouden maar één doel moeten hebben, namelijk dat het gaat om het Woord van God, het geloof daarin, de kennis daarvan, het verstaan daarvan, want dat maakt een mens vrij en bekwaam om de Heer te dienen. Nu al, maar zeker ook in de toekomst. Uiteindelijk gaat het daarom. Er valt hier een hoop te leren. Daarvoor zijn we hier ook. Dat gebeurt wel degelijk ook in de praktijk. Dat idee van goede werken is een Bijbels beginsel. Goede werken zijn werken die voortkomen uit het geloof. De eerste keer in het Nieuwe Testament waarin die goede werken genoemd worden is in Matt. 5.

Matt. 5: 13 Gij zijt het zout der aarde; indien nu het zout smakeloos wordt, waarmede zal *het* gezouten worden? Het deugt nergens meer toe, dan om buiten geworpen, en van de mensen vertreden te worden.

Zout in de Bijbel is een beeld van het eeuwigblijvende Woord van God. Vandaar dat zout ook een conserverende werking heeft. Zout geeft ook smaak; het maakt de dingen aangenaam en daarmee de moeite waard. Wij zijn het zout der aarde. Aan ons zijn immers de Woorden Gods toebetrouwd. Het was aan het Jodendom toebetrouwd, maar inmiddels aan de Gemeente. Daarom zou ons woord ook te allen tijde met zout besprenkt zijn.

- 14 Gij zijt het licht der wereld; een stad boven op een berg liggende, kan niet verborgen zijn.
- 15 Noch steekt men een kaars aan, en zet die onder een kornmaat, maar op een kandelaar, en zij schijnt allen, die in het huis *zijn*;
- 16 Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken.

Gij zijt het zout der aarde;

Gij zijt het licht der wereld.

Licht is ook de uitdrukking voor het Woord van God. Dat licht moet niet verborgen zijn, maar moet schijnen. Je zou je licht zo laten schijnen dat de mensen je goede werken kunnen zien. Waaruit bestaan die goede werken dan? Als je je licht laat schijnen, wat zien de mensen dan? Zij zien dat je het licht laat schijnen. Goede werken zijn dus 'het licht laten schijnen'. Het gaat om het Woord, de kennis van de waarheid. De wereld houdt de waarheid in ongerechtigheid ten onder en voor zover wij hier op aarde iets zijn, zijn wij lichtdragers. Ons zijn de Woorden Gods gegeven. Wij zouden de waarheid betrachten. Voor zover wij in de wereld een functie hebben, is het dit.

Stel dat er ergens in de wereld iemand is die de waarheid zoekt, dan maakt de waarheid zich bekend, want de waarheid is Christus en Hij openbaart Zich dan. In de praktijk betekent dit dat de Heer dan iemand die de waarheid zoekt op ons pad stuurt. Net als bij de kamerling uit Morenland. Die zat onderweg te lezen. Het was nog een lange weg naar huis en hij had geen flauw idee waar het over ging wat hij las. Toch wilde hij dat wel graag weten. Toen stuurde de Heer Filippus op zijn weg, zodat de kamerling vragen kon stellen en daar antwoorden op kreeg (Hand. 8: 26 – 40). Zo werkt dat. Die mensen komen op ons pad, of wij op hun pad. Je zou daarom altijd bereid moeten zijn om verantwoording af te leggen van de hoop die in je is. Petrus zegt niet eens dat je erop uit moet gaan om te prediken, maar dat je bereid moet zijn. Wij worden geacht te spreken over waar ons hart vol van is. Dat wordt moeilijk als het hart niet vol is. Daarom zou het hart vol zijn en daarom houden we ons ook met het Woord bezig. Het Woord van God wel te verstaan, niet met onze eigen ideeën.

Het resultaat van die goede werken is dat de Vader in de hemel verheerlijkt wordt. Dat begrijp je alleen als je begrijpt dat die goede werken bestaan uit dat wij ons licht laten schijnen, met name bij degenen die om dat licht vragen, die de waarheid zoeken. Daar waar wij dit doen, heeft dat de verheerlijking van de Vader tot gevolg. Dan gaan zij God verheerlijken. Dan krijgen ze antwoorden op hun vragen en weten ze bij Wie ze wezen moeten. Dat is ook de essentie van goede werken. Die werken waardoor God verheerlijkt wordt. Als licht en zout bediend worden, wordt God verheerlijkt. De laatste keer dat goede werken in de Bijbel genoemd worden is in 1 Petr. 2.

1 Petr. 2: 12 En houdt uw wandel eerlijk onder de heidenen; opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken, die zij in *u* zien, God verheerlijken mogen in den dag der bezoeking.

Eerlijk = met ere. Houdt uw wandel eerbaar.

Ook hier staat erbij dat door die goede werken God verheerlijkt zou worden. Het is de bedoeling dat de heidenen die goede werken in ons zien, met als resultaat dat zij God verheerlijken mogen in de dag der bezoeking. Wat die dag der bezoeking inhoudt is een beetje onduidelijk. In het Oude Testament wordt de term 'bezoeking' in ieder geval al gebruikt voor de confrontatie tussen God en de mens. God bezoekt de mens. Niet dat Hij op de koffie komt of iets dergelijks, maar dat de mens voor de keuze geplaatst wordt, of geconfronteerd wordt met de resultaten van zijn keuze. In dat geval is het gewoon oordeel. Dat komt een keer.

Het idee is dat wij die goede werken zouden doen, hoewel men kwaad van ons spreekt. Dat is namelijk de wijze waarop de duivel te werk gaat. Als wij trouw zijn aan de waarheid, dan kan de duivel tegen ons niets beginnen en dus gaat hij ons via andere mensen belasteren. Er is altijd tegen wie dan ook iets te vinden om lelijk over te spreken. De Heere Jezus werd een veelvraat en een wijnzuiper genoemd, Johannes de Doper een kluizenaar. De Heer zei dat je het toch nooit goed kunt doen; ze zullen je altijd belasteren. Er zijn altijd dingen die ze niet begrijpen en waar ze dus kwaad over kunnen spreken. Dat doet de duivel. Hij is de verklager der broederen. Petrus zegt dat je eerbaar zou blijven en bezig moet blijven met die goede werken. Dat is in ieder geval tot heerlijkheid van God.

Ook als je elders leest over de goede werken, dan zijn die niet altijd meteen te relateren aan de prediking van het Woord, of het afleggen van een getuigenis. Niettemin, alle goede werken hebben daar op één of andere wijze mee te maken, omdat ze te maken hebben met de gang van zaken in de Gemeente en de Gemeente is verantwoordelijk voor het handhaven van het woord van God.

In Efe. 2 staat dat we eertijds dood waren door de misdaden en de zonden, waarin wij eertijds gewandeld hebben, in overeenstemming met de overste dezer wereld. Sindsdien echter zijn met Christus levend gemaakt en met Hem in de hemel gezet. Vervolgens staat er...

Efe. 2: 10   Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen.

Wij zijn niet van dit maaksel, maar van een ander maaksel: een nieuwe schepping. Wij zijn door Hem gemaakt en daarmee ook aan Hem ondergeschikt. Sinds wij in Christus zijn, zijn wij een nieuw schepsel en hebben we deel aan Zijn verkiezing en roeping.

Wij zijn niet uit werken zalig geworden (vers 9), maar wij zijn tot goede werken zalig geworden. We zijn uit genade zalig geworden, niet uit werken, maar tot goede werken.

Die werken heeft God voorbereid, niet de eeuw dezer wereld of de overste van de macht der lucht uit vers 2. God heeft die werken voorbereid, opdat wij daarin zouden wandelen. Het doel is een actief leven in dienst van de Heer, want wij allen zijn dienstknechten van God. Op een andere plaats staat dat wij slaven van Christus zijn. Paulus zegt dat ook al waren wij van nature slaven hier op aarde, nu zijn we vrijgelatenen des Heeren. Voor zover wij vrij waren hier op aarde, zijn wij niettemin dienstknechten van de Heer. Het is maar van welke kant je het bekijkt. Het is heel betrekkelijk. We zijn van het één

vrijgemaakt, om ons te verbinden aan een Ander (Rom. 7). We zijn vrij van de wet des mans, om ons te verbinden aan een ander, namelijk aan Degene Die uit de dood is opgestaan. Dat is binden en dus bindend. Het heet dan ook het Nieuwe Verbond. Daarin zouden wij verantwoordelijkheid dragen, niet opdrachten aannemen, maar in vrijheid de Heer dienen.

2 Kor. 9: 8 En God is machtig alle genade te doen overvloedig zijn in u; opdat gij in alles te allen tijd, alle genoegzaamheid hebbende, tot alle goed werk overvloedig moogt zijn.

Kol. 1: 10 Opdat gij moogt wandelen waardiglijk den Heere, tot alle behagelijkheid, in alle goede werken vrucht dragende, en wassende in de kennis van God.

2 Thess. 2: 16 En onze Heere Jezus Christus Zelf, en onze God en Vader, Die ons heeft liefgehad, en gegeven heeft een eeuwige vertroosting en goede hoop in genade,
17 vertrooste uw harten, en versterke u in alle goed woord en werk.

1 Tim. 3: 1 Dit is een getrouw woord: zo iemand tot eens opzieners ambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk.

1 Tim. 6: 17 Beveel den rijken in deze tegenwoordige wereld, dat zij niet hoogmoedig zijn, noch *hun* hoop stellen op de ongestadigheid des rijkdom, maar op den levenden God, Die ons alle dingen rijkelijk verleent, om te genieten;
18 Dat zij weldadig zijn, rijk worden in goede werken, gaarne mededelende zijn, *en* gemeenzaam.

2 Tim. 2: 19 Evenwel het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn; en: Een iegelijk, die den Naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid.
20 Doch in een groot huis zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden; en sommige ter ere, maar sommige ter onere.
21 Indien dan iemand zichzelf van deze reinigt, die zal een vat zijn ter ere, geheiligd en bekwaam tot gebruik des Heeren, tot alle goed werk toebereid.

2 Tim. 3: 16 Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is;

17 Opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.

Tit. 1: 16 Zij belijden, dat zij God kennen, maar zij verloochenen *Hem* met de werken, alzo zij gruwelijk zijn en ongehoorzaam, en tot alle goed werk ongeschikt.

Tit. 2: 13 Verwachtende de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van den groten God en onzen Zaligmaker Jezus Christus;
14 Die Zichzelfen voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid, en Zichzelfen een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken.

Daartoe zijn wij wedergeboren, om ijverig te zijn in goede werken, om bij te dragen aan de functie van de Gemeente en bij te dragen aan het bewaren van het Woord Gods, als bewaarder van de waarheid, te midden van een wereld die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houdt.

In de toekomst, na de opname van de Gemeente, zal de waarheid door de Gemeente aan de wereld onderwezen worden. In de dagen van de verdrukking al, maar ook in de 1000 jaren.

Tit. 3: 1 Vermaan hen, dat zij aan de overheden en machten onderdanig zijn, dat zij gehoorzaam zijn, dat zij tot alle goed werk bereid zijn.

Geen gedoe met de wereld, maar tot alle goed werk bereid.

Tit. 3: 8 Dit is een getrouw woord, en deze dingen wil ik, dat gij ernstelijk bevestigt, opdat degenen die aan God geloven, zorg dragen om goede werken voor te staan; deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn den mensen.

9 Maar weersta de dwaze vragen en geslachtsrekeningen, en twistingen, en strijdningen over de wet; want zij zijn onnut en ijdel.

10 Verwerp een kettersen mens na de eerste en tweede vermaning;

11 Wetende, dat de zodanige verkeerd is, en zondigt, zijnde bij zichzelf veroordeeld.

Degenen die aan (in) God geloven = degenen die vertrouwen op wat God gezegd heeft.

Wie afwijkt van de Bijbelse leer is een gevaar voor de Gemeente. Zijn woord zal voorteten gelijk de kanker (2 Tim. 2: 17). Dat is dus gevaarlijk. Mijdt zo iemand.

- 14 En dat ook de onzen leren, goede werken voor te staan tot nodig gebruikt, opdat zij niet onvruchtbaar zijn.

De opsomming is veel langer, maar we zullen het hier maar bij laten. Dat is het werk des Heeren. Daarin staan wij en daarin dragen wij verantwoordelijkheid. Daarvoor zullen wij door God loon ontvangen, want onze arbeid is niet ijdel. Niet alleen wijzelf worden er door gezegend en ontvangen er loon voor, maar het zou uiteraard ook tot zegen van anderen zijn, in het algemeen tot opbouw van de Gemeente. Dat is ook wat ons motiveert. Omdat het niet komt zoals het komt, omdat het geen automatisme is en wij er niets aan toe of af kunnen doen.

Wij zouden actief betrokken zijn in het tegenwoordige werk van Christus. Hij zegt dat de arbeider zijn loon waardig is en dat Hij weet te belonen. Daarom lezen we bij gelegenheid ook over kronen die wij zouden ontvangen. Dat moet je niet al te letterlijk nemen, maar het betekent dat ons werk bekroond zal worden. De bekroning van ons werk is dat wij van de Heer heerlijkheid zullen ontvangen, ter gelegenheid van de opname van de Gemeente, of de verandering van ons lichaam, of onze verschijning voor de rechterstoel van Christus. Voor sommigen mag dat dan bedreigend klinkend, maar het zou juist een bemoedigende gedachte moeten zijn, omdat we niet voor niets hier op aarde zijn en dat we niet voor niets maar hopen op Zijn wederkomst. Dat heeft een reden. Zolang wij hier op aarde zijn, wil God ons betrekken in het werk dat, zolang Hij nog niet terugkomt, hier op aarde doet. Die dingen zijn tot heerlijkheid van God en tot heerlijkheid van ons. Het wordt als genade beschouwd dat God ons verlost heeft van de slavernij van de wereld, niet in de laatste plaats van religie en zonde natuurlijk. Hij heeft ons vrijgemaakt, opdat wij die vrijheid zouden gebruiken om Hem te dienen, tot eer van Zijn Naam, tot heerlijkheid van Hem en tot heerlijkheid van ons. Dat is genade en daar danken wij Hem voor.